

យុទ្ធសាសនាថែមអាមេរិក (ជប៉ូប្រចាំពីរ)

ក្រសួងពេទ្យ
ក្រសួងពេទ្យ
ក្រសួងពេទ្យ

យុទ្ធសាសន៍ វីបាទិ៍លេក (ជប៉ូប្រចាំពីរ)

ដោយ ពន្លេកែ គ្រឹះ ឈីសិទ្ធិ ពន្លាពិក្ខុ

គ្នាយុទ្ធសាសន៍ និង រឿងរាល់
ក្រសួងពេទ្យ

ISBN 978-616-8035-26-9

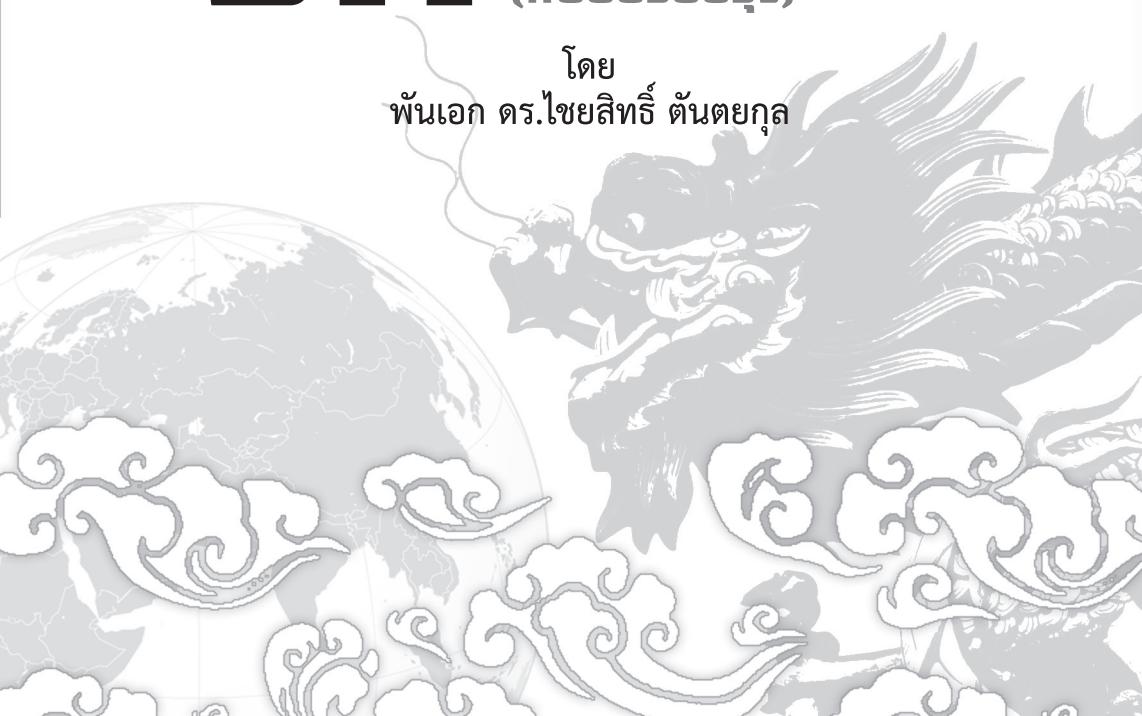

ยุทธศาสตร์ จีน บานเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

โดย
พันเอก ดร.ไชยลิทธิ์ ตันตยกุล

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พ.ศ. ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ : ๕๐๐ เล่ม

เรียบเรียงโดย : พันเอก ดร.ไชยสิทธิ์ ตันตยกุล

คณะกรรมการจัดทำ :

พล.ท.ณัฐพนธ์	ศรีสัสดี	ร.ต.หญิง ทับทิม	จากรุศรนี
พล.ต.สุรศักดิ์	แพน้อย	จ.ส.อ.วันชัย	ภภาวะไพบูลย์
พล.ต.วัลลภ	แแดงใหญ่	จ.ส.อ.วัฒนา	แนบเนียน
พล.ต.พรเทพ	วัชรวิสุทธิ์	จ.ส.อ.วีระ	บุญหยัด
พล.ต.สุรัตต์	แสงสว่างดำรง	จ.ส.อ.อาวนนท์	บัวสาด
พ.อ.ปริชา	ชูมประดิษฐ์	จ.ส.อ.หญิง รัตนพร	ชลุ่ยทอง
พ.อ.เฉลิมเกียรติ	ชาติมงคลวัฒน์	นางพนิดา	เรืองทรัพย์
พ.อ.อนันต์	แก้วคำ	นายประเสริฐ	แป้นพันธุ์
พ.อ.หญิง จงกลณี	เชื้อหน่าย	น.ส.ณัฐมนพร	เขียววนออย
พ.อ.หญิง วรालี	สิกขิเดชะ		
พ.ท.พรพล	ฟุ่งเกียรติ		

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ไชยสิทธิ์ ตันตยกุล, พ.อ.ดร.

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง).-- กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาหลักนิยม
และยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๖๐.

๓๔๖ หน้า.

๑. จีน--การเมืองและการปกครอง. ๒. จีน--ແ壤ยุทธศาสตร์. ๓. ชื่อเรื่อง.

๓๒๐.๙๕๑

ISBN 978-616-8035-26-9

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก

๔๑ ถนนเทอดำภิ เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๖๗, ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๖๗ ต่อ ๘๗๒๓๐-๓๗

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่ cdsd_rta@cdsd-rta.net

เว็บไซต์ http://www.cdsd_rta.net

คำนำ

ยุทธศาสตร์จีนบันเทวทีโลก (ฉบับปรับปรุง) เล่มนี้ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎี ในทางวิชาการที่จะนำเสนอแนวคิดของจีนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งมีผลกระทบต่อภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงประเทศไทย และยังใช้เป็นแนวทางกำหนดบทบาทท่าที เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศไทยครอบความร่วมมือแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภูมิภาคต่างๆ ด้วย

กรมยุทธศึกษาทหารบก ในฐานะที่เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านการฝึกศึกษา และพัฒนาหลักนิยมของกองทัพบก จึงมีความประสงค์ให้กำลังพลได้ศึกษา เรียนรู้ ถึงแนวคิด และนโยบายของจีนในการพัฒนาความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะ กลุ่มสมาชิกอาเซียนทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสามารถรักษา ประชาชนจีนกำลังก้าวสู่ความเป็นมหานาจของโลกจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่เข้มแข็งทำให้ต้องมีการบทวนแนวทางด้านการแข่งขันมาสู่ความร่วมมือ เพื่อ สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของทั้งสาธารณะรัฐและอาเซียนเอง

หากมีข้อแนะนำ ติชม ประการใด สามารถเสนอแนะได้ที่ กองพัฒนา หลักนิยม ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก เลขที่ ๔๑ ถนนเทอดดำริ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ หรือที่ doctrinecdsd@gmail.com โทร ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๓๗

ผลโภ

(ณัฐพนธ์ ศรีสวัสดิ์)

เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก

คำนำโดยผู้เขียน

หนังสือเรื่อง “ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก” (ฉบับปรับปรุง) เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอแนวคิดของจีนทางยุทธศาสตร์ในการดำเนินการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ที่ต้องการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะอยู่ในกรอบของความร่วมมือแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน และมีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทย ตลอดจนทางออกของประเทศไทย ในการกำหนดบทบาทและทำที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย

สำหรับข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ เป็นบทความของผู้เขียนที่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารเสนาธิปัตย์ของศูนย์พัฒนาหลักนิยม และยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก อายุต่อเนื่องทุกฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ จนจบลงฉบับปัจจุบัน ซึ่งได้นำมาปรับปรุงให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ความคืบหน้าในการดำเนินการตามความริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road Initiative หรือ One Belt, One Road) และการปรับปรุงกองทัพของจีนครั้งล่าสุด เป็นต้น

เนื้อหาสาระสำคัญของหนังสือเล่มนี้ จะประกอบไปด้วยแนวคิดทฤษฎีในทางวิชาการและประสบการณ์ของผู้เขียนที่เคยได้รับทุนของกระทรวงกลาโหมไปศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์และการป้องกันประเทศ รวมทั้งหลักสูตรการสัมมนาระหว่างประเทศ ณ วิทยาลัยการป้องกันประเทศ มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานในการจัดทำบันทึกความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย

กับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน ตลอดจนได้เข้าร่วมการประชุมหารือและการสัมมนาทางวิชาการกับคณะผู้แทนทั้งทางทหารและพลเรือนของสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วยครั้ง

ผู้เขียนหวังว่า หนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในเรื่องจีนศึกษาได้ตามสมควร หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แก้ไขปรับปรุงในโอกาสหน้า และท้ายที่สุดนี้ ขอให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ชี้นไป

พันเอก ดร.ไชยสิทธิ์ ตันตยกุล

เมษายน ๒๕๖๐

สารบัญ

ตอนที่ ๑ กรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีน

- แนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนในระดับโลกก่อนยุคประรานาธิบดีสี จิ้นผิง	๒
- แนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนในระดับโลกในยุคประรานาธิบดีสี จิ้นผิง	๕
- การขับเคลื่อนกลไกการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศของจีน	๘
- วิสัยทัศน์และปฏิบัติการ ว่าด้วยการร่วมสร้างแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเล ในศตวรรษที่ ๒๑	๑๗
- แนวคิดด้านความมั่นคงและการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์	๒๙
- รูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ	๓๒
- ยุทธศาสตร์ความร่วมมือแบบสามฝ่ายระหว่างจีน รัสเซีย และอินเดีย	๓๖
- บทบาทของจีนในองค์กรความร่วมมือเชียงไฮ้	๔๕
- การเข้มต่อแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนสู่ระดับภูมิภาค	๔๙
- จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๖๒
- อนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียน	๖๔

ตอนที่ ๒ ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้อง กับการกำหนดยุทธศาสตร์ของจีน

- โครงสร้างทางการเมืองของจีน	๙๙
- ยุทธศาสตร์การปักครองประเทศจีนโดยใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด	๑๑๓
- กลไกการตัดสินใจด้านความมั่นคงของจีน	๑๓๑
- ยุทธศาสตร์ทหารของจีน	๑๔๙
- กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน	๑๕๕

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนและความร่วมมือ ทางการทหาร

- สายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีนในอดีต ๑๙๗
- สายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีนในยุคปัจจุบัน ๑๙๐
- แนวโน้มในอนาคตของสายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีน ๑๙๕
- ความร่วมมือด้านการทหารระหว่างไทยกับจีน ๒๐๕
- การขยายผลสู่ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกองทัพไทย กับกองทัพจีน ๒๓๖
- ข้อคิดจากการจัดการศึกษาทางการทหารของจีนเพื่อสร้าง ความไว้วางใจระหว่างประเทศ ๒๔๖

ตอนที่ ๔ สรุปท้ายเรื่อง

- หลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ของจีน ๒๕๓
- อาเซียนในสายตาของจีน ๒๕๔
- จีนกับความร่วมมือแบบทันส่วนทางยุทธศาสตร์ ๒๕๕
- ไทยกับจีน ๒๕๖

บรรณานุกรม

๒๕๘

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

ผนวก ก	ແຄລກຄາຣົນຮ່ວມວ່າດ້ວຍແພນງານຄວາມຮ່ວມມືອ ໃນສະຕວະຣະທີ ۲۱ ຮະຫວ່າງຮາຊອານາຈັກໄທຢັບ ສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນ	۲۷۶
ผนວກ ຂ	ບັນທຶກຈາຈວ່າດ້ວຍແພນປົງປັດກີກຮ່ວມວ່າດ້ວຍຄວາມຮ່ວມມືອ ເຊີງຍຸທຮາສາດຖືໄທ-ຈິນ ຮະຫວ່າງຮ້ຽບາລແໜ່ງຮາຊອານາຈັກໄທຢັບ ແລ້ວຮ້ຽບາລແໜ່ງສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນ (۲۵۵۰ - ۲۵۵۴)	۲۷۷
ผนວກ ຄ	ບັນທຶກຈາຈວ່າດ້ວຍແພນປົງປັດກີກຮ່ວມວ່າດ້ວຍຄວາມຮ່ວມມືອ ເຊີງຍຸທຮາສາດຖືໄທ-ຈິນ ຮະຫວ່າງຮ້ຽບາລແໜ່ງຮາຊອານາຈັກໄທຢັບ ແລ້ວຮ້ຽບາລແໜ່ງສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນ (۲۵۵۵ - ۲۵۵۹)	۲۷۸
ผนວກ ງ	ດ້ວຍແຄລກຮ່ວມຮ່າງສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນແລ້ວ ຮາຊອານາຈັກໄທຢັບວ່າດ້ວຍການສັບປະການຄວາມເປັນຫຼຸນສ່ວນ ຄວາມຮ່ວມມືອເຊີງຍຸທຮາສາດຖືອ່ຍ່າຮອບດ້ານ	۳۰۸
ผนວກ ຈ	ແຄລກຂ່າວ່ວມວ່າດ້ວຍແພນຮະຍະຍາວໃນການພັ້ນນາ ຄວາມສັ້ນພັ້ນທີໄທ - ຈິນ	۳۱۵
ผนວກ ฉ	ຜລກາຣົນທາງໄປເຢືອນສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນ ປີ ພ.ສ. ۲۵۵۸	۳۲۴
ผนວກ ຊ	ຜລກາຣົນທາງໄປເຢືອນສາຮາຣົນຮ້ຽປະຊານຈິນ ປີ ພ.ສ. ۲۵۵۹	۳۳۰
ປະວັດທີຢ່າງເປົ້າ	ປະວັດທີຢ່າງເປົ້າ ພັນເອົກ ດຣ. ໄຊຍສີທັບ ຕັນຕຍກຸລ	۳۳۷

ตอนที่ ๑

กรอบแนวคิด ทางยุทธศาสตร์ของจีน

สถานการณ์ในระดับโลก หลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตในปี พ.ศ.๒๕๓๔ ทำให้ภัยคุกคามแบบดั้งเดิม (Traditional Threat) ที่มีการแข่งขันหน้าด้วยกำลังทหารในภูมิภาคต่าง ๆ จำกปัญหาความขัดแย้งในลักษณะการณ์ทางการเมืองในช่วงยุคสมัยเย็นได้ลดลงไป จนนำไปสู่การถอนทหารในหลายพื้นที่และประเทศต่าง ๆ ได้ลดกำลังทหารเพื่อปุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศ และก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ (Non Traditional Threat) ที่เกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจและการแย่งชิงทรัพยากร จนเกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในหลายรูปแบบ เช่น การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งพิเศษกฎหมาย ยาเสพติด และปัญหาชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

ปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงส่งผลให้รูปแบบความมั่นคงได้ขยายขอบเขตจากการเมืองและการทหารครอบคลุมในหลายมิตินามิยิ่งขึ้น (Comprehensive Security) โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ทุกประเทศต้องหันหน้ามาให้ความร่วมมือกันภายใต้การแข่งขันในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพของประเทศ โดยมีการสร้างมาตรการความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน (Confidence Building Measure) ในหลายรูปแบบทั้งที่ผ่านองค์กรภาครัฐและองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (Nongovernmental Organizations: NGOs) เพื่อสร้างความมั่นคงในภูมิภาคต่าง ๆ (Rourke, J. T., 2008, pp. 147-149)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

จีนเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ย่อมมีแนวทางในการดำเนินยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับโลกและในระดับภูมิภาคเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ โดยอาจ วิเคราะห์ได้จากประเด็นแนวคิดและแนวทางนโยบายที่ได้มีการนำเสนอต่อเวทีสาธารณะ ต่าง ๆ ดังนี้

แนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนในระดับโลก ก่อนยุคประธานาธิบดีสี จิ้นผิง

เจิง ปีเจียน (Zheng Bijian) ประธานคณะที่ปรึกษาด้านการเมือง ของพระคุณมีวินสตันจีนซึ่งได้ไปเยือนสถาบันบรู๊คิงส์ (Brookings Institution) ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๘ กล่าวถึงการสร้าง ความไวเนื้อเชื่อใจระหว่างประเทศอันจะนำไปสู่ความร่วมมือด้านความมั่นคง ระหว่างประเทศ โดยเน้นว่า จีนไม่ใช่ภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ รวมทั้ง นำเสนองานคิดของการก้าวอย่างสันติวิธีของจีน (Peaceful Rise) จำนวน ๑๐ ประเด็น (Bijian, Z., 2005) กล่าวคือ

“... ประการแรก การพัฒnar่วมกันและการมีผลประโยชน์ร่วมกันจะนำ ให้ทั้งจีนและสหรัฐฯ สามารถขยายความร่วมมือครอบคลุมทุกมิติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การทหารและความมั่นคง...

ประการที่สอง ต้องเข้าใจความสัมพันธ์แบบทวิภาคีระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ให้ลึกซึ้งทั้งการเป็นหุ้นส่วนในด้านการตลาด โอกาสทางเศรษฐกิจและความมั่นคง...

ประการที่สาม ผู้นำจีนมีภาระหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาในอนาคตของจีน จากจำนวนประชากรที่มากถึง ๑,๓๐๐ ล้านคน...

ประการที่สี่ จีนต้องเตรียมความพร้อมในยุทธศาสตร์สามก้าวในการ พัฒนาเศรษฐกิจ การรักษาอุดมการณ์และการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม...

ประการที่ห้า จีนจะพัฒนาประเทศตามแนวทางเฉพาะของตนเอง...

ประการที่หก จีนเห็นความสำคัญในเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน...

ประการที่เจ็ด จีนจะเป็นประเทศใหญ่ที่มีความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ และจะไม่แสวงหาการเป็นเจ้าทางการทหารของโลก...

ประการที่แปด บรรคคอมมิวนิสต์จะยึดแนวทางสันติในการบริหารประเทศและจะไม่สร้างความหวาดระแวงให้กับสหรัฐฯ ...

ประการที่เก้า จีนได้มีความมุ่งหมายที่จะแลกเปลี่ยนคณะกรรมการเพื่อความร่วมมือระหว่างกันระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ...

ประการที่สิบ จีนกับสหรัฐฯ ควรใช้โอกาสสร้างความร่วมมือผ่านประตูในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น..."

แนวคิดที่ เจิง ปีเจี้ยนนำเสนอเกี่ยวกับการก้าวอย่างสันติวิธีของจีน เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศได้สอดรับกับสุนทรพจน์ของประธานาธิบดี หู จินเทา (Hu Jintao) ที่ได้กล่าวในที่ประชุมในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปีแห่งการ ก่อตั้งสหประชาชาติ ณ องค์การสหประชาชาติในมหานครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๘ (Jintao, Hu, 2005) โดยเน้นย้ำแนวทางสันติในเวทีประชาคมระหว่างประเทศ (International Community) ว่า

"...ประชาคมระหว่างประเทศต้องมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดเพื่อลด ความหวาดระแวงและส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน ของทุก ๆ ประเทศ...แนวโน้มของโลกในอนาคตจะพัฒนาไปสู่การมีหล่ายข้าวอำนาจ จากกระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าที่รวดเร็วด้าน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทำให้ทุกภูมิภาคของโลกมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยิ่งมีความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศมากขึ้นทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลกเพื่อแข่งขันกับปัญหาที่ข้ามพรมแดน เช่น สภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ การแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและโรคระบาดที่ร้ายแรง เป็นต้น ซึ่งควรดำเนินการดังนี้"

ยุทธศาสตร์จีนแห่งที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ประการแรก ดำเนินความร่วมมือในแบบพหุภาคีบนพื้นฐานของความมั่นคงร่วม โดยทั้งความหวาดระแวงในช่วงยุคสงครามเย็นและสร้างแนวคิดความมั่นคงใหม่ด้วยการสร้างความเชื่อใจ เชื่อมั่นในผลประโยชน์ ความเท่าเทียมกัน และมีความร่วมมือกัน รวมทั้งมีกลไกสร้างความมั่นคงร่วมและการป้องกันความขัดแย้งอย่างสันติวิธี...

ประการที่สอง ยึดมั่นในความร่วมมือเพื่อการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเปิดโอกาสและลดอุปสรรคข้อจำกัดระหว่างกัน...

ประการที่สาม สร้างจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์...

ประการที่สี่ ส่งเสริมการปฏิรูปองค์การสหประชาชาติและกิจกรรมระหว่างประเทศเพื่อสร้างความสงบสุข และการพัฒนาร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพและยึดมั่นในกฎบัตรสหประชาชาติ..."

ถ้อยແຄลงຂອງประธานาธิบดีจีน เทา ผู้นำจีนรุ่นที่ 4 เกี่ยวกับจุดยืนของจีนในเรื่องประชาคมโลกและได้ตอกย้ำแนวคิดของเจิง ปีเจี้ยน ซึ่งเป็นประธานคนดูที่ปรึกษาทางการเมืองของพระคomo มีวินิสต์จีน เกี่ยวกับบทบาทของจีนในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ จาง หยุนหลิง (Zhang Yunling) และ ถัง ชือผิง (Tang Shiping) ได้วิเคราะห์บทบาทของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจนทำให้สามารถประเมินยุทธศาสตร์ในระดับโลก หรือมหาภูทธศาสตร์ของจีน (China's Grand Strategy) อันเป็นการยกระดับทางยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาค (Regional Strategy) (Yunling, Z. and Shiping, T., 2005, pp. 48-68) สรุปได้ดังนี้

๑. จีนมุ่งคืนสู่ความยิ่งใหญ่ตั้งใจในการเป็นมหาอำนาจจากขนาดของประเทศ จำนวนประชากรและความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่จีนจะลีกอยู่เสมอว่าสหรัฐฯ เป็นภัยทางอำนาจที่จีนต้องมีความร่วมมือพื้นที่ต่าง ๆ นอกจานนี้ จีนจะเพิ่มความแข็งแกร่งของประเทศ รวมทั้งความเข้มแข็งทางการทหารเพื่อรักษาสถานภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๒. จีนต้องการดำรงความมีเสถียรภาพอันเป็นผลจากนโยบายที่ทันสมัยในยุคของ เติ่ง เสี่ยวผิง และรักษาสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศให้มีความสงบเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับสหรัฐฯ และประเทศเพื่อนบ้านของจีน

๓. จีนเน้นการเป็นประเทศใหญ่ที่มีความรับผิดชอบและควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่มุ่งแสวงหาการเป็นผู้นำในกิจกรรมระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกโดยดำเนินกิจกรรมผ่านองค์กร สถาบันและกลไกต่าง ๆ แบบพหุภาคี (Multilateral Institutions) เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ รวมทั้งร่วมปรึกษาหารือระหว่างประเทศเพื่อสร้างความไว้เนื้อเชือใจ (Confidence Building Measures: CBMs) ในกระบวนการบริหารจัดการด้านความมั่นคงบนพื้นฐานของแนวคิดความมั่นคงใหม่ (New Security Concept) ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น การเห็นประโยชน์ร่วมกัน มีความเสมอภาคกันและมีความร่วมมือกัน

๔. จีนเน้นการดำเนินการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมของโลก โดยดำเนินนโยบายอย่างอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด รวมทั้งยึดถือกรอบปฏิบัติของสหประชาติ และจะต่อต้านการแทรกแซงกิจกรรมระหว่างประเทศ

แนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนในระดับโลก ในยุคประธานาธิบดีสี จิ้นผิง

เป้าหมายสำคัญทางยุทธศาสตร์

เป้าหมายสำคัญทางยุทธศาสตร์ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ซึ่งเป็นผู้นำจีนรุ่นที่ ๕ ได้กำหนดโดยนาย (Cheong, C., 2014) ประกอบด้วย

เป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจ ตั้งเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจให้เข้าถึงการสร้างสังคมแบบกินดือยดือย่างทั่วถึง หรือในภาษาจีนเรียกว่า “เสี้ยวคัง” ภายใต้

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ปี ค.ศ.๒๐๒๐ (พ.ศ.๒๕๖๓) โดยจีนจะเร่งปฏิรูปเชิงเศรษฐกิจและเปิดประเทศต่อไปอย่างรอบด้าน ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน มุ่งเน้นกลยุทธ์ในการส่งเสริมความต้องการภายในประเทศ และการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างระบบความเท่าเทียมกันของสวัสดิการสังคมเมือง และชนบทอย่างทั่วถึง

เป้าหมายทางด้านการเมือง ยืนหยัดแนวทางสังคมนิยมแบบจีนต่อไป โดยย้ำว่า เป็นแนวทางการพัฒนาที่แตกต่างจากระบบทะวันตก โดยมีภารกิจหลัก คือ การสร้างระบบประชาธิปไตยผ่านกลไกสภาพักริบบิล การเมืองภายใต้ระบบสังคมนิยมให้สมบูรณ์ ส่งเสริมการเมืองภาคประชาชนผ่านระบบผู้แทน สภาประชาชนแห่งชาติ (the Nation People's Congress) ส่งเสริมให้ชนชั้นล่าง มีส่วนร่วมกับประชาธิปไตย และการปฏิรูปทางการเมืองของพรุกคอมมิวนิสต์ โดยเรียกร้องให้สมาชิกพรุกคนมีความโปร่งใส ต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างเข้มแข็งขึ้น

เป้าหมายทางด้านความมั่นคงและการทหาร โดยพัฒนาศักยภาพทางการทหารไปสู่ความสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาอยุธยาศาสตร์ความมั่นคง มุ่งมั่นให้บรรลุภารกิจเชิงประวัติศาสตร์ของกองทัพ มุ่งเน้นการนำไปปฏิบัติ ของยุทธศาสตร์ทางทหารในยุคใหม่ เสริมสร้างความเข้มแข็งของทางทะเล อาณาเขต และความมั่นคงทางไซเบอร์ เพิ่มศักยภาพในการบุกเบิกทรัพยากรทางทะเล และ มุ่งเน้นการสร้างเส้นยานุภาพทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “จีนจะไม่ยอมก้มหัว ให้กับแรงกดดันจากอำนาจภายนอกได้ ๆ โดยจุดยืนและการตัดสินใจเชิงนโยบาย ของจีนจะตั้งอยู่บนความถูกผิดตามความเป็นจริง”

เป้าหมายทางด้านการต่างประเทศ จีนจะยืนหยัดพัฒนาความสัมพันธ์ อย่างฉันมิตรกับทุกประเทศบนหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท้าประการ (ได้แก่ การเคารพอธิปไตยและบูรณาภาพเหนืออินเดนซึ่งกันและกัน การไม่รุกรานต่อกัน การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน ความเสมอภาคและอิสระของโยชน์แก่ กัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ) โดยย้ำจุดยืนการดำเนินยุทธศาสตร์การปฏิรูปสัมพันธ์ กับประเทศโลกโดยคำนึงถึงหลักการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยร่วมมือกัน

เพื่อส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจโลกที่เข้มแข็ง สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาให้พัฒนาด้วยตนเอง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการค้าอย่างเหมาะสมโดยการเจรจา และใช้หลักการ “เป็นมิตรที่ดีและหันส่วนที่ดีของประเทศเพื่อนบ้าน” รวมทั้งเสนอให้ร่วมมือกันสร้างเส้นทางสายไหมศตวรรษที่ ๒๑

รองศาสตราจารย์ ดร. You Ji นักวิจัยอาวุโส (Senior Visiting Fellow) ประจำสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ และคณะ สังคมศาสตร์ University of New South Wales ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการทหารของจีน และบทบาทของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army: PLA) ต่อนโยบายต่างประเทศของจีน โดยเฉพาะกรณีพิพาทในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ ซึ่ง ดร. You Ji ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความริเริ่มของผู้นำจีนในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ ในการอภิปรายเรื่อง “Understanding China's Foreign policy” (Ji, Y., 2014) กล่าวคือ

ประเด็นแรก นโยบายการต่างประเทศของจีนต้องเป็นนโยบายเชิงรุกเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพัฒนาการไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ ซึ่งผู้นำจีนรุ่นที่ ๕ ยังคงดำเนินนโยบายการเริ่มต้นโดยขั้นอย่างสันติ แต่ในขณะเดียวกันก็จะเร่งเพิ่มงบประมาณทางการทหารและพัฒนาขีดความสามารถทางทะเล ด้วยการประกาศเป้าหมายเป็นมหาอำนาจทางทะเลของจีน อันสืบเนื่องมาจากปัญหาความขัดแย้งต่ออำนาจอธิปไตยในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ โดยการเริ่มต้นโดยขั้นมาของจีนไม่ใช่เป็นการแสดงความเป็นเจ้าโลก หรือประเทศมหาอำนาจทางกำลังทหาร แต่เป็นหนทางการสร้างประเทศที่มีตลาดอันยิ่งใหญ่ มีวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ และเป็นประเทศที่รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์สังคมระหว่างประเทศที่ยิ่งใหญ่

ประเด็นที่สอง ความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างแข็งขันของจีนกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะสหรัฐฯ ใน การจัดการปัญหาของภูมิภาคและดำเนินไว้ซึ่งความเป็นระเบียบระหว่างประเทศ ซึ่งจีนกับสหรัฐฯ ต้องเชื่อมกับการกิจทางประวัติศาสตร์ที่จะต้องกำจัดสิ่งที่เป็นมรดกตกทอดจากสงครามเย็นและเชื่อมกับความท้าทายในการหลีกเลี่ยงการเกิดสงคราม หากมีวิสัยทัศน์เข่นนี้ก็จะสามารถขัดความกังวลที่ว่าจีนกำลังจะกำจัดผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ให้ออกไปจาก

ยุทธศาสตร์จีนในเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ภูมิภาคนี้ได้ บันทึกการนี้ จีนกับสหรัฐฯ ก็สามารถจัดปัญหาความขัดแย้งและหันมาจัดการปัญหาโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ซึ่งกันและกันในการแสวงหาการอยู่ร่วมกัน และพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยต้องเปิดใจว่างเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการกำกับความมั่นคงทางการเมือง การเงิน เศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ เพื่อรำงไว้ซึ่งความมีเสถียรภาพของระเบียบสังคมโลกและร่วมกันผลักดันให้มีการปฏิรูประเบียบสังคมโลกไปในทางที่ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันอย่างสันติและได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

ประเด็นที่สาม นโยบายการต่างประเทศของจีนได้ให้ความสำคัญต่อประเทศไทยในฐานะประเทศผู้มีบทบาทหลักในการเชื่อมโยง (connectivity) ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นดินแดนที่จีนมีผลประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม โดยในปัจจุบันจีนยังคงเน้นการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ลดการแข่งขันระหว่างประเทศเลี่ยงความขัดแย้งเพื่อที่ตนเองจะได้สามารถพัฒนาประเทศไปได้อย่างไม่มีอุปสรรค หากแต่ปัญหาสำคัญก็คือ ในอนาคต เมื่อจีนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศแล้ว ทำที่ของจีนต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ซึ่งมีแนวโน้มว่าเมื่อถึงเวลาดังกล่าวข้างหน้า จีนจะกลายเป็นประเทศที่เรียกร้องและยืนยันอย่างแข็งขัน (assertive) ในจุดยืนและผลประโยชน์ของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกรณีพิพาทหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ จนอาจนำมาซึ่งความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (ASEAN)

การขับเคลื่อนกลไกการเสริมสร้างความร่วมมือ

ระหว่างประเทศไทยของจีน

กรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกลไกการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของจีน กล่าวคือ การสร้างความมั่นคงของประเทศไทยทำได้โดยการแสวงหาพันธมิตร (alliance) ในรูปแบบของการเข้าร่วมกลุ่มกันเพื่อต่อสู้กับประเทศที่มีอำนาจเพิ่มขึ้น และให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกที่มาระบบท่อความมั่นคงโดยเฉพาะเรื่องของภัยคุกคาม (threats)

แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศดังกล่าว ได้นำไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยร่วมมือกัน (Cooperative Security) แนวคิดความมั่นคงแบบร่วมมือกันนี้ จะเน้นถึงการพบปะพูดคุยกัน (dialogue) โดยเชื่อว่าปัญหาความมั่นคงไม่ว่าจะเป็นมิติทางการทหารหรือมิติอื่น ๆ ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยการดำเนินฝ่ายเดียว แต่ต้องการความร่วมมือ (cooperation) ระหว่างรัฐต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกรัฐผ่านมาตรการในการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกันและมีความโปร่งใส (Confidence Building and Transparent Measures) เพื่อลดความขัดแย้งในภูมิภาคโดยใช้การทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) รวมทั้งการแก้ไขความขัดแย้งร่วมกัน เพื่อ därang ไว้ซึ่งความมั่นคงอันจะบรรลุถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ตลอดจนนำไปสู่การเตรียมการเพื่อเผชิญต่อภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต (Mihalka, M., 2005: 113-122)

ภัยคุกคามที่เริ่มแพร่ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลให้ภูมิภาคต่าง ๆ มีความเชื่อมโยง เป็นสังคมเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดสภาพที่มีความท้าทายต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศมากขึ้นและจำเป็นต้องได้ความร่วมมือจากประเทศอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จึงก่อให้เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้น (Complex Interdependence) ทั้งนี้ก็เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ (Nye Jr., J. S., 2004: 1-20)

แนวคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests)

สำหรับความหมายของผลประโยชน์แห่งชาติในเชิงลึกอาจแบ่งออกได้เป็นสองความหมาย ตามนัยที่ถูกใช้ในทางการเมืองระหว่างประเทศ (Griffith, M., Callaghan, T. O. and Roach, S. C., 2008, pp. 216-218) กล่าวคือ

ความหมายแรก ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เป้าหมาย (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objectives) ของนโยบายต่างประเทศ ดังที่ เจมส์ เอ็น รอสเนา (James N. Rosenau) กล่าวถึงความเป็นมาของผลประโยชน์แห่งชาติว่าได้ถูกใช้ไปในการวิเคราะห์การเมืองระหว่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบรรยาย

ยุทธศาสตร์จัมหนเวท์โลก (ฉบับปรับปรุง)

และอธิบายเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศ โดยการประกาศถึงเป้าหมายของประเทศที่ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๖ โดยในประเทศอิตาลีได้นำในเรื่องอำนาจจืออิปไตย (Sovereignty) และความชอบธรรม (Legitimacy) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกำลังอำนาจ (Power) ของประเทศในการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งต่อมาในศตวรรษที่ ๑๗ ในวงการเมืองประเทศอังกฤษได้กล่าวถึงผลประโยชน์แห่งชาติในเรื่องการมีเกียรติยศของประเทศ (National Honor) และผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) รวมทั้งเจตนาرمณ์ (General Will) ของประเทศและต่อมาก็ได้ถูกนำไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของสหรัฐฯ (Rosenau, J. N., 1980. pp. 283-293)

ส่วนอีกความหมาย ได้ถูกนำไปใช้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเมือง (Political Discourse) เพื่อวิเคราะห์และสนับสนุนการกำหนดนโยบายระหว่างประเทศ ดังกรณีที่ ฮันส์ เจ มอร์เกน豪 (Hans J. Morgenthau) ได้วิเคราะห์ระบบการเมืองระหว่างประเทศในการแสดงพฤติกรรมทางการเมือง ของประเทศด้วยการใช้กำลังอำนาจของประเทศ (Morgenthau, H. J., 2005, pp. 4-16) โดยเฉพาะในมิติทางการทหารและทางเศรษฐกิจที่สามารถครอบงำปัจจัยด้านอื่น ๆ ในการกำหนดนโยบายระหว่างประเทศของผู้กำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติที่ถูกผลักดันจากเงื่อนไขที่เป็นนโยบายทางยุทธศาสตร์ (strategic diplomatic milieu) และได้นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยกันอย่าง слับซับซ้อน (Complex Interdependence) ในสังคมโลก (world society) (Evans, G. and Newham, J., 1998, p. 345) ซึ่งปัจจุบันสังคมโลกมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในลักษณะที่เป็นเครือข่าย โดยมีการสนับสนุนกันเป็นประชาคมในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งมีกลไกการจัดระเบียบของการเป็นสมาชิกและมีรูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partnership) เพื่อความร่วมมือโดยมีเป้าหมายร่วมกัน (common goals) และยอมรับในผลประโยชน์ร่วมกัน (Martinelli, A., 2005, pp. 241-260)

ความหมายของผลประโยชน์แห่งชาติทั้งสองกรณีดังกล่าวเกี่ยวข้องกับพื้นฐานการตกลงใจในการดำเนินนโยบายของประเทศโดยมีความสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อมภายนอกที่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศและการดำเนินนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งปัจจัยภายนอกในประเทศจากความหลากหลายของผลประโยชน์ที่เป็นสาระรัฐ อันทำให้เข้าใจถึงองค์ประกอบของผลประโยชน์แห่งชาติซึ่งประกอบด้วย การดำรงอยู่ของประเทศ (self preservation) ความมั่นคงปลอดภัย (security) การกินดืออยู่ดีของประชาชน (well-being) การส่งเสริมและรักษาเกียรติภูมิ (prestige) การเผยแพร่และรักษาอุดมการณ์ (ideology) ตลอดจนการแสวงหาและเพิ่มพูนกำลังอำนาจของประเทศ (Lerche, Charles O. and Said, Abdul A., 1995, p. 28)

ดังนั้น ผลประโยชน์แห่งชาติจึงเป็นกุญแจสำคัญหรือเป้าหมายของการกำหนดนโยบายต่างประเทศ แต่ผลประโยชน์แห่งชาตินี้อาจจำแนกออกเป็นมิติต่าง ๆ บนพื้นฐานของบรรทัดฐานที่แตกต่างกันเพื่อการนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย (Xuetong, Y., 2006, pp. 18-21) ดังนี้

๑. บนพื้นฐานของเนื้อหา โดยแบ่งเป็น ผลประโยชน์ด้านการเมือง (political interests) เช่น เอกราชและบูรณาภิภากของประเทศ สถานภาพระหว่างประเทศ เป็นต้น ผลประโยชน์ด้านความมั่นคง (security interests) เช่น เขตแดนทั้งทางบกและทางทะเล รวมทั้งศักยภาพทางการทหาร เป็นต้น ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (economic interests) เช่น การส่งออกและนำเข้าทางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ การนำเข้าและส่งออกของเทคโนโลยี เป็นต้น ผลประโยชน์ทางวัฒนธรรม (cultural interests) เช่น การดำรงรักษาวัฒนธรรมของประเทศ เป็นต้น

๒. บนพื้นฐานของเวลา โดยแบ่งเป็น ผลประโยชน์ที่ไม่เปลี่ยนแปลงหรือมั่นคง (constant interests) เช่น ความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศ เป็นต้น และผลประโยชน์ที่เปลี่ยนตามระยะเวลา (variable interests) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามสภาวะแวดล้อม เช่น ผลประโยชน์ในระยะสั้นประมาณ ๑ - ๒ ปี ระยะปานกลางประมาณ ๓ - ๑๐ ปี และระยะยาวประมาณ ๑๐ ปีขึ้นไป เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีนในเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

๓. บนพื้นฐานของความสำคัญ โดยแบ่งเป็นผลประโยชน์ที่ถาวร (vital interests) เช่น การมิอิสรภาพและเสรีภาพ เป็นต้น ผลประโยชน์สำคัญระดับสูง (extremely importance interests) เช่น ความสมดุลทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ผลประโยชน์ที่สำคัญ (importance interests) เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

๔. บนพื้นฐานของขอบเขต โดยแบ่งเป็นผลประโยชน์ที่เป็นสากล (universal interests) เช่น อำนาจอธิปไตยของประเทศ เป็นต้น ผลประโยชน์บางส่วน (partial interests) เช่น การมีประเทศที่เป็นพันธมิตร ฯลฯ ผลประโยชน์เฉพาะด้าน (individual interests) เช่น ความทันสมัยของประเทศที่ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ เป็นต้น

พื้นฐานทั้งสี่ประการดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงเป้าหมายของการกำหนดนโยบายต่างประเทศอันเกี่ยวข้องกับแนวคิดการได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ด้วยการสร้างความร่วมมือในรูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

แนวคิดในการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)

นักวิจัยอิสระด้านรัฐศาสตร์ชาวอุ茲เบกستانชื่อ ดร.ฟาร์คุด ໂຕลิปอฟ (Farkhod Tolipov) ได้ให้ความหมายของหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ไว้อย่างเด่นชัด ว่า เป็นรูปแบบพิเศษของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (Tolipov, F., 2006, pp. 1-2)

๑. มีความเชื่อมั่นและเชื่อใจต่อกันอยู่ในระดับสูงของการเป็นหุ้นส่วนกัน
๒. มีความตั้งใจที่จะร่วมมือระหว่างกันโดยมีวิสัยทัศน์ในระยะยาว
๓. ให้ความสนใจต่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

๔. มีจุดยืนที่ใกล้ชิดและผลประโยชน์ร่วมกันในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

๕. มีสภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระยะยาวกับการเป็นหุ้นส่วนทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

รูปแบบพิเศษของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการจีนสองคนคือโจเซฟ วาย เอส เชิง (Joseph Y.S. Cheng) และจาง وانคุน (Zhang Wankun) ที่ได้นิยามความหมายของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ว่า เป็นลักษณะความสัมพันธ์ของสองประเทศที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมอย่างยิ่ง อยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค มีนโยบายและแนวคิดทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารไปในแนวทางเดียวกัน โดยได้นำเสนอรูปแบบและความเคลื่อนไหวในพฤติกรรมทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศของจีน (Cheng, J.Y.S. and Wankun, Z., 2004, p. 180)

นักวิชาการจีนทั้งสองคนนี้ กล่าวถึงการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของจีนกับประเทศต่าง ๆ โดยมีการจัดระดับของการเป็นหุ้นส่วน (the hierarchy of partnership) โดยเฉพาะหลังจากการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นซึ่งกลไกทั่วโลกที่ ๑๙๘๐ จีนได้มีการบทบาทการเปลี่ยนแปลงในดุลแห่งอำนาจ (balance of power) ของโลก และจีนได้ปรับเปลี่ยนบทบาทในด้านยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศใหม่ โดยเฉพาะการมีความครอบคลุมถึงกำลังอำนาจแห่งชาติ (national power) ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจต่าง ๆ ที่จีนเห็นว่าระบบข้ออำนาจของโลกมีแนวโน้มพัฒนาไปสู่การมีหลายข้ออำนาจ รวมทั้งความสัมพันธ์กับองค์กรระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เติบโตเนื่องจากความซับซ้อนของผลประโยชน์ระหว่างประเทศซึ่งทำให้จีนจำเป็นต้องแบ่งระดับความสัมพันธ์ของการเป็นหุ้นส่วน (levels of partnerships) เป็นระดับต่าง ๆ ๖ ระดับ ดังนี้ (Cheng, J. Y.S. and Wankun, Z., 2004, pp. 186-199)

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ระดับที่ ๑ การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partnership) ระหว่างจีนกับรัสเซียและจีนกับสหรัฐฯ โดยมุ่งการดำเนินการเพื่อรักษาความสงบและความมีเสถียรภาพของสภาวะแวดล้อมใหม่ทางการเมืองระหว่างประเทศ

ระดับที่ ๒ การเป็นหุ้นส่วนที่สมบูรณ์ (comprehensive partnership) ระหว่างจีนกับฝรั่งเศส แคนาดา เม็กซิโก ปากีสถาน และอังกฤษ โดยมีความแตกต่างกันตามกรณีแต่ละรายประเทศ เพื่อผลักดันการจัดระบบโลกใหม่ ในระบบหลายขั้วอำนาจ และเพื่อป้องปราามไม่ให้สหรัฐฯ แสดงความเป็นอภิมหาอำนาจหนึ่งเดียวของโลกในการครอบงำระบบระหว่างประเทศ

ระดับที่ ๓ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนของเสถียรภาพในระยะยาว (constructive partnership of long-term stability) ระหว่างจีนกับสหภาพยุโรป (European Union: EU) เพื่อคงไว้ซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในภาระด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและตลาดการค้า

ระดับที่ ๔ การเป็นหุ้นส่วนบนพื้นฐานความเชื่อมั่นและการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี (partnerships based on good-neighbourliness and mutual trust) ระหว่างจีนกับประเทศไทยในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน เพื่อป้องกันความขัดแย้งในผลประโยชน์พื้นฐานทางยุทธศาสตร์ของจีนในภูมิภาคนี้ รวมทั้งการถ่วงดุลอำนาจในภูมิภาค

ระดับที่ ๕ การเป็นหุ้นส่วนของมิตรภาพและความร่วมมือ (partnership of friendship and cooperation) ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า และการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของความร่วมมือ (partnership of constructive cooperation) ระหว่างจีนกับอินเดีย เพื่อรักษาความสงบในพื้นที่ตามแนวชายแดน

ระดับที่ ๖ การสร้างความเป็นหุ้นส่วน (constructive partnership) ระหว่างจีนกับแอฟริกาใต้ รวมทั้งความสัมพันธ์ของความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ (relationship of strategic cooperation) ระหว่างจีนกับอียิปต์ และจีนกับชาอดีตอาระเบiy เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและแหล่งพลังงาน

ดังนั้น หากจะศึกษาถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผลประโยชน์ แห่งชาติกับการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของจีน จึงจำเป็นที่ต้องทำความเข้าใจ ถึงรูปแบบของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งจีนใช้ในการสร้างความ เป็นหุ้นส่วนที่มีหลายระดับความแตกต่างตามผลประโยชน์ที่กำหนดไว้จากการ ประเมินสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศ (Xiaotian, Z., 2010, pp. 111-112)

กรณีตัวอย่างของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับรัสเซีย น่าจะเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวความคิดการเป็นหุ้นส่วนทาง ยุทธศาสตร์ที่ดีตัวอย่างหนึ่ง เนื่องจากเป็นการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนิน นโยบายของจีนเป็นระดับแรก ดังเห็นได้จากการที่มีการลงนามในสนธิสัญญา มิตรภาพและความร่วมมือในความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๔๖ ก็ได้มีการลงนามในแคลงการณ์ร่วมที่กรุงมอสโกเกี่ยวกับความเป็น พันธมิตรทางยุทธศาสตร์ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งการมีความร่วมมือ ด้านความมั่นคงในครอบขององค์การความร่วมมือเชียงไฮ (Shanghai Cooperation Organization: SCO) ที่มีจีน รัสเซีย และอตีตประเทศไทยอยู่ในเครือสหภาพ โซเวียตเดิม คือ ค่าชักสถาน อุซเบกistan ทาจิกistan และเติร์กmenistan เข้าเป็น สมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมแคนระหว่างกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา การก่อการร้าย

นอกเหนือจากที่กล่าวแล้วนั้น จีนยังมีความร่วมมือทางการทหารกับ รัสเซียในอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ รวมทั้งมีการซ้อมรบร่วมกันในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อแสดงปฏิกริยาต่อตอบในการแพร่ขยายอำนาจของสหรัฐฯ ที่ต้องการเป็น อาภิมหาอำนาจเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งนอกจากจีนจะสนับสนุนให้รัสเซียเข้าเป็นสมาชิก ในองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) แล้ว จีนยังได้สั่งซื้อ น้ำมันและอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เช่น เครื่องบินรบ จรวด เรือดำน้ำ และ เรือพิฆาตจากรัสเซีย นอกจากนี้แล้ว จีนยังได้ให้การสนับสนุนรัสเซียในการแก้ปัญหา เรื่องดินแดนเขตเนีย

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ส่วนรัสเซียกีสนับสนุนจีนในเรื่องปัญหาได้หัวนและทิเบต รวมทั้งให้ความร่วมมือกับจีนในการถ่วงดุลอำนาจกับสหรัฐฯ ตลอดจนมีการคัดค้านการใช้กำลังทหารของสหรัฐฯ กรณีการโจมตีอิรัก โดยจีนกับรัสเซียมีจุดยืนร่วมกันในการสนับสนุนระบบการเมืองโลกในรูปแบบของหลายขั้วอำนาจ (Multipolarism) ทั้งนี้เพื่อมิให้สหรัฐฯ ผูกขาดการเป็นขั้วอำนาจเดียว (Unipolarism) เป็นต้น (Dittmer, Lowell., 2004, pp. 207-223)

นักวิชาการของจีนได้วิเคราะห์การดำเนินนโยบายการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของจีนต่อประเทศต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจีนที่มีจุดมุ่งเน้นเป้าหมายในการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและความเชื่อมั่นในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ (Hao, S., 2009, pp. 35-40) ดังนี้

๑. เพื่อให้สามารถสร้างหลักประกันในการรักษาความสงบ ความมั่นคง และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเพื่อนำพาประเทศจีนสู่ความทันสมัย

๒. มุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศรอบบ้านและเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อลดอำนาจอิทธิพลของสหรัฐฯ

๓. มุ่งแสวงหาวิธีการดำเนินความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นซึ่งมีอิทธิพลอำนาจในภูมิภาค เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันและความตึงเครียด จนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน

๔. เพื่อแสวงหาลู่ทางในการนำไต้หวันเข้ามาร่วมอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของจีน

๕. เพื่อให้สามารถปกป้องผลประโยชน์ของจีนโดยเฉพาะผลประโยชน์ในทะเลจีนใต้

๖. มุ่งแสวงหาลู่ทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ก้าวหน้ากับประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อปกป้องสภากาแฟแวดล้อมให้เกือกถต่อการรักษาผลประโยชน์ของจีน

วิสัยทัศน์และปฏิบัติการ ว่าด้วยการร่วมสร้างแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑

เอกสารปกขาวของรัฐบาลจีน เรื่อง “วิสัยทัศน์และปฏิบัติการ ว่าด้วยการร่วมสร้างแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑” (Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่แนวคิดของประธานาธิบดีจีนสี จิ้นผิง เกี่ยวกับแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเล หรือหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (One Belt, One Road หรือ The Belt and Road Initiative) ขณะที่ได้เปรีย้อนເອົ້າຍ ກລາງ ເນື້ອເດືອນກັນຍາຍັນ 二〇一五年 ແລະ ເອົ້າຍຕະວັນອອກເຊີ່ຍໃຫ້ໃດໆອນຕຸລາຄມ 二〇一六年 ໂດຍໄດ້ຈັດພິມເພີ່ມແພີ່ມເມື່ອປີ พ.ສ. 二〇一六年 ປະກອບດ້ວຍທັງສອງສະໜັກໃນ ດ ປະເທົ່ານີ້ ສຽງປັດຈຸນີ້

๑. ความเป็นมา สืบเนื่องมาจากภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจของโลก มีการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนมากขึ้นจนก่อให้เกิดความไม่สงบดุลในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ซึ่งความมีการส่งเสริมให้เกิดการประสานงานด้านนโยบายเศรษฐกิจและความร่วมมือที่กว้างขวางและเชิงลึกมากขึ้น โดยร่วมกันสร้างแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหม และเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑ (ความริเริ่มนີ້ແກບหนึ่งเส้นทาง) ที่จะเป็นรูปแบบใหม่ของความร่วมมือระหว่างประเทศสู่สันติภาพและการพัฒนาของโลก

๒. หลักการ ความริเริ่มนີ້ແກບหนึ่งเส้นทาง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และหลักการอยู่ร่วมกันของกฎบัตรสหประชาชาติ ในท้าประการ ได้แก่ (๑) ความเคารพซึ่งกันและกันในอำนาจของจีปีตัยและบูรณาภาพแห่งดินแดนของกันและกัน (๒) ร่วมกันที่ไม่รุกรานซึ่งกันและกัน (๓) ไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน (๔) ความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน และ (๕) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๓. กรอบ แนวคิดความริเริ่มหนึ่งแบบหนึ่ง เส้นทางเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่ความร่วมมือที่ส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันและความเจริญรุ่งเรืองและเป็นเส้นทางไปสู่ความสงบสุขและมิตรภาพ โดยการเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและความไว้วางใจ รวมทั้งการเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนอย่างรอบด้าน ผ่านทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา โดยเชื่อมโยงกันเป็นวงกลมเศรษฐกิจ ด้วยเหตุผลสำคัญ ๒ ประการ คือ

๓.๑ การเชื่อมโยงเอเชียกลาง เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันตก แอฟริกาเหนือ และยุโรปเข้าด้วยกัน เพื่อให้ภูมิภาคเหล่านี้ได้แลกเปลี่ยนและสร้างประโยชน์ร่วมกัน ใน การสร้างห่วงโซ่อุปทาน ห่วงโซธุรกิจ ห่วงโซคุณค่า และการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยการสร้างระบอบเศรษฐกิจระหว่างประเทศใหม่ และช่องทางการขนส่งคมนาคมที่หลากหลาย ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูง เพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลและพื้นที่ทุรกันดาร อีกทั้งเป็นการช่วยลดต้นทุนการค้าการลงทุนและจัดการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ อันเป็นการผลักดันให้การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ ความเสี่ยงทางการค้าและการลงทุน ตลอดจนการเปิดตลาดซึ่งกันและกัน ของประเทศที่มีความประสงค์ตามเส้นทางสายนี้ให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น โดยข้อเสนอดังกล่าวเป็นเหตุผลทางการเมืองและเศรษฐกิจ ถือเป็นการส่งสัญญาณว่า จีนต้องการสนับสนุนภาพ เปิดกว้าง และต้องการขยายอิทธิพลทางการพัฒนาให้กับเอเชียและโลก

๓.๒ ยึดถือความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานและเป็นแกนหลัก พร้อมทั้งยึดถือการแลกเปลี่ยนบุคคลและวัฒนธรรมเป็นตัวหนุนสำคัญ โดยไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของประเทศในภูมิภาค ซึ่งฝ่ายจีนจะปฏิบัติตามหลักการร่วมหารือกับประเทศตามเส้นทางสายนี้ ร่วมกันระดมความคิดเห็นและอาศัยความร่วมมือระหว่างกันผลักดันให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยข้อเสนอดังกล่าวถือเป็นเหตุผลทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และถือเป็นการส่งสัญญาณว่า จีนจะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในระดับประชาชนตามเส้นทางสายไหม

๔. ดำเนินความสำคัญของความร่วมมือ ด้วยการดำเนินการที่ประกอบด้วย (๑) การประสานงานด้านนโยบาย (๒) การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อ (๓) การจัดข้อจำกัดและอุปสรรคทางการค้า (๔) การเสริมสร้างความร่วมมือการควบคุมทางการเงินแบบบูรณาการ (๕) การสร้างความสัมพันธ์จากประชาชนสู่ประชาชน

๕. กลไกของความร่วมมือ โดยเสริมสร้างความร่วมมือห้องในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ผ่านกลไกที่มีอยู่ เช่น องค์กรความร่วมมือเชียงใหม่ (SCO) อาเซียนกับจีน (๑๐+๑) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) และการประชุมเอเชียกับยุโรป (ASEM หรือ อาเซม) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของพร้อมระหว่างประเทศและการจัดนิทรรศการในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เช่น BFA (Boao Forum for Asia) เป็นต้น

๖. การเปิดสู่ภูมิภาคของจีน โดยการปลูกพื้นคืนชีพเส้นทางสายไหม เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการเผยแพร่องค์ผลและแสวงหาผลประโยชน์ของจีนด้วยการเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่าง ๆ ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่

๖.๑ การเชื่อมโยงทางบก (Silk Road Economic Belt) เป็นการเชื่อมโยงประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเส้นทางสายไหมเดิม โดยเป็นการบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และการขยายการค้าในระดับภูมิภาค ด้วยการสร้าง Eurasian Land Bridge อันเป็นการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ จีน-มองโกเลีย-รัสเซีย, ระเบียงเศรษฐกิจ จีน-เอเชียกลาง-เอเชียตะวันตก และระเบียงเศรษฐกิจ จีน-อินโดจีน เป็นต้น ประกอบด้วย ๓ เส้นทาง ได้แก่ (๑) เส้นทางที่ ๑ เชื่อมโยงจีนกับเอเชียกลาง รัสเซีย และยุโรป (๒) เส้นทางที่ ๒ เชื่อมโยงจีนกับอ่าวเปอร์เซีย และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ผ่านทางเอเชียกลาง และตะวันออกกลาง (๓) เส้นทางที่ ๓ เชื่อมโยงจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๖.๒ การเชื่อมโยงทางทะเล (Maritime Silk Road) ถือเป็นข้อริเริ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านต่างๆ รวมถึงด้านการลงทุนระหว่างจีนกับประเทศในแถบภูมิภาคมหาสมุทร ได้แก่ อาเซียน โอดี้นีเย แอฟริกาเหนือ แอซีพิก และมหาสมุทรอินเดีย โดยจะมีการสร้างระบบท่อส่งศรษฐกิจ จีน-ปากีสถาน และระบบท่อส่งศรษฐกิจ จีน-บังกลาเทศ-อินเดีย เป็นต้น

๗. การดำเนินการของจีน นอกจากการเยี่ยมเยือนประเทศต่าง ๆ กว่า ๒๐ ประเทศของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และนายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียง เพื่อสร้างความเข้าใจแล้ว ยังมีการลงนามในกรอบความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความร่วมมือ

๘. การร่วมกันประคับประคองอนาคตที่สดใส โดยเน้นการให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และความไว้วางใจกันบนผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งสร้างความร่วมมือแบบ win-win และการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอารยธรรมที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งจะเสริมสร้างจุดแข็งให้แก่กันและกัน ในการนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาร่วมกันในที่สุด

จึงอาจกล่าวได้ว่า แนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑ ของจีน นับเป็นความพยายามเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและการแฝงขยายอิทธิพลทางการเมืองไปสู่ประเทศต่างๆ บนเส้นทางสายไหม ทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งจะเป็นช่องทางที่สำคัญของจีนในการก้าวสู่การเป็นอภิมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกอย่างสันติวิธีและมีบทบาทในเวทีการเมืองโลกที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้ริเริ่มให้มีการก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับประเทศไทยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งปัจจุบัน (ข้อมูลล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๐) ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่ามีสมาชิกรวม ๗๐ ราย (มี ๖๙ ประเทศบางกับอ่องกงซึ่งไม่มีสถานะเป็นประเทศ) โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศผู้ร่วมก่อตั้งร่วมกับจีนตั้งแต่แรก ซึ่งมีจำนวน ๒๑ ประเทศ และต่อมาขยายการรับสมาชิกเพิ่มเป็น ๔๗ ประเทศ จนล่าสุดมีจำนวนสมาชิก ๗๐ ราย

THE BELT AND ROAD INITIATIVE MAP

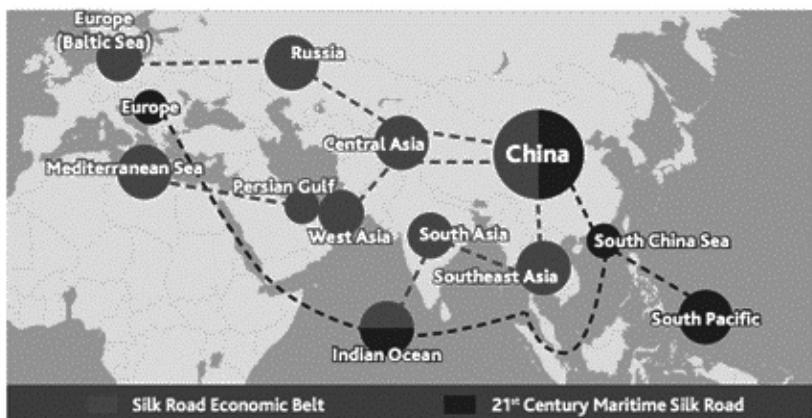

Photo credit: China maps out 'One Belt, One Road' with action plan. Global Times, 31 Mar 2015.

สำหรับความคืบหน้าในรอบสามปี (พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๕๙) และเดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๐) ของความริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง หรือ The Belt and Road Initiative (หรือเดิมชื่อ One Belt, One Road) เริ่มเห็นผลในเชิงบวก ที่ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

๑. ความเคลื่อนไหวของประเทศไทยและแลนด์ไนน์การเริ่มดำเนินงานเข้มต่อ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ตามแผนยุทธศาสตร์แถบเศรษฐกิจเอเชีย–ยุโรปใหม่ โดยจะบรรจบกันที่ท่าเรือรอตเตอร์ดาม (Rotterdam) ของเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นจุดสิ้นสุดของเส้นทางสายไหมทางทะเลและแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมทางบกจะบรรจบกันที่แห่งนี้ ซึ่งเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของยุโรป กล่าวคือ เมื่อเดือนตุลาคมปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) สมเด็จพระราชาธิบดีวิลเลม อเล็กซานเดอร์ กษัตริย์พระองค์ใหม่ของเนเธอร์แลนด์เสด็จฯ เยือนจีนและตรัสว่า ความริเริ่มของจีนเกี่ยวกับแผนหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง และธนาคารเพื่อการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเนเธอร์แลนด์ยินดีเข้าร่วมความร่วมมือที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ และสนับสนุนให้แผน “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เข้มตอกับโครงการลงทุนของยุโรป นอกจากนี้ ตั้งแต่ครึ่งหลังปี พ.ศ.๒๕๕๘ คลังสมองและ

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้เริ่มดำเนินงานสร้างเวทีเชื่อมต่อ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ที่มีหน่วยงานวิจัยวิทยาศาสตร์ รัฐบาลและนักธุรกิจหลายฝ่ายเข้าร่วม เพื่อสำรวจหาวิธีการเชื่อมต่อ บนพื้นฐานที่คุ้มครองผลประโยชน์ของตน และพิจารณาจากแง่มุมของเนเธอร์แลนด์และยุโรปด้วย ดังที่ ดร.แวนเตอร์ ปุตเตน (Vander Putten) นักวิจัยระดับสูงสถาบันวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้เสนอและผู้รับผิดชอบการสร้างเวทีเชื่อมต่อ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” กล่าวกับสื่อมวลชนว่า ได้เริ่มดำเนินงานในช่วงแรก ๒ เรื่อง คือ (๑) ช่วยรัฐบาลแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจ เพิ่มความเข้าใจ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (๒) ช่วยรัฐบาลสำรวจวิธีเชื่อมต่อ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ที่ทำได้ในทั่วประเทศ (ซึ่งเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ดร.แวนเตอร์ ปุตเตนได้เขียนรายงานวิจัยหัวข้อ “จีน ยุโรป กับเส้นทางสายไหมทางทะเล” โดยเห็นว่า ยุทธศาสตร์ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” จะส่งเสริมกระบวนการเป็นหนึ่งเดียวกันทางเศรษฐกิจระหว่างเอเชีย ยุโรปและแอฟริกา จีนกำลังปรับเปลี่ยนโครงสร้างการค้าข้ามภูมิภาค เส้นทางสายไหมทางทะเลจะเชื่อมต่อท่าเรือรายทาง ส่วนแถบเศรษฐกิจทางบกจะเชื่อมต่อทางรถไไฟรายทาง ดังนั้น โครงการสำคัญบางโครงการที่ไม่ได้ทำในยุโรป แต่ก็จะส่งผลกระทบโดยตรงต้อยุโรป ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า โดยเนเธอร์แลนด์ควรพยายามเข้าร่วมโครงการนี้อย่างเต็มที่)

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ถือเป็นวันสำคัญในประวัติศาสตร์อีกวันหนึ่ง ที่ต้องบันทึกว่า ที่เมืองอี้อู (Yiwu) ในมณฑลเจ้อเจียงของจีน ซึ่งอยู่ห่างจากนครเชียงไฮ้ไปทางใต้ราว ๓๐๐ กิโลเมตร รถไฟขบวนแรกที่บรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ ๘๔ ตู้ บรรทุกสินค้าส่งออกน้ำหนักรวมกันมากกว่า ๑,๐๐๐ ตัน เดินทางออกจากกลุ่มอาคารคลังสินค้าขนาดใหญ่ของเมืองนี้ มุ่งหน้าไปยังกรุงมาดрид ประเทศสเปน บนเส้นทางรถไไฟTRANSEURASIA (trans-Eurasia) สายใหม่ และไปถึงจุดหมายปลายทางในอีก ๒๑ วันต่อมา คือวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสินค้าที่ลำเลียงในเส้นทางสายนี้ เดินทางข้ามประเทศจีนจากภาคตะวันออกสู่ภาคตะวันตก จากนั้นก่อตั้งศูนย์กลางการค้าสินค้า เช่น รัสเซีย, บรัสเซลส์, ปีแอ็นด์, เยอรมนี, ฝรั่งเศส, และไปถึงสเปน ในท้ายที่สุด

เส้นทางรถไฟสายดังกล่าว ข้ามดินแดนยูเรเชีย ซึ่งเชื่อมต่อระหว่าง อิรุ่ย-มาดริด สายนี้ได้กลายเป็นตัวแทนการเริ่มต้นของโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ และกลายเป็นช่องทางโลจิสติกส์ทรงประสิทธิภาพที่มีระยะยาว ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ ที่เชื่อมตลาดขนาดใหญ่ข้ามผืนแผ่นดินอันกว้างใหญ่ไปศาล นอกจากนั้น ทางรถไฟสายนี้ยังกลายเป็นตัวอย่างรูปธรรมของกระบวนการบูรณาการดินแดนยูเรเชีย เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นกระบวนการที่กำลังดำเนินอยู่อย่างคึกคักในเวลา นี้ และสิ่งสำคัญที่สุดยิ่งกว่าอื่นใด ทางรถไฟสายนี้คือส่วนประกอบส่วนแรกใน “เส้นทางสายไหมใหม่” (New Silk Road) ของจีน ซึ่งมองเห็นกันว่าเป็นโครงการแห่ง คริสต์ศตวรรษที่ ๒๑

๒. ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีนได้เดินทางไปเยือนโปแลนด์ในช่วง เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ และได้ประชุมร่วมกับนาย Andrzej Duda ประธานาธิบดี โปแลนด์ ในโครงการความร่วมมือ The Belt and Road Initiative ซึ่งผลการเยือน โปแลนด์ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงครั้งนี้ ทำให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ โปแลนด์-จีนให้สูงขึ้น ในฐานะที่โปแลนด์เป็นประเทศสมาชิกในการริเริ่มก่อตั้ง ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) โดยโปแลนด์ยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” รวมทั้งกระบวนการ ร่วมมือในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ทางรถไฟและโลจิสติกส์ ทั้งนี้ เนื่องจากโปแลนด์มีจุดแข็งทางด้านภูมิศาสตร์ 在การเป็นชุมทางคมนาคมที่เชื่อม ต่อตะวันออกกับตะวันตก โดยปัจจุบัน ขบวนรถไฟจีน-ยูโรปมีกว่า ๒๐ เส้นทาง และต้องผ่านโปแลนด์เกือบทุก modulation ในจำนวนนี้ จุดหมายปลายทางของ ๒ เส้นทางอยู่ ในโปแลนด์ ต่างเป็นขบวนรถไฟ “ชูหม่านโว” เริ่มต้นจากเมืองชูโจวทางภาค ตะวันออกของจีน สิ้นสุดที่กรุงวอชอร์ อีกเส้นทางหนึ่งคือ ขบวนรถไฟหรงโว เริ่ม ต้นจากเมืองเฉิงตู เมืองเอกมณฑลชื่อชوان (เสฉวน) ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน สิ้นสุดที่เมืองโลดส์ (Lodz) ของโปแลนด์ ซึ่งสถานีรถไฟในเมืองโลดส์มีชื่อสถานีรถไฟ นานาชาติกูตโน (Kutno) เป็นหนึ่งของชุมทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของทวีปยุโรป ตอนเหนือจากยูโรปและเอเชียจำนวนมาก ที่มาจากการรถไฟหรือทางหลวง จะ นำร่วมกันที่นี่และกระจายต่อไป นอกจากรถไฟ เมื่อช่วงกลางปี พ.ศ.๒๕๕๘ มณฑลชื่อชวน

ยุทธศาสตร์จีนแห่งที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

(เสฉวน) กับเมืองโอดส์ของโปแลนด์ ได้ลงนามข้อตกลงสร้างความสัมพันธ์ เมืองพี่เมืองน้อง เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านโลจิสติกส์ระหว่างสองฝ่าย ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้มีการเดินขบวนรถไฟสีเขียวเป็น ๔๐๐ ขบวน โดยนายจีน จังเหวย ผู้อำนวยการสำนักงานโลจิสติกส์ด้านชายแดนเมืองเฉิงตู มนฑล ชื่อชวน (เสฉวน) กล่าวว่า เมืองเฉิงตูมีแผนที่จะขยายทางรถไฟกรุงโว โดยจะสร้างขยายต่อไปยังเมืองชุมทางสำคัญของประเทศญี่ปุ่นและประเทศอาหรับ อาทิ ฝรั่งเศส เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ส่วนช่วงที่อยู่ภายใต้การก่อสร้างและขยายเส้นทางนี้ให้สามารถเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจสำคัญภายในประเทศ อาทิ ดินดอนสามเหลี่ยมแม่น้ำแยงซี ดินดอนสามเหลี่ยมแม่น้ำจูเจียงและเขตเศรษฐกิจรอบทะเลเปี๊ยะ จึงถูกมองเป็นโครงสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและจีน ที่มีศูนย์กลางทางการค้าและเศรษฐกิจท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียกลางและยุโรปอยู่ทางตะวันตก

ความเคลื่อนไหวที่สำคัญอีกประ黛ในหนึ่งคือ ได้มีผลของการสัมมนาแนวความคิดเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งจัดขึ้นในนครซีอาน เมืองเอกของมนฑลส่านซี (อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีน) เมื่อช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๙ ซึ่งให้เห็นว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม – สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙ จีนได้ลงทุนไปมูลค่าเกือบ ๑ หมื่นล้านдолลาร์สหรัฐในประเทศที่อยู่隔壁เส้นทางสายไหม ผ่านสถาบันทางการเงินต่าง ๆ รวมไปถึงธนาคารเพื่อการลงทุนโครงการพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) และกองทุนเส้นทางสายไหม (Silk Road Fund) อีกทั้งบริษัทจีนยังได้จัดตั้งเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าอุตสาหกรรมทั้งหมด ๑.๖ หมื่นล้านдолลาร์สหรัฐ ก่อให้เกิดรายได้จากการค้า ๙๐๐ ล้านдолลาร์สหรัฐ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนถึง ๗๐,๐๐๐ ราย (ซึ่งแนวความคิดเส้นทางสายไหมใหม่ดังกล่าวนี้ หมายถึง “แนวความคิดเส้นทางสายไหมทางเศรษฐกิจและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑” หรือ Silk Road Economic Belt and the 21st-Century Maritime Silk Road initiative ที่เสนอโดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เมื่อปี ค.ศ.๒๐๓๗ หรือ พ.ศ.๒๕๕๖ เพื่อมุ่งเชื่อมโยงประเทศไทยและยุโรป และแอฟริกาผ่านช่องทางบ拿บกและ

ทางทะเล) โดยเฉพาะเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๙ ที่นายฝาง อ้ายจิง (房爱卿) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ของจีนกล่าวว่า การค้าระหว่างจีนกับประเทศไทยและสัมภาระทางทะเลใหม่ได้พุ่งสูงถึง ๖ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๒๑ ล้านล้านบาท) ซึ่งมีสัดส่วนเป็นร้อยละ ๒๖ ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของจีน ในช่วง ๘ เดือนแรกของปี ค.ศ.๒๐๑๖ หรือ พ.ศ.๒๕๕๙

ล่าสุด จากข่าวสารความสำเร็จของจีนในการเริ่มเดินขบวนรถไฟฟ้าขนส่งสินค้าไปกรุงลอนדוןเป็นขบวนแรก เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๐ โดยรถไฟฟ้าขนส่งสินค้าดังกล่าว ออกเดินทางจากสถานีรถไฟฟ้าในเมืองอู่ดู (义乌) မณฑลเจ้อเจียง ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของจีน ใช้เวลาเดินทาง ๑๕ วัน ในระยะทางมากกว่า ๑๒,๐๐๐ กิโลเมตร จึงจะถึงเป้าหมายปลายทางในอังกฤษ สำหรับเมืองอู่ดูเป็นที่รู้จักกันดีว่า เป็นเมืองที่ผลิตสินค้าต่าง ๆ เช่น ของใช้ในบ้าน สิ่งทอผ้า กระเบื้อง และกระเบื้องเดินทาง ซึ่งรถไฟฟ้าจะขนส่งสินค้าเหล่านี้ผ่านคาซัคสถาน รัสเซีย เบลารุส โปแลนด์ เยอรมนี เบลเยียม และฝรั่งเศส จึงถึงกรุงลอนדוןในที่สุด ทั้งนี้ การขนส่งสินค้าผ่านรถไฟฟ้านี้ จะเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างจีนกับอังกฤษ ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมต่อภูมิภาคเอเชียตะวันตก รวมถึงโครงการเส้นทางสายไหม ที่เป็นการเชื่อมต่อโครงข่ายการค้าและโครงสร้างพื้นฐานระหว่างเอเชียกับยุโรปและแอฟริกาผ่านเส้นทางการค้าโบราณ อันจะทำให้อุตสาหกรรมรถไฟของจีน ยกระดับเป็นผู้ส่งออกเทคโนโลยีรถไฟฟ้าทั้งด้านการผลิตและขายตัวรถไฟ รวมถึงเทคโนโลยีการควบคุมการวิ่งและการสื่อสารระบบบรรทุกรถทางอีกด้วย

ประเด็นข้อสังเกตที่สำคัญของการเดินขบวนรถไฟจากจีนไปยุโรป ซึ่งต้องผ่านดินแดนที่เรียกว่า “ยูเรเชีย” ซึ่งดินแดนยูเรเชีย มีความสำคัญในเชิงทฤษฎีทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ว่าด้วยทฤษฎีหัวใจ (Heartland Theory) ซึ่งทฤษฎีหัวใจนี้ได้รับการพัฒนาโดยนักภูมิศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ เชอร์ยัลฟอร์ด เจ. แมคคินเดอร์ (Sir Halford John Mackinder ค.ศ.๑๘๖๕ - ๑๙๔๗) ในบทความของเขาว่า “หัวใจทางภูมิศาสตร์ของประวัติศาสตร์” เมื่อปี ค.ศ.๑๙๐๔ (พ.ศ.๒๔๔๗) และในงานเขียนที่โด่งดังของเขาก็คือ อุดมคติประชาธิปไตยและความเป็นจริง : การศึกษาภูมิศาสตร์ของการพื้นที่

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

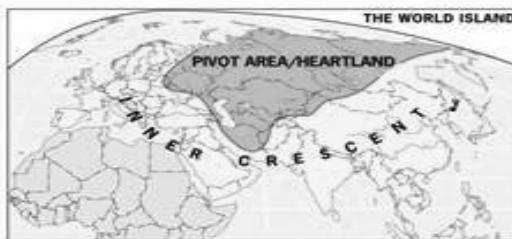
เมื่อปี ค.ศ.๑๙๑๘ (พ.ศ.๒๔๖๒) โดยทฤษฎีหัวใจนี้เกิดขึ้นมาได้ก็ เพราะผลกระทบจากการที่แมคคินเดอร์ได้ทำการศึกษาสัมพันธภาพในระดับโลกระหว่างมหาอำนาจทางบก กับมหาอำนาจทางทะเล กล่าวคือ มีข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์บางอย่างมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวทางของการเมืองโลก ข้อเท็จจริงที่แมคคินเดอร์พูดถึงนี้ ได้แก่ (๑) มี “เกาะโลก” (ยุโรป, เอเชีย และแอฟริกา) อยู่ล้อมรอบ “ดินแดนหัวใจ” หรือ “พื้นที่หัวใจ” ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้จากทางทะเล (๒) มีดินแดนชายฝั่งทะเลของเกาะโลกนี้ คือ “ดินแดนภายใน” หรือ “ดินแดนเกือบเป็นรูปวงเดือน” ประกอบกันเป็นมหาอำนาจทางทะเล และ (๓) มีฐานอำนาจของเกาะ ประกอบด้วย อเมริกาเหนือและใต้ กับอสเตรเลีย เรียกว่า “อินชูลาร์” หรือ “วงศ์เดือนรอบนอก”

แมคคินเดอร์ มีสมมติฐานาว่า มหาอำนาจทางบกจะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ จนเข้าครอบงำมหาอำนาจทางทะเล เขาจึงได้ตีอนไว้ว่า “(๑) ใครครอบครองยุโรป ตะวันออกได้ก็จะครอบครองดินแดนหัวใจ (๒) ใครครอบครองดินแดนหัวใจได้ ก็จะครอบครองเกาะโลก (๓) ใครครอบครองเกาะโลกได้ก็จะครอบครองโลก” (Who rules East Europe commands the Heartland; Who rules the Heartland commands the World-Island; Who rules the World-Island commands the World.) โดยแมคคินเดอร์ได้ประกาศสนับสนุนนโยบายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจระหว่างมหาอำนาจทางบกกับมหาอำนาจทางทะเลทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะไม่ให้ประเทศใดประเทศหนึ่งอยู่ในฐานะที่จะเข้าครอบงำดินแดนหัวใจนั้นได้

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ แมคคินเดอร์ได้ปรับปรุงทฤษฎีของเขามาเพื่อให้สามารถนำไปใช้ศึกษาพัฒนาการอาณานิพัทธทางทะเลและการเติบโตทางอำนาจชาติของสหรัฐฯ ที่ตั้งอยู่ภายนอกเกาะโลกนั้น ในปี ค.ศ.๑๙๑๘ (พ.ศ.๒๔๖๒) แมคคินเดอร์ได้ตีอนถึงผลที่จะตามมาหากเยอรมันสามารถครอบครองสหภาพโซเวียตได้ และเมื่อปี ค.ศ.๑๙๔๓ (พ.ศ.๒๕๘๖) แมคคินเดอร์ก็ได้ตีอนถึงผลที่จะตามมาหากสหภาพโซเวียตสามารถครอบครองเยอรมันได้ ซึ่งแนววิเคราะห์ของแมคคินเดอร์นี้ ก็ยังสามารถนำมาใช้กับการอธิบายถึงเหตุผลว่าทำไมสหรัฐฯ จึงต้องดำเนินนโยบายปิดล้อมคอมมิวนิสต์ หรือใช้อธิบายถึงผลที่จะตามมาจากการรวมตัวอย่างใกล้ชิดของสหภาพโซเวียตและจีน ในช่วงสงครามเย็น

Mackinder's Heartland Theory

- Who rules East Europe commands the Heartland
- Who rules the Heartland commands the World Island
- Who rules the World Island commands the world

อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ประกาศเปิดตัว “แผนเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมใหม่” กับ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑” ที่มีโครงการทั้งการวางระบบรางรถไฟและการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก ย่อมกำลังดำเนินไปตามทฤษฎีหัวใจโลกของแมคคินเดอร์ ที่มุ่งนำเสนอการเมืองระหว่างประเทศภายใต้อิทธิพลของภูมิศาสตร์ และซึ่งให้เห็นความสำคัญของพื้นที่ที่เป็นหัวใจโลกซึ่งก็คือ “ดินแดนยูเรเชีย”

ยุทธศาสตร์“หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ดังกล่าวของจีนมีความสำคัญอย่างมากต่ออนาคตของจีน กล่าวคือ

๑. จีนได้กลายมาเป็นประเทศที่มีอิทธิพลทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ จากความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุน ระหว่างจีนกับหลายประเทศในภูมิภาค ทำให้จีนมีบทบาทและความเกี่ยวข้องกับภูมิภาคมากขึ้น ขณะที่ประเทศต่าง ๆ ต้องการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับจีนไว้โดยจีนพยายามใช้นโยบายที่เป็นมิตรช่วยกัน รวมทั้งหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการทางทหาร

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๒. รัฐบาลจีนมีความสามารถในการใช้เส้นทางการค้าคมนาคมระหว่างประเทศมากขึ้น โดยจีนอาศัยการให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างท่าเรือและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อออกแบบเส้นทางให้ได้ตามที่ต้นเองต้องการ ซึ่งการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของจีน จะเป็นปัจจัยที่เปิดโอกาสให้เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๓. ในระยะยาวเส้นทางการส่งกำลังบำรุงและการคมนาคมจะค่อย ๆ ดำเนินไปในลักษณะที่จีนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ในขณะเดียวกันการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของจีนในประเทศต่าง ๆ จะเป็นการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ นำมาซึ่งความเจริญและเสถียรภาพในภูมิภาค อันจะสนับสนุนต่อความมั่นคง โดยที่กองทัพเรือจีนจะปราบภัยตัวด้วยการไปเยี่ยมเยือนท่าเรือต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่ดีและความสำเร็จของจีน ให้เปิดออกสู่โลกภายนอกได้รับรู้มากขึ้น

นอกจากนี้ โครงการเส้นทางสายไหมนี้ จะช่วยลดปัญหาของจีนที่กำลังเผชิญกับแรงกดดันจากสหรัฐฯ ซึ่งทำให้จีนหาดกลัวว่า ความต้องการด้านพลังงานของจีนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจจะได้รับผลกระทบ ในการที่ต้องนำเข้าพลังงานดังกล่าวมาจากการค้าต่างประเทศเป็นจำนวนมากและเพิ่งพาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางทะเลเป็นสำคัญ อาจจะถูกคุกคามได้ ดังนั้น จีนจึงต้องทุ่มเทการลงทุนอย่างมหาศาล เพื่อช่วยเหลือการก่อสร้างเครือข่ายสายท่อส่งน้ำมันและก๊าซในประเทศที่มีความเป็นมิตรกับจีนบริเวณดินแดนยุโรเปีย ไม่ตั้งแต่เอเชียกลางไปจนถึงไซบีเรีย รวมทั้งการหันไปทางแหล่งพลังงานใหม่ๆ เช่น แหล่งน้ำมันในแอฟริกาและอเมริกาใต้ ตลอดจนการรุกไปข้างหน้าอย่างแข็งกร้าวในการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือบริเวณที่เป็นคาดว่าจะเป็นพลังงานที่สำคัญทั้งในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่า โครงการเส้นทางสายไหมดังกล่าว เป็นยุทธศาสตร์สำคัญทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อความมั่นคงระหว่างประเทศไทยและเสถียรภาพในภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่จะเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระหว่างจีนกับอาเซียน และสามารถเชื่อมต่อไปยังภูมิภาคส่วนอื่น ๆ ได้ อันจะสนับสนุนให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ประเทศไทยควรเร่งศึกษาถึงแนวทางที่จะแสวง

ประโยชน์จากการดึงกล่าวทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ (รวมถึงวิสัยทัศน์ที่ยาวไกลของ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่เสนอให้จัดตั้งสำนักงานอุตสาหกรรมชื่อมสร้างยุทธ์ไปกรณีทางทหารในประเทศไทยพร้อมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ไทย จากการเดินทางไปเยือนจีน เมื่อวันที่ ๑๒ – ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗) อันจะทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์ในระยะยาว มากกว่าการที่จะเป็นเพียงแค่จุดเชื่อมต่อทางภูมิรัฐศาสตร์เท่านั้น ประกอบกับประเทศไทยได้มีการลงนามเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์กับสาธารณรัฐประชาชนจีน (ดูรายละเอียดใน ผนวก ๔ ถ้อยແຄลงร่วมระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและราชอาณาจักรไทยว่าด้วยการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจถึงแนวคิดด้านความมั่นคงและการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นข้อพิจารณาในการดำเนินความสัมพันธ์กับจีนต่อไป

แนวคิดด้านความมั่นคงและการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

การดำเนินนโยบายเพื่อความมั่นคงของจีนบุ่นบำบัดสู่การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partnership) กับประเทศต่าง ๆ โดยมีการประเมินสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงระหว่างประเทศว่า จะยังไม่มีสิ่งสามารถขนาดใหญ่ในภูมิภาคที่จะเป็นอุปสรรคต่อโอกาสการพัฒนาประเทศของจีน แต่กระแสโลกภัยตัวจะกระทบต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอันทำให้ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น (interdependence) โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ความสมดุลในด้านกำลังอำนาจหลังจากยุคสงครามเย็นที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบท่องเที่ยวอำนาจไปอยู่ภายใต้การถูกครอบงำโดยสหรัฐฯ ในลักษณะของการเป็นหัวอำนาจเดียว แต่ในอนาคตระบบความมั่นคงจะมีพัฒนาการไปสู่การมีหลายหัวอำนาจ รวมทั้งจะมีการเผชิญหน้ากับความท้าทายของความมั่นคงในรูปแบบใหม่ (Non Traditional Security Challenges) เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการก่อการร้าย การแพร่กระจายของอาชญากรรมอาชญากรรมแรง และภัยพิบัติรุนแรงทางธรรมชาติ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

การเจริญเติบโตขึ้นของจีน (rise of China) จะมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงของโลก ซึ่งจีนต้องมีบทบาทในการสร้างกฎระเบียบรวมทั้ง บรรทัดฐานขององค์กรระหว่างประเทศในรูปแบบพหุภาคีเพื่อรักษาผลประโยชน์ ของจีนร่วมกับประเทศต่าง ๆ แต่ปัญหาความไม่มั่นคงในเรื่องพลังงาน ทำให้จีนต้อง แสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ

ดังนั้น สภาระแวดล้อมด้านความมั่นคงดังกล่าวทำให้จีนนำเสนอแนวคิด ความมั่นคงใหม่ (new security concept) ที่ได้เริ่มต้นศึกษาบทวนแนวคิดเกี่ยวกับ ความมั่นคงมาตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๘๓ จนแล้วเสร็จในปี ค.ศ.๑๙๙๔ และในปี ค.ศ.๑๙๙๗ จีนได้เสนอแนวคิดความมั่นคงใหม่ในที่ประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือ ด้านการเมืองและความมั่นคงแห่งเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ ๔ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

แนวคิดความมั่นคงใหม่ (new security concept) จะเน้นความ เท่าเทียมกัน (equality) การเจรจาหารือ (dialogue trust) ผลประโยชน์ร่วม (mutual benefit) และความร่วมมือ (cooperation) โดยมีองค์ประกอบ ๓ ประการ (Shenxia, Z., 2008, pp. 8-15) คือ

๑. ความมั่นคงร่วม (common security) โดยแก้ปัญหาความขัดแย้ง อย่างสันติวิธี (peaceful resolution of international disputes) ซึ่งอาจเปรียบ ความมั่นคงร่วมเป็นวัตถุประสงค์ (Objective) ของแนวคิดความมั่นคงใหม่

๒. ความร่วมมือด้านความมั่นคง (cooperative security) โดยมี มาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Confidence Building Measures: CBMs) เช่น การพบปะพูดคุยปรึกษาหารือทางยุทธศาสตร์ การร่วมมือเพื่อความมั่นคงในภูมิภาค การร่วมมือกันแก้ปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ รักษาสันติภาพ และการแลกเปลี่ยนทางการทหาร ฯลฯ ซึ่งเปรียบได้กับการเป็น แนวทาง (approach) ของแนวคิดความมั่นคงใหม่

๓. การพัฒนาความมั่นคง (development security) ให้มีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งเปรียบได้กับการมีรากฐานที่สำคัญ (foundation)

เหตุผลสำคัญในการดำเนินนโยบายความมั่นคงของจีนดังกล่าว ในประการแรกเนื่องจากสภาพลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ที่จีนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศต่าง ๆ รวม ๑๔ ประเทศ และในจำนวนนั้นเป็นประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์ถึง ๕ ประเทศ (ได้แก่ รัสเซีย อินเดีย ปากีสถาน และเกาหลีเหนือ) ในประการที่สอง จีนต้องเผชิญหน้ากับพันธมิตรของสหรัฐฯ ได้แก่ ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ พลีปินส์และไทย ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งมิตรและศัตรูของจีน และประการสุดท้ายความขาดห่วงในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่นซึ่งเป็นมหาอำนาจหลักทางเศรษฐกิจของโลก รวมทั้งความไม่สงบระหว่างจีนกับเกาหลีเหนือ ซึ่งจีนประเมินว่า สหรัฐฯ จะดำเนินการต่อจีนใน ๓ ลักษณะ (Lampton, D. M., 2008, pp. 271-273) คือ

ลักษณะแรก มุ่งรังหน่วยและจำกัดการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างจีน กับประเทศต่าง ๆ

ลักษณะที่สอง ปกป้องผลประโยชน์เศรษฐกิจของสหรัฐฯ โดยสร้างอุปสรรคต่อสินค้าและการบริการของจีน

ลักษณะที่สาม สหรัฐฯ จะเร่งการแข่งขันกับจีนโดยเพิ่มระดับมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะ เช่น คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ

ซึ่งจีนได้เตรียมการทางแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์โดยนายหยาง เจี้ยฉือ (Yang Jiechi) รัฐมนตรีต่างประเทศจีน (ขณะเวลานี้) ได้กล่าวสุนทรพจน์ที่ศูนย์ศึกษา_yothศาสตร์และระหว่างประเทศของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๒ (Jiechi, Y., 2009) ในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปีแห่งความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันว่า

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

“...ความสัมพันธ์ระหว่างจีน-สหรัฐฯอยู่บนพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ของ การขยายผลประโยชน์ร่วมในการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของโลก...ควร ส่งเสริมความร่วมมือกันโดยใช้ช่องทางที่เหมาะสมในการดำเนินความสัมพันธ์ด้วย การเคารพในอำนาจของกันและกัน ยอมรับในจุดยืนที่แตกต่างกันเพื่อร่วม มือกันในการรักษาผลประโยชน์ร่วม...รักษาความใกล้ชิดในการเจรจาปรึกษาหารือ กัน...ขยายความสัมพันธ์บนความร่วมมือเพื่อเสถียรภาพและผลประโยชน์โดยเฉพาะ ทางเศรษฐกิจ...ลดอุปสรรคที่จะเป็นข้อจำกัดระหว่างกันในปัญหาได้ทันแต่ทิเบต ซึ่งเป็นปัญหาภายในของจีน...”

รูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ

เหตุผลสำคัญที่อยู่เบื้องหลังของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับ สหรัฐฯ โดยเฉพาะหลังจากยุคสองคราเมี้ยน ชีงสหรัฐฯ ได้กล้ายเป็นอภิมหาอำนาจ เพียงหนึ่งเดียวและพยายามที่จะรักษาสถานะดังกล่าว ในขณะที่จีนได้ก้าวหน้าอย่าง รวดเร็วและกำลังมีอำนาจมากขึ้น

ข้อพิจารณาของจีนในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการ ดำเนินความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ เป็นสำคัญ โดยมีเหตุผลสามประการ (Zicheng, Y., 2011, p.3) กล่าวคือ

ประการแรก จีนเห็นว่าสหรัฐฯ เป็นประเทศขนาดใหญ่ที่มีการพัฒนา และมีศักยภาพในการทำงานขนาดใหญ่ได้ ในขณะที่จีนต้องการรักษาสภาวะ แวดล้อมให้มีความสงบเพื่อเร่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจตามแผน

ประการที่สอง จีนประเมินว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างจีนกับสหรัฐฯ จะ ทำให้จีนบรรลุความทันสมัย เนื่องจากสหรัฐฯ เป็นตลาดการค้าที่มีความสำคัญ รวมทั้งเป็นแหล่งเงินทุนและมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี

ประการที่สาม จีนมีข้อพิจารณาว่า สหรัฐฯ เป็นเพียงหนึ่งเดียวที่มีความ สัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับประเทศไทยได้ทัน โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับ สหรัฐฯ จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินไวซึ่งเอกภาพและบูรณาภาพแห่งดินแดน ของจีน

สำหรับข้อพิจารณาของสหรัฐฯ ได้ประเมินว่า จีนเป็นประเทศที่มีความสำคัญต่อสหรัฐฯ นอกจากการที่จีนเป็นประเทศหนึ่งในห้าของคณะกรรมการตระกูลความมั่นคงการของสหประชาชาติแล้ว จีนยังมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อสหรัฐฯ ในสีประจำการ (Zicheng, Y., 2011, p.4) ได้แก่

ประการที่หนึ่ง จีนเป็นประเทศที่มีชีดความสามารถและมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอาชูนิวเคลียร์ที่เป็นภัยคุกคามต่อสหรัฐฯ รวมทั้งมีความสำคัญต่อความสำเร็จของสหรัฐฯ ในการจำกัดการแพร่กระจายของอาชูที่มีอันตรายร้ายแรง

ประการที่สอง จีนเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้

ประการที่สาม จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ที่มีการพัฒนาที่รวดเร็วโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมของโลก เช่น ปัญหาด้านมลพิษ เป็นต้น

ประการที่สี่ สหรัฐฯ เห็นว่า หลังจากเหตุการณ์ก่อการร้ายที่นิวยอร์กเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๘ การดำเนินความสัมพันธ์กับจีน จะส่งผลดีต่อความสำเร็จในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะการต่อต้านการก่อการร้าย

แนวคิดของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ

ความเจริญก้าวหน้าขึ้นของจีน (The Rise of China) ได้มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของโลก ทำให้จีนต้องมีบทบาทในการสร้างกฎระเบียบรวมทั้งบรรทัดฐานขององค์กรระหว่างประเทศ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของจีนร่วมกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาความไม่มั่นคงในเรื่องพลังงาน ทำให้จีนต้องแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ ซึ่งจีนจำเป็นต้องดำเนินความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ที่มีอำนาจอิทธิพลในฐานะที่เป็นอภิมหาอำนาจของโลก

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ.๒๕๕๕ นายสี จิ้นผิง ขณะดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานาธิบดีของจีน (ซึ่งขณะนั้น นายหู จิ่นเทา เป็นประธานาธิบดี) ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน (ในยุคสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา) และได้เสนอรูปแบบใหม่ของความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสาธารณรัฐประชาชนจีน นับเป็นก้าวสำคัญของการขยายผลไปสู่การหารือทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับสาธารณรัฐฯ ในวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ณ กรุงปักกิ่ง ที่เน้นย้ำถึงลำดับก้าวของข้อเสนอในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒) การเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน (๓) การยอมรับต่อความเท่าเทียมกัน (๔) ความเข้าใจต่อกัน และ (๕) การทำงานร่วมกันอย่างเพื่อนที่มีความใส่ใจต่อกัน

ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เยือนสาธารณรัฐฯ อย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ เป็นการเยือนที่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาความสัมพันธ์จีน-สาธารณรัฐฯ ในอนาคตและผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชนสองประเทศ ทั้งยังเป็นการเยือนที่จะส่งผลอันลึกซึ้งในระยะยาวต่อสถานการณ์ระหว่างประเทศและส่วนภูมิภาค ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ที่เมืองชีแอลเติลว่า “แนวโน้มของการเติบโตและการขยายของเศรษฐกิจจีนยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจจีนยังคงมีความแข็งแกร่งและจะยังคงรักษาการเติบโตอย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว โดยมีอัตราการเติบโตที่ได้ขึ้นจากระดับกลาง ไปจนถึงระดับที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว” และได้เรียกร้องให้ทั้งสองประเทศมีการยกระดับความร่วมมือทางการค้า อันจะนำไปสู่การพัฒนาภายในทั้งสองประเทศ และความมั่งคั่งของโลก

ข้อเสนอต่อรูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสาธารณรัฐฯ โดยทั้งจีนและสาธารณรัฐฯ ควรปรับทิศทางและรักษาการด้วยของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันบนพื้นฐานของความเคารพในความแตกต่างกัน (Peng, Y., 2012, pp. 35-45) ได้แก่

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

ประการแรก ห้างจีนและสรหัฐฯ ควรเน้นรูปแบบการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยการหาพื้นที่สำหรับการลงทุนร่วมกันเพื่อเป็นพื้นฐานของการนำไปสู่ความร่วมมือในด้านความมั่นคงและด้านอื่น ๆ ต่อไป

ประการที่สอง ทั้งจีนและสหราชอาณาจักรมีการทบทวนและมีการหารืออย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทั่วไป ประเทศไทยให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ โดยทั้งสองประเทศต้องเปิดใจกว้างที่จะให้แต่ละฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบกติกาในการจัดระบบของโลกใหม่ รวมทั้งยินดีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาคมโลกด้วย

ประการที่สาม ทั้งจีนและสหรัฐฯ ควรมีจุดประสานงานที่ชัดเจน เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจต่อกันและสนับสนุนต่อความร่วมมือในทุกระดับ โดยผ่านกลไกต่าง ๆ ที่ทั้งสองประเทศมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งแบบทวิภาคีและภายใต้กรอบพหุภาคี ตลอดจนมีการแจ้งเตือนเพื่อป้องกันการเข้าใจผิด รวมทั้งควรเร่งส่งเสริมการรุกในระดับประชาชนของทั้งสองประเทศ ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

จากกล่าวได้ว่า แนวคิดเชิงสร้างสรรค์ของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์ กับสหรัฐฯ มีความชัดเจนเป็นลำดับนับจากที่ผู้นำจีนคนปัจจุบัน ไปเยือนสหรัฐฯ ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ และ พ.ศ.๒๕๕๖ ในขณะที่ประธานาธิบดีโคนาลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่งรับตำแหน่งผ่านไปเพียงสัปดาห์เศษ กลับดูมีท่าทีแข็งกร้าวต่อจีน เช่น ข้อสงสัยต่อนโยบายจีนเดียว และการสกัดกั้นจีนไม่ให้สามารถเข้าถึงเกาะเทียมที่จีนสร้างไว้ในทะเลจีนใต้ รวมทั้งแนวคิดที่การปรับเพิ่มพิกัดอัตราภาษีศุลกากรต่อสินค้าจากจีน เป็นต้น แต่กรณีการพบปะหารือกับเจ๊ก หม่า ผู้ก่อตั้งอาลีบაบาของจีน เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ก่อนที่จะรับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ และการที่นายจาเรด คุณเนอร์ ที่ปรึกษาอาวุโสของทำเนียบขาว ซึ่งเป็นบุตรเขยของประธานาธิบดี

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

โคนัลเดิร์ ทรัมป์ ที่เจรจาทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เกี่ยวข้องอยู่กับอันปิง อินซัวรันซ์ กลุ่มลงทุนยักษ์ใหญ่ของจีน รวมทั้งท่าที่ล่าสุดของจีน เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ที่ได้ออกแถลงการณ์ประกาศรายชื่อสินค้าส่งออกต้องห้ามไปยังเกาหลีเหนือ (หลังจากองค์การสหประชาชาติได้สั่งคว่ำบาตรเกาหลีเหนือรอบใหม่) อันเป็นการสนับสนุนตอบในเชิงบวกต่อผู้นำสหราชูปpa ที่เคยกล่าวหาว่าจีนไม่จริงจังในการกดดันเกาหลีเหนือ (ในช่วงที่หาเสียงเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหราชูปpa) ก็อาจจะเป็นช่องทางหนึ่งของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหราชูปpa ในรูปแบบใหม่นี้ เกิดเป็นจริงขึ้นได้

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือแบบสามฝ่ายระหว่างจีน รัสเซีย และอินเดีย

ปัจจุบันประเทศไทย รัสเซีย และอินเดีย มีประชากรรวมกันประมาณ ๒,๗๐๐ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๓๙ ของจำนวนประชากรโลก และทั้งสามประเทศครอบครองพื้นที่ถึงหนึ่งในห้าของพื้นที่ทางเศรษฐกิจของโลก และหากจะพิจารณาถึงศักยภาพทางการทหารพบว่า กว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนหัวรบนิวเคลียร์ที่มีในโลก ก็อยู่ในสามประเทศนี้ นอกจากนี้ มีนักวิชาการหลายสำนักคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ จีนจะมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก สำหรับตลาดในอินเดียและรัสเซีย ก็กำลังไต่ขึ้นสู่ ๑๐ อันดับแรกของโลก โดยอินเดียมีศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนรัสเซียซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่เป็นที่สองของโลกและจะส่งออกน้ำมันอย่างน้อยร้อยละ ๗๐ แม้ว่าจะมีปัญหาเศรษฐกิจที่ปัจจุบันตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ.๒๕๕๗ ก็ตาม แต่ขนาดเศรษฐกิจรัสเซียยังมีขนาดโตคิดเป็นประมาณร้อยละ ๒ ของเศรษฐกิจโลก

ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจของจีนและอินเดียได้เติบโตขึ้นมากในเวลาอันรวดเร็ว ทรัพยากรด้านพลังงาน จึงกลายเป็นสิ่งสำคัญมากยิ่งขึ้น จึงทำให้หัวจีนและอินเดียต้องการเป็นพันธมิตรกับรัสเซีย ขณะที่การร่วมมือกันระหว่างจีนและรัสเซียมีเป้าหมายเพื่อการถ่วงดุลหรือคานอำนาจกับสหราชูปpa แต่สำหรับอินเดียนั้นเห็นว่า การร่วมมือกับจีนกับรัสเซียจะเป็นการยกระดับบทบาทของอินเดียในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับสหราชูปpa นอกจากนี้ อินเดียกำลัง

ร่วมมือกับรัสเซียในการสร้างเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์และเรือรบล่องหน (stealth warships) ซึ่งเรือดำน้ำของอินเดียส่วนมากสั่งซื้อมากกว่า 10 เรือ และที่ผลิตได้เอง ก็เป็นการพัฒนาต่ออยอดจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีของรัสเซีย

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือแบบสามฝ่ายจะทำให้บรรลุเป้าหมายทาง ยุทธศาสตร์ของทั้งสามประเทศ ได้แก่ จีน รัสเซีย และอินเดีย ได้หรือไม่ โดยเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงระบบข้าวอำนาจของโลกจากระบบข้าวอำนาจเดียว (unipolar world) ที่มีสหรัฐฯ เป็นผู้นำ ไปสู่ระบบโลกที่มีหลายข้าวอำนาจ (multipolar world) และประเทศไทยควรเตรียมการอย่างไรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย จึงเป็น เรื่องที่น่าศึกษาค้นหาคำตอบ

ความเป็นมาของความร่วมมือแบบสามฝ่าย

ความร่วมมือแบบสามฝ่ายดังกล่าว เคยถูกเสนอโดยอดีตนายกรัฐมนตรี เยฟเกนี พรีมาคอฟ (Yevgeny Primakov) ของรัสเซีย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๒ ภายหลัง จากที่สหรัฐฯ เป็นแกนนำกองกำลังนาโต้ ใช้ปฏิบัติการทางทหารต่อต้านประเทศ ยูโกสลาเวีย แต่ในขณะนั้นจีนยังไม่ตอบรับ ขณะที่อินเดียก็ยังไม่ ต่อมา ในปี พ.ศ.๒๕๔๔ ประธานาริบดีปูตินของรัสเซียเดินทางเยือนจีนและอินเดีย ได้ ประกาศสนับสนุนการเมืองหลายขั้ว (multipolar) ซึ่งตรงกับแนวคิดทางยุทธศาสตร์ ของจีน และเมื่อประธานาริบดีทู จีนเทา ของจีนเดินทางเยือนรัสเซีย ก็ประกาศการ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับรัสเซีย รวมทั้งเมื่อประธานาริบดีปูติน เดินทางเยือนอินเดียในเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ ส่งผลให้รัสเซียกับอินเดียประกาศการ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกัน อันเป็นการดำเนินบทบาทที่สำคัญในการ เชื่อมแนวคิดทางยุทธศาสตร์ความร่วมมือแบบสามฝ่ายโดยรัสเซีย

กระแสข่าวความเคลื่อนไหวของจีน อินเดีย และรัสเซีย ในการประชุม ร่วมสามฝ่ายในลักษณะเป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ณ เมือง Almaty ของประเทศคาซัคสถาน โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของทั้งสาม ประเทศได้เปิดการประชุมร่วมกัน เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์โลกและแนวทาง

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ที่ทั้งสามฝ่ายมีผลประโยชน์ร่วมกันโดยยั่งคงความจำเป็นในการใช้แนวทางพหุภาคี จัดการกับปัญหาความขัดแย้งของโลก ซึ่งประเทศไทยทั้งสามตกลงที่จะร่วมมือกัน ต่อต้านการก่อการร้าย ยาเสพติด และปัญหาความท้าทายอื่น ๆ โดยต้องการให้ สหประชาชาติเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาของโลก

การประชุมไตรภาคี ครั้งที่ ๑๐ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ เมือง อู่ฮั่น ของจีน โดยซึ่งเน้นถึงผลสำเร็จในการประชุมร่วมกันสามประเทศเพื่อหารือ ในเรื่องความสัมพันธ์ด้านต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การค้าโลก และวิกฤตการเงินโลก เป็นต้น

เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ นายหยาง เจี้ยฉือ รัฐมนตรีต่างประเทศจีน นายเซอร์เก ลาฟروف รัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซีย และนายอเลส เอ็ม กฤษณะ รัฐมนตรีต่างประเทศอินเดีย ได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศจีน รัสเซีย และอินเดียครั้งที่ ๑๑ ที่รัสเซีย โดยรัฐมนตรีต่างประเทศทั้ง ๓ ประเทศ มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า จีน รัสเซีย และอินเดีย ในฐานะมหาประเทศที่กำลัง พัฒนาเร็วขึ้น และสมาชิกคณะกรรมการมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ต้องแสดง บทบาททางบวกในการพิทักษ์สันติภาพ การพัฒนา และความมั่นคงของภูมิภาค และของโลก รวมทั้งเห็นพ้องกันที่จะเสริมความร่วมมือในกลไกพหุภาคีระหว่าง ประเทศ เช่น สหประชาชาติ กลุ่มประเทศ G 20 กลุ่มประเทศบริคส์ และจะแสดง บทบาททางบวกมากขึ้นในการส่งเสริมการพัฒนา และความมั่นคงของภูมิภาคนี้ การฟื้นตัวและการพัฒนาของเศรษฐกิจโลก อีกทั้งจะสนับสนุนลัทธิพหุภาคี และ ความเป็นประชาธิปไตยในการจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ นายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศจีนกับนายเซอร์เกย์ ลาฟروف รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย และนายชัลมาן คูร์ชิต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อินเดียจัดการพบปะเจรจาระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีน รัสเซียและอินเดียครั้งที่ ๑๒ ที่กรุงนิวเดลี เมืองหลวงของอินเดีย

นายหวัง อี้กีล่าวว่า จีน รัสเซียและอินเดียรวมองการณ์ใกล้และผลักดันความร่วมมือระหว่างสามประเทศ หวังว่าสามประเทศจะผลักดันความร่วมมือ ๕ ด้านที่มีอยู่ในบัดนี้ ได้แก่ คลังสมอง อุตสาหกรรมและพาณิชย์ การเกษตร การกุศลและการสาธารณสุข และส่งเสริมความร่วมมือด้านใหม่ เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พลังงาน เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต และความปลอดภัยของเว็บไซต์ นอกจากนี้ ทั้งสามประเทศยังจะดำเนินการแลกเปลี่ยนระหว่างสามฝ่ายและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชนของสามประเทศ

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ กรุงปักกิ่ง ได้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน รัสเซียและอินเดียครั้งที่ ๓ โดยที่ประชุมได้ออกแถลงการณ์ร่วม ๓๐ ข้อ โดยชี้ชัดว่า ในฐานะเป็นประเทศที่มีอิทธิพลสำคัญในภูมิภาคและโลกและเป็นประเทศที่เพิ่งเกิดใหม่ จีน รัสเซียและอินเดียต้องปฏิบัติตามเจตนารมณ์แห่งความเปิดเผย ความสามัคคี ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างกัน การผลักดันการประสานงานในปัญหาระหว่างประเทศ ความร่วมมืออย่างจริงจัง เพื่อปกป้องสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคและโลก ความเจริญรุ่งเรืองและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในทั่วโลก แถลงการณ์ดังกล่าวยังยืนยันอีกครั้งว่า ทั้งสามประเทศยึดสันนับสนับสนุนสถาบันประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การพหุภาคี ช่วยเหลือประชาชนโลกในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในโลก ผลักดันการพัฒนาการส่งเสริมและการปกป้องสิทธิของมนุษย์ รัฐมนตรีทั้งสามท่านได้ให้คำมั่นว่า จะร่วมกันแสวงหาความมั่นคง ความร่วมมือและความยั่งยืน พร้อมทั้ง เรียกร้องให้วางกรอบความร่วมมือใหม่และความมั่นคงในภูมิภาคบนพื้นฐานของกฎหมายสากล

ปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ของจีน รัสเซีย และอินเดีย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ มีวิวัฒนาการมาจากการนักปรัชญาที่เชื่อว่า เ洁เลน (Kjellen) ได้นำเสนอแนวคิดโดยเบรียบเทียบว่า รัฐสมேือนกับสิ่งมีชีวิต มีการเกิด การเจริญเติบโต รวมทั้งมีความเปลี่ยนแปลง และเสื่อมสลายไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลมาจากการศึกษาถึงสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายทางการเมืองและการทหาร ขณะ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ที่ทฤษฎีภูมิศาสตร์จะบรรลุให้เห็นถึงทิศทางของการดำเนินนโยบายต่างประเทศกับการใช้กำลังทหาร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากร รวมทั้งการดำเนินการทางทหารเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ของประเทศที่กำหนดไว้ (Goldstein, 2005, pp. 61-62; Grygiel, 2006, p. 23)

ประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับทฤษฎีทางด้านภูมิศาสตร์ จะเห็นได้จากการณ์ที่ อลเวอโท อัลเฟรด เทเยอร์ มาหาน (Alfred Thayer Mahan) ได้กล่าวถึงประเทศที่จะเป็นมหาอำนาจต้องมีกำลังอำนาจทางทะเล (sea power) และครอบครองดินแดนที่สามารถเชื่อมติดต่อได้ทั้งสองมหาสมุทร ซึ่งทฤษฎีของนายพล มาหาน มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทัพเรือของสหรัฐฯ และการขุดคลองปานามาเพื่อเชื่อมมหาสมุทรแอตแลนติกกับมหาสมุทรแปซิฟิก (Deibel, 2007, pp. 49-50) รวมทั้งกรณี เบรเซนสกี้ (Brzezinski) ที่กล่าวถึงการใช้กำลังทหารของสหรัฐฯ ในภูมิภาคต่าง ๆ หลัง ยุคสงครามเย็นกับการเป็นอภิมหาอำนาจของโลก (Brzezinski, 2007)

นอกจากนี้ ปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ยังเกี่ยวพันกับแนวคิดในการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) นักวิจัยอิสระด้านรัฐศาสตร์ ชาวอุซเบกistan ชื่อ โตลิปอฟ (Tolipov) ได้ให้ความหมายของหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ว่า เป็นรูปแบบพิเศษของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (Tolipov, 2006, pp. 1-2)

๑. มีความเชื่อมั่นและเชื่อใจต่อกันอยู่ในระดับสูงของการเป็นหุ้นส่วนกัน
๒. มีความตั้งใจที่จะร่วมมือระหว่างกันโดยมีวิสัยทัศน์ในระยะยาว
๓. ให้ความสนใจต่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

๔. มีจุดยืนที่ใกล้ชิดและผลประโยชน์ร่วมกันในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

๕. มีสภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระยะยาวกับการเป็นหุ้นส่วนทั้งในระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค

แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวจะช่วยอธิบายและทำนายแนวโน้มของภาพรวมทางยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะความสำคัญของปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ของจีน

ปัจจุบันอาณาเขตทางทะเลได้กลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ประการหนึ่งด้านปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ของจีน เนื่องจากอาณาเขตทางทะเลมีความสำคัญทั้งในการส่งออกสินค้าและนำเข้าพลังงานและวัตถุดิบจากทั่วโลก และใช้เป็นเส้นทางทะเลในการส่งกองทัพเรือเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ โดยจีนได้อ้างกรรมสิทธิ์ในพื้นที่อาณาเขตทางทะเลที่ยังเป็นประเด็นพิพาทกับหลายประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ทะเลจีนใต้ ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวมีภูมิศาสตร์ที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ อาณาเขตทางทะเลยังเป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อแผ่นดินเข้าด้วยกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า พื้นที่ชายฝั่งทะเล มีความสำคัญทั้งด้านความมั่นคงและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของประเทศ

พลเรือเอก ชุน เจียนกัว (Sun Jianqiao) รองประธานเสนาธิการทหารใหญ่แห่งกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน กล่าวต่อที่ประชุมด้านความมั่นคงในภูมิภาค ที่จัดขึ้นที่สิงคโปร์ (The IISS Asia Security Summit: The Shangri-La Dialogue: SLD) ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ว่า การกระทำต่าง ๆ ของจีนเป็นไปอย่างสันติและถูกต้องตามกฎหมายและเรียกร้องให้ประเทศอื่น ๆ หยุดความพยายามทำให้ประเทศเรื่องทะเลจีนใต้กลับเป็นปัญหาที่ลุกຄามขยายตัวโดยไม่จำเป็น รวมทั้งไม่เมินเหตุผลที่จะหยิบประเด็นเรื่องทะเลจีนใต้มาเป็นกระแสและจีนจะประกาศใช้เขตแสดงตนเพื่อการป้องกันภัยทางอากาศหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่ามีภัย

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

คุกคามทางอากาศหรือความมั่นคงทางทะเลหรือไม่ ซึ่งการณฑะเลขยาพื้นที่ของจีนรอบ ๆ หมู่เกาะ ในทะเลจีนใต้ ทำให้เกิดกระแสคาดเดาว่า จีนอาจจะประกาศใช้เขตแสดงตนเพื่อการป้องกันภัยทางอากาศ ซึ่งกำหนดให้อากาศยานที่บินเหนือบริเวณดังกล่าวต้องแสดงตนให้เจ้าหน้าที่จีนได้รับทราบ ซึ่งทางสหรัฐได้แสดงความกังวลว่า การกระทำของจีนเป็นการคุกคามต่อเศรษฐกิจและการเดินเรือและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของจีน

จีนเคยประกาศที่จะก้าวขึ้นเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี ๒๕๖๓ (ค.ศ.๒๐๒๐) โดยก้าวล้ำหน้าญี่ปุ่นในทางเศรษฐกิจ และทัดเทียมสหรัฐฯ ให้ได้ในเชิงการเมือง การทหาร และเศรษฐกิจ แม้ว่าจะเป็นเป้าหมายที่ท้าทายจีนอย่างมาก แต่ถ้าหากจีนสามารถคงสภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจระดับสูงต่อไป โดยร่วมมือด้านการทหารกับรัสเซีย และจับมือกับรัสเซียและอินเดียเพื่อถ่วงดุลสหรัฐฯ แล้ว ก็น่าจะบรรลุเป้าหมายได้ เช่นกัน ซึ่งจีนมองว่าสถานะของตนเองเป็นมหาอำนาจในภูมิภาค แต่การที่สหรัฐฯ คอยกระตุกหลังอยู่ตลอดเวลาด้วยการปิดกั้นทางตะวันออกผ่านพื้นที่มิตรของสหรัฐฯ ในเอเชียตะวันออกและคงกำลังทหารไว้ในเอเชียกลางโดยเฉพาะใน Bishkek ประเทศทาจิกิสถาน ซึ่งห่างชายแดนจีนเพียง ๒๐๐ กม. นับว่าเป็นความต้องการสักดิ้นจีนในการเป็นมหาอำนาจในภูมิภาคอีน ๆ ของโลก นอกจากนี้ จีนยังมองว่า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ยังคงเป็นดินแดนเปิดของตนเอง และหากขยายไปสู่เอเชียกลางก็ยิ่งทำให้จีนสามารถขยายขอบเขตอิทธิพลในการเมือง และการค้าได้ จีนจึงมองว่าการเป็นผู้เล่น (player) สำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศผ่านทาง APEC, ASEAN, ARF หรือ SCO จึงน่าจะรับดำเนินการ การผูกสัมพันธ์กับรัสเซียและอินเดียจีนไม่ใช่สิ่งเสียหายในการถ่วงดุลสหรัฐฯ รวมทั้งการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนต้องอาศัยพลังงานและเทคโนโลยี IT รัสเซียและอินเดียก็สามารถสนับสนุนพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ การเข่งขันในการวางแผนท่อก๊าซและท่อน้ำมันจากเขตไซบีเรียของรัสเซียมาที่เมือง Daqing ของจีน

หากจีนสามารถก้าวขึ้นเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จะทำให้จีนมีความเข้มแข็งทุก ๆ ด้าน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของจีน คือ การรวมตัวหัวหนอดจากศักยภาพทางทหารของตนเอง จีนรู้สึกได้ว่าในสังคมสมัยใหม่นั้น ตนเองถ้าหลงสหรัฐฯ เกือบ ๔๐ - ๕๐ ปี กำลังทางเรือของจีนยังไม่สามารถก้าวอกสหรัฐฯ ให้ได้ จึงความสามารถในการส่งกำลังออกนอกประเทศยังจำกัด กำลังทางอากาศของจีนยังไม่สามารถยับยั้งแผนยานุภาพของกองเรือแปซิฟิกได้ ซึ่งจีนทราบดีว่า การพัฒนาศักยภาพทางทหารของตนเองต้องการกำลังทางเรือ กำลังทางอากาศ จีปานาธ และระบบป้องกันภัยทางอากาศจำนวนมาก ไม่ใช่เฉพาะบริมชายฝั่นนั้น แต่ต้องมีคุณภาพด้วย จีนพยายามว่ารัสรัฐฯ สามารถช่วยตนเองในเรื่องนี้หางจากสหรัฐฯ และสหภาพโซเวียต แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีทางทหารก้าวไปไกลมาก การปรับปรุงสภาพกองทัพไม่ใช่แค่ซื้อยุทโกรรณ์ล้ำสมัยมาใช้เท่านั้น แต่ความมองถึงความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางทหาร เพื่อเป็นการต่อยอดเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมทางทหารของตนเอง นอกจากนั้นการร่วมฝึกซ้อมกำลังทหารร่วมกันก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อกระตุ้นขีดความสามารถของกำลังพล และยกระดับมาตรฐานการรบในสูงขึ้น

ปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ของรัสเซีย

สถานการณ์ด้านความมั่นคงโดยทั่วไปของรัสเซียซึ่งเป็นประเทศแรกใน การสนับสนุนการเมืองในระบบโลกหลายชี้ (multipolar world) และเป็นประเทศที่เริ่มการจัดประชุมสามฝ่าย กำลังเผชิญสถานการณ์ความมั่นคง นับตั้งแต่การล่มสลายของอดีตสหภาพโซเวียต ทำให้รัสเซียซึ่งสืบทอดสิทธิอันชอบธรรมของอดีตสหภาพโซเวียต ต้องเผชิญกับความผันผวนทางการเมืองภายใน และปัญหาเศรษฐกิจ รุมเร้า ทั้งนี้เพ赖การพัฒนาประเทศรัสเซียจำเป็นต้องอาศัยเงินทุน การค้าที่ยั่งยืน และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับเศรษฐกิจของประเทศไทย ปัจจุบันการติดต่อการค้า การลงทุนระหว่างรัสเซียกับชาติตะวันตกมักอยู่ในสภาพที่รัสเซียขาดดุลโดยเฉพาะ พลังงาน และต้องนำเข้าสินค้าประเภทไฮเทคกลับคืนสู่รัสเซีย

ยุทธศาสตร์จีบนหัวโลก

(ฉบับปรับปรุง)

หลังจากเกิดวิกฤตยุเครน ในปี ๒๕๕๗ โดยเฉพาะหลังจากที่รัสเซียได้เข้ายึดและผนวกภาคสมุทรไครเมีย (Crimea) ของประเทศยุเครน ให้กล้ายเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างต่อระบบโลก ซึ่งกำลังจะเข้าสู่ยุคที่การเมืองโลกกลับไปเหมือนศตวรรษที่แล้ว ที่มีลักษณะของการต่อสู้แข่งขันกันระหว่างมหาอำนาจ โดยเฉพาะจะเป็นยุคที่ตะวันตกจะขัดแย้งกับรัสเซียมากขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ การผนวก Crimea ของรัสเซียยังเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง ใน การฟื้นคืนชีพของพันธมิตรนาโต้ หลังจากที่ซบเชามานาน หลังจากสงครามเย็นสิ้นสุดลง ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา นาโต้ถูกลับสนและไม่มีเป้าหมาย แต่จากวิกฤตยุเครน ในครั้งนี้ ทำให้นาโต้กลับมามีเป้าหมายที่ชัดเจนคือ การปิดล้อมรัสเซียทางทหาร

ในขณะที่รัสเซียมองว่า นาโต้เป็นเครื่องมือหนึ่งของสหรัฐฯ ที่พยายามขยายจำนวนสมาชิกมาทางตะวันออก เข้าสู่ยุโรปกลางซึ่งมีพรมแดนติดอยู่กับรัสเซีย ขณะที่สหรัฐฯ คงกำลังทหารในภูมิภาคทางตอนใต้ของรัสเซีย กำลังคุกคามต่อสถานการณ์ความมั่นคงของรัสเซียโดยตรง นอกจากนั้นความพยายามของนาโต้ที่ปรับการวางแผนกำลังใหม่เข้ามาประชิดชายแดนด้านตะวันตกของรัสเซีย อาจจะเป็นความพยายามที่จะติดตั้งระบบต่อต้านขีปนาวุธ (National Missile Defense: NMD) ของสหรัฐฯ ให้ใกล้ชัยแคนรัสเซียมากที่สุดเพื่อประสิทธิภาพในการทำลายศักยภาพของขีปนาวุธนิวเคลียร์ของรัสเซีย

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของรัสเซีย

ยุทธศาสตร์หลักของรัสเซียคือ ความพยายามกลับขึ้นมาเป็นมหาอำนาจโลก โดยขึ้นแท่นคือ การขยายอิทธิพลเข้าครอบงำประเทศที่เป็นอดีตสหภาพโซเวียต หลังจากนั้น จะขยายไปยุโรปตะวันออก และจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย กับมหาอำนาจตะวันตกมากขึ้นเรื่อยๆ โดยปฏิริยาของมหาอำนาจตะวันตกที่ตอบโต้รัสเซียคือ ยุทธศาสตร์การปิดล้อมรัสเซีย ทั้งทางด้านการทหาร การทูตและเศรษฐกิจ รวมทั้งการที่ EU จะพยายามลดการพึ่งพาการนำเข้านำออกและก้าวกระโจนชาติจารัสเซีย และลดการค้าและการลงทุนกับรัสเซียลง ซึ่งรองศาสตราจารย์

ดร.ประวัติสสร์ เทพชาตรี ผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เคราะห์ว่า ท่ามกลางสถานการณ์เช่นนี้ รัสเซียจำเป็นต้องปรับยุทธศาสตร์ใหม่ เพื่อสู้กับตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหันไปเป็นพันธมิตรกับจีน เพื่อหลีกเลี่ยงการปิดล้อมทางทหารและทางเศรษฐกิจของตะวันตก และเพื่อถ่วงดุลตะวันตก โดยเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ประธานาริบดีวลาดีเมีย ปูติน (Vladimir Putin) ของรัสเซียได้เดินทางไปเยือนจีน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ครั้งใหญ่กับจีน ซึ่งวาระซ่อนเร้นคือการดึงจีนมาเป็นพันธมิตร เพื่อถ่วงดุลตะวันตก การเยือนครั้งนั้น จึงถือเป็นการเยือนครั้งประวัติศาสตร์ และเป็นการเปิดศักราชใหม่ของความสัมพันธ์รัสเซีย-จีน โดยจีนได้กล่าวเป็นตัวแปรสำคัญในยุทธศาสตร์ใหม่ของรัสเซีย ที่จะถ่วงดุลตะวันตก สำหรับจีนก็คงจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกว่า ขณะนี้ระบบโลกในยุคหลังสังคมเย็นที่มีสหรัฐฯและตะวันตกครองความเป็นเจ้า โดยมีรัสเซียอยู่ใต้อานัติของตะวันตกนั้น กำลังจะล่มสลายไป จีนจึงมองว่าจะเป็นโอกาสสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของจีน เพราะจีนก็หวัตระแวงเข่นเดียวกันว่า ยุทธศาสตร์หลักของสหรัฐฯต่อจีน ก็คือยุทธศาสตร์การปิดล้อมจีน รัสเซียจึงจะเป็นตัวแปรสำคัญ ที่จะมาถ่วงดุลสหรัฐฯ ดังนั้นรัสเซียและจีนจึงมีผลประโยชน์ร่วมกัน ในการกระชับความสัมพันธ์ เป็นพันธมิตรร่วมกัน และจีนก็คงจะมองด้วยว่า ขณะนี้รัสเซียต้องการความร่วมมือจากจีนมาก อำนาจการต่อรองของจีนก็จะมีมากขึ้นในการเปรียบเทียบในเรื่องต่าง ๆ

ความร่วมมือระหว่างรัสเซียกับจีนด้านต่าง ๆ ในลักษณะเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยมีการลงนามในข้อตกลงความร่วมมือด้านพลังงาน โดยรัสเซียตกลงจะขายก๊าซธรรมชาติและน้ำมันให้กับจีนในราคากลาง จีนจะลงทุนในการสร้างท่อส่งก๊าซจาก Siberia มาจีน มูลค่า ๒๕,๐๐๐ ล้านเหรียญ และราคา ก๊าซที่รัสเซียจะขายให้จีนก็จะมีราคาถูกเป็นพิเศษ ข้อตกลงในครั้งนี้ เป็นข้อตกลงระหว่างบริษัทก๊าซรายใหญ่ของรัสเซียชื่อ Gazprom กับบริษัทของจีน คือ China National Petroleum Corp โดย Gazprom มีแผนจะส่งออก ก๊าซธรรมชาติบิรุณ ๓๘,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรให้กับจีน ซึ่งคาดเป็นสัดส่วนประมาณ ๒๕% ของการส่งออกก๊าซธรรมชาติไปยุโรป ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์หลักของ

យុទ្ធសាស្ត្រខ័ណ្ឌនៃពិភពលោក (ជប៉ូបរើបប្រុង)

รัฐ塞ียในเรื่องนี้คือ ลดการฟิ่งพาการขายพลังงานให้กับยูโรป ซึ่งในปัจจุบันคิดเป็นสัดส่วนถึง ๖๐% ของการส่งออกพลังงานของรัสเซีย รัฐ塞ียรู้ดีว่า EU เองก็กำลังมีแผนที่จะลดการฟิ่งพาพลังงานจากรัสเซีย และสหราชอาณาจักรมีแผนที่จะขายพลังงานให้กับยูโรปในอนาคต รัสเซียเป็นประเทศที่ส่งออกพลังงานรายใหญ่ของโลก และเศรษฐกิจรัสเซียก็อยู่ได้ด้วยการส่งออกพลังงาน คิดเป็น ๖๐% ของรายได้ของประเทศ

ในขณะเดียวกัน จีนก็มีความต้องการแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เพื่อมาชับเคลื่อนเศรษฐกิจจีนที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ในอดีตจีนนำเข้าพลังงานจากรัสเซียน้อยมาก คือเพียง ๙% ของการนำเข้าน้ำมัน และเพียง ๑% ของการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ แต่ด้วยสถานการณ์เช่นนี้ เป็นโอกาสของจีนที่จะลดการพึ่งพาห้ามน้ำมันจากตะวันออกกลางและแอฟริกา ขณะนี้ เป็นโอกาสทองที่จีนจะปีบให้รัสเซียขายพลังงานราคากถูกให้กับจีน

นอกจากนี้ รัฐเชียได้รับผลกระทบจากการค่าว่าบาร์ของตะวันตกตะวันตกได้ถอนเงินการลงทุนจากรัฐเชียในปีนี้ไปแล้วประมาณ ๕๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ รัฐเชียจึงจำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ โดยเฉพาะจากจีน ซึ่งจีนเองก็พร้อมและอยากรจะเข้าไปลงทุนและค้าขายกับรัฐเชียอยู่แล้ว ดังนั้น รัฐเชียจึงได้ประกาศที่จะผ่อนปรนข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อที่จะให้บริษัทจากจีนเข้าไปลงทุนในรัฐเชยามากขึ้น พร้อมกับเปิดตลาดให้กับสิ่งออกสินค้าไปยังตลาดรัฐเชียมากขึ้น

ในขณะที่ความสัมพันธ์ทางทหารระหว่างรัสเซียกับจีน เป็นอีกเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับแนวโน้มพันธมิตรรัสเซียกับจีนคือ การกระชับความสัมพันธ์ทางทหาร ระหว่างประเทศทั้งสอง ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้มีการซ้อมรบร่วมทางทะเล ระหว่างกองทัพเรือจีนกับรัสเซีย โดยจะเป็นการซ้อมรบทอนชายฝั่งเชียงใหม่ ซึ่งก็อยู่ทางตอนเหนืออีกด้วย จากภาษาจีนเรียกว่า Diao Yu หรือภาษาเซนกากุ (Senkaku) ซึ่งเป็นกรณีพิพากษาที่ต้องแก้ไข ณ ปัจจุบันอยู่ นับว่าเป็นความเคลื่อนไหวทางทหารที่มีนัยสำคัญ เพราะช่วงก่อนหน้านี้ ตอนที่ประธานาธิบดีโอบามา (Obama) มาเยือนญี่ปุ่น ก็ได้ประกาศว่า สหรัฐฯ จะ

ปกป้องความเซนกากุของญี่ปุ่น ยิ่งจะทำให้ความร่วมมือทางทหารระหว่างรัสเซียกับจีนในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ได้กระชับแน่นแฟ้นขึ้นมาก โดยในปี ๒๕๕๖ ก็ได้มีการซ้อมบททดสอบร่วมกันใกล้เมือง Vladivostok ของรัสเซีย ซึ่งการซ้อมรบในครั้งนั้นถือเป็นการซ้อมรบที่ใหญ่ที่สุดที่จีนได้ดำเนินการซ้อมรบร่วมกับประเทศอื่นนอกจากนี้ รัสเซียได้ประกาศที่จะขายอาวุธให้กับจีน รวมทั้งเทคโนโลยีทางด้านการทหารและเทคโนโลยีอาวุธทันสมัยให้กับจีนด้วย

อาจวิเคราะห์ได้ว่า รัสเซียมองว่าโลกในอนาคตจะต้องการทรัพยากรน้ำมัน ก้าชธรรมชาติ และสินแร่บางชนิดที่ตนเองมีอยู่ รัสเซียเชื่อว่าตนเองอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรพลังงาน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือต่อรองในการแข่งการเมืองระหว่างประเทศได้ นอกจากนั้นรัสเซียต้องการเงินลงทุนในด้านพลังงาน ความร่วมมือกับอินเดีย และจีน่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อรัสเซีย และสถานะของตนเองในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

ปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ของอินเดีย

สถานการณ์ความมั่นคงโดยทั่วไปของอินเดียนั้น นับตั้งแต่ในสมัยยุคสองครามเย็น อินเดียเป็นพันธมิตรที่แน่นกับอดีตสหภาพโซเวียต แต่หลังจากที่อดีตสหภาพโซเวียตล่มสลายในทศวรรษที่ ๑๙๘๐ ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับรัสเซียก็ผ่อนคลายความใกล้ชิดลงไป ดังนั้นการฟื้นความสัมพันธ์ในการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างอินเดียกับรัสเซีย จึงเป็นสิ่งที่อินเดียได้ประโยชน์ แต่สำหรับจีนนั้น อินเดียมองว่าจีนสนับสนุนปากีสถานในการพัฒนาเชิงพาณิชย์และนิวเคลียร์โดยมีเป้าหมายอยู่ที่อินเดียโดยตรง

แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอินเดียนั้นจะดีขึ้น โดยอินเดียลดความหวาดระแวงจีนลงไป และมุ่งค่าการค้าระหว่างสองประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้นทุกปี ทำให้อินเดียเชื่อว่าตนเองสามารถร่วมมือกับจีนได้ในบางมิติ สำหรับสหรัฐฯ นั้น อินเดียมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกว่าจีน แต่หลังจากเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๑

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

กันยายน ๒๕๔๔ สหรัฐฯ ได้อาศัยปากีสถานเป็นฐานปฏิบัติการทางทหารต่ออัฟغانistan โดยประกาศยกเลิกการ คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และเว้นการประณามด้านสิทธิมนุษยชนของปากีสถาน และยังช่วยเหลือปากีสถานในการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่อินเดียมองว่าสหรัฐฯ ใช้สองมาตรฐาน (double standard) ในการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งหากปากีสถานเข้มแข็งนั่นหมายถึงการคุกคามความมั่นคงในบริเวณดินแดนที่มีปัญหาระหว่างปากีสถานกับอินเดียจะมีมากขึ้น

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของอินเดีย

อินเดียมองว่าตนเองเป็นมหาอำนาจนิวเคลียร์ และมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียใต้ ต้องการให้มหาอำนาจภูมิภาคอื่น เช่น รัสเซียและจีนยอมรับสถานะนี้ เช่นกัน ซึ่งหากยอมรับแล้วก็ต้องยกเลิกการสนับสนุนประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียใต้ เพื่อมาทดสอบหรือท้าทายอินเดีย อินเดียต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิกและเอเชียกลาง ดังนั้นการกำหนดนโยบาย Look East ของอินเดียเข้าสู่ ASEAN จึงเป็นความสัมพันธ์ที่อินเดียต้องเร่งดำเนินการ เพื่อก้าวให้ทันจีนในภูมิภาค นั้น นอกจากนั้นการแสดงท่าทีของรัสเซียในการให้อินเดียเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรความร่วมมือเชียงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization: SCO) ใน เอเชียกลางก็เป็นสิ่งที่อินเดียต้องการเข่นกัน นอกจากนี้ อินเดียต้องการเป็นสมาชิก ภาระคนตระกูลมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Security Council: UNSC) และมีอำนาจออกเสียงยับยั้ง (Veto) การจุดประกายของรัสเซีย ที่จะสนับสนุนอินเดียนั้น ทำให้อินเดียคาดหวังสูง และถือเป็นการให้เกียรติอินเดียอย่างมาก อินเดียมองว่าสหรัฐฯ ยังไม่เคยแสดงท่าทีสนับสนุนอินเดียเลย แต่ถ้าหากจีนไม่แสดงท่าทีเป็นปฏิปักษ์กับอินเดีย และสนับสนุนอินเดีย เช่นเดียวกับรัสเซียแล้ว ทั้งสองประเทศก็น่าจะร่วมมือกันทางยุทธศาสตร์ในระยะยาวได้

ขณะที่อินเดียมีศักยภาพในการก้าวเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจได้ในศตวรรษที่ ๒๑ แต่ความต้องการในเชิงการค้า และความร่วมมือในมิติทางเศรษฐกิจ นั้น อินเดียต้องไม่อุย្ញในสถานะที่เสียเบรียบ แม้หลายชาติในภูมิภาคใกล้เคียงจะมอง

ว่า การค้าการลงทุนกับอินเดียนั้น อินเดียจะเอาเปรียบทาให้ขาดแรงจูงใจ แต่อินเดีย เชื่อว่าตนเองยังมีศักยภาพหลายประการในมิติการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร และ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ IT ที่หลายประเทศต้องการ ส่วนศักยภาพทางเศรษฐกิจ ของอินเดียที่ต้องพึ่งพาพลังงาน และเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับประเทศไทยอีก ภายนอกภูมิภาค อินเดียจึงมองว่า การร่วมมือกับรัสเซียด้านพลังงานจะทำให้ตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาแต่แหล่งพลังงานในตะวันออกกลางเท่านั้น นอกจากนั้นเส้นทางเชื่อม โยงจากอินเดียสู่อาเซียน หรือ North-South Corridor จากรัสเซีย-อิหร่าน-อินเดีย ก็น่าจะเกิดประโยชน์โดยตรงต่ออินเดีย

สำหรับการพัฒนาศักยภาพทางทหารของอินเดียปัจจุบัน อาจกล่าว ได้ว่า กำลังทางเรือ กำลังทางอากาศ และกำลังทางบกของอินเดียนั้น ไม่มีประเทศ ใดในภูมิภาคทัดเทียม แต่อย่างไรก็ตาม กำลังกองทัพที่เข้มแข็ง จะยังยืนถาวรก็ต้อง ควบคู่ไปกับการวิจัย พัฒนา และการผลิตทางทหาร เพื่อพึ่งพาตนเอง ดังนั้นหนทาง ที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหารจึงเป็นคำตوبที่อินเดียต้องการจากความสัมพันธ์ เชิงพันธมิตรทางยุทธศาสตร์กับรัสเซีย นอกจากนั้นแล้ว การสำรวจวิเคราะห์ จนถึง ขั้นส่งยานอวกาศขึ้นสู่ท้องฟ้า ก็เป็นป้าหมายสูงสุดในมิติของเทคโนโลยีที่นั้นสูงของ อินเดียด้วย โดยอินเดียมองว่า จีนสามารถส่งยานอวกาศขึ้นสู่อวกาศได้แล้ว อินเดีย ก็น่าจะพัฒนาขีดความสามารถและกระทำได้เช่นเดียวกัน

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ผลักดันก่อให้เกิดความร่วมมือแบบสามฝ่าย

นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้วิเคราะห์ว่าโลกใน อนาคตอาจถูกแบ่งออกเป็นชาติตะวันตก ชาติมุสลิม และชาติที่ไม่ใช่ตะวันตก ดังนั้น ปัจจัยของการดำเนินนโยบายสหกรณ์ต่อต้านการก่อการร้ายของสหรัฐฯ และการ ประกาศทำสหกรณ์ศักดิ์สิทธิ์ของโลกมุสลิม จึงน่าจะเป็นปัจจัยผลักดันให้มาอำนวย ทั้งสามประเทศ (จีน รัสเซียและอินเดีย) ซึ่งกำลังเผชิญปัญหาคล้ายคลึงกันจากกลุ่ม นุสลิมหัวรุนแรงที่ต้องการแยกตัวออกไป ต้องร่วมมือกันมากขึ้น รัสเซียมีปัญหา ในเขตโคเคซั่สเนื้อ สำหรับจีนมีปัญหานมณฑลซินเจียงซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตก ส่วนอินเดียมีปัญหานี้ในแคว้นแคชเมียร์และแคว้นจัมมูทางตอนเหนือของประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

โดยที่ความร่วมมือกันระหว่างจีนและรัสเซีย ซึ่งต้องการความร่วมมือจากอินเดียด้วยนั้น น่าจะมีป้าหมายในการถ่วงดุลหรือคานอำนาจสหรัฐฯ สำหรับอินเดีย นั้นมองว่า การร่วมมือกับรัสเซียกับจีน เป็นการยกระดับบทบาทของตนเองในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และเพิ่มไฟในการต่อรองกับสหรัฐฯ ที่อินเดียมีได้ เสียเปรียบ ซึ่งประเทศทั้งสามต้องการให้แต่ละฝ่ายยอมรับสถานะและเขตอิทธิพลของตนเองในภูมิภาค ความร่วมมือ ๓ ฝ่าย จึงน่าจะเกิดจากปัจจัยที่ต้องการยกระดับสถานะของตนเองและสนับสนุนซึ่งกันและกันในเวทีการเมืองระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ ด้วย

นอกจากนี้ ประเทศทั้งสามยังมีศักยภาพในการเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ด้วยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูง ขนาดของประเทศที่ใหญ่โต มีประชากรจำนวนมาก และอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันก็จะทำให้ทั้งสามประเทศเติมเต็มในส่วนที่ตนเองขาดแคลน อาทิ ทรัพยากรพลังงาน เงินทุน และเทคโนโลยี IT ดังนั้น การร่วมมือกันในการวิจัย พัฒนา และการผลิตยุทธ์ปกรณ์ทางทหาร จะเป็นปัจจัยสำคัญในการลดภาระด้านเงินทุน การต่อยอดด้านเทคโนโลยี และยังเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหารของประเทศให้ก้าวสู่หน้าอีกด้วย รวมทั้งการสำรวจวิเคราะห์ ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และต้องใช้งบประมาณมหาศาล แต่ถ้าหากทั้งสามประเทศได้ร่วมมือกันในมิติด้านนี้ นอกจากจะลดภาระการลงทุนแล้ว ยังเป็นการร่วมมือกันยกระดับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศซึ่งกันและกันอีกด้วย

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือแบบสามฝ่าย

ในประเด็นนี้ นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้วิเคราะห์ว่าสหรัฐฯ และพันธมิตร สหรัฐฯ นับเป็นผู้เล่นสำคัญ หลายฝ่ายมองว่าการดำเนินนโยบายฝ่ายเดียว (unilateral) ของสหรัฐฯ จะผลักดันให้มหาอำนาจอย่างจีน อินเดีย และรัสเซีย รวมตัวกันเพื่อถ่วงดุลสหรัฐฯ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม หากมองในแง่ศักยภาพการเมืองระหว่างประเทศ การทหาร และเศรษฐกิจของทั้งสามประเทศ

แล้ว การรวมตัวของทั้ง ๓ ประเทศยังไม่แน่นแฟ้นนัก นอกจากนั้นทั้งสามประเทศ ยังต้องพึ่งพาการค้ากับสหรัฐฯ จึงยังไม่น่าที่จะท้าทายสหรัฐฯ ได้โดยตรง ทั้งนี้สหรัฐฯ ยังมีพันธมิตรทางทหารอย่างนาโต้ หรือมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอย่างสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และอสเตรเลีย คือสนับสนุนอีกด้วย ดังนั้น การรวมตัวของอินเดียที่เประบัง ที่สุดในบรรดา ๓ ประเทศ จึงน่าจะถูกสหรัฐฯ ดึงอุกมาได้ง่ายที่สุด ซึ่งหาก เป็นเช่นนั้นแล้ว รัสเซียและจีนก็จะเผชิญกับแรงปีบคืบและการปิดกั้นจากสหรัฐฯ และพันธมิตรมากกว่าเดิม

แต่เมื่อเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือ ๓ ฝ่าย ได้แก่ ความหวาดระแวงต่อกันของประเทศทั้งสาม อันเกิดจากการที่รัสเซีย เคยมีปัญหาพรอมแคนกับจีน แม้ว่าปัญหาเขตแดนจะได้รับการแก้ไขเบ็ดเสร็จในเดือน ตุลาคม ๒๕๔๗ และทำให้พรอมแคนมากกว่า ๔,๖๐๐ ไมล์ ระหว่างสองประเทศได้ หมดปัญหาไปในเชิงการเมืองระหว่างประเทศ แต่ถ้าหากมองในมิติทางด้านการ ทหาร และมิติทางด้าน สังคมจิตวิทยาแล้ว รัสเซียมองว่าจีนน่าจะเป็นภัยคุกคาม ต่อตนเองในระยะยาว ถ้าหากจีนเข้มแข็งขึ้นมา ดินแดนไซบีเรียและตะวันออกไกล ซึ่งปัจจุบันก็เผชิญกับปัญหาการหลั่งไหลเหล็กแท้ไปอยู่เป็นจำนวนมากของชาวจีน ก็อาจ จะเป็นเป้าหมายของจีนในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากจีนต้องการทรัพยากรพลังงาน และ พื้นที่ในการอพยพประชากรของตนที่มีลั่นประเทศไทย อินเดียเช่นกัน มองว่าจีนเคย ช่วยเหลือภาคستانในการพัฒนาอาชูนิวเคลียร์และขีปนาวุธ นับว่าเป็นภัยคุกคาม ต่อตนเอง นอกจากนั้นการขับตัวของจีนลงสู่ตอนใต้เข้าสู่อียีตะวันออกเฉียงใต้ จีนมองว่ารัสเซีย ขยายอิทธิพล แต่ไม่ขยายเทคโนโลยีล้ำสมัยแก่จีน เมื่อcionเป็นการเหลือง ยุทธิ์ໂປຣນົມໄກ່ມາໃຫ້ຈິນ ทำให้เป็นภาระแก่กองทัพจีนในระยะยาว ดังนั้นหาก สหภาพยุโรปยกเลิกการคว่ำบาตรในการขายเทคโนโลยีและการถ่ายทอดเทคโนโลยี แก่จีนแล้ว จีนน่าจะมีทางเลือกอื่นในการต่อรองกับรัสเซียได้ จีนมองว่ารัสเซียยังไม่ ตกใจในการวางแผนท่อน้ำมันและท่อガ๊สจากไซบีเรียเข้าสู่จีนหรือไปสู่ท่าเรือที่ใกล้กับ ญี่ปุ่น เนื่องจากญี่ปุ่นให้ข้อเสนอด้านเงินทุนที่ดีกว่าจีน ซึ่งหากรัสเซียกระทำดังกล่าว แล้ว แสดงว่ารัสเซียให้ความสำคัญแก่ญี่ปุ่นซึ่งเป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจสำคัญของจีน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ขณะที่ประเทศไทย ฯ ในເອເຊີຍຕະວັນອອກເຊີຍໄດ້ ເອເຊີຍຕະວັນອອກ ເອເຊີຍໄດ້ ແລະເອເຊີຍຄາງຕ່າງມອງເຫັນວ່າ ປະເທດມາຫາອຳນາຈທັງສາມ (ຈິນ ຮັສເຊີຍແລະອືນເດີຍ) ມີປັບປຸງໃຫ້ໃນການດຳເນີນໂຍບາຍກັບປະເທດ ໃນກຸມືກາຄຂອງຕອນເອງແທບທັງສັ້ນ ນອກຈາກ ເອເຊີຍຕະວັນອອກເຊີຍໄດ້ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຍົມຮ່ວມມືອັກປະເທດມາຫາອຳນາຈທັງສາມ ຜ່ານ ເວທີຣະດັບພຸງກາຄີຂອງອາເຊີຍ ເຊັ່ນ ການປະໜຸມອາເຊີຍວ່າດ້ວຍຄວາມຮ່ວມມືດ້ານ ການເນື້ອງແລະຄວາມມື້ນຄົງໃນກຸມືກາຄເອເຊີຍ-ແປຊີຟຶກ (ASEAN Regional Forum: ARF) ຊຶ່ງຈັດວ່າເປັນເວທີໜັກທີ່ຈະໜ່ວຍສ່າງເສີມຄວາມມື້ນຄົງແລະເສົ່າຍກາພຂອງກຸມືກາຄ ນີ້ ແຕ່ຖ້າທັກຄວາມຮ່ວມມືຂອງປະເທດມາຫາອຳນາຈທັງສາມມີພັດນາການທີ່ເປັນຮູປ່ຽນມາກີ່ນີ້ ກົ້າຈະເພີ່ມຄວາມຫວາດຮະແວງຕ່ອປະເທດໃນກຸມືກາຄມາກຍິ່ງເຂົ້ນ ແລະທໍາໄໝ ການດຳເນີນໂຍບາຍດ້ານຕ່າງ ฯ ຂອງປະເທດທັງສາມ ໃນການປະລິສັມພັນຮັກປະເທດ ໃນກຸມືກາຄຕ່າງ ฯ ມີຄວາມຢູ່ຢາກມາກກວ່າເຕີມ

ຂ້ອມພິຈາລະນາສໍາຫຼັບປະເທດໄທ

ໃນຮອບປີ 二零一九 ທີ່ຜ່ານມາ ການພບກັນຮ່ວງປະຮານາຮົບດີສີ ຈິນຝຶງ ຂອງຈິນແລະປະຮານາຮົບດີວິລາດີເມີຍີ່ ປຸຕິນ ຂອງຮັສເຊີຍເພື່ອຫາກວ່າດ້ານຄວາມຮ່ວມມືຂອງ ຮະຫວາງປະເທດທັງສອງທີ່ໄດ້ມີຂຶ້ນທ່ານກາລາຄວາມໜັດແຍ້ງຮ່ວງຮັສເຊີຍແລະຍຸໂປ່ງ ຂະນະທີ່ຈິນກີ່ມີຄວາມໜັດແຍ້ງກັບສຫຮູ້າ ນອກຈາກນີ້ທັງຈິນແລະຮັສເຊີຍຍັງເປັນສາມາຝຶກລຸ່ມ ປະເທດເສເຣໜູກິຈເກີດໃໝ່ໂຍ່ງກຸລຸ່ມບຣິກິສ (BRICS) ຮ່ວມກັບອິນເດີຍທີ່ມີປົລາດ ຂາດໃຫຍ່ຮ່ວງຈາກຈິນ ແລະບຣາຊີລ ສິ່ງມີເສເຣໜູກິຈທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນລາຕິນອເມັນລົງ ທີ່ສໍາຄັນ ກຸລຸ່ມບຣິກິສຍັງຈັດຕັ້ງຮ່ານາກາຮື່ອການພັດນາແຫ່ງໃໝ່ ຮ່ອງຮ່ານາກາບຣິກິສແລກອງທຸນ ສໍາຮອງຊື່ງອູ້ນິນຄරເຫັນຢີ້ເປົ້າສັນບສຸນນຸ່ງໂຄງການພັດນາຂອງชาຕິສາມາຝຶກແລະປັ້ງກັນ ວິກຸດຕິເສເຣໜູກິຈທີ່ຈາກຈະເກີດຂຶ້ນ ໂດຍກຸລຸ່ມບຣິກິສ ມີປະໜາກຮ່ວມກັນລົງຮ້ອຍລະ ۱۷ ຂອງປະຊາກໂລກ ແລະມິນຸລັກຄ້າເສເຣໜູກິຈ ۱ ໃນ ۵ ຂອງເສເຣໜູກິຈໂລກ ຕລອດຈານມີການຄ້າ ຮະຫວ່າງປະເທດຮ່ວມກັນເກືອບຮ້ອຍລະ ۱۷ ຂອງການຄ້າໂລກ ຮ່ວມທັງຈິນຍັງເຕີມ ພຣ້ອມດ້ວຍການທຳຂໍອຕກລົງເພື່ອໃຫ້ເຈີນຫຍວນເປັນສຸກລົງເຈີນສາກລເພື່ອສ່າງເສີມການຄ້າ ຮະຫວ່າງປະເທດມາກີ່ນີ້ ສິ່ງທີ່ຜ່ານມາຈິນໄດ້ທຳຂໍ້ອ້າ ຕກລົງກັບຫລາຍປະເທດໃນການໃໝ່ ເຈີນຫຍວນແລະເຈີນສຸກລົງສໍາຄັນຂອງປະເທດນັ້ນ ฯ ໃນການທຳການຄ້າຂາຍຮະຫວ່າງກັນ

โดยไม่ใช่เงินดอลลาร์สหรัฐ โดยผู้นำจีนและรัสเซียยังได้เจรจาที่จะใช้เงินหยวนในการซื้อขายระหว่างประเทศทั้งสองด้วยเช่นกัน โดยรัสเซียซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกพลังงานรายใหญ่ที่สุดของโลก จะขายพลังงานเป็นหยวนหรือรูเบิล และจะไม่ขายเป็นเงินดอลลาร์อีกต่อไป รวมทั้งการที่มีกระแสการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ที่จีนเป็นหัวหอกในการจัดตั้งเป็นเรื่องที่น่าจับตามองอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมืองไทย มหาอำนาจอย่างรัสเซีย เยอรมนี ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักรต่างก็ได้ให้ความสนใจเป็นสมาชิก จนทำให้มีแล้วมากกว่า ๕๐ ประเทศทั่วโลกที่ตอบรับเข้าร่วม AIIB ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งแนวคิดของจีนในการจัดตั้ง AIIB มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เงินกู้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียใช้ในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่งและระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งบทบาทเชิงรุก ของจีน

นอกจากความร่วมมือทางด้านการค้าและพลังงานดังกล่าวแล้ว ประเทศไทย ที่น่าจับตามองอีกอย่างก็คือ ความร่วมมือทางทหาร โดยล่าสุดเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนได้ส่งกองทหารเรียบร้อยของจีนเข้าร่วมเดินสวนสนาม ณ จัตุรัสแดงในกรุงมอสโก ในพิธีสวนสนามและแสดงแสนยานุภาพทางการทหาร เพื่อเฉลิมฉลองปีที่ ๗๐ แห่งชัยชนะเหนือนาซี เยอรมนี และอิตาลี ของอดีตสหภาพโซเวียต ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กระทรวงกลาโหมจีนได้มีแถลงการณ์ว่า จีนยินดีต้อนรับ เหล่าผู้นำทางการทหารและกองทัพรัสเซีย เข้าร่วมกิจกรรมการสวนสนามครั้งสำคัญ ที่จัดขึ้นในเดือนกันยายน ๒๕๕๘

ในขณะที่สำนักข่าว Sputnik News ของรัสเซีย เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้อ้างหนังสือพิมพ์ Economic Times โดยรายงานว่า บริษัทสัญชาติอินเดียกำลังมองหาความร่วมมือกับรัสเซียในการสร้างเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์และเรือรบล่องหน (stealth warships) ภายใต้อินเดียเอง นอกจากความร่วมมือกัน พัฒนาเชื้อเพลิงรุนแรงใหม่สำหรับอากาศยาน และการร่วมกันสร้างเครื่องบินรบสเตลล์เจนอเรชั่นที่ ๕ รุ่น Sukhoi PAK FA T-50

ยุทธศาสตร์จีuhnเวท์โลก (ฉบับปรับปรุง)

สำหรับประเทศไทย ซึ่งมีที่ตั้งทางปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่สามารถเข้ามายิงกับผลประโยชน์ของจีน รัสเซียและอินเดียที่มีต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่กำลังเร่งผลักดันการเป็นประชาคมอาเซียน ในปลายปี พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนั้น กองทัฟไทยควรได้มีการพิจารณาหาแนวทางกระชับความสัมพันธ์ทางทหารแบบคู่ขนานทั้งกับจีน รัสเซีย และอินเดียในด้านการฝึกศึกษา รวมทั้งความร่วมมือในการวิจัยและการผลิตยุทธ์ประจำน้ำทางทหาร นั้นจะเป็นปัจจัยสำคัญในการลดภาระด้านเงินทุน การต่อยอดด้านเทคโนโลยี และยังเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น นอกจากนั้น ยังเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงอันเกิดจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ จึงต้องมีการบทวนการแสดงท่าทียุทธศาสตร์ของไทย ให้สอดคล้องกับแนวคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันความเสี่ยง (hedging strategy) โดยเฉพาะการแข่งขันและแย่งชิงอำนาจอิทธิพลระหว่างสหรัฐฯ กับจีนในภูมิภาค ที่อาจทำให้ไทยต้องตกอยู่ในสถานะของการถูกบังคับให้เลือกฝ่ายระหว่างการยืนอยู่ดีเดย์ข้างกับจีน หรือการยืนอยู่กับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นพันธมิตรกันแล้ว รวมทั้งการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างได้ความสมดุลเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย

อาจกล่าวได้ว่า สถานการณ์ความมั่นคงในปัจจุบัน ได้ผลักดันให้รัสเซียสามารถดำเนินความสัมพันธ์เชิงทุนส่วนทางยุทธศาสตร์กับจีน และสร้างความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับอินเดียได้ แต่ความสัมพันธ์แบบสามฝ่ายระหว่าง จีน รัสเซีย และอินเดีย น่าจะเป็นแค่ความร่วมมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในบางมิติเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะทั้งสามประเทศยังมีความหวาดระแวงต่อกัน รวมทั้งการเมืองระหว่างประเทศเป็นไปบนพื้นฐานของการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศที่จะมีผลในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้น การรวมตัวกันของทั้งสามประเทศในลักษณะยุทธศาสตร์แบบสามฝ่ายที่ได้กล่าวแล้ว คงเป็นเพียงการดำเนินการเพื่อถ่วงดุลสหรัฐฯ ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และเพื่อผลการเจรจาต่อรอง ในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและการทหาร ขณะที่พลังอำนาจทางการทหารของทั้งสาม

ประเทศไทยเป็นรองสหรัฐฯ ในระยะสั้น แต่หากยังคงมีการผูกกำลังกันเป็นยุทธศาสตร์แบบสามฝ่ายเพื่อตอบโต้สหรัฐฯในระยะยาว ก็อาจจะก่อให้เกิดยุคสังคมเย็นชื้นมาใหม่ และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของภูมิภาคและของโลก

ประเทศไทยมีที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างจีน รัสเซีย และอินเดียที่กำลังขยายอิทธิพล เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นการแข่งขันช่วงซึ่งอาจอิทธิพลกับสหรัฐฯ ที่กำลังดำเนินนโยบายปรับสมดุลในภูมิภาคนี้ เพื่อคงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของตนเอง เช่นกัน ดังนั้นประเทศไทยจะรักษาผลประโยชน์ของประเทศได้อย่างสมดุลเพียงใด ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาคได้อย่างเท่าทัน ตลอดจนมียุทธศาสตร์และการเตรียมการเพื่อการปรับตัวของประเทศไทยได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

บทบาทของจีนในองค์การความร่วมมือเชียงไฮ้

บทบาทของจีนในองค์การความร่วมมือเชียงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organisation: SCO) โดยเฉพาะในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ ซึ่งจีนมุ่งที่จะส่งเสริมให้แผนพัฒนาหนึ่งแถบหนึ่งสันทาง (One Belt, One Road หรือ The Belt and Road Initiative) เชื่อมต่อกับการแผนการพัฒนาของสหภาพเศรษฐกิจยุโรปและเอเชีย เพื่อแสวงหาความพัสดุของประชาชนประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้

การส่งเสริมให้แผนพัฒนาหนึ่งแถบหนึ่งสันทางดังกล่าว เชื่อมต่อกับการแผนการพัฒนาของสหภาพเศรษฐกิจยุโรปและเอเชีย ขององค์การความร่วมมือเชียงไฮ้ (SCO) นั้นเป็นผลมาจากการประชุมผู้นำประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมือเชียงไฮ้ ครั้งที่ ๑๖ โดยจัดขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๒๓ – ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ซึ่งประธานาริบดีสี จิ้นผิง ของจีน ได้

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวด้วย ผลการประชุมผู้นำประเทศสมาชิกองค์กรความร่วมมือเชียงไห่ หรือ SCO ครั้งที่ ๑๖ นอกจากจะกล่าวถึงการส่งเสริมให้แผนพัฒนาหนึ่งแถบหนึ่งสืบทอดเชื่อมต่อ กับการแผนการพัฒนาของสหภาพเศรษฐกิจยุโรเปีย แล้ว ยังประกอบด้วยเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีความหมายสำคัญในการสืบทอดของอดีตและมุ่งสู่อนาคต อันจะมีผลสำคัญต่อการพัฒนาขององค์กรความร่วมมือเชียงไห่ได้แก่

๑. การลงนามในเอกสารเพื่อส่งเสริมให้องค์กรความร่วมมือเชียงไห่มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

๒. การลงนามในเอกสารเพื่อส่งเสริมให้ sama ซึ่งเป็นองค์กรความร่วมมือเชียงไห่มีรูปแบบหลากหลายและระชับความร่วมมือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

๓. มีการรายงานว่าด้วยการประเมินผลความสำเร็จและอนาคตการพัฒนาองค์กรความร่วมมือเชียงไห่ในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมา

๔. ย้ำถึงแหล่งการสนับสนุนทางศูนย์ ในโอกาสที่องค์กรความร่วมมือเชียงไห่ ก่อตั้งครบ ๑๕ ปี ซึ่งเน้นถึงเจตนาภารณ์เชียงไห่ ก្នុងต้องการความร่วมมือเชียงไห่ วัฒนธรรมคุณธรรม หลักการขององค์การ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรความร่วมมือเชียงไห่ ที่เป็นปี ค.ศ.๒๐๒๕ (พ.ศ.๒๕๖๘) แผนปฏิบัติการระหว่างปี ค.ศ.๒๐๑๖ – ๒๐๒๐ (พ.ศ.๒๕๖๗ – ๒๕๖๑) ซึ่งเกี่ยวพันถึงความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้งการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การสื่อสาร เป็นต้น ล้วนเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่า องค์กรความร่วมมือเชียงไห่ได้ก้าวเข้าสู่ขั้นที่สมบูรณ์แล้ว

๕. มีการลงนามบันทึกข้อความร่วมกันเดียวกันกับภาคีสถานเข้าร่วมองค์กรความร่วมมือเชียงไห่ เป็นต้น

๖. ให้ความสนใจด้านการปราบปรามอิทธิพลของสามก្នុំ ซึ่งคือ กลุ่มลัทธิ ก่อการร้าย ลัทธิแบ่งแยกดินแดน และลัทธิหัวรุนแรง รวมทั้งมีการหารือเรื่องการกระทำผิดกฎหมายโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยและการแพร่อาชญากรรมที่เป็นต้น และเสนอมาตรการการรับมือในยุคการสื่อสารผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต โดยจัดให้เสนอแนวความคิดพิทักษ์อิปปิตี้ด้านเครือข่าย ต้องเพิ่มงานการกำกับดูแลเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เข้มงวดขึ้น

๗. ภายใต้สถานการณ์ใหม่ในโลกปัจจุบัน การเลิกใช้อิฐที่มีความรุนแรงจะเป็นวิถีทางที่ดีในการรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคงในปัจจุบัน โดยเฉพาะการให้บริการเพื่อการพัฒนาอย่างศาสตร์ของประเทศไทย

ปัจจุบัน องค์การความร่วมมือเชียงไฮ้ (SCO) เป็นองค์การความร่วมมือที่ประกอบด้วยสมาชิก ๖ ประเทศ คือ จีน รัสเซีย คาซัคสถาน ศิรีกีลสถาน ทาจิกistan และอู茲เบกistan รวมทั้งมีประเทศผู้สังเกตการณ์ (observer) ๕ ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน อินเดีย อิหร่าน มองโกเลีย และปากีสถาน โดยมีประเทศไทยหันส่วนในการเจรจา (dialogue partner) ๓ ประเทศ คือ เบลารุส ศรีลังกา และตุรกี โดยประเทศไทยทั้ง ๖ ประเทศร่วมลงนามใน “คำประกาศสถาปนาองค์การความร่วมมือเชียงไฮ้” (Declaration on the Establishment of the Shanghai Cooperation Organization) เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ค.ศ.๒๐๐๑ (พ.ศ.๒๕๔๔) นอกจากนี้ ยังได้มีการลงนามร่วมกันใน “อนุสัญญาเชียงไฮ้ฯ ด้วยการต่อสู้กับลัทธิ การก่อการร้าย ลัทธิแบ่งแยกดินแดน และลัทธินิยมสุดขั้ว” (Shanghai Convention on Fighting Terrorism, Separatism and Extremism) ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์หลักขององค์การ ทั้งนี้ SCO ได้ประกาศว่า องค์การไม่ได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อการต่อต้านรัฐหรือภูมิภาคใด ๆ

สำหรับบทบาทของจีนใน SCO นั้น สังเกตได้จากการประชุมสุดยอดที่กรุงเทพฯ เค็นทร์ท ที่ ย้อนไปเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๗ ประธานาริบบิดจีน (ยุคสมัยนั้นคือ นายหู จินเทา) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ในด้านการเมือง จะยืนหยัดในแนวทางของอำนาจ helyarchy และความเป็นประชาธิปไตยในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (๒) ในด้านความมั่นคง ต้องใช้ชู “แนวคิดความมั่นคงใหม่” (New Security Concept) เน้นความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ยังประโยชน์ซึ่งกันและกัน เสมอภาคเท่าเทียมกัน และร่วมแรงร่วมใจกัน ให้ความเชื่อถือซึ่งกันและกันเป็นหลักประกันความมั่นคงร่วมกัน (๓) ในด้านเศรษฐกิจ และประโยชน์ร่วมกัน ร่วมมือกันอย่างทั่วถ้วน ลดซ่องว่างระหว่างประเทศร่วมกับประเทศยากจน และ (๔) ทางด้านวัฒนธรรม ร่วมไว้ซึ่งความหลากหลายของวัฒนธรรมแต่ละชาติและภาษา ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

យុទ្ធសាស្ត្រខ័ណ្ឌនៃពិភពលោក (ជប៉ូបរើបប្រុង)

จากกล่าวได้ว่า การส่งเสริมแผนพัฒนา “หนึ่งตำบลหนึ่งเด่นทาง” จะสร้างโอกาสการพัฒนาใหม่ เปิดตลาดโลกให้ก้าวขึ้น ส่งเสริมให้นักธุรกิจสนใจลงทุน ต่างประเทศมากขึ้น เพิ่มกำลังใจให้สำหรับการเติบโตของเศรษฐกิจจีน โดยเฉพาะนโยบายการปฏิรูปและเปิดสู่ภายนอกของจีน โดยจะถือเป็นเครื่องมหกรรมทางภาคตะวันออก ที่ค่อนข้างเจริญเป็นหัวขบวน ถือเขตแดนชั้นในเป็นพื้นฐาน เชื่อมเขตภาคตะวันออก กับภาคตะวันตกให้มีความร่วมมือมากยิ่งขึ้น สร้างสถานการณ์ใหม่ด้านการเปิดสู่ภายนอกอย่างรอบด้านของจีน ผ่านผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ นอกจากการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ยังส่งเสริมไทยในฐานะที่เป็นชุมทางการค้าในเอเชีย ที่สามารถเชื่อมต่ออยู่ประเทศไทยและอาเซียน ดังนั้น ไทยจึงควรใช้โอกาสสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน เช่น การอำนวยความสะดวกทางค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมตามแนวเส้นทางสายไหมทางทะเล เป็นต้น

การเชื่อมต่อแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนสู่ระดับภูมิภาค

มีข้อนำสังเกตว่า ข้อความนี้ในปัจจุบันยังคงยึดแนวทางการดำเนินนโยบายของอดีตผู้นำ เต็ง เสี่ยวผิง ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะคำปราศรัยของเต็ง เสี่ยวผิง ครั้งสำคัญสองครั้งคือ ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๘๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ในหัวข้อ “วิถีทางใหม่ในการสร้างความมั่นคงโลก” (A New Approach Toward Stabilizing the World Situation) ที่เน้นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในโลกโดยสันติวิธี และคำปราศรัยในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ค.ศ.๑๙๘๔ (พ.ศ.๒๕๒๗) ในหัวข้อ “การรักษาสันติภาพของโลกและการสร้างหลักประกันในการพัฒนาภายในประเทศ” (Safeguard World Peace and Ensure Domestic Development) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า จีนยังคงดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิความเป็นเจ้าเพื่อรักษาสันติภาพของโลก จีนจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศโลกที่สามเสมอ เนื่องจากจีนยังมีความยากจนและแม้จะร่ำรวยขึ้นก็จะไม่แสวงหาความเป็นเจ้า จีนสนับสนุนการเจรจาปัญหาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จีนจะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างแท้จริง และนโยบายต่างประเทศของจีนมุ่งแสวงหาสันติภาพของโลก เพื่อทุ่มเทการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย (เฉียนฉีเชิน, ๒๕๔๔, หน้า ๒๓๒ - ๒๗๕)

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ได้ส่งผลต่อการปรับตัวในการแข่งขันทางเศรษฐกิจต่อทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น กลุ่มประเทศยุโรปฯ ฯ และได้กระตุนให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาคตื่นตัวเรื่องการค้าเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะจีน ซึ่งมีค่าแรงงานต่ำเป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ มีตลาดการค้าจำนวนมาก และมีเงินทุนสำรองต่างประเทศจำนวนมากมหาศาลเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐฯ เนื่องจากจีนประสบความสำเร็จในด้านการค้า จนได้ดุลการค้าจำนวนมาก ยิ่งทำให้จีนเป็นจุดศูนย์กลางเงินลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งเป็นฐานการผลิตขนาดใหญ่จึงเป็นผลให้เศรษฐกิจของจีนเจริญเติบโตมากกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อเนื่องกันนานนับ ๑๐ ปี (Deng, Y. and Moore, T., 2008, pp. 113-136)

การที่เศรษฐกิจของจีนเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วได้ทำให้ประเทศต่าง ๆ เกิดความหวาดระแวงว่า จีนจะนำผลที่ได้จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพัฒนาด้านแสนยานุภาพทางการทหารจนอาจถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่อภูมิภาคและเป็นภัยคุกคามต่อโลก แต่จีนก็ได้ยืนยันว่าจีนไม่ใช่วัยคุกคามทั้งทางเศรษฐกิจและการทหารโดยยกเหตุผลในเรื่องของความล้าหลังในพื้นที่ภาคตะวันตกของจีนที่มีประชากรยากจนและมีความแตกต่างกับพื้นที่ในภาคตะวันออกของจีนที่เป็นเมืองท่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งจีนต้องแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะความยากจนของประชาชน จึงไม่มีพลังที่จะไปรุกรานประเทศอื่นได้

ส่วนในทางด้านการทหารนั้น จีนได้แสดงท่าทีว่าจะไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ต่อประเทศที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์ และจะไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ก่อนหากไม่ถูกโจมตี ด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (Swaine, M. D., 2005, pp. 266-285) ในขณะที่ปราบภารณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศในช่วงเวลาปัจจุบัน วิเคราะห์ได้ว่าทุกประเทศพยายามแสวงหาพันธมิตรในรูปแบบการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partnership) ดังกรณีของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับรัสเซียที่ได้มีการลงนามสนธิสัญญาความร่วมมือในความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี พ.ศ.๒๕๔๔ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ได้มีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมที่กรุงมอสโกเกี่ยวกับความเป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งการ

มีความร่วมมือด้านความมั่นคงในการบอกร่องค์การความร่วมมือเชียงไห่ที่จีน รัสเซีย และอิตาลีในสหภาพโซเวียต อันได้แก่ คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน ทาจิกิสถาน และเติร์กมานิสถาน เข้าเป็นสมาชิก เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาธรรมดานตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

นอกจากนี้ จีนยังมีความร่วมมือทางการทหารกับรัสเซียในอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ รวมทั้งการซ้อมรบร่วมในปี พ.ศ.๒๕๔๘ เพื่อร่วมกันแสดงปฏิกริยาโต้ตอบการแย่งชัยอำนาจของสหรัฐอเมริกา โดยจีนสนับสนุนให้รัสเซียเข้าเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization) และส่งเชื้อน้ำมัน อาวุธยุทธภัณฑ์ทางทหาร เช่น เครื่องบินรบ เรือดำน้ำ และเรือพิฆาตจากรัสเซีย เป็นต้นตลอดจนสนับสนุนรัสเซียในการแก้ปัญหาเรื่องดินแดนเชซเนียในขณะที่รัสเซียกีดกันในปัญหาไต้หวันและทิเบต รวมทั้งร่วมมือกับจีนในการคานอำนาจกับสหรัฐฯ และคัดค้านการใช้กำลังทหารของสหรัฐฯ กรณีโจมตีอิรักโดยจีนกับรัสเซียมีจุดยืนร่วมกันที่จะสนับสนุนรูปแบบของหลายข้ออำนาจ (multi-polar) เพื่อมิให้สหรัฐฯ ผูกขาดการเป็นข้ออำนาจเดียว (unipolar)

สำหรับความเคลื่อนไหวของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแสวงหาภาระที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องการก่อการร้ายและภัยคุกคามที่เกิดจากอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคและกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ (human security) อันเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยในกลุ่มสมาชิกประกอบด้วย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ พลีบปินส์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้นับถือศาสนาอิสลาม รวมทั้งเป็นที่ตั้งที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์โดยเฉพาะเป็นเส้นทางขนส่งนำมันที่สำคัญ และเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าโดยผ่านช่องแคบมะละกา นอกจากนั้น ยังมีช่องแคบชูนด้าและช่องแคบลอมบอโก ซึ่งเป็นช่องแคบที่สำคัญที่เชื่อมการคมนาคมติดต่อกับทวีปอเมริกาใต้ (Swaine, M. D., 2005, pp. 276-278)

ยุทธศาสตร์จีนหาเวท์โลก (ฉบับปรับปรุง)

ดังนั้น ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงตกเป็นพื้นที่เป้าหมายของการแพร่ขยายอิทธิพลของมหาอำนาจต่าง ๆ เหนือดินแดนแถบนี้ ทำให้ประเทศไทยในภูมิภาคนี้จึงได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มอาเซียน (ASEAN) เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มพลังอำนาจในการเจรจาต่อรองโดยมีความร่วมมือทางการเมืองผ่านกระบวนการประชุมอาเซียนว่าด้วย ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) โดยมีประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ คู่เจรจา เช่น สหรัฐฯ แคนาดา รัสเซีย จีน ญี่ปุ่น อินเดีย กลุ่มยุโรปและอสเตรเลีย เป็นต้น

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มุ่งเน้นเป้าหมายในการสร้างความไวเนื้อเชื่อใจและความเชื่อมั่นเพื่อสร้างหลักประกันในการรักษาความสงบ ความมั่นคงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพื่อนำพาประเทศจีนสู่ความทันสมัยโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศรอบบ้านและเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อลดอำนาจอิทธิพลของสหรัฐฯ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องผลประโยชน์ของจีนโดยเฉพาะผลประโยชน์ในทะเลจีนใต้ ตลอดจนการแสวงหาวิธีการดำเนินความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นซึ่งมีอิทธิพลอำนาจทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันและความตึงเครียดจนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน รวมทั้งไม่กระทบต่อการแสวงหาลู่ทางในการนำได้หัวน้ำเข้ามาร่วมอยู่ภายใต้อำนาจอิปไตยของจีน

นอกจากนั้นจีนยังมุ่งแสวงหาลู่ทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ก้าวหน้ากับประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อปกป้องสภาวะแวดล้อมให้เกือกุลต่อการรักษาผลประโยชน์ของจีน (Hao, S., 2009, pp. 35-40)

สำหรับแนวทางที่จีนมุ่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจมีคราวที่ขึ้นตอนในการดำเนินการได้ ตั้งนี้

ขั้นตอนแรก การสร้างบทบาทใหม่ของการเป็นสถาบันระหว่างประเทศ ในภูมิภาคเพื่อความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง เช่น การประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน-แปซิฟิก หรือเอเปค (The Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC)

ขั้นตอนที่สอง มุ่งใช้กลไกของสถาบันระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาในภูมิภาคโดยเฉพาะหลังวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชีย ได้แก่ กรอบการประชุมอาเซียนบวกสาม (ASEAN+3 หรือ ASEAN Plus Three: APT)

ขั้นตอนที่สาม มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนต่อการสร้างบรรทัดฐานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ในการต่อต้านการขยายอำนาจอิทธิพลเพื่อครองความเป็นเจ้า (Hegemonic Power)

ขั้นตอนที่สี่ เร่งดำเนินการให้สถาบันระหว่างประเทศมีกลไกในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาค เช่น กลไกของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟต้า (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และ กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงแห่งเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ห้า มุ่งยกระดับความเชื่อมั่นของกลไกเพื่อความร่วมมือด้านความมั่นคงทั้งในรูปแบบ双边 (bilateral) และพหุภาคี (multilateral) ให้มีความสมดุลที่จะผลักดันให้เกิดประชาคมความมั่นคง (security community) ของภูมิภาคต่อไป

ขั้นตอนสุดท้าย ส่งเสริมแนวทางของความสัมพันธ์ในความร่วมมือด้านความมั่นคงทั้งที่เป็นทางการ (formal security approach) และที่ไม่เป็นทางการ (informal security approach) โดยตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อลดข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการมีกิจกรรมร่วมกัน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

เครื่องมือด้านนโยบายต่างประเทศเพื่อความมั่นคงของจีนในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแนวทางขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กล่าวแล้วนั้น จะทำให้จีนมีสถานะความเริ่มรุ่งเรืองเหมือนเช่นในอดีตกาลลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจหลักในภูมิภาคอย่างสันติวิธี โดยการสร้างความมั่นคงโดยนำบทเรียนจากอดีตมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแนวทางในการนำประเทศให้รอดพ้นจากการถูกแทรกแซงจากอำนาจอิทธิพลของประเทศตะวันตกและสามารถดำเนินนโยบายการป้องกันประเทศเพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจรวมทั้งเป็นหลักประกันในการดำเนินนโยบายต่างประเทศได้อย่างเป็นอิสระ (Dongxiao, C., 2008, pp. 27-44)

อนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียน

รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการพัฒนาและความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศไทยในกลุ่มสมาคมอาเซียน (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ซึ่งเป็นองค์กรทางด้านภูมิศาสตร์การเมือง และองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศไทยเป็นสมาชิกทั้งหมด ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย พลีบปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก และการร่วมรักษาสันติภาพรวมทั้งความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ อาเซียนมีขนาดพื้นที่ประมาณ ๔.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ ๕๘๐ ล้านคน และมีจีดีพีรวมมูลค่าประมาณ ๑.๕ ล้านล้านดอลาร์สหรัฐ เป็นลำดับที่ ๙ ของโลก โดยที่ผ่านมาจีนกับอาเซียนมีความสัมพันธ์กันทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

แรงผลักดันจากปัจจัยภายนอกภูมิภาค

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองโลกได้เปลี่ยนแปลงไปภายใต้การแสลงากิจวัตน์ (Globalization) ก่อให้เกิดการบูรณาการ (integration) และมีการแข่งขันโดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น กลุ่มเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Area: NAFTA) ที่ได้ตั้งขึ้นเมื่อ

พ.ศ.๒๕๓๔ ประกอบด้วยประเทศไทย ๓ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการบูรณาการของประเทศไทยในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union: EU) ที่พัฒนามากจาก ประชาคมยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มที่รวมองค์กรทางเศรษฐกิจ ๓ องค์กรเข้าด้วยกันคือ ประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้ายุโรป ที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๘๔ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป หรือตลาดร่วมยุโรปที่ได้มีการก่อตั้งในปี พ.ศ.๒๕๐๐ และประชาคมพลังงานประมาณยุโรปที่ตั้งในปี พ.ศ.๒๕๐๐ เช่นเดียวกัน โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อยกระดับทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ๗ ในทวีปยุโรปให้ดีขึ้น และอาศัยความร่วมมือของประเทศไทยในกลุ่ม อันเป็นต้นแบบที่สำคัญของการบูรณาการภายในภูมิภาค ปัจจุบันมีประเทศไทยในยุโรปเข้าร่วมในกลุ่ม ๗ ๒๗ ประชุมระหว่างประเทศกรุงเทพฯ ๔๕๙ ล้านคน

ผลกระทบต่อปัจจัยภายในภูมิภาค

สำหรับการบูรณาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่มีอาเซียนเป็นแกนสำคัญ (hub) ซึ่งจะต้องสร้างการบูรณาการโดยที่ไม่จำกัดขอบเขตเพียงแค่การบูรณาการภายในของอาเซียนเท่านั้น หากแต่จะต้องขยายกรอบความร่วมมือให้มีขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีประเทศไทย ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เข้ามาร่วมในลักษณะที่เป็นชื่อล้อ (spokes) ที่ล้อมรอบแกนล้อ (hub) ของอาเซียน กล่าวคือ ถึงแม้กลุ่มอาเซียนจะสามารถบูรณาการในเชิงลึกได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มีอยู่ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถที่จะสร้างกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่เพียงพอทัดเทียม กับสหภาพยุโรปซึ่งเป็นคู่แข่งได้ ในขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ความเป็น มหาอำนาจของโลกจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็น แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้จีนและอาเซียนต้องมีการทบทวนแนวทางในด้านการ แข่งขันมาสู่ความร่วมมือกันมากยิ่งขึ้น โดยการเร่งกระบวนการบูรณาการเพื่อ การต่อรองที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของทั้ง จีนและอาเซียนเอง

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ทั้งนี้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องสร้างการบูรณาการที่เข้มแข็งและเป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยจะต้องสร้างการมีสำนึกร่วมและความเป็นเจ้าของ (ownership) ร่วมกัน ที่มีแรงผลักดันจากภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ ร่วมกันของภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยจะต้องผลักดันให้เกิดการรวมกันระหว่างเขตการค้าเสรีของจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ กับกลุ่มเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ซึ่งอาฟต้าได้มีการลงนามในกรอบความตกลงมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอาเซียนในฐานะที่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญในการป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้า และการลดภาษีและอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มิใช่ภาษี รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงการสร้างภาษีศุลกากรให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี

หากมีการรวมกันระหว่างเขตการค้าเสรีของจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ กับกลุ่มเขตการค้าเสรีอาเซียนเพื่อเป็นเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area: EAFTA) จะส่งผลให้เกิดกลุ่มเศรษฐกิจที่มีเงินสำรองกว่าครึ่งหนึ่งของเงินสำรองทั่วโลก รวมทั้งเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Nation Product: GNP) ประมาณร้อยละ ๔๐ ของทั่วโลก เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีการค้าภายใน (intra-trade) ร้อยละ ๔๐ และเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีการลงทุนภายใน (intra-investment) ที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างทรัพยากร เทคโนโลยี และทุนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถผลักดันการรวมตัวกันในลักษณะดังกล่าวเป็นประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก (East Asia Economic Caucus: EAEC) ภายใต้กรอบความร่วมมือ ASEAN+3 อันจะทำให้ภูมิภาคนี้กลายเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ตัดเทียมกับสหภาพยุโรป โดยประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกจะมีขีดความสามารถพิ่งพาซึ่งกันและกันภายในภูมิภาคได้ในยามที่มีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การเป็นประชาคมเอเชียตะวันออก (East Asia Community: EAC) โดยมีวัตถุประสงค์จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเขตความร่วมมือทางความมั่นคงและการเมืองที่ไม่ใช่ความรุนแรง

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้ถูกมองว่าเป็นภัยคุกคาม (China threat) ต่อดุลยภาพของเอเชีย เนื่องจากการขยายอิทธิพลของจีนมาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่จีนได้พยายามนำเสนอบทบาทการผนادขึ้นอย่างสันติ (peaceful rise) โดยการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ฉันเป็นการเพิ่มบทบาทของจีนที่มีต่ออาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการทูตเชิงรุกด้วยการทำ协約การค้าเสรี (FTA) กับอาเซียนก่อนสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น หรือการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (strategic partner) ซึ่งจีนเป็นประเทศแรกที่ได้เข้าเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับอาเซียน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการลงทุนในอาเซียน เป็นต้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า อาเซียนหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้กลายมาเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญที่ทั้งมหาอำนาจโลกอย่างสหรัฐอเมริกาและมหาอำนาจเอเชียอย่างญี่ปุ่นต่างต้องการเข้ามาช่วงชิงการเมืองทางในภูมิภาคนี้กับจีน ในขณะที่จีนเองก็มีความจำเป็นที่ต้องขยายบทบาทและรักษาอิทธิพลที่มีต่อกลุ่มอาเซียน เพื่อที่จะคงสถานะเดิมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยที่บบทบาทของจีนในกลุ่มอาเซียนนี้นับวันที่จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ดังนั้นอนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนจะมีทิศทางเป็นอย่างไร และไทยควรจะดำเนินบทบาทอย่างไรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรติดตามต่อไปอย่างใกล้ชิด

จุดเริ่มต้นและทิศทางของความสัมพันธ์ที่ผ่านมา

จีนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มอาเซียนว่า การจัดตั้งเป็นเขตการค้าเสรีของประเทศไทยในปลายปี พ.ศ.๒๕๓๔ จะสามารถสนับสนุนให้จีนบรรลุเป้าหมายในทางเศรษฐกิจได้ โดยในระยะเริ่มแรกจีนได้เข้ามาเจรจาเพื่อการแลกเปลี่ยนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกลุ่มอาเซียน ต่อมาจีนจึงได้เข้าร่วมการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) ที่กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ (ปัจจุบันมีประเทศไทยสมाचิกิรุ่มทั้งสิ้น ๒๖ ประเทศ กับอีกหนึ่งกลุ่มประเทศ คือスマร์ตอาเซียน ๑๐ ประเทศไทย ประเทศไทยเจรจา ๔ ประเทศไทยกับ ๑ กลุ่มประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน สาธารณรัฐประชาชนจีน นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น รัสเซีย เกาหลีใต้

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

และสหรัฐอเมริกา ประเทศผู้สั่งเกตการณ์พิเศษ ๑ ประเทศ คือ ปาปัวนิวกินี และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอีกจำนวน ๖ ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ มองโกเลีย เกาหลีเหนือ ปากีสถาน ศรีลังกา และ ติมอร์-เลสเต เพื่อเป็นเวทีในการเสริมสร้างความไว้วางใจกันระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก) และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จีนก็ได้รับสถานะเป็นประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นทางการของอาเซียน (full dialogue partner)

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีนสมัยพิเศษ ที่นครหนานหนิง เพื่อเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับจีนครบรอบ ๑๕ ปี และในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จีนกับอาเซียนมีแผนงานที่จะจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ ๒๐ ปี แห่งความสัมพันธ์ ซึ่งอาจจำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังนี้

ด้านการเมืองและความมั่นคง

จีนเป็นประเทศคู่เจรจาประเทศแรกของอาเซียนที่ภาค雅นุวัตติ (ลงนามเป็นภาคีในพิธีสารแบบท้าย) ของสนธิสัญญาไม่ตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation: TAC) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งสนธิสัญญา TAC นี้ได้จัดทำขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อกำหนดหลักการสำคัญ ต่าง ๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องยึดถือ อนึ่งได้แก่ การเคารพในอิสรภาพอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน บูรณาภาพแห่งดินแดนและเอกสารกฎหมายประจำชาติ การไม่แทรกแซงในกิจการภายในซึ่งกันและกัน และการแก้ไขปัญหาหรือข้อพิพาทโดยสันติวิธี

นอกจากนี้ จีนเป็นประเทศที่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ประเทศแรกที่แสดงความพร้อมที่จะลงนามใน

พิธีสารต่อท้ายสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asian Nuclear Weapon-Free Zone: SEANWFZ) ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งรองรับต่อจุดยืนของอาเซียนตามปฏิญญาว่า ด้วยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เศรีภาพและความเป็น

กลาโง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality Declaration: ZOPFAN) ปี พ.ศ.๒๕๑๔ เพื่อเป็นหลักประกันต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

ด้านเศรษฐกิจ

เริ่มจากปี พ.ศ.๒๕๔๐ ที่จีนได้แสดงบทบาทช่วยประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนให้รอดพ้นจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจด้วยการแสดงความจำงที่จะให้ประเทศในอาเซียนกู้เงิน เช่น ให้ไทยกู้ ๑,๐๐๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ให้อินโดนีเซียกู้ ๕๐๐ เหรียญดอลลาร์สหรัฐและให้ประเทศอื่น ๆ กู้โดยไม่ผ่านกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) อีก ๓,๑๕๐ ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ เป็นต้น และจีนได้ประกาศที่จะไม่ลดค่าเงินหยวน ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนสามารถฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในระยะเวลาที่ไม่นานนัก

ในเดือนพฤษจิกายนปี พ.ศ.๒๕๔๗ ได้มีการประชุมรัฐมนตรีช่วยว่าการคลังและรองผู้ว่าการธนาคารกลางของประเทศไทยกลุ่มอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้หรือ ASEAN+3 เป็นครั้งแรกที่ใช้เงินโ多มิเน็กซ์เป็นเครื่องมือในการติดต่อทางการเงิน ต่อมาได้มีการประชุมรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในกรอบ ASEAN+3 และมีข้อตกลงความร่วมมือเรื่องเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative: CMI) เกิดขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการแบบพหุภาคีในการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชียและเพื่อพัฒนากลไกท่องเที่ยวทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านี้ญี่ปุ่นได้พยายามที่จะจัดตั้งกองทุนการเงินแห่งเอเชีย (Asian Monetary Fund: AMF) ขึ้นมาในเอเชียเพื่อที่จะใช้แทน IMF หากเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจขึ้นอีก แต่ได้รับการคัดค้านอย่างเต็มที่จากสหรัฐอเมริกา เพราะกล่าวว่า AMF จะมาเยี่ยงบบทบาทของ IMF ซึ่งสหรัฐอเมริกาครอบงำอยู่ จึงทำให้ข้อเสนอของญี่ปุ่นตกไป

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

จีนเป็นประเทศคู่เจ้าประจำแห่งแรกที่เสนอให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับอาเซียน โดยทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามในกรอบความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (ASEAN-China Framework Agreement on Economic Cooperation) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งได้มีการวางแผนเป้าหมายให้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนกับประเทศไทยเป็นลำดับแรก (๖ ประเทศไทย) ภายใต้ปี พ.ศ.๒๕๕๓ และกับประเทศไทยเป็นลำดับที่สอง (๔ ประเทศไทย) ภายใต้ปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยอาเซียนกับจีนได้ลงนามความตกลงด้านการค้าสินค้าในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ความตกลงด้านการค้าบริการในปี พ.ศ.๒๕๕๐ และความตกลงด้านการลงทุนในปี พ.ศ.๒๕๕๒

อนึ่ง ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนมีผลสมบูรณ์เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งทำให้อัตราภาษีศุลกากรสินค้าส่วนใหญ่เหลือ ๐% (เฉพาะประเทศไทยอาเซียนเป็น ๖ ประเทศไทยกับจีน) โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๗ อาเซียนกับจีนมีมูลค่าการค้าระหว่างกัน ๑.๖ แสนล้านдолลาร์สหรัฐ ลดลงจากปี พ.ศ.๒๕๕๑ ประมาณ ๓ หมื่นล้านдолลาร์สหรัฐ แต่จีนได้กลายเป็นคู่ค้าอันดับ ๓ ของอาเซียน และอาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับ ๓ ของจีนเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม จากสถิติการค้าระหว่างอาเซียน-จีนดังกล่าวและสถิติการลงทุนระหว่างอาเซียนกับจีนพบว่า มูลค่าการลงทุนระหว่างกันยังอยู่ในระดับต่ำ โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๑ จีนลงทุนในอาเซียน ๑.๔ พันล้านдолลาร์สหรัฐ คิดเป็น ๒.๔% ของเงินลงทุนจากต่างชาติทั้งหมด ทำให้จีนและอาเซียนต้องพิจารณาหาแนวทางในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ด้านการพัฒนา

อาเซียนและจีนได้กำหนดให้มีความร่วมมือใน ๑๑ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการลงทุน สาขาวิชาการพัฒนาสุ่มน้ำโขง สาขาวิชาการคุณภาพชั้นสูง สาขาวิชาพลังงาน สาขาวิชานธุรัฐ สาขาสาธารณสุข สาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาสิ่งแวดล้อม

จินได้ดำเนินงานโครงการความร่วมมือในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางบก ทางทะเลและทางอากาศหลายแห่ง การเปิดเส้นทางการคมนาคมทางเรือ ทางบก ทางทะเลและทางอากาศหลายเส้นทาง รวมทั้งมีการดำเนินการด้านการกู้ภัยในทะเล การระวังป้องกันและรักษาความปลอดภัยทางทะเล โดยได้กำหนดเป็นกรอบแผน ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการคมนาคมระหว่างจีนกับอาเซียนให้สามารถเชื่อมต่อ เมืองสำคัญและแหล่งผลิตด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

สำหรับการพัฒนาความเชื่อมโยงดังกล่าวนั้น จีนได้จัดตั้งกองทุนอาเซียน-จีน เพื่อการลงทุน และโครงการสินเชื่อเชิงพาณิชย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานด้านโครงข่ายคมนาคม โทรคมนาคม พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติภายในอาเซียน โดยรับข้อเสนอโครงการทั้งจากภาครัฐและเอกชน

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ทิศทางของความสัมพันธ์ ในเชิงยุทธศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนซึ่งมีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และ มีการติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยมีแบบแผนและประเพณีในการติดต่อ สัมพันธ์ในระบบบรรณาการ (tributary system) ที่แสดงถึงการยอมรับในอำนาจ ของจักรพรรดิจีนเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ของการค้า และจักรพรรดิจีนก็จะ ตอบแทนชาติที่มาภายใต้เครื่องบรรณาการด้วยของกำลังที่มีมูลค่าสูงมากกว่าเครื่อง บรรณาการนั้น เพื่อแสดงถึงการมีสถานะที่เป็นคุณและความมีน้ำใจที่ยิ่งใหญ่ของจีน ทำให้จีนมีความพึงพอใจต่อการยอมรับในอำนาจแบบดังกล่าวมากกว่าที่จะเข้ามา ครอบงำหรือยึดครองดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันมีความแตกต่างไป จากการแสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตก

ในขณะที่อดีตศาสตราจารย์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของ มหาวิทยาลัยมิชิแกนชื่อ ออแกนสกี้ (A.F.K. Organski) ได้นำเสนอทฤษฎีการ เปลี่ยนแปลงของกำลังอำนาจ (power transition theory) ไว้ในหนังสือเรื่อง การเมืองโลก (World Politics) เมื่อปี ค.ศ.๑๙๕๘ (พ.ศ.๒๕๐๑) มีเนื้อหาเกี่ยวกับ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

กำลังอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและวางรากฐานตามธรรมชาติของสังคม โดยจัดระดับความสัมพันธ์ของกำลังอำนาจระหว่างรัฐต่าง ๆ ในการเมืองระหว่างประเทศเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ รัฐที่มีกำลังอำนาจครอบงำ (dominant state) รัฐที่มีกำลังอำนาจขนาดใหญ่ (great powers) รัฐที่มีกำลังอำนาจขนาดกลาง (middle powers) และรัฐที่มีกำลังอำนาจขนาดเล็ก (small powers) นอกจากนี้ ได้กล่าวถึง ปรากฏการณ์ของสังคมอันเกิดจากการที่มหาอำนาจเก่าต้องการรักษาความเป็นมหาอำนาจไว้โดยการทำลายมหาอำนาจใหม่ที่กำลังก้าวขึ้นมา มีอำนาจ

แม้ว่าทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของกำลังอำนาจของօแกนสกี้จะนำเสนอ มากกว่า ๔๐ ปี แล้วก็ตามแต่ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ จาง หยุนหลิง (Zhang Yunling) และถัง ชื่อผิง (Tang Shiping) ที่ได้วิเคราะห์บทบาทการผลักขึ้นมาของอิรยาสันติของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยุคปัจจุบัน เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของกำลังอำนาจระหว่างประเทศในเชิง ยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

๑. จีนมุ่งคืนสู่ความยิ่งใหญ่ดังในอดีตด้วยการเป็นมหาอำนาจจากขนาด ของประเทศ จำนวนประชากรและความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่จีน ระยะอยู่เสมอว่าสหรัฐฯ เป็นอภิมหาอำนาจที่จีนต้องมีความร่วมมือในพื้นที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ จีนจะเพิ่มความแข็งแกร่งของประเทศรวมทั้งความเข้มแข็งทางการทหาร เพื่อรักษาสถานภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๒. จีนต้องการดำเนินความมีเสถียรภาพอันเป็นผลจากนโยบายสีทันสมัย ในยุคของ เติ้ง เสี่ยวผิงและรักษาสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศให้มีความสงบเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจ โดยการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับสหรัฐฯ และประเทศเพื่อนบ้าน ของจีน

๓. จีนเน้นการเป็นประเทศใหญ่ที่มีความรับผิดชอบและควบคุมพฤติกรรม ของตนเองที่จะไม่มุ่งแสวงหาการเป็นผู้นำในกิจกรรมระหว่างประเทศทั้งในระดับ ภูมิภาคและระดับโลกโดยดำเนินกิจกรรมผ่านองค์กร สถาบันและกลไกต่าง ๆ แบบพหุภาคี (multilateral institutions) เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

รวมทั้งร่วมปรึกษาหารือระหว่างประเทศเพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Confidence Building Measures: CBMs) ในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงบนพื้นฐานของแนวคิดความมั่นคงใหม่ (new security concept) ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น การเห็นประโยชน์ร่วมกัน มีความเสมอภาคกันและมีความร่วมมือกัน

๔. จีนเน้นการดำเนินการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความมั่นคงและก้าวเดินต่อทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโลก โดยดำเนินนโยบายอย่างอิสระและไม่ได้ฝ่าฝืนใด รวมทั้งยึดถือกรอบปฏิบัติของสหประชาชาติ และจะต่อต้านการแทรกแซงกิจการระหว่างประเทศ

มูลเหตุที่ทำให้การพัฒนาความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วน ยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับอาเซียนประสบความสำเร็จ

เนื่องจากแนวทางของการพัฒนาความสัมพันธ์หุ้นส่วนยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับอาเซียนดังกล่าว มีความสอดคล้องกับประโยชน์พื้นฐานของทั้งสองฝ่าย และเป็นไปตามกระแสแห่งยุคสมัยที่มุ่งสู่สันติภาพ การพัฒนาและความร่วมมือซึ่งทั้งจีนและอาเซียนควรยึดถือในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป โดยยึดมั่นในหลักการแห่งการเคารพซึ่งกันและกัน ปฏิบัติอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน เป็นเพื่อนบ้านที่ดี เอื้อประโยชน์แก่กัน และมุ่งช่วยเหลือร่วมกัน อีกทั้งทุ่มเทกำลังในการพิทักษ์สันติภาพและความสงบสุข กระชับความร่วมมือในภูมิภาค กระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างจีนและอาเซียนจะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่อทบทวนอดีต เพื่อ มุ่งหน้าไปสู่อนาคตจะพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนกำลังสร้างจุดเริ่มต้นใหม่แห่งประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากการที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงของจีนกล่าวปราศรัยที่รัฐสภาอินโดนีเซียเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ.๒๕๕๖ ว่า จีนกับอาเซียนจะสืบทอดดีตและบกบึกอนาคต ร่วมมือกันสร้างประชาคมจีน-อาเซียนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด บนพื้นฐาน “สิบปีแห่งยุคทอง” เพื่อพัฒนาเป็น “สิบปีแห่งยุคเพชร พลอย” ในการสร้างความมั่นคงยั่งยืนแก่ประชาชนในภูมิภาค ซึ่งก่อให้จะบรรลุเป้าหมายครอบคลุมความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวทั่วโลก ทั้งสองฝ่ายควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ประการแรก ต้องยึดหลักว่า จีนกับอาเซียนเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่สนับสนุนและสนับสนุน โดยจีนยินดีหารือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อลงนามในสนธิสัญญา ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศอื่นๆ สร้างรากฐานการเมืองบนความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน

ประการที่สอง กระชับความร่วมมือด้านความมั่นคง สร้างกลไกการประชุมรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมระหว่างจีนกับอาเซียนให้สมบูรณ์ ความร่วมมือด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ความปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ต ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ประการที่สาม พัฒนาเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนให้ดียิ่งขึ้น ใช้มาตรการอย่างเป็นรูปธรรมในการค้าสินค้า การค้าบริการ และความร่วมมือด้านการลงทุนเพื่อให้การค้าการลงทุนมีความเสรีและมีความสะดวกมากขึ้น จับบรรลุเป้าหมายยอดการค้าระหว่างทั้งสองฝ่ายที่ตั้งเป้าไว้ ๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ.๒๕๖๓

ประการที่สี่ ผลักดันความคิดสร้างสรรค์ กระชับการแลกเปลี่ยนกันทั้งซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ จีนเสนอจัดตั้งธนาคารเพื่อลงทุนเกี่ยวกับระบบสารสนเทศขั้นพื้นฐานแห่งอาเซียน เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยและอาเซียนก้าวไปในโครงการที่เกี่ยวข้อง

ประการที่ห้า ร่วมกันเสริมสร้างความร่วมมือด้านการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง ขยายขนาดและขอบเขตการแลกเปลี่ยนเงินตรา ทดลองใช้ระบบการชำระบัญชีด้วยเงินตราของประเทศไทยในการค้าระหว่างประเทศไทย เน้นความร่วมมือแบบทวิภาคีตามข้อเสนอเชิงใหม่ เป็นต้น

ประการที่หก พัฒนาความร่วมมือหุ้นส่วนทางทะเล ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจทางทะเล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทางทะเล การกู้ภัยทางทะเล ร่วมกันสร้างเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งยุคตัวรุษที่ ๒๑ เป็นต้น

ประการที่เจ็ด กระซับการแลกเปลี่ยนด้านบุคลากรและวัฒนธรรม ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันกำหนด “โครงการความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างจีน กับอาเซียน” ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม การศึกษา เยาวชน กลุ่มนักคิด ผู้เชี่ยวชาญ และสื่อมวลชน

นอกจากนี้ การพัฒนาประเทศของจีนต้องการบรรยายกาศที่มีสันติภาพ และเสถียรภาพ โดยจีนจะมุ่งมั่นกระชับความร่วมมือรอบด้าน และมิตรกับประเทศ เพื่อนบ้านเข่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา กำกับดูแลและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและความ เห็นที่ต่างกันอย่างรอบคอบ อาเซียนมีความสำคัญด้านการทูตของจีน ดังนั้น จีนสนับสนุนการพัฒนาของอาเซียนรวมทั้งการแสดงบทบาทนำในกลุ่มประเทศ เอเชียตะวันออก เพราะจะนำผลประโยชน์ที่แท้จริงมาสู่ภูมิภาค ไม่ว่าสถานการณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จีนยืนยันการพิทักษ์สันติภาพและเสถียรภาพในเอเชีย ตะวันออก มุ่งมั่นพัฒนาและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตอันไกล ยิ่งต้องการความร่วมมือที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อรับมือกับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันโลก รักษาแนวโน้มการพัฒนาของภูมิภาค จีนเสนอให้ยืนหยัดเจตนาความร่วมมือแห่งเอเชียต่อไป ตลอดเวลาโดยตลอด ซึ่งจีน เห็นด้วยที่จะให้อาเซียนเป็นแกนนำ เพื่อประสานงานให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และพัฒนารูปแบบความร่วมมือที่มีเอกลักษณ์ของเอเชียต่อไป ประกอบกับ ครอบและกลไกความร่วมมือหลายประการที่มีอยู่ในเอเชียตะวันออก สดุดล้องกับ ความเป็นจริงของภูมิภาคนี้ที่มีความหลากหลาย โดยจีนยินดีที่จะให้การสนับสนุน และเข้าร่วมกลไกต่าง ๆ เพื่อสร้างการยอมรับและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

กลไกของการเสริมสร้างความร่วมมือแบบหุ้นส่วนทาง ยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับอาเซียน

กลไกในการดำเนินความสัมพันธ์อาเซียน-จีน มีหลายระดับ ได้แก่ (๑) การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน-จีน (ASEAN-China Summit) ในช่วงเดียวกันกับ การประชุมสุดยอดอาเซียนในช่วงปลายปีของทุกปี (๒) การประชุม รัฐมนตรี ต่างประเทศอาเซียน-จีน (ASEAN Post Ministerial Conference Session with

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

China) รวมเดือนกรกฎาคมของทุกปี (๓) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน (ASEAN-China Senior Officials' Consultation) รวมเดือนเมษายนของทุกปี (๔) กลไกส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นทะเบียนให้ในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและคณะกรรมการ (SOM/JWG on DOC) และ (๕) กลไกรายสาขาในระดับรัฐมนตรีและกลไกรายสาขาในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส

การประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ที่กรุงพนมเปญ ซึ่งที่ประชุมฯ ได้รับรองแลงการณ์ร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๕ เพื่อฉลองครบรอบ ๑๐ ปี ปฏิญญาไว้ด้วยการปฏิบัติของภาคในทะเบียนให้ (Joint Statement of the 15th ASEAN China Summit to Commemorate the 10th Anniversary of the DOC) ซึ่งมีสาระสำคัญแสดงความยินดีต่อพัฒนาการและความร่วมมือระหว่างอาเซียน-จีน ภายใต้กรอบ DOC และสนับสนุนให้มีการยึดมั่นในหลักการ และส่งเสริมความร่วมมือในกรอบ DOC เพื่อนำไปสู่การจัดทำ COC ต่อไป กล่าวคือ ในด้านการเมืองความมั่นคง ที่ประชุมฯ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ให้ก้าวหน้าอย่างรอบด้าน โดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอาเซียน-จีน พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ และขยายความร่วมมือเพื่อรับมือกับปัญหาภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ และการบริหารจัดการภัยพิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ เห็นว่า ข้อพิพาทในทะเบียนให้เป็นเพียงประเด็นหนึ่งในความสัมพันธ์อาเซียน-จีนที่มีหลายมิติ และจะต้องได้รับการแก้ไขภายใต้กรอบอาเซียน-จีนอย่างสันติวิธี โดยสนับสนุนให้มีการหารืออย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตาม DOC อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างกัน อันจะนำไปสู่บรรลุภารกิจที่เอื้ออำนวยต่อการจัดทำ COC ในอนาคต ส่วนในด้านเศรษฐกิจ ที่ประชุมฯ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนให้เต็มศักยภาพ โดยอาเซียนและจีนควรร่วมมือกันจัดอุปสรรคทางการค้า เพื่อให้การค้าอาเซียน-จีน บรรลุเป้าหมาย ๕ แสนล้านдолลาร์สหรัฐ รวมทั้งเร่งผลักดันให้มีการลงทุนใหม่จากจีนในภูมิภาคจำนวน ๑ หมื่นล้านдолลาร์สหรัฐ ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ เห็นพ้องที่จะส่งเสริมความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จีนบนมหาที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ในภูมิภาคผ่านการพัฒนาโครงข่ายคมนาคม และการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชน ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างด้านการพัฒนา สำหรับข้อเสนอที่สำคัญของจีนในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๕ ได้แก่

๑. ได้ประกาศให้ปี พ.ศ.๒๕๖๖ เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐ ปี ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน

๒. จัดตั้งหันส่วนความร่วมมือทางทะเลอาเซียน-จีน โดยใช้ประโยชน์จากกองทุนความร่วมมืออาเซียน-จีน (ASEAN-China Cooperation Fund) และกองทุนความร่วมมือทางทะเล (Maritime Cooperation Fund) จำนวน ๓,๐๐๐ ล้านหยวน (ประมาณ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท) ซึ่งนายกรัฐมนตรีจีนได้ประกาศจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔

๓. จัดตั้งกลไกการหารือระหว่างคณะกรรมการบริการด้านความเชื่อมโยงจีน (China's Committee on Connectivity) กับคณะกรรมการประสานงานอาเซียน ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee: ACCC) รวมทั้งจัดทำแผนแม่บ้านด้วยความเชื่อมโยงอาเซียน-จีน (ASEAN-China Master Plan on Connectivity)

๔. จัดทำแผนปฏิการความร่วมมืออาเซียน-จีน ด้านสาธารณสุข และด้านวัฒนธรรม

๕. จัดตั้งเวทีความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอาเซียน-จีน

๖. จัดตั้งห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ร่วมอาเซียน-จีน จำนวน ๑๐ แห่ง ส่วนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาเซียน-จีน และศูนย์ถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยี

๗. จัดตั้งเครือข่ายนักวิชาการอาเซียน-จีน

๘. ประกาศเพิ่มวงเงินให้กับกองทุนความร่วมมืออาเซียน-จีน จำนวน ๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ต่อมาการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๑ - ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ที่เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม ที่ประชุมฯ ให้ความสำคัญ กับการติดตามผลการดำเนินการตาม DOC พัฒนาการเกี่ยวกับการจัดทำ COC และการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียน-จีนว่าด้วยความเชื่อมโยง โดยไทยได้เสนอให้ ดำเนินการต่าง ๆ ได้แก่ การปรับปรุงกฎระเบียบการข้ามแดนเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง การประสานงานระหว่างองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนความเชื่อมโยง ในภูมิภาค การขอรับการสนับสนุนจากอาเซียนและจีนต่อข้อเสนอโครงการ ของสถาบันล่ำน้ำใจในการเชื่อมโยงระบบทrustกิจเนื้อ-ใต้ และไทยรับเป็น เจ้าภาพจัดโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนอาเซียน-จีน ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๕

นอกจากนี้ ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ที่กรุงพนมเปญ ที่ประชุมฯ ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิด เห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของความสัมพันธ์ที่ผ่านมา โดยเฉพาะการปฏิบัติตามแผน ปฏิบัติการร่วมอาเซียน-จีน พ.ศ.๒๐๑๑ – ๒๐๑๕ (Plan of Action to Implement the Joint Declaration on the ASEAN-China Strategic Partnership for Peace and Prosperity 2011-2015) และความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์ อาเซียน-จีน ณ กรุงปักกิ่ง รวมทั้งยอมรับบทบาทของจีนในการสนับสนุนการปฏิบัติ ตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity-MPAC) และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลไกการประสานงาน ระหว่างจีนกับคณะกรรมการประสานงานอาเซียน ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่าง กันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee-ACCC) ตลอดจนแสดงความยินดีกับการประกาศจัดตั้งคณะกรรมการจีนประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา และการแต่งตั้งนางหยาง ชิวพิง (Yang Xiuping) ให้ดำรงตำแหน่ง เอกอัครราชทูตผู้แทนภาครัฐจีนประจำอาเซียน อีกทั้งได้เห็นพ้องให้มีการส่งเสริมการ ใช้ประโยชน์จากการความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และยืนยันให้การสนับสนุนไทย อย่างเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ประเทศไทยเป็นศูนย์ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน

ล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ กระทรวงการต่างประเทศไทย เป็นเจ้าภาพการประชุมร่วมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน ว่าด้วยการปฏิบัติตาม ปฏิญญาฯ ว่าด้วยการปฏิบัติของภาคในทะเบียนให้ (ASEAN-China SOM on DOC) ครั้งที่ ๘ โดยมีนายสีหมักดี พวงเกตุแก้ว ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ในขณะนั้น และนายหลิว เจี้นหมิน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน เป็นประธานร่วม ณ โรงแรมแมนดาริน โอลิมปิก กรุงเทพมหานคร ในที่ประชุมได้หารือ ถึงความคืบหน้าของการดำเนินการตามปฏิญญาฯ ว่าด้วยการปฏิบัติของภาคใน ทะเบียนให้และเร่งรัดการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเบียนให้ โดยต่อยอดจากผลลัพธ์ ของการประชุม SOM on DOC ครั้งที่ ๗ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ ที่เมือง พัทยา และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน สมัยพิเศษ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๗ ที่เมืองกุยหลินประเทศไทย ซึ่งทั้งสองฝ่ายสนับสนุนการส่งเสริม ความร่วมมือผ่านการหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับคณะกรรมการ โดยอาเซียนและจีนระหว่างหน่วยงานค้นหาและภัย และระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสและ ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ เห็นชอบกับข้อเสนอของ JWG ในการจัดตั้ง hotline สำหรับเหตุฉุกเฉิน ทางทะเลระหว่างหน่วยงานค้นหาและภัย และระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวง การต่างประเทศอาเซียน-จีน และเห็นชอบกับแผนการฝึกซ้อมในห้องปฏิบัติการ (Tabletop Exercise-TTX) ด้านค้นหาและภัยในปี พ.ศ.๒๕๕๘ นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ ให้ความสำคัญต่อการขยายประเด็นที่เป็นจุดยืนร่วมกัน (commonalities) ระหว่าง อาเซียนกับจีน โดยได้รับรอง First List of Commonalities ซึ่งกล่าวถึงหลักการ ทั่วไปที่กำหนดแนวทางการดำเนินการความสัมพันธ์อาเซียน-จีน และได้มอบหมาย ให้ JWG หารือและจัดทำ Second List of Commonalities ต่อไป ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ ย้ำถึงความสำคัญของความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ในการเป็นเสาหลักของสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาค รวมทั้งแสดงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ความสัมพันธ์ บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ให้มีความ ใกล้ชิดและมั่นคงเข้มแข็งยิ่งขึ้นด้วยการเสริมสร้างความเชื่อมั่น ความไว้เนื้อเชื่อใจ และความเคารพซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ทิศทางและแนวโน้มของความสัมพันธ์ในอนาคต

จากการอภิవิเคราะห์ทิศทางของความสัมพันธ์ในเชิงยุทธศาสตร์ที่กล่าวมา ที่ได้ก่อตัวถึงการเปลี่ยนแปลงของกำลังอำนาจในการเมืองระหว่างประเทศ ทำให้สามารถวิเคราะห์ทิศทางที่จีนมุ่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการผงาดขึ้นมาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน ได้ ๖ ประการใหญ่ ๆ คือ

๑. มุ่งสร้างบทบาทใหม่ของการเป็นสถาบันระหว่างประเทศในภูมิภาค เพื่อความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง เช่น การประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (The Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC)

๒. มุ่งใช้กลไกของสถาบันระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาในภูมิภาคโดยเฉพาะหลังวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชีย ได้แก่ กรอบการประชุมอาเซียนบวกสาม (ASEAN+3 หรือ ASEAN Plus Three: APT)

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการสร้างบรรทัดฐานของสมาคมประชาชาติ แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ในการต่อต้านการขยายอำนาจอิทธิพลเพื่อครองความเป็นเจ้า (Hegemonic Power)

๔. เร่งดำเนินการให้สถาบันระหว่างประเทศมีกลไกในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาค เช่น กลไกของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟด้า (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงแห่งเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) เป็นต้น

๕. ยกระดับความเชื่อมั่นของกลไกเพื่อความร่วมมือด้านความมั่นคง ทั้งในรูปแบบทวิภาค (bilateral) และพหุภาคี (multilateral) ให้มีความสมดุลที่จะผลักดันให้เกิดประชาคมความมั่นคง (security community) ของภูมิภาคต่อไป

๖. ใช้แนวทางของความสัมพันธ์ในความร่วมมือด้านความมั่นคงทั้งที่เป็นทางการ (formal security approach) และที่ไม่เป็นทางการ (informal security approach) โดยตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อลดข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการมีกิจกรรมร่วมกัน

สำหรับแนวโน้มการดำเนินการต่อความสัมพันธ์กับอาเซียนของจีนนั้น จีนจะมุ่งเน้นการขยายบทบาทและอำนาจโดยใช้เศรษฐกิจและวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือ (soft power) เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียได้แกลงผลการวิจัย เมื่อเดือนกันยายน ปีพ.ศ.๒๕๕๒ ว่า จีนจะกลายเป็นประเทศที่มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลกภายในปี พ.ศ.๒๕๖๘ โดยจีนได้กำหนดเป้าหมายจากปัจจุบันจำนวน ๑ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็น ๔ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งจะทำให้ประชารัฐจีนที่มีรายได้น้อยกว่า ๒๐๐ ล้านคน สามารถลดพื้นจากความยากจน นอกจากนี้ จีนยังมีทุนสำรองระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก (ทุนสำรองระหว่างประเทศ หมายถึง สินทรัพย์ที่ธนาคารกลางและหน่วยงานที่ดูแลทางการเงินของประเทศนั้น ๆ ถือครองไว้ซึ่งส่วนมากอยู่ในรูปแบบ เงินตราต่างประเทศสกุลต่าง ๆ เช่น долลาร์สหรัฐฯ ยูโร ปอนด์สเตอร์ลิง และเยน, หองคำ, สิทธิพิเศษถอนเงิน และสินทรัพย์ส่งสมบทกองทุนการเงินระหว่างประเทศ)

การที่จีนมีทุนสำรองระหว่างประเทศจำนวนมากนั้น ทำให้จีนต้องหันไปเพิ่มการลงทุนในต่างประเทศเพื่อช่วยอสภาวะความร้อนแรงทางเศรษฐกิจภายในประเทศให้อยู่ในระดับที่สมดุล รวมทั้งรักษาบาลีนได้มีนโยบายให้บริษัทต่าง ๆ ของจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น

ทิศทางและแนวโน้มของความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจจากการประชุมหารือว่าด้วยเขตการค้าเสรีจีน–อาเซียน (China-ASEAN FTA Forum) เมื่อวันที่ ๗ – ๘ มกราคม ๒๕๕๓ ณ นครหนานหนิง ประเทศไทย ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผู้นำฝ่ายเศรษฐกิจจากจีนและ ๑๐ ประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งข้าราชการเจ้าหน้าที่ คณะตัวแทนจากองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง คณะ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ตัวแทนวิสาหกิจที่มีชื่อเสียง และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ รวมกว่า ๔๐๐ คน เข้าร่วม การประชุม ที่ประชุมฯ ได้มีการอภิແลงการณ์ในพิธีปิด มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ทั้งสองฝ่ายพยายามปฏิบัติตามข้อตกลงการค้าเสรี ใน การเปิดเสรี ทางการตลาดระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งร่วมรับมือกับความท้าทายและการ ต่อต้านระบบปกป้องการค้าเพื่อผลักดันการสร้างเขตการค้าเสรีให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๒. ส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าการลงทุนและการต่อต้านระบบการ ปกป้องการค้าการลงทุน โดยเร่งส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าตามข้อตกลงว่าด้วย การค้าและสินค้าบริการรวมทั้งใช้ประโยชน์จากฐานการส่งเสริมการค้าต่าง ๆ เช่น งานมหกรรมแสดงสินค้า ฯลฯ เพื่อกระชับความร่วมมือทางการค้า

๓. ต่อส่งเสริมระบบการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียนให้มีความสมบูรณ์ โดยเร่งพัฒนาภายใต้ความร่วมมือในโครงการขนาดใหญ่รวมทั้งการสร้างเขตความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจและเขตنيคมอุตสาหกรรมข้ามประเทศ

๔. ผลักดันความร่วมมือด้านการคุมนาคมระหว่างจีนกับอาเซียน เต็มรูปแบบ รวมทั้งมีการบูรณาการมาตรฐานของโครงสร้างพื้นฐานการคุมนาคม ระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางท่าเรือ เส้นทางรถไฟสายหลัก เส้นทางหลวงและท่าอากาศยาน ฯลฯ โดยร่วมกันผลักดันมาตรฐานการอำนวยความสะดวก ความสะดวกด้านการคุมนาคมอันจะสร้างความแข็งแกร่งในด้านการเขื่อมต่อภายใน ภูมิภาค

๕. ผลักดันความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนด้วยความร่วมมือใน ระดับอนุภูมิภาคซึ่งเป็นสาระสำคัญของกรอบข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ จีน–อาเซียน เช่น อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ฯลฯ

บทบาทที่ไทยควรดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ

บทบาทของอาเซียนที่เด่นชัดคือ การมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในหมู่ประเทศสมาชิก ทั้ง ๑๐ ประเทศเพื่อนำไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) อันมีผลมาจากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่เกาะบานหลี ประเทศไทยอันได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ใน ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ.๒๕๔๘

ดังนั้น บทบาทที่ไทยควรดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ จึงควรอยู่บนพื้นฐานของการรอบความร่วมมือของอาเซียนเพื่อผลักดันให้เป็นประชาคมอาเซียน โดยมีนัยสำคัญ ดังนี้

บทบาทด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งการเป็นประชาคมความมั่นคง อาเซียนนั้น มีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

๑. สร้างประชาคมอาเซียนให้มีค่านิยมร่วมกัน โดยสร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมว่าด้วยการไม่ใช้กำลังแก่ไขปัญหาและการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ ฯลฯ

๒. เสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคาม ความมั่นคงในรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของการมีความมั่นคงของมนุษย์

๓. ให้ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์ กับประชาคมโลก โดยให้อาเซียนมีบทบาทนำในภูมิภาค

ยุทธศาสตร์จีนหาเวท์โลก (ฉบับปรับปรุง)

ไทยควรแสดงบทบาทนำอย่างต่อเนื่องในการผลักดันการเป็นประชาคมความมั่นคงอาเซียนหลังจากที่ไทยได้ริเริ่มให้ผู้นำรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ของอาเซียนรับรองเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ.๒๐๒๐ (ASEAN Vision 2020) ในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปี การก่อตั้งอาเซียน ซึ่งมีข้อระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๐ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศไทยมาเลเซีย โดยวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก และได้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการมีหัวข้อหลัก ๆ ๖ หัวข้อ ได้แก่ (๑) political development เน้นเรื่องการเสริมการพัฒนาทางการเมืองระหว่างอาเซียน (๒) shaping and sharing of norms เป็นการเสริมสร้างบรรทัดฐานที่อาเซียนจะมีร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ในประชาคมอาเซียน (๓) conflict prevention เน้นการป้องกันไม่ให้เกิดการสู้รบโดยส่งเสริมระดับของความไว้เนื้อเชือใจและการป้องกันไม่ให้ปัญหาที่มีอยู่แล้วทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น (๔) conflict resolution เน้นเรื่องการแก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยใช้กลไกของภูมิภาคซึ่งอาจรวมถึงการจัดตั้งกลไกรักษาสันติภาพของภูมิภาค (๕) post-conflict peace building ให้อาเซียนรวมมือกันเพื่อสร้างสันติภาพภายหลังการยุติการสู้รบซึ่งอาจรวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การฟื้นฟูบูรณะ และการระดมทรัพยากรเพื่อการนี้ และ (๖) implementing mechanisms เสนอให้มีการติดตามการนำแผนปฏิบัติการมาปฏิบัติโดยที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเป็นผู้ประสานงานกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจตามสมควรและรายงานผลการดำเนินการต่อที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนทุกปี

แม้ว่าที่ผ่านมาจะมีการประชุมหารือในระดับรัฐมนตรีกلاโโหมอาเซียนเพียง ๔ ครั้ง แต่ก็มีทิศทางและพัฒนาการที่ก้าวหน้า โดยเฉพาะการประชุมรัฐมนตรีกلاโโหมอาเซียน ครั้งที่ ๓ ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ณ เมืองพัทยา ได้มีการลงนามรับรองเอกสารสำคัญจำนวน ๓ ฉบับ คือ (๑) เอกสารแนวความคิดการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือ

ด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติการทางทหารของประเทศสมาชิกอาเซียน ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (๒) เอกสารหลักเกณฑ์สำหรับสมาชิกอาเซียน การประชุมระหว่างรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมของประเทศคู่เจรจา และ (๓) เอกสารแนวความคิดความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาชนในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ เพื่อกำหนดรกรอบและแนวทางการดำเนินการสำหรับให้องค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกลาโหมอาเซียน ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความมั่นคงรูปแบบใหม่

อาจกล่าวได้ว่า กลไกการป้องกันความขัดแย้งและแก้ไขปัญหาที่ดีนั้นควรเกิดจากการรับรู้และทราบถึงภัยคุกคามร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ ดังนั้นไทยควรจะสร้างบทบาทในการผลักดันอาเซียนให้มีความร่วมมือทางการทหารอย่างเป็นรูปธรรมโดยการจัดตั้งเป็นกองกำลังร่วมของอาเซียนเพื่อร่วงรับต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ เป็นต้น อันเป็นการพัฒนาがらพลของกองทัพไทยให้มีจิตความสามารถมากขึ้นและสามารถสร้างความไว้เนื้อเชือใจระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านได้แนวทางหนึ่ง

นอกจากนั้น ไทยควรแสดงบทบาทในการผลักดันการส่งเสริมมาตรการไว้เนื้อเชือใจระหว่างกันโดยเฉพาะปัญหาที่อาจเกิดความขัดแย้งจากปัญหาเขตแดน เช่น ให้ทุกฝ่ายเคารพเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลจีนใต้และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการให้ความสำคัญต่อปฏิญญาทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea) เป็นต้น

บทบาทด้านเศรษฐกิจ ไทยควรแสดงบทบาทในการผลักดันให้มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจโดยการส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าเสรีและเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศคู่ค้าสำคัญ ๆ โดยเฉพาะกับจีน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การทำให้เศรษฐกิจของประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศพัฒนาเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single market and produc-

ยุทธศาสตร์จีนหาเวท์โลก

(ฉบับปรับปรุง)

tion base) โดยมีส่วนประกอบสำคัญ ได้แก่ การเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรี การเคลื่อนย้ายบริการที่เสรี การเคลื่อนย้ายการลงทุนที่เสรี การเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น และการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือที่เสรี อันจะทำให้อาเซียนมีอำนาจต่อรองในเวทีการค้าระดับโลก

ประเทศไทยมีศักยภาพที่ดีพอในการแข่งขันรวมทั้งมีความสำคัญและน่าสนใจมากเพียงพอที่จะเดินดูดักกลงทุนระดับโลกรายใหญ่ ๆ ที่มีเงินลงทุนมหาศาลและมีเทคโนโลยีชั้นสูง ซึ่งการลงทุนรายใหญ่ ๆ เหล่านี้จะส่งผลดีตามมาในเรื่องความต้องการวัสดุดิบ ชิ้นส่วนประกอบ การบริการและการจ้างงานภายในประเทศไทย ถ่ายทอดวิทยาการเทคโนโลยีชั้นสูงที่จะเกิดขึ้น ส่งผลให้คนไทยมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีเศรษฐกิจใหญ่เข้มแข็งอย่างจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ต่างก็สนใจ มาร่วมมือเจรจาทางการค้าและการร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ กับอาเซียน ทั้งในระดับทวิภาคีกับอาเซียนและในวงอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three) นอกจากนี้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ก็ได้มาร่วมกับอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (อาเซียนบวกหก) ในกรอบของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และในระดับที่กว้างไกลออกไป เช่น ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศไทยในอาเซียนแบงคิก หรืออาpec (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) เป็นต้น

บทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยไทยควรแสดงบทบาทในการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔ เมื่อกลางเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย ประเทศไทยเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ย้ำความสำคัญของการส่งเสริมความร่วมมือ กับภาคประชาสังคมในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเสนอให้พิจารณาจัดการหารือ ระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนภาคประชาสังคมในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน โดยอาจคัดเลือกเฉพาะองค์กรเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมแยกออกจากกลุ่มองค์กรเอกชนทางการเมืองเพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความไม่สงบภายในประเทศ โดยอินโดนีเซียในฐานะที่จะเป็นประธานอาเซียนปี ๒๕๕๔ ได้ให้การสนับสนุนและประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนรับที่จะพัฒนาแนวคิดนี้ต่อไป

**ยุทธศาสตร์จันหนោທីក
(ฉบับปรับปรุง)**

นอกจากนี้ ไทยควรแสดงบทบาทที่เด่นชัดในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในอาเซียนเพื่อการพัฒนาภูมิภาคที่มีความยั่งยืนตามแผนปฏิบัติการประชาคม สังคม-วัฒนธรรมอาเซียนให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือ ๕ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) การสร้างสังคมที่เอื้ออาทรโดยเฉพาะอย่างยิ่งของการจัดความ ยำกจนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๒) การลดผลกระทบอันเกิดจากการรวมตัว ทางเศรษฐกิจ (๓) การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของอาเซียน (๔) รูปแบบหรือแนวทาง ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และ (๕) การส่งเสริมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตอนที่ ๒

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดยุทธศาสตร์ของจีน

โครงสร้างทางการเมืองของจีน

นับตั้งแต่สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๕๒๒) ประเทศจีนได้ปกครองในระบบสังคมนิยมภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (Communist Party of China : CPC) ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๙๒๑ (พ.ศ.๒๔๖๔) และต่อสู้ทางการเมืองเป็นเวลาภารานถึง ๒๘ ปี ก่อนที่จะได้รับชัยชนะและได้กุมอำนาจในที่สุด

สำหรับแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีนภายใต้ทฤษฎีชี้นำโดยเจ้าพะแนวคิดวัตถุนิยมตามลัทธิมาร์ค-เลนิน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดของHEMA เจ้อตง ผู้นำจีนรุ่นที่หนึ่ง ที่ได้ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และได้พัฒนาผิดพลาดจนนำไปสู่การปฏิรูปและเปิดประเทศตามทฤษฎีของเต็ง เสี่ยวผิง ผู้นำจีนรุ่นที่สอง อันนำไปสู่การ spanning ความคิดเกี่ยวกับสามาตัวแทน ของเจียง เจ้อหมิน ผู้นำจีนรุ่นที่สาม ซึ่งมุ่งเน้นว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนต้องเป็นตัวแทนของพลังการผลิตที่ก้าวหน้า สอดคล้องกับยุคสมัย ต้องเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมที่ก้าวหน้า และต้องเป็นตัวแทนผลประโยชน์ส่วนรวมของมหาชน อันขยายสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ของทุก จีน เท่า ผู้นำจีนรุ่นที่สี่ ที่พยายามลดความร้อนแรงของการเริ่ญ เติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดความสมดุล จันมาถีงแนวคิดเกี่ยวกับความฝันของจีน โดยประธานาธิบดีสี จีนผิง ผู้นำจีนรุ่นที่ห้า ที่ได้อธิบายว่าความฝันของจีนมีองค์ประกอบสามองค์ประกอบ กล่าวคือ

องค์ประกอบแรก เป็นการสร้างประเทศให้เข้มแข็งคั่งด้วยการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ

องค์ประกอบที่สอง เป็นการนำพาประชาชนให้เจริญรุ่งโรจน์ด้วยการปฏิรูปอย่างถึงแก่นและรอบด้าน มีระบบการปราบปรามการคอร์รัปชันที่ทันสมัย

องค์ประกอบที่สาม เป็นการทำให้ประชาชน อญ্তดิษฐุโดยได้รับการศึกษาในวัยเรียน มีรายได้จากการที่มั่นคง ได้รับการรักษาความเจ็บป่วย ได้รับการดูแลยกแก่ชาฯ มีบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง

สำหรับเป้าหมายความฝันของจีนคือ ในปี ค.ศ.๒๐๒๐ (พ.ศ.๒๕๖๓) ประเทศจีนจะเป็นสังคมที่ประชาชน มีฐานะพ้อยพอกินอย่างทั่วถึง โดยอาศัยปัจจัยสองประการ ได้แก่ ประการแรก สถานการณ์ภายในต้องมีเสถียรภาพ ด้วยการปราศจากความขัดแย้งทางเศรษฐกิจและสังคม ประการที่สอง สถานการณ์ภายนอกต้องมีสันติภาพ เพื่อไม่ต้องไปรุ่นวายกับการแก้ไขปัญหาภายนอกที่จะสร้างความรำคาญ เช่น ปัญหาหมู่เกาะตี้ยวหวี และปัญหาหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ เป็นต้น

ตลอดระยะเวลา ๖๕ ปี ที่ผ่านมา楠ตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๔๙ ที่พระคุณมีวนิสต์ปกครองประเทศจีนนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจีนอย่างมากจากสภาพทางการเมืองที่อำนาจจักรพรรดิราชจัดการโดยอยู่ในมือของบรรดาขุนศึกและพระกิมติทั้งในเวลาต่อมาภายหลังประสบซัยชนะพระคุณมีวนิสต์จีนได้เข้าไปจัดโครงสร้างทางการเมืองขึ้นใหม่ และดำเนินการปกครองตามแนวทางสังคมนิยม โดยมีโครงสร้างทางการเมืองของสหภาพโซเวียตเป็นแบบอย่าง บรรดาสมาชิกพระคุณและผู้ปฏิบัติงานได้เผยแพร่ร่องรอยการณ์สังคมนิยมในหมู่ประชาชนและสร้างค่านิยมในสังคมใหม่ ซึ่งเน้นความเสมอภาคแทนความเชื้อในระบบประเพณีศักดินาดั้งเดิมของจีน

ลักษณะที่สำคัญของระบบการเมืองจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นรัฐเดียว (unitary state) อำนาจทางการเมืองจะอยู่ที่พระคุณมีวนิสต์จีนและรัฐบาลกลาง ถึงแม้จะมีรัฐบาลระดับท้องถิ่นประจำแต่ละมณฑล จังหวัด อำเภอ และระดับตำบล แต่รัฐบาลท้องถิ่นจะต้องถูก

យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអវេីតូក (ជប៉បបរិបប្រុង)

กำกับดูแลโดย รัฐบาลกลาง ในโครงสร้างคู่ขนานองค์กรของพระครุமนิวินสต์ในระดับท้องถิ่น จะควบคุมรัฐบาลท้องถิ่นในระดับเดียวกัน อย่างไรก็ตามด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้จีนต้องจัดการปกครองที่มีลักษณะยึดหยุ่น เพื่อใช้ปกครองติดแคนที่เคยตอกเป็น อาณานิคมของชาติตะวันตกเป็นเวลานานกว่าศตวรรษ เมื่อติดแคนเหล่านี้มักกลับคืนสู่แผ่นดินแม่ โดยเฉพาะการปกครองในรูปแบบ “๑ ประเทศ ๒ ระบบ” อันหมายถึง จีนแผ่นดินใหญ่ปกครองในระบบสังคมนิยม ในขณะที่อ่องกง กับ มาเก๊า ปกครองในระบบทุนนิยมโดยเป็นเขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Regions) ซึ่งรูปแบบการปกครองในลักษณะดังกล่าว เป็นแนวคิดที่จีนแผ่นดินใหญ่ต้องการนำเสนอด้วยการจัดการปกครองกับติดแคนได้หวนเพื่อการรวมประเทศ

แผนที่แสดงเขตการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้วยเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ซึ่งประเทศไทยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ คือ มี ๕๖ กลุ่มชาติพันธุ์ โดยชนชาติส่วนมากเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ ในบางพื้นที่ของประเทศไทยทั้งในระดับมณฑล (Autonomous Region) ระดับจังหวัด (Minority Autonomous Prefectures) และระดับอำเภอ (Autonomous County) ได้จัดให้มี “เขตปกครองตนเอง” สำหรับชนชาติกลุ่มน้อยในพื้นที่นั้น ๆ ในระดับเทียบเท่ากับมณฑล ได้แก่ เขตปกครองตนเองที่เป็นเขตปกครองตนเองของโ哥เลียใน เขตปกครองตนเองชินเจียง เขตปกครองตนเองของหนิงเซียะ และเขตปกครองตนเองกว่างสี สำหรับเขตปกครองตนเองในระดับจังหวัดจะมีอยู่ในบางพื้นที่ที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ เช่น ในมณฑลยูนนานมีชนกลุ่มน้อยอาชิยถิ่น ๒๔ แห่ง จึงมีเขตปกครองตนเองในระดับจังหวัดอยู่ในมณฑลยูนนาน เช่น จังหวัดปกครองตนเองของชนเผ่าไท ในสิบสองปันนา เป็นต้น

การศึกษาถึงระบบการเมืองในจีน นอกจากต้องเข้าใจสภาพการณ์พื้นฐานที่เป็นความจำเป็นต่อการจัดการปกครองแล้ว ยังจะต้องศึกษาโครงสร้างทางการเมืองของจีนให้ถ่องแท้ และต้องตระหนักถึงลักษณะที่สำคัญของระบบการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีดังต่อไปนี้

๑. พระครควบคุมกลไกของรัฐ

เนื่องจากการปกครองตามอุดมการณ์มากซ์-เลนินได้ให้ความสำคัญกับพระคocomมิวนิสต์ในฐานะเป็นแกนนำ (vanguard) ในการปฏิวัติสังคม และไม่เปิดโอกาสให้พระครการเมืองอื่นสามารถแข่งขันทางการเมืองและจัดตั้งรัฐบาลอำนาจในการจัดตั้งรัฐบาลเป็นของพระคocomมิวนิสต์แต่เพียงพระครเดียวซึ่งผูกขาดอำนาจมาตลอด ดังนั้น พระครจึงมีอำนาจในการปกครอง (the ruling party) และพระครมีบทบาทในการควบคุมกลไกของรัฐ นโยบายที่รัฐบาลจะนำมาปฏิบัติล้วนผ่านการกลั่นกรองพิจารณาจากพระครทั้งสิ้น แม้แต่สมัชชาประชาชนหรือสถาบันมีอำนาจแค่ตัดสินใจ ซึ่งเป็นองค์กรอำนาจสูงสุดแห่งรัฐก็อยู่ภายใต้การนำของพระครคocomมิวนิสต์ รวมทั้งผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงในรัฐบาลล้วนแต่เป็นคนของพระครทั้งสิ้น

ยุทธศาสตร์จักรวาลโลก (ฉบับปรับปรุง)

๒. พระคควบคุมกองทัพ

พระคคอมมิวนิสต์จีนจะควบคุมกองทัพผ่านคณะกรรมการอธิการทหารกลาง ซึ่งเป็นองค์กรในคณะกรรมการกลางของพระค และพระคยังควบคุมกองทัพโดยให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองไปประจำตามหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเพื่อบรนทัศนคติและอุดมการณ์ทางการเมือง การสร้างกลไกที่พระค่มีอำนาจควบคุมกองทัพนี้มาจากแนวคิดของเหมาเจ้อตงที่ว่า “อำนาจรัฐบาลจากภาคตะวันออกปีน แต่พระคต้องคุมปีนและไม่ยอมให้ปีนมาคุมพระค”

๓. พระคแทรกซึมในทุกหน่วยสังคม

พระคคอมมิวนิสต์จีนจัดตั้งพระคในระบบเซลล์ (cell) คือ ไม่ได้ยึดถือการจัดตั้งในหน่วยการปกครองเท่านั้น หากแต่ยังยึดถือหน่วยการผลิต โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ของรัฐนั้น มีสาขาย่อยหรือตัวแทนของพระคคอมมิวนิสต์จีนสังกัดอยู่ ตัวอย่างเช่น ในระดับมหาวิทยาลัยอธิการบดีจะรับฟังนโยบายและร่วมมือกับเลขาธิการพระคคอมมิวนิสต์จีนประจำมหาวิทยาลัย ในสมัยของเหมา เจ้อตง นั้นให้ความสำคัญกับบุคคลที่เป็นสมาชิกพระคสูงมาก เพราะถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ระบบสังคมนิยมในแบบฉบับของเหมา เจ้อตง แต่ในสมัยของเต็ง เสี่ยวผิง ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ที่มีความสามารถเป็นมืออาชีพมากขึ้น

๔. ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์

การจัดการปกครองของจีนเป็นลักษณะประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ ซึ่งเป็นไปตามหลักประชาธิปไตยແພນໃຫມที่เหมา เจ้อตง ได้เรียนໄວ້เมื่อปี ค.ศ.๑๙๔๐ ที่ระบุไว้ว่า “ประชาธิปไตยແພນໃຫມนั้นเป็นประชาธิปไตยที่รวมศูนย์และเป็นเผด็จการร่วมกันของชนชั้นต่าง ๆ ที่ถูกເອົາເປີຍຈາກສังຄມກົງເມືອງຂັ້ນກິ່ງສັກດິນາ” ซึ่งลักษณะของประชาธิปไตยรวมศูนย์ (Democratic Centralism) นั้น อาจแยกเป็นหลักประชาธิปไตยและหลักรวมศูนย์ในการดำเนินการต่าง ๆ กล่าวคือ ในการประชุมพิจารณาตัดสินปัญหาใด ๆ สมาชิกพระคทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและอภิปรายอย่างเต็มที่ (หลักประชาธิปไตย) แต่เมื่อตัดสินเป็นมติของพระค

แล้ว สมาชิกของพรรคทุกคนในทุกระดับต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามตัวของตัวเอง เคร่งครัดโดยยึดหลักการรวมศูนย์ (จุลชีพ ชินวรรโน, ២៥២៤, หน้า ៤២)

៥. ระบบผู้นำร่วม (Collective Leadership)

ระบบผู้นำร่วม หมายถึง คณะกรรมการประจำจังหวัดในการปกครองและการตัดสินใจร่วมกัน คณะกรรมการประจำจังหวัดมีอำนาจในการตัดสินนโยบาย สำคัญๆ ร่วมกันคือ “คณะกรรมการประจำจังหวัดเมือง” การปกครองในระบบผู้นำร่วมนี้เป็นความพยายามที่จะสร้างระบบที่ป้องกันไม่ให้เกิดลักษณะคลุกคล่านอกในสมัยของهما เจตง และระบบผู้นำร่วมเป็นอีกความพยายามหนึ่งของเต็ง เสี่ยวผิง ที่ได้สร้างกลไกในการสืบทอดอำนาจจากภายในพรรคร่วม เพื่อป้องกันการต่อสู้ แย่งชิงอำนาจจากภายในพรรคร่วม ไม่ใช่ความเสียหายแก่พรรคร่วมและประเทศ เช่น กรณีของการต่อสู้แย่งชิงอำนาจของผู้นำจังหวัดในสมัยปฏิวัติวัฒนธรรม เป็นต้น ระบบผู้นำร่วมของจีนได้เริ่มขึ้นภายใต้การขึ้นมาของเต็ง เสี่ยวผิง เมื่อเริ่มดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจในปลายปี ค.ศ.១៩៧៨ โดยมีหู เย่าปี (ดำรงตำแหน่งเลขานุการพรรคร่วม) จัด จือหยาง (ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี) ร่วมกับบริหารประเทศกับคณะกรรมการประจำจังหวัดเมือง

៦. การเมืองแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ในการศึกษาการเมืองในจีนจำเป็นต้อง ตระหนักรถึงการเมืองทั้งในแบบที่เป็นทางการ (Formal Politics) และแบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal Politics) ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มในชนชั้นนำอันมีผลมาจากการสัมพันธ์ส่วนตัวที่ไม่เป็นทางการ (factionalism) ดังเช่น ในสมัยที่ เต็ง เสี่ยวผิง เป็นผู้นำสูงสุดของจีน (paramount leader) ก็ไม่ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี หรือเลขาธิการพรรคร่วม แต่สามารถมีอิทธิพลเหนือผู้นำที่อยู่ในตำแหน่งได้ แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการเมืองแบบที่ไม่เป็นทางการ มีแนวโน้มที่จะลดลงภายหลังที่ มีการกำหนดกฎระเบียบในการ ถ่ายโอนอำนาจภายในพรรคร่วม (จุลชีพ ชินวรรโน, ២៥២៤, หน้า ១៤០ - ១៤១)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

โครงสร้างและสถาบันทางการเมืองการปกครองของจีน

จีนภายใต้การปกครองในระบบสังคมนิยม มีองค์กรทางการเมือง และสถาบันทางการเมืองที่สำคัญประกอบกันเป็นโครงสร้างทางการเมือง อันได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์จีน (Communist Party of China : CPC) องค์กรของรัฐ (State Organs) หรือฝ่ายบริหาร สถาบันทหารหรือกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army : PLA) สถาบันที่ปรึกษาทางการเมือง (Chinese People's Political Consultative Conference) และ องค์กรมวลชน (Mass organizations)

๑. พรรคคอมมิวนิสต์จีน (Communist Party of China : CPC)

พรรคคอมมิวนิสต์จีนก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ.๑๙๒๑ ภายหลังได้รับชัยชนะจากการต่อสู้การเมืองที่ยาวนานถึง ๒๘ ปี ในที่สุดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย สามารถยึดกุมอำนาจจากรัฐของจีนได้สำเร็จในปี ค.ศ.๑๙๔๙ จากนั้นพรรคได้กลายเป็นสถาบันที่ทรงอิทธิพลสูงสุด และเป็นสถาบันที่กำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาประเทศ

ในขณะที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวว่าเป็นผู้นำในการปฏิวัติตามหลักการของลัทธิมากซ์-เลนิน พรรครัฐเป็นตัวแทนของชนชั้นที่ปราศจากทรัพย์สิน และมีภาระสำคัญในการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนผ่านสังคมไปสู่สังคมคอมมิวนิสต์กล่าวคือ พรรคทำหน้าที่เป็น แกนนำ (vanguard) ในการปฏิวัติและไม่เปิดโอกาสให้ พรรคการเมืองอื่นแข่งขันในทางการเมืองเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมืองดังกล่าว พรรคคอมมิวนิสต์จีนยึดมั่นในจุดมั่นใจตามแนวมากซ์-เลนิน แนวคิดของ 亥มาเจ้อตง และทฤษฎีของเตี้้งเสี้ยวผิง เมื่อจีนเริ่มดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี ค.ศ.๑๙๗๘ รวมทั้งทฤษฎี ๓ ตัวแทนของเจียงเจ้อหมิน ในปี ค.ศ.๒๐๐๒

หลักการที่พระคocomมิวนิสต์ใช้ในการจัดองค์การ คือ “หลักประชาธิปไตยรวมศูนย์” (Democratic Centralism) ตามทฤษฎีของเลนิน โดยมีธรรมนูญของพระคocomเป็นหลักการจัดระเบียบของพระคocom ซึ่งธรรมนูญของพระคocomมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในปี ค.ศ.๑๙๔๕, ๑๙๕๖, ๑๙๗๓, ๑๙๗๗, ๑๙๘๗, ๑๙๙๗ และ ปี ค.ศ.๒๐๐๒ สาระสำคัญในธรรมนูญพระคocomนั้นครอบคลุมในเรื่องสมาชิกภาพ สัญลักษณ์ ฯลฯ การจัดองค์การทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานของพระคocom และระเบียบวินัย สำหรับการแก้ไขธรรมนูญของพระคocom เป็นไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๘๗ เป็นต้นมา มีการป้องกันไม่ให้เกิดลัทธิบูชาตัวบุคคลโดยการใช้ระบบผู้นำร่วม (Collective Leadership)

สำหรับจำนวนสมาชิกของพระคocomมิวนิสต์จีนเมื่อแรกตั้งและการประชุมสมัชชาพระคocomรั้งที่ ๑ ที่เชียงไฮ้ เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ.๑๙๒๑ มีสมาชิกพระคocomเพียง ๕๗ คน จากนั้นสมาชิกพระคocomได้เพิ่มขึ้นมา โดยตลอด ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกพระคocomประมาณ ๘๒ ล้านคน (จูลีชีพ ชินวรรโน, ๒๕๕๕, หน้า ๔๒)

โครงสร้างและสายการบังคับบัญชาของพระคocomมีลักษณะเป็นรูปปิрамิด ซึ่งสมาชิกสาขาพระคocomประจำหน่วยผลิต คณะกรรมการพระคocomดับอำเภอ เมือง และระดับมณฑลเป็นส่วนฐานของปิรามิด ส่วนในระดับชาติจะประกอบด้วยสมัชชาพระคocomแห่งชาติ คณะกรรมการกลาง คณะกรรมการเมือง และยอดของปิรามิด คือ คณะกรรมการประจำกรมการเมืองเป็นผู้นำสูงสุด ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคสมัยของผู้นำจีน รุ่นที่ ๕ โดยมี สี จิ้นผิง เป็นผู้นำที่ก้าวขึ้นรับตำแหน่งเลขานุการพระคocomมิวนิสต์ จีนรวมทั้งประธานาธิบดีและประธานกรรมการบริหารกลาง เมื่อช่วงเดือนมีนาคม ค.ศ.๒๐๑๓ (พ.ศ.๒๕๕๖) นั้น มีจำนวน ๗ คน

โครงสร้างของพระคocomมิวนิสต์จีน ตามบทบัญญัติในธรรมนูญพระคocomมิวนิสต์จีน แบ่งออกได้เป็นสองส่วน ได้แก่ โครงสร้างองค์กรพระคocomในส่วนกลาง และโครงสร้างองค์กรพระคocomในส่วนท้องถิ่น โดยที่ทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กันกล่าวคือ องค์กรพระคocomในส่วนกลางมีพื้นฐานมาจากองค์กรพระคocomในส่วนท้องถิ่นตามหลักการแบบประชาธิปไตย และองค์กรพระคocomในส่วนกลางมีอำนาจเหนือองค์กรพระคocom ในส่วนท้องถิ่นตามหลักการรวมศูนย์อำนาจ (อาร์ม ตั้งนิรันดร, ๒๕๕๗, หน้า ๖๕) ซึ่งองค์กรที่สำคัญอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអគ្គិស្សន៍ (ជប៉ូបរិបៀប)

(๑) องค์กรของพระคริสต์ในส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรของพระคริสต์ในระดับล่างสุดเป็นสาขาวิชาพระคริสต์ประจำหน่วยพื้นฐาน เช่น สาขาวิชาพระคริสต์ประจำหน่วยพลิติ วิสาหกิจโรงเรียน สถาบันวิจัย องค์กรสังคมต่างๆ รวมประมาณ ๓,๕๐๐,๐๐๐ หน่วย โครงสร้างระดับสูงขึ้นไปจัดตั้งโดยอาศัยเขตปกครอง เช่น คณะกรรมการพระคริสต์ระดับหมู่บ้าน (๗๔๐,๐๐๐ หน่วย) ระดับตำบล (๔๑,๖๓๖ หน่วย) ระดับอำเภอ (๒,๔๙๗ หน่วย) ระดับเมือง (๖๖๕ หน่วย) และระดับมณฑลหรือเที่ยบเท่า (๓๑ หน่วย)

(๒) องค์กรของพระคริสต์ในส่วนกลาง ประกอบด้วย

(๒.๑) สมัชชาพรรคแห่งชาติ (The National Party Congress) หรือสมัชชาใหญ่ เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในพรรคจะจัดประชุมทุก ๆ ๕ ปี และเรียกเปิดการประชุมโดยคณะกรรมการกลาง (The Central Committee) สมัชชาพรรคแห่งชาติเป็นศูนย์รวมของผู้นำของพรรคนิทุกระดับหน้าที่ขององค์กร คือ การรับฟังและตรวจสอบรายงานของคณะกรรมการกลางและรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบบินัยของพรรครัก (The Central Commission for Discipline Inspection) นอกจากนั้น การประชุมสมัชชาพรรครแห่งชาติ ยังสะท้อนถึงแนวทางในการพัฒนาชาติ โดยในการประชุมจะมีการตัดสินนโยบายที่สำคัญ ๆ ภายในพรรคร ตลอดจนการแก้ไขธรรมนูญของพรรคร และยังทำหน้าที่เลือกคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการตรวจสอบบินัย

ดังเดิมทั้งพระคocomมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นต้นมา สมัยฯพระร
แห่งชาติได้ประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๑๙ ครั้ง ในสถานที่และเวลาต่าง ๆ กัน ข้อสังเกต
คือในการประชุมครั้งที่ ๑ - ๙ การจัดประชุมไม่ได้กำหนดเวลาระยะ ๕ ปี แต่จัด
ขึ้นตามวาระที่มีความจำเป็นเพราอยู่ในช่วงที่พระองค์ทำการต่อสู้และทำ
สิ่งแวดล้อมเมือง พระคองไม่มีสถานภาพเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ปกครอง (The
Ruling Party) อย่างเป็นทางการ แต่ภายหลังการประชุมครั้งที่ ๑๐ - ๑๗ เป็นต้นมา
การจัดประชุมเป็นวาระ ๕ ปีต่อครั้งอย่างสม่ำเสมอ

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បបជាពុរី)

ສະມັບປະຊຸມ	ວັນທີປະຊຸມ	ສານທີ່
ຄວັງທີ່ ១	១ - ៥ ປ.ມ. ຕົກທັດ	ເຈື້ອງເຂົ້າ
ຄວັງທີ່ ២	៦ - ៩ ປ.ມ. ຕົກທັດ	ເຈື້ອງເຂົ້າ
ຄວັງທີ່ ៣	១០ - ៩០ ມ.ຢ. ຕົກທັດ	ກວາງໂຈວ
ຄວັງທີ່ ៤	១១ - ២២ ມ.ຄ. ຕົກທັດ	ເຈື້ອງເຂົ້າ
ຄວັງທີ່ ៥	២៣ ໝ.ຢ. ຕົກທັດ	ອູ້ຫັນ
ຄວັງທີ່ ៦	២៤ ມ.ຢ. - ១១ ປ.ຄ. ຕົກທັດ	ມອສົກ (ສໜກາພໂຂເວີຍຕ)
ຄວັງທີ່ ៧	២៥ ໝ.ຢ. - ១២ ມ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ៨	១៣ - ២៣ ກ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ៩	១ - ២៤ ໝ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១០	២៥ - ២៥ ສ.ຄ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១១	២៦ - ២៨ ສ.ຄ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១២	១ - ១៩ ກ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៣	២៥ ຕ.ຄ. - ១ ພ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៤	២៦ - ២៨ ຕ.ຄ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៥	២៩ - ៣១ ກ.ຢ. ຕົກທັດ	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៦	៧ - ១៥ ພ.ຢ. ២០០២	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៧	១៥ - ២៥ ຕ.ຄ. ២០០៧	ປັກກິ່ງ
ຄວັງທີ່ ១៨	៨ - ១៤ ພ.ຢ. ២០១២	ປັກກິ່ງ

(๒.๒) คณะกรรมการกลางของพรรค (The Central Committee) เป็นองค์กรที่ได้รับเลือกจากสมาชิกพรรคร่วมชาติอยู่ในวาระ ๕ ปี ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายแทนสมาชิกพรรคร่วมชาติ ให้สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายของประเทศ ตลอดจนรับผิดชอบงานของพรรคแทนสมาชิกพรรคร่วมชาติ คณะกรรมการกลางเป็นตัวแทนของสมาชิกพรรคร่วมชาติ หรือเป็นเสมือนคณะกรรมการชุดหนึ่งที่มีสมาชิกประมาณ ๓๐๐ คน คัดเลือกจากประมวล ๒,๐๐๐ คน (จำนวนตัวเลขสมาชิกในแต่ละสังกัด ประชุมมีจำนวนไม่เท่ากัน ในจำนวนนั้นจะมีคณะกรรมการกลางสำรองส่วนหนึ่ง

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

คณะกรรมการกลางสำรองนั้นมีสิทธิเข้าประชุม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีสิทธิในการออกเสียง) เรื่องที่ตัดสินกันในสมัยประชุมของคณะกรรมการกลางของพระรคส่วนมากจะเป็นนโยบายที่สำคัญในขณะนั้น

ภายใต้คณะกรรมการกลางจะประกอบด้วยกรรมการอีกหลายชุด หน่วยงานที่สำคัญคือ สำนักเลขานุการคณะกรรมการกลาง (The Secretariat of the Central Committee) คณะกรรมการธารากลางแห่งพระรคคอมมิวนิสต์จีน (Central Military Commission of the Central Committee : CMC) คณะกรรมการจัดการตรวจสอบวินัย (The Central Commission for Discipline Inspection : CCDI)

(๒.๒.๑) สำนักเลขานุการคณะกรรมการกลาง มีหน้าที่บริหารงานประจำของพระรค โดยมีหน่วยงานย่อย ได้แก่ สำนักบริหารทั่วไป สำนักจัดตั้งสำนักโฆษณาการ สำนักแนวร่วม สำนักวิเทศสัมพันธ์ สำนักวิจัยนโยบาย สำนักวิจัยประวัติพระรค สำนักวิจัยเอกสารพระรค โรงเรียนพระรค สำนักแปล คณะกรรมการรักษาความลับ คณะกรรมการกฎหมายและการเมือง

(๒.๒.๒) คณะกรรมการธารากลางแห่งพระรคคอมมิวนิสต์จีน มีหน้าที่กำหนดนโยบายป้องกันประเทศ ควบคุมบริหารกองทัพร่วมทั้งแต่งตั้งโดยยกย้ายนายทหารระดับสูง

(๒.๒.๓) คณะกรรมการจัดการตรวจสอบวินัยส่วนกลาง ทำหน้าที่ตรวจสอบวินัยของสมาชิกพระรค ตลอดจนติดตามการนำนโยบายของพระรคไปปฏิบัติ และดำเนินรักษาไว้ซึ่งหลักการในธรรมนูญของพระรค ทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ของสมาชิกพระรคที่ถูกใส่ร้ายโดยพวกหัวรุนแรงฝ่ายซ้ายในอดีต คณะกรรมการจัดการชุดนี้ทำหน้าที่เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับพระรคและทำหน้าที่ตรวจสอบการประพฤติ มิชอบของสมาชิกพระรค นอกจากนั้น ในระดับท้องถิ่นจะมีคณะกรรมการจัดการตรวจสอบวินัย ประจำณทล อำเภอ ตำบล โดยทำงานขึ้นกับผู้นำพระครະดับท้องถิ่นในระดับเดียวกัน (จูลซีพ จันวรรณ, ๒๕๔๒, หน้า ๑๖)

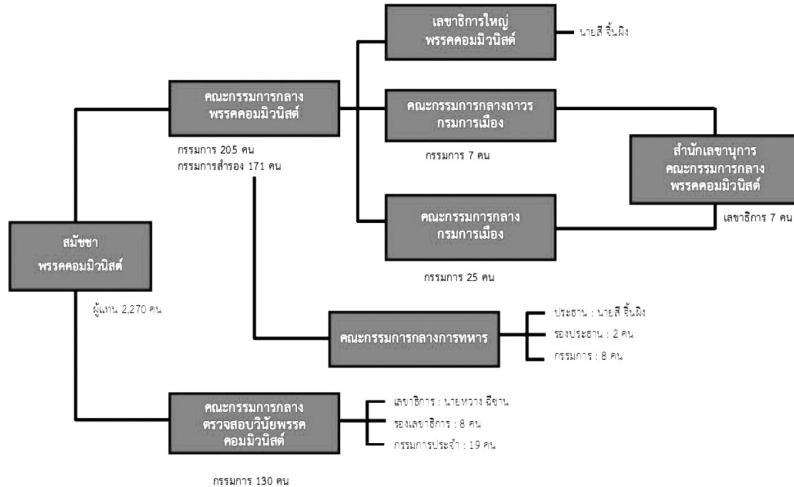
(๒.๓) คณะกรรมการกรรมการเมือง (The Committee of the Political Bureau) ซึ่งเป็นผู้นำในระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์จีน มีจำนวน ๒๕ คน โดยรับผิดชอบจัดการประชุมคณะกรรมการกลางของพรรคโดยอ้างอิงปีละ ๑ ครั้ง

(๒.๔) คณะกรรมการทราบประจำกรรมการเมือง (The Standing Committee of the Political Bureau) เป็นคณะกรรมการระดับสูงที่อยู่ส่วนยอดของ ปีรามิดที่เป็นโครงสร้างของพรรคคอมมิวนิสต์จีน มีจำนวนสมาชิกอย่างน้อย ๕ คน และมีสมาชิกสูงสุดได้ไม่เกิน ๙ คน โดยสมาชิกทุกคนจะได้รับเลือกจากการประชุม เต็มคณะ (Plenary Session) ของคณะกรรมการกลาง คณะกรรมการนี้จะประจำ และพำนักอยู่ที่ทำเนียบผู้นำจีน “จงหนานไห่” ซึ่งเป็นศูนย์บัญชาการของพรรค คอมมิวนิสต์จีน โดยจะมีการประชุมพบปะหารือกันเป็นประจำ

(๒.๕) เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ (Party Secretary) เป็นผู้นำสูงสุด ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ทำหน้าที่บริหารงานประจำของพรรค และตามธรรมเนียม ปฏิบัติทางการเมืองจะได้รับเลือกจากสภาพประ瘴าชนแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งเป็น ประธานาธิบดีของประเทศไทย

ล่าสุด ในการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์ สมัยที่ ๑๘ ระหว่างวัน ที่ ๘ – ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๐๑๒ (พ.ศ.๒๕๕๕) มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๒,๒๗๐ คน เป็นผู้แทนจาก หน่วยงานและองค์กร ๔๐ แห่ง โดย นายหยู จีนเหา เลขาธิการใหญ่ แห่งพรรคคอมมิวนิสต์ (ซึ่งครบวาระดำรงตำแหน่ง ๒ สมัย) ได้กล่าวต่อที่ประชุม เกี่ยวกับการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์ พร้อมทั้งนำเสนอการดำเนินการตาม แนวทางปฏิวัติ ตามแผนของเต็ง เสี่ยงผิง คือ แนวคิดการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ การ ปลดปล่อยความคิด การปฏิรูปประเทศไทย รวมพลังในการอาชันะอุปสรรคทั้งปวง และยืนหยัดลัทธิสังคมนิยมในเอกสารลักษณ์แบบจีน เพื่อสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่ง ความเจริญรุ่งเรืองในทุกมิติ สำหรับสาระสำคัญของการประชุมสมัชชาพรรคฯ ครั้งนี้ คือ (๑) รับฟังและพิจารณารายงานของคณะกรรมการกลางพรรษา สมัยที่ ๑๗ (๒) รับฟังและพิจารณารายงานของคณะกรรมการกลางตรวจสอบบินัย (๓) พิจารณา และให้ความเห็นชอบการแก้ไขธรรมนูญพรรคคอมมิวนิสต์ (๔) การเลือกตั้งเพื่อ แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของพรรษา สมัยที่ ๑๘

យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអវិត្យកម្ពុជា (តម្លៃប្រចាំឆ្នាំ)

โครงสร้างองค์การพรรคคอมมิวนิสต์ ครั้งที่ ๑๙

ในการประชุมมีการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการพระคocomมิวนิสต์ กรรมการสำรอง กรรมการตรวจสอบบันยับบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจัดตั้งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเหมาะสมตลอดจนมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดี มีผลงานที่โดดเด่น และเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบการแต่งตั้งตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ ดังนี้

- คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ มีจำนวน ๓๗๖ คน แบ่งเป็น
กรรมการ ๒๐๕ คน กรรมการสำรอง ๑๗๑ คน

- คณะกรรมการกลางตรวจสอบบินนัย มีจำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย เลขาธิการ ๑ คน รองเลขาธิการ ๔ คน กรรมการทั่วไป ๑๗ คน และกรรมการที่ปรึกษา ๘ คน โดยมีนายวิวัฒน์ ภู่ว่องไว้เป็นประธานกรรมการ ที่ปรึกษา ๘ คน คือ นายจ้ำ หลุ่ว นายอว่าง ชูสีรีย์ นายหลี วีฟู นายเช่อ จินฉาย นายอุ๊วี่เหลียง นายจาง จวิน นายเชิน เหวินซิง และนายหวัง เหว่ย

- คณะกรรมการธารากลาง มีจำนวน ๑๖ คน ประกอบด้วย
ประธาน ๑ คน รองประธาน ๒ คน และกรรมการ ๑๓ คน โดยประธานกรรมการเป็น

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ทหารกลาง คือ นายสี จิ้นผิง มีรองประธาน ๒ คน คือ พลเอก ฟ่าน ชางหวง และ พลเอก สวี ฉีเลี่ยง ส่วนกรรมการอีก ๘ คน คือ พลเอก ชาง ว่านเฉวียน (มนตรีแห่งรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงลาโอม) พลเอก ฝัง เฟิงยุ่ย (ประธานเสนาธิการทหารใหญ่) พลเอก จา หยาง (ประธานกรรมการเมืองใหญ่) พลเอก จ้าว เค่อเสอ (ประธานกรรมสั่งกำลังบารุงใหญ่) พลเอก จาง ໂทย่าวเชี่ย (ประธานกรรมสรพารูอใหญ่) พลเรือเอก อุ๋ชิ่งลี่ (ผู้บัญชาการทหารเรือ) พลอากาศเอก หม่า เสี้ยวเทียน (ผู้บัญชาการทหารอากาศ) และ พลเอก เว่ย เฟิงเหอ (ผู้บัญชาการหน่วยทหารปืนใหญ่ที่สอง หรือ หน่วยปืนนาวุธทางยุทธศาสตร์)

Xi Jinping (b. 1953) Party General Secretary Chairman, Party and State Central Military Commissions State President Portfolio: Party, military, and State; foreign affairs	Li Keqiang (b. 1955) No. 2-ranked PSC member Premier and Party Secretary of the State Council Portfolio: government administration and economy	Zhang Dejiang (b. 1946) No. 3-ranked PSC member Chairman, Standing Committee of the 12th National People's Congress Portfolio: legislative affairs	Yu Zhengsheng (b. 1945) No. 4-ranked PSC member Chairman, 12th National Committee of the Chinese People's Political Consultative Conference Portfolio: relations with non-communist groups	Liu Yunshan (b. 1945) No. 5-ranked PSC member Head, Party Secretariat President, Central Party School Portfolio: Party affairs, including Party bureaucracy and ideology	Wang Qishan (b. 1948) No. 6-ranked PSC member Secretary of the Central Disciplinary Inspection Commission Portfolio: Party discipline and fighting corruption	Zhang Gaoli (b. 1946) No. 7-ranked PSC member Vice Premier and Deputy Party Secretary of the State Council Portfolio: assisting the Premier with government administration and economy

ภาคคณะกรรมการอิทธิพลทางการต่างประเทศ

- คณะกรรมการกลางกรรมการเมือง ประกอบด้วยกรรมการ ๒๕ คน คือ นายสี จิ้นผิง, นายหม่า ข่าย, นายหวาง ฉิชาน, นายหวัง หุ้นหนิง, นายหลิว อวินชาน มาダメาหลิว เหียยินตง, นายหลิว ฉีเป่า, นายสวี ฉีเลี่ยง, มาダメซุน ชุนหลัน, นายชุน เจี้ยนฉาย, นายหลี เค้อเฉียง, นายหลี เจี้ยนกวอ, นายหลี เหวียนเจา, นายวัง หยาง, นายจาง ชุนเสี้ยน, นายจาง เกลาี่, นายจาง เต้อเจียง, พลเอก ฟ่าน ชางหวง, นายเม่ง เจี้ยนจู, นายจ้าว เล่อจี, นายหู ชุนหัว, นายอวี่ เจี้ยงเชิง, นายลี่ จันจู นายกวอ จินหวง และ นายหวาน เจี้ยง

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

- คณะกรรมการกลางถาวรกรรมการเมือง (หรือเรียกว่าคณะกรรมการโภลิตบูโร) ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 7 คน คือ นายสี จิ้นผิง (เลขานุการพรรค, ประธานาธิบดี และประธานกรรมการที่ปรึกษาทางการเมือง) นายหลี่ เค่อเฉียง (นายกรัฐมนตรีและประธานมนตรีแห่งรัฐ) นายจาง เต้อเจียง (ประธานสมัชชาประชาชนแห่งชาติ) นายอวี่ เจี้งเชิง (ประธานสภาพัทบุรีกษาการเมืองแห่งชาติ) นายหลิว หวินชาน (เลขานุการประจำสำนักเลขานุการแห่งศูนย์กลางพรรคและประธานโรงเรียนพรรคร่วมมิวนิสต์) นายหวัง ฉีชาน (ประธานคณะกรรมการกลางตรวจสอบบิณฑ์) และนายจาง เกาลี่ (รองนายกรัฐมนตรีและรองประธานมนตรีแห่งรัฐ)

Xi Jinping <i>(b. 1953)</i> Party General Secretary Chairman, Party and State Central Military Commissions State President Portfolio: Party, military, and State; foreign affairs	Li Keqiang <i>(b. 1955)</i> No. 2-ranked PSC member Premier and Party Secretary of the State Council Portfolio: government administration and economy	Zhang Dejiang <i>(b. 1946)</i> No. 3-ranked PSC member Chairman, Standing Committee of the 12th National People's Congress Portfolio: legislative affairs	Yu Zhengsheng <i>(b. 1945)</i> No. 4-ranked PSC member Chairman, 12th National Committee of the Chinese People's Political Consultative Conference Portfolio: relations with non-communist groups	Liu Yunshan <i>(b. 1945)</i> No. 5-ranked PSC member Head, Party Secretariat President, Central Party School Portfolio: Party affairs, including Party bureaucracy and ideology	Wang Qishan <i>(b. 1948)</i> No. 6-ranked PSC member Secretary of the Central Disciplinary Inspection Commission Portfolio: Party discipline and fighting corruption	Zhang Gaoli <i>(b. 1946)</i> No. 7-ranked PSC member Vice Premier and Deputy Party Secretary of the State Council Portfolio: assisting the Premier with government administration and economy

ภาพคณะกรรมการกลางถาวรกรรมการเมือง

- เลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จำนวน 1 คน คือ นายสี จิ้นผิง
- สำนักเลขานุการคณะกรรมการกลางพรรคร่วมมิวนิสต์ ประกอบด้วยเลขานุการจำนวน 7 คน ได้แก่ นายหลิว หวินชาน, นาย อี้เป่า, นายจ้ำว เล่อจี้, นายลี จ้านซู, นายเช่อ ชิงหลิน, นายจ้าว หงจู และ นายหยาง จิง

นอกจากนี้ ก่อนการเปิดประชุมสมัชชาพรรคร่วมมิวนิสต์สมัยที่ ๑๙ คณะกรรมการกลางการทหาร ได้มีมติแต่งตั้งผู้นำทางทหารรุ่นใหม่ของกองทัพปลดแอก

យុទ្ធសាស្ត្រជ័បនវេទិក

(ឧប្បប្រុង)

ประชาชนจีน ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนับแต่มีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะและขยายอิทธิพลของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความปลอดภัยของสาธารณรัฐประชาชนจีน และเพื่อรักษาสันติภาพโลก ผู้นำทางทหารที่ได้รับการแต่งตั้งจำนวน ๔ คน คือ

- ตำแหน่งประธานาธิการทหารใหญ่ หรือผู้บัญชาการฝ่ายกรมเสนาธิการทหารใหญ่ (เทียบเท่าผู้บัญชาการทหารสูงสุด) คือ พลเอก fang เพิงชัย
  - ตำแหน่งประธานกรรมการเมืองใหญ่ หรือ ผู้บัญชาการฝ่ายกรมการเมืองใหญ่ คือ พลเอก จา พยอง
  - ตำแหน่งประธานกรรมส่งกำลังบำรุงทหารใหญ่ หรือผู้บัญชาการฝ่ายกรมส่งกำลังบำรุงทหารใหญ่ คือ พลเอก จั้ว เค่อเส่อ
  - ตำแหน่งประธานกรรมสรรพากรใหญ่ หรือผู้บัญชาการฝ่ายกรมสรรพากรใหญ่ คือ พลเอก จา ໂທຍົວເຊີຍ

๒. องค์กรของรัฐ (State Organs)

องค์กรของรัฐเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญของฝ่ายบริหาร
ตามรัฐธรรมนูญของจีน (ฉบับปี ค.ศ.๑๙๔๙) องค์กรของรัฐประกอบด้วยส่วนสำคัญ
ดังต่อไปนี้

๒.๑ สมัชชาประชาชนแห่งชาติ (National People's Congress : NPC) หรือสถาบันแห่งการวางแผนประชาชนแห่งชาติ

๒.๒ คณะกรรมการถาวรของสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ(Standing Committee of the NPC)

๒.๓ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (The President of the People's Republic of China)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

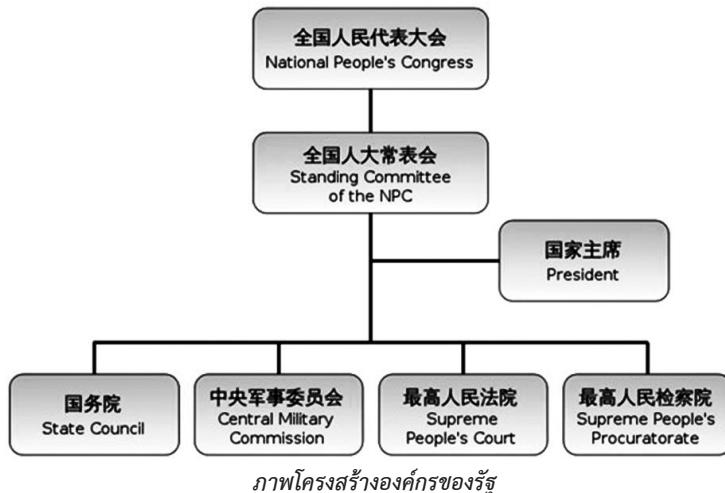
(ฉบับปรับปรุง)

๒.๔ คณะกรรมการแห่งรัฐ (State Council)

๒.๕ คณะกรรมการการทางทหารส่วนกลาง (The Central Military Commission)

๒.๖ ศาลประชาชน (The Supreme People's Court)

๒.๗ อัยการประชาชน (The Supreme People's Procurator)

สมชชาประชาชนแห่งชาติ (National People's Congress: NPC) หรือ
สภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติ

สมชชาประชาชนแห่งชาติเป็นองค์กรสูงสุดของอำนาจแห่งรัฐ ซึ่งมี
อำนาจดังต่อไปนี้

ประกาศแรกเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ คือ ประกาศใช้และแก้ไข^{รัฐธรรมนูญ} รวมทั้งกฎหมายทั่วไป

ประกาศที่สอง เป็นองค์กรที่มีอำนาจคัดเลือก แต่งตั้ง และโยกย้าย^{ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กรของรัฐ (State organs)} เช่น อำนาจในการเลือก^{คณะกรรมการประจำของสมชชาประชาชน (Standing Committee of the NPC)} เลือกประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (The Auditor General) และเลขานุการ
คณะกรรมการตีความทั้งหมดที่เลือกประธานคณะกรรมการทรัพยากรส่วนกลาง และ
เลือกสมาชิกของคณะกรรมการทรัพยากรส่วนกลางตามคำชี้แจงของประธาน ตลอดจน
เลือกประธานศาลประชาชน และอัยการสูงสุด (The Procurator-General) ของ
สำนักงานอัยการประชาชน นอกจากนั้น สมัชชาประชาชนแห่งชาติ ยังมีอำนาจในการ
ยกยื่นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงเหล่านี้อีกด้วย

ประการที่สาม เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตัดสินใจ อนุมัติแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อนุมัติงบประมาณตลอดจนรับรองการตั้งมณฑล (Provinces) เขตปกครองตนเอง (Autonomous Regions) และมหานครชั้นตระดับต่อ รัฐบาลกลาง (Municipalities Directly under the Central Government) และ การตั้งเขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Regions) มีอำนาจในการตัดสินปัญหาสังคมและสันติภาพ ตลอดจนหน้าที่อื่น ๆ ที่องค์กรที่มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายรัฐควรจะต้องใช้อำนาจ

ประการที่สี่ เป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาแก่ รัฐบาล คณะกรรมการตัว ศาล ประชาชน และอัยการประชาชน ซึ่งตั้งโดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติ และองค์กรของรัฐอื่น ๆ ในนามของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ

ซึ่งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สมมชชา
ประชาชนจะจัดประชุมขึ้นในช่วงไตรมาสแรกของปี และเปิดประชุมโดยคณนะ
กรรมการประจำสามาชิกสมมชชาประชาชนแห่งชาติ ได้รับการเลือกตั้งมาจากทั่ว
ประเทศทั้งจากมณฑล เขตปกครองตนเอง มหานครชื่นตรงต่อส่วนกลาง และ
กองทัพ นอกจานนี้ตัวแทนของชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มจะได้รับเลือกให้เป็นสามาชิก
ด้วย ภาระการดำเนินงาน ๕ ปี

เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะกรรมการประจำฯ มีจำนวนมาก จึงมีการคัดเลือกคณะกรรมการประจำฯ (Standing Committee) ทำหน้าที่แทนในช่วงที่ไม่อยู่ในสมัย การประชุม ซึ่งจะประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขาธิการ และกรรมการจำนวนหนึ่ง รับผิดชอบภารกิจด้านและรายงานกิจการต่อส่วนราชการแห่งชาติ

ຍົທນດາສະຕິຈິ່ນນາເວທີໂລກ (ຂບ້ນປັບປຸງ)

ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນອອກສະຫຼຸບແຫ່ງຊາດ (The President of the People's Republic of China)

ໃນປັຈຸບັນຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນອອກສະຫຼຸບແຫ່ງຊາດ ປະກອບດ້ວຍ
ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນພື້ນຖານ ຈຳນວນ 8 ຊຸດ ໄດ້ແກ່ ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນຊາດ (the Nationalities Committee) ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນກູ່ມາຍ (the Law Committee)
ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນເສດຖະກິດແລະການເງິນ (the Financial and Economic Committee)
ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນການສຶກສາ ວິທະຍາສາສົກ ວັດນອຮມ ແລະສາຮາຣັນສຸຂ (Education, Science, Culture and Public Health Committee) ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນການຕ້ານການ
ຕ່າງປະເທດ (Foreign Affairs Committee) ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນໄພ້ນທະເລ
(Overseas Chinese Committee) ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນກົງກາງຢາຍໃນແລະການຄາດ
(Committee for Internal and Judicial Affairs) ແລະ ຄະນະກໍາຮຽນຄາວຸ່ນການປົກປ້ອງ
ສະພາວແວດລ້ອມແລະທ່ຽພາກ (Committee on Environmental and Resource Protection)

ປະທານາທິບຕີ (The President of the People's Republic of China)

ຕາມຮູບຮ່ວມນຸ້ມ ປະທານາທິບຕີມີສູນະເປັນປະມຸນຂອງປະເທດ ຕໍາແໜ່ນໆ
ປະທານາທິບຕີຂອງຈິນເຮັດວຽກອີກອ່າຍ່ວ່າເປັນປະທານຂອງປະເທດ (Chairman of the state) ປະທານາທິບຕີເປັນຜູ້ແຫ່ນອອກຮູ້ໃນການເຈີ້ງສໍາພັນຮູ້ໃຫ້ກັບຕ່າງປະເທດ ຮັບ
ແລະສັງຜູ້ແຫ່ນທາງການທຸກ ແຕ່ງຕັ້ງເອກົາຄຣາະຫຼຸດ ຕລອດຈານໃ້ສັຕໍພາບນັກບໍຕ່າງ
ປະເທດຕາມມີຄົນກໍາຮຽນຄາວຸ່ນອອກສະຫຼຸບແຫ່ງຊາດ

ຮູ້ຮ່ວມນຸ້ມຂັບ ດ.ສ.ເຈດັກ ໃຫ້ອໍານາຈປະທານາທິບຕີໃນການປະກາສ
ກູ່ມາຍ ແຕ່ງຕັ້ງແລະຄອດຄອນນາຍກົງຮູ້ມັນຕີ ຮອງນາຍກົງຮູ້ມັນຕີ ຄະນະມັນຕີແຫ່ງຮູ້
(State Councilors) ຮູ້ມັນຕີ ຜູ້ຕຽບເຈັນແຜ່ນດິນ (the auditor-general) ແລະ
ເລຂາທິການຂອງຄະນະມັນຕີແຫ່ງຮູ້ ນອກຈາກນັ້ນປະທານາທິບຕີຍັງມີອໍານາຈໃນການໃຫ້
ເຄື່ອງຮາຊອີສຣີກາຮົນ ປະກາສອກຍ້າໂທ ປະກາສກູງອໍາຍກາສຶກ ປະກາສສົງຄຣາມ
ແລະເຮີຍກະດົມພລ (ມາຕາຮາ 80) ຕາມການຕັດສິນໃຈຂອງສັນພັນປະເທດແຫ່ງຊາດ

ยุทธศาสตร์จีนนานาชาติโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ข้อนี้สังเกตเกี่ยวกับประธานาธิบดีและคณะกรรมการประจำของสมัชชาประชาชนของจีนจะเป็นระบบผู้นำร่วม สำหรับตำแหน่งประธานาธิบดีจะถูกคัดเลือกโดยตรงจากสมัชชาประชาชนแห่งชาติ ภายใต้การขึ้นนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีต้องอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี ภาระในการดำรงตำแหน่งเท่ากับภาระการดำรงตำแหน่งของสมัชชาประชาชนแห่งชาติ และจะอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 สมัยติดต่อกัน

คณะกรรมการบริหารรัฐ (The State Council)

คณะกรรมการบริหารรัฐ เป็นสถาบันที่มีอำนาจทางฝ่ายบริหารของจีน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี มนตรีแห่งรัฐ (State Councilors) รัฐมนตรีประจำกระทรวง และประธานคณะกรรมการที่มีฐานะเทียบเท่ากับกระทรวง ซึ่งมีรวมทั้งสิ้น 28 หน่วยงาน คณะกรรมการบริหารรัฐมีหน้าที่บริหารงานของประเทศ มีนาภิการรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีตามนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยจะทำหน้าที่ควบคุมบริหารงาน จัดเตรียมงบประมาณ วางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและบริหารงานด้านการเงิน การธนาคาร การพาณิชย์ การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สาธารณสุข การวางแผนครอบครัว การพัฒนาเมืองและชนบท บริหารงานและกำกับดูแลด้านงานยุติธรรม ตลอดจนดำเนินนโยบายภายในและนโยบายต่างประเทศซึ่งเกี่ยวข้องกับชนชาติต่าง ๆ และชาวจีนพื้นทะเล

คณะกรรมการบริหารทหารส่วนกลาง (The Central Military Commission)

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการบริหารทหารส่วนกลางเป็นองค์กรนำด้านการทหารของรัฐ ทำหน้าที่บังคับบัญชาการกองกำลัง ซึ่งประกอบไปด้วย กองทัพปลดแอกประชาชนจีน (The Chinese People's Liberation Army) กองกำลังตำรวจติดอาวุธ (The Chinese People's Armed Police Force) และกองกำลังทหารบ้าน (The Militaria) และในขณะเดียวกันก็จะมีคณะกรรมการบริหารทหาร

យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអវិត្យកម្ពុជា (តម្លៃប្រចាំឆ្នាំ)

ของพระคocomมิวนิสต์ ซึ่งเป็นกรรมการชุดเดียวกันทำงานคู่ขนานกันไป กล่าวว่าคือ
คณะกรรมการธุการทหาร ทั้ง ๒ ส่วนนี้เกิดขึ้น ตามแนวคิดว่า “พระคต้องควบคุม
กองทัพ” และ “กองทัพประชาชนเป็นของประชาชน”

ประธานของคณะกรรมการบริการทางส่วนกลางได้รับเลือกจากสมมชชา
ประชาชนแห่งชาติ ประธานจะเป็นผู้รับผิดชอบงานของคณะกรรมการชุดนี้ และ
รับผิดชอบต่อสมมชชาประชาชนแห่งชาติโดยประธานจะมีสิทธิในการตัดสินใจขั้น
สุดท้ายในกิจการที่เกี่ยวข้องภายใน ได้อำนาจหน้าที่ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ
บริการทางส่วนกลาง กองทัพของจีนได้ทำการปฏิรูปและจัดองค์กรใหม่ให้
ทันสมัย เพื่อทำหน้าที่ปกป้องอำนาจของจีนให้แก่โลก บูรณาภรณ์แห่งดินแดนและสันติภาพ
ของโลก และเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ค.ศ.๑๙๕๖ คณะกรรมการบริการทางส่วนกลาง
และสถาบันแห่งรัฐได้ตัดสินใจที่จะส่งกองกำลังเข้าไปประจำในส่อง Kong ภายหลังส่อง Kong
กลับคืนสู่แผ่นดินใหญ่เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ ซึ่งภารกิจของกองกำลัง
ของกองทัพปลดแอกประชาชนชุดนี้จะทำหน้าที่ป้องกันส่อง Kong โดยไม่แทรกแซง
กิจการภายในของส่อง Kong แต่อย่างใด

ศาลประชาชน (People's Courts)

ในโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของจีน ศาลเป็นส่วนหนึ่งของค์กรของรัฐ ซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ดังนั้น การจัดตั้งค์กรศาลของจีนจึงแตกต่างจากระบบการแบ่งอำนาจ ๓ ฝ่าย บริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ ในประเทศไทย เศรีประชาธิปไตย นับตั้งแต่สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ.๑๙๔๙ บทบาทของศาลประชาชนเป็นไปในลักษณะที่ต้องรับใช้การปฏิวัติ และเป็นเครื่องมือของพระรัตนในการนำประชาชนทำการปฏิวัติ นอกจากนั้นศาลยังต้องมีหน้าที่ให้การศึกษาด้านการเมืองแก่ประชาชนและจะเห็นได้ชัดว่าศาลมิได้เป็นอิสระจากการเมือง ใน การทำงานด้านศาลซึ่งเป็นตรงต่อองค์กรของรัฐนั้นจะประกอบด้วยศาลในระดับต่างๆ ได้แก่ ศาลประชาชนสูงสุด (The Supreme People's Court) เป็นองค์กรระดับชาติ

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

จะรับผิดชอบและต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสมมชชาประชาชนแห่งชาติ ศาลประชาชนชั้นสูง (Higher People's Court) เป็นศาลในระดับมณฑล เขตปกครองตนเอง และเทศบาลมหานคร ศาลประชาชนชั้นกลาง (Intermediate People's Court) เป็นศาลในระดับเทศบาลเมืองและอำเภอในชนบท และ ศาลชั้นต้น (Basic People's Court) เป็นศาลระดับล่างสุดอยู่ประจำตำบลใหญ่

อัยการประชาชน (People's Procuratorates)

อัยการประชาชนเป็นองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ดูแลงานด้านกฎหมาย ใช้อำนาจตรวจสอบและกำกับให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น คดีแบ่งแยกดินแดน คดีอุบัติกรรมต่าง ๆ โดยอัยการประชาชนจะทำหน้าที่ตรวจพิจารณาคดีการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ฝ่ายความมั่นคงสาธารณะ) เพื่อส่งฟ้องร้องคดีความ

อัยการประชาชนมี ๔ ระดับ เช่นเดียวกับศาลประชาชนและจะทำงานร่วมกับศาลประชาชน อัยการประชาชนสูงสุด (Supreme People's Procuratorate) จะควบคุมการทำงานของอัยการระดับล่าง ๆ โดยอัยการสูงสุดมักดูแลคดีระดับชาติ เช่นกรณีการแบ่งแยกดินแดน เป็นต้น

๓. สถาบันกองทัพ หรือ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army: PLA)

กองทัพเป็นสถาบันที่สำคัญและถือเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างทางการเมืองของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “กองทัพปลดแอกประชาชน” (People's Liberation Army: PLA) เป็นพลังสำคัญในการปฏิวัติ ซึ่งหมายความว่า “อำนาจจักรพรรดิจากภาคตะวันออกปีน” แต่หมายความว่า “พรรคต้องควบคุมปีนและไม่ให้ปีนมาควบคุมพรรค” ในประวัติศาสตร์การเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีน กองทัพมีบทบาทสำคัญทางการเมือง

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๔. สภาพที่ปรึกษาทางการเมือง

(Chinese People's Political Consultative Conference)

ในโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีพระคราเมือง แนวประชาธิปไตยจำนวน ๘ พระคร ที่ได้ร่วมมือกับพระคร คอมมิวนิสต์จีน ในรูปแบบของ “สภาพที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ” (Chinese People's Political Consultative Conference) ซึ่งได้มีการประชุมครั้งแรกที่กรุงปักกิ่ง เมื่อเดือนกันยายน ปี ค.ศ.๑๙๔๙ สภาพที่ปรึกษาทางการเมืองทำหน้าที่เป็นเหมือนองค์กรสูงสุดของรัฐ (The Supreme State Body) และในการประชุมได้มีมติให้มี “หลักการร่วมกัน” (Common Program) ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่ประกาศการตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน การเลือกตั้งคณะกรรมการของรัฐบาลกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีเหตุ เจ้อตง เป็นประธาน และประกาศใช้สัญลักษณ์ของประเทศไทย ธงชาติ และเมืองหลวง เป็นต้น

ต่อมาภายหลัง เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกหลังการประชุมสมัชชาประชาชนครั้งที่ ๑ ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ.๑๙๕๔ สภาพที่ปรึกษาทางการเมืองจึงยุติบทบาทขององค์กรสูงสุดของรัฐ และให้สมัชชาประชาชนแห่งชาติทำหน้าที่ดังกล่าว แต่สภาพที่ปรึกษาทางการเมืองยังคงอยู่ต่อไป โดยทำหน้าที่ปรึกษาทางการเมือง และให้คำแนะนำรัฐบาลและพระคร คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ในปัจจุบัน สภาพที่ปรึกษาทางการเมืองจะประกอบด้วยตัวแทนจากพระคร คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และพระคร ประชาธิปไตย ๘ พระคร รวมถึงบุคคลที่ไม่ได้สังกัดพระคร ตัวแทนจากองค์กรประชาชน (People's Organizations หรือ Mass Organizations) ตัวแทนจากชนกลุ่มน้อย ตลอดจนผู้รักชาติจากเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Hong Kong Special Administrative Region) เขตบริหารพิเศษมาเก๊า (Macao Special Administrative Region), ไต้หวัน ชาวจีนโพ้นทะเลที่กลับคืนแผ่นดินแม่ และแขกรับเชิญพิเศษ

การให้คำปรึกษาทางการเมือง หมายถึงการให้คำแนะนำนโยบายหลัก ที่สำคัญแก่รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายหรือประเด็นสำคัญ ๆ ของประเทศทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะดำเนินนโยบายดังกล่าวหรือไม่

ภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน พระคราเมืองแนวประชาธิปไตยร่วมกับพระคocomมิวนิสต์จีนได้แก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของชาติ ด้วยการปรึกษาหารือและร่วมกันตัดสินใจ ตัวแทนของพระคราเมืองเหล่านี้ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนประชาชนใน ห้องที่ระดับต่าง ๆ ร่วมเป็นกรรมการบริหารส่วนราชการของสังคมชุมชน ตลอดจนดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในคณะกรรมการบริหารของสังคมชุมชน วัฒนธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เป็นต้น และยังมีตัวแทนของพระคราเมืองแนวประชาธิปไตยไม่น้อยมีตำแหน่งเป็นผู้นำในหน่วยงานของรัฐ ฉะนั้น พระคราเมืองแนวประชาธิปไตยจึงมีใช้เป็นพระคราเมืองนอก รัฐบาลและก็มีใช้พระคราเมืองค้านแต่เป็นพระคราเมืองรัฐบาลกับพระคocomมิวนิสต์จีนตลอดมา มีบทบาทตรวจสอบ ซึ่งกันและกัน และร่วมกันสร้างสรรค์ระบบสังคมนิยมจีนในฐานะพระคราเมืองที่ใกล้ชิด (จุทา ฐานปันวงศ์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, หน้า ๙)

พระคราเมืองแนวประชาธิปไตยของจีน ๘ พระคราเมืองนี้

๑. คณะกรรมการปฏิวัติพระคocomมิวนิตี้จีน ตั้งเมื่อเดือนมกราคม ปี ค.ศ.๑๙๔๙

๒. สมภพันธ์ประชาธิปไตยจีน ตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ปี ค.ศ.๑๙๔๙ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการชั้นสูง-ชั้นกลาง

๓. กลุ่มสร้างชาติประชาธิปไตยจีน ตั้งเมื่อ เดือน ธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ สมาชิกเป็นคนในกลุ่มวงการเศรษฐกิจ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ

๔. กลุ่มนับสนุนประชาธิปไตยจีน ตั้งเมื่อ เดือน ธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๔๕ สมาชิกเป็นคนในกลุ่มวงการแพทย์ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และนักวิชาการทั่วไป

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

๔. พรรคประชาธิปไตยแรงงานและเกษตรกร ตั้งเมื่อปี ค.ศ.๑๙๓๐ มีสมาชิกเป็นคนในกลุ่มวงการแพทย์ สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม

๕. พรรครัฐวิสาหกิจ ตั้งเมื่อ เดือน ตุลาคม ปี ค.ศ.๑๙๒๕ มีสมาชิกเป็นชาวจีนพื้นที่กลับสู่แผ่นดินจีน นักวิชาการชาวจีนพื้นที่และญาติมิตร

๖. สำนักวิชาชีวาน ตั้งเมื่อ ตุลาคม ปี ค.ศ.๑๙๔๕ มีสมาชิกส่วนมาก เป็นบุคคลในกลุ่มเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และนักวิชาการระดับกลาง

๗. สถาบันรัฐวิสาหกิจ ตั้งเมื่อเดือน พฤษภาคม ปี ค.ศ.๑๙๔๗ มีสมาชิกเป็นกลุ่มคนใต้หวันที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน

๕. องค์กรมวลชน (Mass organizations)

องค์กรมวลชนเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญของโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของจีน องค์กรเหล่านี้มีบทบาทในการปฏิบัติตาม “หลักการมวลชน” (mass line) ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของเหมาเจ่อตุง คือจากมวลชนและสู่มวลชน โดยจะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากมวลชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่มา ผู้แทนของมวลชนในการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ในโครงสร้างของรัฐและของพรรค (จุลเช็พ จีนาร์โน, ๒๕๔๒, หน้า ๓๕) ในประเทศจีน มีองค์กรทางสังคมระดับชาติถึง ๒,๐๐๐ องค์กร และประมาณ ๒๐๐ องค์กรเป็นองค์กรที่มีการบริหารงานในระดับชาติโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

ในบรรดา ๒๐๐ องค์กรที่กล่าวข้างต้น องค์กรที่มีอิทธิพลทางการเมือง และสังคมสูงมาก ได้แก่ สถาบันสหภาพกรรมกรจีน (All-China Federation of Trade Unions) สันนิบาตเยาวชนชนคอมมิวนิสต์จีน (The Chinese Youth League of China) และสถาบันสตรีจีน (All-China Women's Federation)

ยุทธศาสตร์การปักครองประเทศไทยโดยใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

การปักครองประเทศตามหลักนิตรัฐหรือการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นหนึ่งในหลักทฤษฎีการเมืองใหม่ “สี่ด้านถ้วนทั่ว” (Four Comprehensive) ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ที่ได้เผยแพร่สู่สาธารณะ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งหลักทฤษฎีการเมืองใหม่ที่ว่าด้วยสี่ด้านถ้วนทั่วถังกล่าว ได้แก่ การสร้างสังคมให้มีกินแบบพอเพียง การลงเลือกในการปฏิรูป การปักครองประเทศตามหลักนิตรัฐหรือการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และการเข้มงวดวินัยบรรดา อันถือเป็นนโยบายที่มีนัยสำคัญทางการบริหารภายในได้การนำของนายสี จิ้นผิง ผู้นำจีนรุ่นที่ห้า อันอาจเปรียบเทียบได้กับการประกาศทฤษฎีของผู้นำจีนในอดีต เช่นเช่นนโยบาย “สี่ทันสมัย” ของอดีตนายกรัฐมนตรีโจว เอินไหล นโยบาย “ปฏิรูปและเปิดกว้าง” ของประธานาธิบดี เติ้ง เสี้ยวผิง รวมทั้ง “ทฤษฎี ๓ ตัวแทน” ของอดีตประธานาธิบดี เจียง เจ้อหมิน และทัศนะว่าด้วย “พัฒนาทางวิทยาศาสตร์” ของอดีตประธานาธิบดี หู จีนเทา

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง และการพัฒนาประเทศของจีน ดังที่สำนักข่าวซินหวาได้รายงาน เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยย้ำงคำกล่าวของคณะกรรมการประจำกรรมการเมือง หรือโภลิตบูโร ที่ได้มีคำสั่งปลด พลเอก สี ไจโยว่า อดีตรองประธานกรรมการมาธิการทหารกลางพระคocomมิวนิสต์จีน (หมายเลขอสองแห่งกองทัพปลดปล่อยประชาชน จีน หรือ PLA) พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ในพระคocomมิวนิสต์ หลังการ ไต่สวนข้อกล่าวหาว่าด้วยการคอร์รัปชันและรับสินบนมูลค่ามหาศาล โดยเป็นที่เชื่อว่า ความผิดของ พลเอก สี ไจโยว่า มีผลเชื่อมโยงถึงตัวการใหญ่ นายโจว หย่งคัง อดีตผู้นำของ พระคocomมิวนิสต์จีน ที่คุ้มครองด้านความมั่นคง ซึ่งปัจจุบันได้รับชะตากรรมอยู่ใน ที่คุุมขัง รวมทั้ง นายป้อ ชีไฮโล อดีตเลขานิกรัฐบาลฯ มหานครชงชิ่ง ที่ถูกตัดสิน จำคุกตลอดชีวิตก่อนหน้านี้แล้ว โดยสำนักข่าวซินหวาอ้างคำคณะกรรมการประจำ กรรมการเมืองว่า “กรณีของพลเอก สี ไจโยว่า นั้นมีความร้ายแรงและส่งผลกระทบ อย่างใหญ่หลวง ไม่ว่าตำแหน่งอำนาจใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่或是 หัวหน้า หากฝ่าฝืนกฎหมายและ ระเบียบวินัยพระคacom ที่ต้องรับโทษขั้นเด็ดขาด ไม่มีโอนอ่อนผ่อนปรนหรือเมตตา ประณี และถูกท่านพูนไว้สถานที่ให้คุณทำผิดมาหลาๆ เตือนตัวได้”

ยุทธศาสตร์จีบนหัวโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ทั้งนี้ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการอธิการทหารกลาง พรรคคอมมิวนิสต์ กำกับดูแลกองทัพที่ใหญ่ที่สุดในโลกกว่า ๒ ล้าน ๓ แสนคน ได้พยายามถอนราชอาณาจักรป้อมห้ามอย่างรัดtight และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ ของกองทัพให้ทันสมัย เพื่อพร้อมรับมือเหตุไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้นได้จากความ ขัดแย้งในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้

อย่างไรก็ตาม แม้กองทัพจีนจะเข้มงวดการขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ – ๒๕๔๓ โดยสั่งห้ามเจ้าหน้าที่ยุ่งเกี่ยวกับการทำธุรกิจ แต่หลายปีที่ผ่านมา ก็พบปัญหาเดิม ๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากขาดแคลนกระบวนการตรวจสอบที่จริงจัง ดังเช่น การซื้อ-ขายตำแหน่ง ก็ยังเป็น “ความลับอันโง่แจ้ง” ที่แม้แต่สื่อในจีนก็ไม่กล้าแตะต้องมากนัก หรือการนำที่ดินของกองทัพไปปล่อยเช่าทำกำไร การจำหน่ายป้ายทะเบียนรถที่ใช้เฉพาะกองทัพแก่คนทั่วไป รวมทั้งการครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ของกองทัพอย่างผิดกฎหมาย เป็นต้น

การปกคลองโดยใช้กฎหมาย

๑. การกำหนดเป้าหมายของการปกคลองโดยใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

มีนักวิชาการของจีนหลายท่าน เช่น ศาสตราจารย์ ดร. จาจ ชีเจี้ยน จากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ได้วิเคราะห์ว่า ก่อนหน้านี้ประเทศไทยยังไม่เคยมีแนวคิดบริหารประเทศตามกฎหมาย โดยหากศึกษาข้อมูลจากพัฒนาการรัฐธรรมนูญจีน พบว่าก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๙ จีนไม่เคยมีรัฐธรรมนูญ ที่แท้จริง ทั้งนี้ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับปี ๑๙๔๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๘๙ (รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐจีน) ซึ่งเขียนโดยพระคึกคิวนั่น ที่มีชื่อว่า “รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐจีน” ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีสังคมคล่องเมืองระหว่างพระคึกคิวนั่น กับพระคocommunist จีน และผลของสังคมก็คือรัฐบาลสาธารณรัฐจีนพ่ายแพ้ต่อพระคocommunist จีนและถอยร่นไปอยู่ที่เกาะไต้หวัน ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เคยนำมาใช้จริงในจีนแผ่นดินใหญ่ ต่อมาเมื่อมีรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. ๑๙๕๔ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีน (หลังจากการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน

ปี ค.ศ.๑๙๔๘ หรือ พ.ศ.๒๔๘๗) และในปี พ.ศ.๒๔๘๗ สภาผู้แทนประชาชนมีมติผ่านการรับรองรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก โดย เหมา เจ้อตง เป็นผู้อำนวยการสร้างหรือผู้ออกแบบ และ เหมา เจ้อตง ได้ให้ความสำคัญและเคราะห์รัฐธรรมนูญมากเป็นพิเศษ หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญถือว่าผู้นั้นทำผิดกฎหมาย

ประเด็นสำคัญที่เป็นจุดอ่อนของรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.๑๙๔๘ (พ.ศ.๒๔๘๗) ได้แก่

ประเด็นแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๐ ความคิดทางการเมืองภายในประเทศ จินเบนซ้ายและสุดโต่งมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เหมา เจ้อตง เสนอให้รื้อกำจัดระบบถือกรรมสิทธิ์ของเอกชน เพื่อจะได้เป็นลักษณะมิวนิสต์ ผู้นำห้ามคนเชิงนำโดย หลิว เส้าฉี และเต็ง เสี่ยวผิง คัดค้านการพัฒนาประเทศที่เร็วเกินไป (ซึ่งในภายหลัง ได้มีการยอมรับกันว่า ความคิดของหลิว เส้าฉี และเต็ง เสี่ยวผิง เป็นความคิดที่ถูกต้อง) แต่ในขณะนั้น เหมา เจ้อตง เริ่มเกิดความหวาดระแวงว่าตำแหน่งผู้นำของตนกำลังถูกท้าทาย ดังนั้น เหมาฯ จึงตัดสินใจปราบหลิว เส้าฉี และเต็ง เสี่ยวผิง โดยใช้กระบวนการทางการเมือง ในช่วงเวลาที่มีการปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ.๑๙๖๖ – ๑๙๗๖ หรือ พ.ศ.๒๕๐๓ – ๒๕๑๓) ได้มีการปลุกระดม “เดกรัตน์” (เยาวชนแดง) เพื่อปราบหลิว เส้าฉี และเต็ง เสี่ยวผิง (ซึ่งในช่วงเวลาดังนั้น ระบบสภาผู้แทนประชาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจจริงรัฐธรรมนูญได้ถูกยกเลิก) โดยมีมติของการประชุมร่วมคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๙ ประจำสมัยชาฯ สมัยที่ ๑๒ ซึ่ง หลิว เส้าฉี ได้ถูกปลดออกจากพรรคตลอดกาล และถูกปลดตำแหน่งทุกอย่างทั้งในและนอกพรรค รวมถึงตำแหน่งประธานาธิบดี (ในขณะที่บัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปี ๑๙๔๘ หรือ พ.ศ.๒๔๘๗ กำหนดไว้ว่า ให้มีเพียงสภาผู้แทนประชาชนเท่านั้น ที่สามารถปลดตำแหน่งประธานาธิบดีได้)

ประเด็นที่สอง ในช่วง ๑๐ ปี ของการปฏิวัติวัฒนธรรม โดยภาพรวมแล้ว ถือว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.๑๙๔๘ ไม่มีตัวตน ทั้งนี้因为 那时的政府和人民都对新成立的中华人民共和国充满期待，希望它能够带来和平、稳定和发展。然而，由于历史原因，特别是国民党时期的腐败和内战，使得新政权在初期面临着许多困难和挑战。因此，在制定宪法时，必须考虑到这些现实情况。同时，为了确保国家的统一和团结，宪法中也明确规定了各民族一律平等的原则，强调了中央集权和地方自治相结合的制度。此外，宪法还确立了社会主义道路和人民民主专政的政治体制，以及公有制为主体、多种所有制经济共同发展的基本经济制度。这些规定为新中国的发展奠定了坚实的基础。

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

(พ.ศ.๒๕๖๑) ก็มุ่งเน้นทฤษฎีการต่อสู้ทางชนชั้นของHEMA เจ้อตง และยอมรับการปฏิวัติวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งทำให้บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญมีความว่าเปล่า และเป็นเพียงกระดาษเปล่าๆ เพราะข้ออยู่กับผู้นำประเทศคือ HEMA เจ้อตง

ต่อมาหลังสืบสานสัญกรรมของHEMA เจ้อตง และมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.๑๙๘๒ (พ.ศ.๒๕๓๕) ผู้นำเจินรุ่นที่สองต่อจาก HEMA เจ้อตง คือ เติงเสียวิผิง ได้เป็นผู้นำการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยอยู่บนพื้นฐานของการสรุปบทเรียนจากการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่ง เติง เสียวิผิง เน้นความสำคัญของการบริหารประเทศตามกฎหมาย

ในยุคสมัยต่อมา ที่มีประธานาริบดีเจียง เจ้อหมิน ขึ้นครองอำนาจ ในฐานะผู้นำเจีน รุ่นที่ ๓ ได้เสนอแนวคิดบริหารประเทศตามกฎหมายเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ.๑๙๘๒ (พ.ศ.๒๕๓๕) ในขณะผู้นำเจีนรุ่นที่ ๔ คือ ประธานาริบดีหู จินเทา ก็เน้นแนวคิดบริหารประเทศตามกฎหมาย แต่นักวิชาการของจีนวิเคราะห์ว่า แนวคิดการบริหารประเทศตามกฎหมายยังไม่เคยถูกนำมาปฏิบัติจริงเลย อันทำให้สิทธิประโยชน์ของประชาชนไม่ได้รับการปกป้องจากกฎหมาย จึงนำไปสู่การเกิดเหตุการณ์ต่อต้านหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นอย่างครั้ง และผู้บริหารก็มีการแทรกแซงกฎหมาย (ทำความผิดกฎหมายเป็นไม่ผิด โทษจำคุกตลอดชีวิตกฎหมายเป็นโทษจำคุกที่มีระยะเวลา และโทษประหารชีวิตกฎหมายเป็นรองลงอาญา) รวมทั้งข้าราชการมีการทุจริตและทำผิดกฎหมายจำนวนมาก

อาจกล่าวได้ว่า นับตั้งแต่สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๕๘๒) เป็นต้นมา การสร้างระบบกฎหมายของจีนได้ก้าวผ่านการลอกผิดลองถูกอย่างมาก ซึ่งในคืนวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๘๒ ก่อนการประกาศสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ๑ วัน สถาปนาประชาชนแห่งชาติของจีนได้ผ่านมติ “โครงสร้างสถาปัตยกรรมทางการเมืองจีน” ให้มีผลบังคับใช้ โดยมีฐานะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๘๗ ที่ประชุมสถาปนาประชาชน ครั้งที่ ๑ ได้ให้การรับรอง “รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ซึ่งเป็นเสาหลักแห่งรัฐธรรมนูญของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากได้รับการขึ้นนำจากแนวคิด “ฝ่าย

ซ้าย” ทำให้เจินต้องฝ่าความหวังและความมั่นคงของชาติและของพระคริสต์กับคนไม่เกิดคืนเป็นเวลาภานาน หรือที่เรียกว่า “การปกครองโดยบุคคล” ทำให้การสร้างระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเกิดความผิดเพี้ยนไป จนในที่สุด เกิดโศกนาฏกรรมทางประวัติศาสตร์ คือ การปฏิวัติวัฒนธรรมซึ่งกินเวลาถึง ๑๐ ปี สิ่งนี้ทำให้เจินได้รับบทเรียนราคาแพงและเจ็บปวดที่สุด

๒. กำหนดแนวทางในการดำเนินการโดยการปฏิรูปและเปิดประเทศพร้อมๆ กับการสร้างระบบกฎหมายของจีนอย่างจริงจัง

ในปี พ.ศ.๒๕๒๑ เดิม เสี่ยวผิง ได้ประกาศเน้นสร้างระบบกฎหมาย โดยทำให้กระบวนการประชาธิปไตยมีระบบและอยู่ในรูปของกฎหมาย ซึ่งระบบและกฎหมายเหล่านี้ต้องไม่เปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนแปลงของผู้นำประเทศ และไม่เปลี่ยนแปลงตามความเห็นและความสนใจของผู้นำประเทศ โดย เดิมฯ ยังกล่าวว่า “เพื่อเป็นหลักประกันเรื่องความมีประชาธิปไตยของประชาชนจำต้องร่างสร้างระบบกฎหมาย” ซึ่งในที่ประชุมคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๓ สมัยที่ ๑๑ ได้ประกาศว่า “ต้องมีกฎหมาย ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และต้องเอาผิดผู้ล้มเมืองกฎหมาย” คำประกาศนี้ ได้กล่าวเป็นหลักการพื้นฐานของการสร้างระบบกฎหมายของจีนใหม่ หลังการปฏิรูปและเปิดประเทศ

ต่อมา รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.๒๕๒๒ (พ.ศ.๒๕๒๓) ซึ่งในวันที่ ๔ ธันวาคม ปี ๑๙๘๒ ในการประชุมสภาประชาชนแห่งชาติจีน สมัยที่ ๕ ได้รับรองรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับใหม่ ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ใหม่แห่งการสร้างระบบกฎหมายของจีน รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้ทำการย้าย “หมวดสิทธิและหน้าที่ประชาชน” มาอยู่ก่อนหน้า “หมวดหน่วยงานของชาติ” เป็นครั้งแรก เพื่อสะท้อนถึงหลักการคุ้มครองสิทธิประชาชน เป็นการซึ่งกฎหมายเดิม ๆ ที่ “หมวดสิทธิและหน้าที่ประชาชน” ต้องอยู่หลัง “หมวดหน่วยงานของชาติ” สะท้อนให้เห็นหลักการพื้นฐานของการปกครองประเทศตามกฎหมาย ที่สิทธิประชาชนต้องมาก่อนสิทธิหน่วยงานของชาติ หน่วยงานของชาติเป็นเพียงหลักประกันว่าสิทธิประชาชนจะได้รับการคุ้มครอง เป็นต้น โดยรัฐธรรมนูญปี ๑๙๘๒ นี้ จีนยังคงใช้มาจนถึงปัจจุบัน อย่างไร

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

ก็ตาม สภาพประชาชนแห่งชาติจีนได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งใหญ่ในบางมาตรการ และเนื้อหาบางส่วน เมื่อปี ค.ศ.๑๙๘๘ (พ.ศ.๒๕๓๑) ปี ค.ศ.๑๙๘๗ (พ.ศ.๒๕๓๖) ปี ค.ศ.๑๙๘๙ (พ.ศ.๒๕๔๒) และปี ค.ศ.๒๐๐๔ (พ.ศ.๒๕๔๗) ตามลำดับ ทำให้รัฐธรรมนูญของจีนมีความทันยุคทันสมัยบนพื้นฐานของความมั่นคงและการรวมศูนย์อำนาจ

ผลของการนั้นถึงการปกคล้องประเทศตามกฎหมาย โดยในเดือนกันยายน ปี พ.ศ.๒๕๔๐ ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่พรร同胞มิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๑๕ ได้มีรายงานอย่างเป็นทางการว่า การปกคล้องประเทศตามกฎหมาย คือ แนวทางและนโยบายพื้นฐานของการบริหารประเทศภายใต้การนำของพรร同胞มิวนิสต์จีน ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบตลาดภายใต้ระบบสังคมนิยม และเป็นสัญลักษณ์แห่งความก้าวหน้าของอารยสังคม รวมทั้งเป็นหลักประกันเรื่องความมั่นคงของชาติในระยะยาว ซึ่งในรายงานยังกล่าวว่า จะพัฒนาระบบประชาธิปไตย เสริมความสมบูรณ์แบบของระบบกฎหมาย และเป็นประเทศสังคมนิยมที่ยึดระบบกฎหมายในการบริหารประเทศ

ต่อมาในปี ค.ศ.๑๙๘๙ (พ.ศ.๒๕๔๒) ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขในที่ประชุมครั้งที่ ๒ ของการประชุมสภาพาราษฎราชนแห่งชาติสมัยที่ ๙ ในวาระแรก ในมาตรา ๕ ได้กำหนดไว้ว่า “สาธารณรัฐประชาชนจีนจะปกคล้องประเทศตามกฎหมาย และเป็นประเทศสังคมนิยมที่ยึดระบบกฎหมาย” สิ่งนี้ถือเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลงสำคัญในการปกคล้องประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ.๒๐๐๒ (พ.ศ.๒๕๔๕) ประธานาธิบดีทู จีนเทาได้กล่าวข้อความในงานฉลองครบรอบ ๒๐ ปีของการใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของจีนว่า “นโยบายและวิธีการขั้นพื้นฐานของการปกคล้องประเทศตามกฎหมาย จะต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญอย่างรอบด้านเป็นอันดับแรก ซึ่งถือเป็นภารกิจขั้นแรกของการสร้างระบบการเมืองที่มีอิทธิพล ภายใต้การปกคล้องระบบสังคมนิยม และเป็นภารกิจขั้นพื้นฐานของการสร้างประเทศสังคมนิยมที่บริหารประเทศด้วยระบบกฎหมาย ซึ่งสามารถมีรัฐธรรมนูญเป็นสัญลักษณ์ของการปกคล้องประเทศตามกฎหมาย หากไม่มีรัฐธรรมนูญ ก็ไม่ถือว่าเป็นการปกคล้องประเทศด้วย

กฎหมายได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การปกครองประเทศตามกฎหมาย ก็คือการปกครองประเทศตามรัฐธรรมนูญ การปกครองด้วยรัฐธรรมนูญนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองประเทศตามกฎหมาย

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเหตุผลหลายประการ โดยเฉพาะเหตุผลด้านความไม่สมบูรณ์ของหลักประกันด้านการปกครองประเทศตามกฎหมาย ทำให้การปกครองประเทศตามกฎหมายของจีนถูกทำลายและแข็งแกร่งกับความท้าทายอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะช่วงที่นายโจว หย่งคัง (อดีตกรรมการประจำกรรมการเมือง และอดีตเลขานุการสำนักการเมืองและกฎหมายกลาง) มีอำนาจด้านกฎหมายและการเมือง เข้าครอบครองทำด้วยมือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่รู้จักการเมืองและกฎหมาย ในระบบความยุติธรรมก็มีปัญหา มีเรื่องไร้秩序และขาดความเชื่อถือต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนระหว่างเจนกับอำนาจ การคอร์รัปชัน การซื้อตำแหน่ง หรือแม้แต่เป็นเกราะกำบังให้ห้องครรติดิน เป็นต้น ซึ่งกระทบอย่างรุนแรงกับความไว้วางใจ ที่สาธารณะมีต่อหน่วยงานของรัฐ การคอร์รัปชันที่เน่าเฟะ บั่นทอนความเชื่อมั่น ที่สาธารณะมีต่ออำนาจจัดการและต่อข้าราชการอย่างกว้างขวาง การไม่เคร่งครัดต่อกฎหมาย ยังทำให้สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศถูกทำลาย แข็งแกร่งกับความปลอดภัยด้านอาหารหลายครั้ง และมีการจับแพะอยู่บ่อยครั้ง หากไม่เร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ก็จะกระทบกับการปกครองประเทศตามกฎหมาย และกระทบกับกระบวนการยุติธรรมของสังคม

แนวคิดในการปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นในยุคของประธานาริบดีสี จิ้นผิง สำหรับแนวคิดในการปฏิบัติ โดยประธานาริบดีสี จิ้นผิง ได้นำความคิดเรื่องรัฐธรรมนูญ โดยให้ความสำคัญกับสถานภาพอันสูงสุดของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการปลูกฝังความคิดเรื่องรัฐธรรมนูญแบบหยั่งรากลึก ซึ่งกำหนดให้วันที่ 4 ธันวาคมของทุกปีเป็นวันรัฐธรรมนูญ และกำหนดให้มีระบบกล่าวคำปฏิญาณตนต่อหน้ารัฐธรรมนูญ ซึ่งข้าราชการที่ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งจากสภาพัฒนาชนบทและคณะกรรมการประจำสภาพัฒนาชนบท้องถิ่นกล่าวคำปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งต่อหน้ารัฐธรรมนูญ รวมทั้งแนวทางการบริหารประเทศตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดผลต่อการบริหารประเทศตามกฎหมาย

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

นอกจากนี้ ได้มีการเน้นการบังคับใช้กฎหมายกับข้าราชการ การลงโทษ ข้าราชการที่ทุจริตและใช้อำนาจโดยมิชอบ (โดยการตอบແມลงวันและจับเสือ) ข้อมูลล่าสุด (ถึงวันที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม ๒๐๑๕) มีข้าราชการติดแห่งสูงในระดับมณฑล และกระทรวงที่ถูกปลดออกจากตำแหน่งถึง ๑๖ คน โดยเฉพาะมีการตามจับข้าราชการทุจริตที่หลบหนีออกนอกประเทศไทย เช่น “ปฏิบัติการล่าจี้” ของ ๒๐๑๔ นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๗” จนถึงเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๘ ทางการจีนสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจาก ๖๐ ประเทศ (และดินแดน) ได้กว่า ๔๐๐ คน ในจำนวนนี้มี ๓๒ คน ที่หลบหนีออกนอกประเทศไทยมากกว่า ๑๐ ปี และ “ปฏิบัติการแสวงรัศ” ๒๐๑๕” โดยในเดือนมีนาคม ๒๐๑๕ ทางการจีนร่วมมือกับทุกประเทศดำเนินการไล่จับคน ไล่ยึดทรัพย์สินระหว่างประเทศ

ปรากฏการณ์ที่สำคัญคือ การเน้นการปราบทุจริตภายในกองทัพครั้งใหญ่ ซึ่งเมื่อก่อนจะไม่เคยมีการแต่ต้องกองทัพ แต่เมื่อปัญหาทุจริตในกองทัพได้ถูกเปิดเผยโดยสื่อของช่องกว่า ๙ ช่อง ระบุว่า มีธรรมเนียมการซื้อขายตำแหน่งในกองทัพ ระดับนายพล ต้องจ่ายอย่างต่ำ ๑๐ ล้านหยวน และระดับพันเอกอาวุโส ต้องจ่ายมากกว่า ๕ ล้านหยวน ส่วนนายทหารระดับรองมาตั้งแต่ ๑ หมื่นหยวนขึ้นไป นอกจากนี้ งบประมาณกองทัพปี ๒๐๑๒ จำนวน ๖.๗ แสนล้านหยวน โดยมีนายทหารระดับพลโท ขึ้นไปจำนวน ๕๐ นาย โงก กินงบประมาณเกินครึ่ง และตัวการหลักในกลุ่มผลประโยชน์นี้ เป็นผู้มีอำนาจในคณะกรรมการธาราทหารกษาฯ เช่น พลเอก ก้าว ป้อง อดีตรองประธานกรรมการธาราทหารกษาฯ พรรค. คอมมิวนิสต์จีน พลเอก สี ไจ้ ไห่ อดีตรองประธานกรรมการธาราทหารกษาฯ พรรค. คอมมิวนิสต์จีน และพลเอก เหลียง กวังเลี่ยย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง ใหม่และกรรมการธาราทหารกษาฯ พรรค. คอมมิวนิสต์จีน เป็นต้น

ปรากฏการณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ มีการปฏิรูปวินัยพรรค ปรับปรุงระบบราชการ เช่น สิทธิพิเศษของข้าราชการ จะถูกเพ่งเล็งเรื่องอาคารสำนักงานที่สูงหรู รถหรูราคาแพงและบ้านพักหรู豪 หรือ อ่า หากมีการใช้จ่ายเงินหลวงสามรายการไปในการกินดื่ม ใช้เงินหลวงซื้อของและใช้เงินหลวงไปเที่ยว ซึ่งในปี ค.ศ.

๒๐๓ (พ.ศ.๒๕๕๖) มีการใช้เงินหลวงไปในการดังกล่าวมากกว่า ๔ แสนล้านบาท
คิดเป็น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของรายรับของประเทศไทยในปี ค.ศ.๒๐๑๒ (พ.ศ.๒๕๕๕) ดังนั้น
คณะกรรมการกลางตรวจสอบบัญชีของคณะกรรมการกลางพระรัตนมหามิวเนสต์
จึง โดยกำหนดข้อบังคับเป็นบทบัญญัติ ๘ ประการ ได้แก่ ๑) ต้องแก้ไข สำรวจ
และวิจัย ๒) ต้องทำให้การประชุมมีประสิทธิภาพ ๓) ต้องจัดทำเอกสารที่กระชับ
๔) ต้องจัดระเบียบกิจกรรมการดูงานต่างประเทศ ๕) ต้องปรับปรุงงานการรักษา^๖
ความปลอดภัย ๖) ต้องปรับปรุงการรายงานข่าว ๗) ต้องเข้มงวดในการตีพิมพ์
เอกสาร และ ๘) ต้องประหยัดมรดกโลก นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบบัญชีฯ
สร้างຄอลัมน์ “แนวทุจริต” บนเว็บไซต์ รวมทั้งคณะกรรมการกลางตรวจสอบบัญชีฯ
ลังแนวคิดการทำงานของผู้บริหาร ๔ อย่าง เน้นรูปแบบภายนอกระบบเจ้าชุม^๙
มูลนายไฟสีฟ้า และใช้จ่ายสรุยสร่าย

ผลที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป นับเป็นผลงานที่โดดเด่นนับตั้งแต่พระคุณมีวนิสัยจีนปักครองประเทศไทยเป็นต้นมา และได้รับกระแสตอบรับจากประชาชนส่วนใหญ่เป็นอย่างดี รวมทั้งรูปแบบการทำงานของพระคุณมีวนิสัยจีนและระบบราชการดีขึ้นเป็นอย่างมาก เช่น ราคาของบุหรี่และสุราฯ ห้ามหุ้นส่วนมากและถึงขั้นขายไม่ออกร้าน สถานบันทึกปิดกิจการลง ข้าราชการเริ่มน้ำดื่มหัวใจมากขึ้นโดยมีการปฏิเสธการรับของขวัญและสินบน มีการเปิดประมูลรถเก๋งหุ้นส่วนมาก ผลติดตามการใช้เงินหลวงกินดื่มและท่องเที่ยวเกือบไม่มีให้เห็น และข้าราชการลดความฟุ่มเฟือยในการจัดงานแต่งงานและงานศพลงมาก เป็นต้น ซึ่งทำให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างอดมารณ์ของพระคุณมีวนิสัยจีน

ผลกระทบที่เกิดจากการแปรเปลี่ยนวิธีการและนโยบายการปกครอง
ประเทศตามกฎหมายให้เป็นระบบบริหารประเทศ ภายใต้สถานการณ์ที่คับขันและ
รุนแรง ทำให้ที่ประชุมสมัชชาสามัญที่ ๑๙ เมื่อเดือนพฤษจิกายน ปี พ.ศ.๒๕๔๕ ได้ชี้
ชัดว่า พื้นฐานของการบริหารประเทศคือ การปกครองประเทศตามกฎหมาย โดย
ประธานาธิบดีสืบสาน จึงผิด ได้เสนอหลักการประเทศจีนภายใต้กฎหมายอีกด้วย และได้
กล่าวเน้นกับคณะผู้นำรั่นใหม่ของจีน เช่น ในเดือนตุลาคม ค.ศ.๒๐๑๔ (พ.ศ.๒๕๕๗)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

การประชุมคณะกรรมการกลางพระคocom มิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๔ สมัยที่ ๑๙ ณ กรุงปักกิ่ง นับเป็นการประชุมครั้งประวัติศาสตร์ของพระคocom มิวนิสต์จีนที่ได้หยิบยกวาระ “การปกครองประเทศตามกฎหมาย” ขึ้นเป็นวาระสำคัญ ซึ่งที่ประชุมมีมิติเห็นชอบในเอกสารชื่อ “มติว่าด้วยการผลักดันการปกครองประเทศตามกฎหมายอย่างรอบด้านของคณะกรรมการกลางพระคocom มิวนิสต์จีน” เป้าหมายหลักของเอกสารฉบับนี้คือ สร้างระบบการปกครองประเทศตามกฎหมายแบบมีอัตลักษณ์ของสังคมนิยมจีน และสร้างประเทศสังคมนิยมที่มีการปกครองตามกฎหมาย โดยต้องมีระบบกฎหมายที่สมบูรณ์แบบ สามารถปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ มีกลไกการตรวจสอบทางกฎหมายที่รัดกุมเข้มงวด มีหลักประกันด้านกฎหมายที่มั่นคง ส่งเสริมให้ระบบการบริหารประเทศและขีดความสามารถในการบริหารประเทศ มีความทันสมัย กล่าวคือ

ประการที่หนึ่ง การทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำประเทศของพระคocom มิวนิสต์และการปกครองประเทศตามกฎหมายมีความชัดเจน ซึ่งในประเทศจีนมักเกิดคำถามว่า พระคเป็นใหญ่หรือกฎหมายเป็นใหญ่ โดยในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๘ หรือการประชุมครั้งที่ ๔ ของสมัชชาฯ สมัยที่ ๑๙ เสนอว่า “การนำประเทศโดยพระคocom มิวนิสต์ ถือเป็นลักษณะพิเศษของการปกครองในระบบสังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์ของจีน และเป็นหลักประกันพื้นฐานของการปกครองตามกฎหมาย” ในขณะเดียวกัน ที่ประชุมยังเน้นย้ำอีกว่า การนำประเทศโดยพระคocom มิวนิสต์และการปกครองประเทศสังคมนิยมตามกฎหมาย สองเรื่องนี้แท้จริงเป็นเรื่องเดียวกัน การปกครองประเทศตามกฎหมายจำเป็นต้องมีพระค เป็นผู้นำในทางกลับกัน การนำของพระคฯ ก็จำเป็นต้องพึ่งพาการปกครองประเทศตามกฎหมาย สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพระคฯ กับกฎหมาย “พระคฯ ต้องนำพาประชาชนตระหนักรู้และร่วงรัฐธรรมนูญ และต้องนำประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย แต่พระคฯ ก้องปฏิบัติภารกิจอยู่ในขอบเขตที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด และต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำประชาชนในการตระหนักรู้และเคารพกฎหมาย” ซึ่งนายหวัง ฉีชาน เลขาธิการคณะกรรมการตรวจสอบบินยั่ส่วนกลางพระคocom มิวนิสต์จีน กล่าวว่า ท้ายที่สุดแล้ว การที่จะปกครองประเทศตามกฎหมายให้สำเร็จ ก็ต้องบริหาร

พระรคฯ อย่างเข้มงวด “วินัยพระรคฯ แม้จะไม่ใช่กฎหมายประเพณี แต่ควรจะเข้มงวดมากกว่ากฎหมายประเพณี สมาชิกพระรคฯ ไม่เพียงแต่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายประเพณี ยังต้องรักษาวินัยพระรคฯ อีกด้วย การบริหารพระรคฯ อย่างเข้มงวด จึงต้องเริ่มต้นจากการเข้มงวดในวินัยพระรคฯ เป็นอันดับแรก ดังนั้นจะต้องใช้ระบบการบริหารพระรคฯ อย่างเข้มงวดตั้งแต่ผู้นำระดับสูงไปจนถึงระดับล่าง ความสัมพันธ์ระหว่างพระรคฯ กับกฎหมายที่ชัดเจนนี้ สามารถกำหนดแบบแผนและทิศทางการปกครองประเทศตามกฎหมายให้มีความชัดเจนตามไปด้วย

ประการที่สอง ความเห็นตรงในหลักการ “การบริหารประเทศตามรัฐธรรมนูญ” นี้องจากว่ารัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายพื้นฐานของประเทศไทย “การปกครองตามรัฐธรรมนูญ” และ “การใช้อำนาจการเมืองตามรัฐธรรมนูญ” เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญสุดของการปกครองประเทศไทยตามกฎหมาย เกณฑ์มาตรฐานที่สำคัญที่สุดในการตัดสินว่าประเทศไทยนั้น ๆ เป็นประเทศที่ปกครองตามกฎหมายหรือไม่ ดูได้จากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง และการปกครองประเทศตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่หลักการทั้งสองนี้ กลับเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงในวงการสื่อมวลชนของประเทศจีนอยู่เสมอ ภายหลังการประชุมสมัชชาฯ สมัยที่ ๑๘ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กล่าวเน้นย้ำในที่ประชุมใหญ่ ๓๐ ปี แห่งการใช้รัฐธรรมนูญว่า “การบังคับใช้รัฐธรรมนูญอย่างรอบด้านและจริงจังเป็นภารกิจหลัก และเป็นงานพื้นฐานของการสร้างประเทศไทย สังคมนิยม และเป็นระเบียบข้อบังคับหลักที่มีสถานะ อำนาจ และประสิทธิผลสูงสุด เป็นรากฐานโดยรวมและเป็นความมั่นคงระยะยาว ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกองค์กร สมาคม กองทัพ พระคริการเมือง และบริษัทห้างร้าน มีหน้าที่ปกป้องรัฐธรรมนูญ และปฏิบัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ การละเมิดรัฐธรรมนูญทุกรายกรณีต้องถูกติดตาม เอาผิด การนำรัฐธรรมนูญไปใช้เป็นเครื่องชี้วัดบทบาทและอำนาจของรัฐธรรมนูญ นั้น ๆ เรายังต้องยืนหยัดปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ” หลังจากนั้น ที่ประชุมครั้งที่ ๔ ในสมัชชาสมัยที่ ๑๘ สี จิ้นผิง ได้เน้นย้ำอย่างชัดเจนอีกรึว่า การปกครองประเทศไทยตามกฎหมายและการใช้อำนาจการเมืองตามรัฐธรรมนูญ จึงได้รับการยอมรับมากขึ้นอีกรึ?

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

ประการที่สาม การปรับปรุงกระบวนการและวิธีการบัญญัติกฎหมาย การปักครองประเทศตามกฎหมายจำเป็นต้องมีวิธีการที่ดี การกำหนดกฎหมายที่ดี เป็นเงื่อนไขของการบริหารประเทศที่ดี ดังนั้นในการประชุมคณะกรรมการกลาง พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๔ ได้เสนอว่า ต้องผลักดันการบัญญัติกฎหมายตามหลัก เหตุผลเป็นประชาธิไตย ปรับปรุงระบบการรวมและการหารือเรื่องการบัญญัติกฎหมาย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมายอย่างเป็น ระเบียบ เร่งพัฒนาระบบกฎหมายให้มีความยุติธรรมด้านอำนาจ โอกาส และ กฎระเบียบ พร้อมทั้งสร้างหลักประกันวิธีการนักกฎหมายและเม็ดสิทธิ์ ซึ่งในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๔๘ สภาพัฒนประชานแห่งชาติจีนได้พิจารณาให้ผ่าน “ถูติว่าด้วย การบัญญัติและแก้ไขกฎหมายแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” กำหนดหลักการพื้นฐาน ออกแบบหนึ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพการบัญญัติกฎหมาย และเนื่องจาก ปี พ.ศ.๒๔๔๘ เป็นปีแรกของการผลักดันการปักครองประเทศตามกฎหมาย การปรับปรุงแก้ไข กฎหมายฉบับนี้จึงมีนัยสำคัญ โดยได้สร้างเงื่อนไขให้น่วยงานบัญญัติกฎหมาย ตามกฎหมายและการสร้างระบบกฎหมายที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ คณะกรรมการ ประจำสภาพัฒนประชานแห่งชาติยังได้กำหนดแผนงานต่าง ๆ เช่น การต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชัน การปรับปรุงระบบกฎหมายเพื่อเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม ให้มีสมบูรณ์แบบ การพัฒนาสังคม การส่งเสริมวัฒนธรรมและการศึกษา การแก้ไข ปัญหาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความมั่นคงของประเทศ

ประการที่สี่ การบริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย การปักครองตามกฎหมายต้องบริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายให้ได้เสียก่อน ในกระบวนการและ กรรมการกลาง พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๔ เสนอว่า หน่วยงานราชการทุกรายดับ ต้องมุ่งมั่นตามครรลองการปักครองด้วยกฎหมาย และต้องเร่งสร้างระบบราชการ ที่ยึดการทำงานตามกฎหมายเป็นหลัก โดยจะต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริตและทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพ เคารพกฎหมายและปฏิบัติตนให้เชื่อถือได้ ซึ่งนายหลี เค่อเฉียง นายก รัฐมนตรีจีน กล่าวในที่ประชุมสภาพรัฐบาลแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ สัมยที่ ๑๒ ว่า “ห้าม ใช้อำนาจตามอำเภอใจ” การบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างต้องอิงตาม

กฎหมาย การกระทำผิดกฎหมายทุกอย่างจะต้องถูกสอบสวนดำเนินคดี และจะต้องแก้ไขปัญหาความไม่เคร่งครัดต่อการบังคับใช้กฎหมายและความไม่ยุติธรรมในทุกกรณี ต้องมีการปรับเปลี่ยนความสามารถของรัฐบาล สร้างรัฐบาลตามกฎหมาย เน้นการเมืองที่มีประสิทธิภาพและกระจายอำนาจ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาของเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งหมดนี้ได้เริ่มสะท้อนให้เห็นแล้วจากการกระทำของรัฐบาล จนจบปัจจุบัน สำนักนายกรัฐมนตรีจีน ประกาศยกเลิกโครงการด้านการลงทุนและการผลิตที่อนุมัติไปแล้วรวมกว่า ๗๐๐ โครงการ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนเริ่มประสบความสำเร็จในการบริหารงานตามกฎหมายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม

ประการที่ห้า การบริหารกองทัพตามกฎหมาย กองทัพเป็นสาเหตุหลักในการรักษาความมั่นคงของชาติ แต่ที่ผ่านมา เนื่องจากกฎระเบียบของกองทัพยังอนุญาติให้เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ร้ายแรงในกองทัพ เกิดตัวการให้กลุ่มของ การคอร์รัปชันในกองทัพ เช่น พลเอก ก้าว ป้อส และพลเอก สีว์ ไฉโธ่ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และศักยภาพในการรอบของกองทัพเจ็น ดังนั้นเพื่อผลักดัน และเพิ่มความเข้มงวดในการบริหารกองทัพ อีกทั้งยังกระตุ้นมาตรการป้องกัน ประเทศและยกระดับระบบกฎหมายในกองทัพ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปี พ.ศ.๒๕๖๗ นาย สี จันผิง จึงได้อนุมัติในเอกสารเรื่อง “มติการบริหารกองทัพตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัดภายใต้สถานการณ์ใหม่” ที่คณะกรรมการอธิการทหารกลางเสนอต่อ ให้กำหนดให้ทุกหน่วยงานดำเนินนโยบายตามมติที่ประชุมร่วมครั้งที่ ๔ สมัยชาฯ สมัยที่ ๑๙ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารกองทัพตามกฎหมาย ทั้งยังเรียกร้องให้ ทุกฝ่ายในกองทัพช่วยกันสร้างระบบบริหารกำลังพลตามกฎหมาย เพื่อทำให้กองทัพ เข้มแข็ง เพิ่มการบังคับใช้กฎหมาย มุ่งปฏิบัติตามกฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่าง เคร่งครัด หากทำผิดกฎหมายจะต้องถูกดำเนินคดี และต้องทำให้การปกครองกำลัง พลตามกฎหมายมีความสัดส่วนที่สูงขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการที่กองทัพเจ็นได้จัดพิธีสวน สนามครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๐๑๕ ซึ่งสะท้อนให้เห็น ถึงความตั้งใจของกองทัพในการรักษาความมั่นคงของชาติอย่างเคร่งครัด

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

ประการที่หก การบริหารระบบตุลากิริยาตามกฎหมาย ซึ่งระบบตุลากิริยาของจีนขาดความสมบูรณ์ จำเป็นต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน เพื่อสร้างความยุติธรรมและการเคร่งครัดต่อกฎหมายในระบบตุลากิริยา ประเทศจีนกำลังเร่งสร้างคณาจารย์งานที่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ในที่ประชุมสภาพัฒนาประชาชนแห่งชาติ ปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) ได้บันทึกข้อความที่ว่า “เปิดเผยกฎหมาย” ไว้ในรายงานการปฏิบัติงานของศาลฎีกาและสำนักอัยการสูงสุด การเปิดเผยข้อมูลด้านกฎหมายมากขึ้น ไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อโจทก์และจำเลยในการเข้าใจในรูปคดี แต่ยังช่วยป้องกันการตัดสินคดีผิดพลาดได้อีกด้วย นอกจากนี้ การปฏิรูปกฎหมายและขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายก็มีความคืบหน้าเข่นกัน เพื่อปรับปรุงศักยภาพและภาพลักษณ์ของกองกำลังตำรวจจีน รัฐบาลกลางจึงพิจารณาให้ “กรอบความเห็น เกี่ยวกับการปฏิรูปปัญหาใหญ่บางประการของตำรวจอย่างรอบด้าน” และแผนการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องผ่านมติที่ประชุม พิริมเสนอให้สร้างความสมบูรณ์ของกลไกการทำงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ สร้างกลไกด้านความปลอดภัยในสังคมแบบใหม่ เพิ่มความเข้มข้นของการปฏิรูปการบริหารระบบความมั่นคงสาธารณะ ปรับปรุงกลไกการใช้อำนาจการบังคับใช้กฎหมาย ปรับปรุงระบบการจัดการหน่วยงานความมั่นคงสาธารณะ สร้างระบบการบริหารจัดการสถาบันตำรวจน้ำที่สมบูรณ์ จัดการระบบผู้ช่วยงานตำรวจน้ำเป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น อีกทั้งยังได้กำหนดมาตรการต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ มุ่งปฏิรูประบบตุลากิริยาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ในเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน และสำนักนายกรัฐมนตรีจีน ได้ประกาศ “แนวทางปฏิบัติตามมติที่ประชุมร่วมคณาจารย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๔ ประจำสามัญชาสมัยที่ ๑๙” เรื่องการปฏิรูประบบกฎหมายและสังคมอย่างจริงจัง โดยได้นำมาตรการ ๘๔ ข้อที่เสนอในที่ประชุมมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม มาตรการเหล่านี้ แบ่งเป็นสามด้านหลัก คือ ๑) การสร้างหลักประกันให้กฎหมายมีความยุติธรรมและการยกระดับความน่าเชื่อถือ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๆ เช่น การฟ้อง และการรับฟ้องดำเนินคดี การรับผิดชอบคดีตลอดชีวิต และการให้ส่วนการตัดสินคดีผิดพลาด ๒) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสำนักด้านกฎหมายและการสร้างสังคมการปกคล้องตามกฎหมาย ประกอบด้วย

ส่วนสำคัญ ๆ เช่น การพัฒนาทฤษฎีการปกครองตามกฎหมายของสังคมนิยมแบบ มีอัตลักษณ์ของจีน บรรจุเนื้อหาการปกครองตามกฎหมายไว้ในระบบการศึกษา และปรับปรุงกลไกการตอบแทนผู้เคราะห์กฎหมายกับการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ๓) การสร้างบุคลากรด้านกฎหมาย ปฏิรูประบบการจัดการบุคคลด้านกฎหมาย และหน่วยความ เป็นต้น รวมทั้งมีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและ เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปทั้งหมดจะต้องทยอยประกาศใช้ในช่วงปี พ.ศ.๑๙๘๕ – ๒๕๕๘ ตามกำหนดของแนวทางปฏิบัตินี้ จะเห็นได้ว่า นายสี จิ้นผิง กำลังเร่งการ ดำเนินนโยบายปกครองประเทศตามกฎหมายให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ประการที่เจ็ด การกล่าวคำขอไทยตามกระบวนการตุลาการ จากกรณี ที่ศาลสูงมณฑลอันฮุย ได้ลงประกาศในหนังสือพิมพ์ข่าวจ่าวใจว่าเป้าของสำนักงาน คณะกรรมการประจำเมืองข้าวจ่าว โดยได้กล่าวขอโทษต่อบุคลากรบริษัทข้าวจ่าว ซึ่งปั้ง รวม ๑๙ คน ประกอบด้วยนายชิว เขา เป็นต้น ซึ่งถูกตัดสินว่ามีความผิดฐาน ฉ้อโกง แต่ต่อมาพบว่า เกิดความผิดพลาดในการตัดสินคดี พร้อมกันนี้ ยังได้ตีพิมพ์ รายชื่อของทั้ง ๑๙ คน ลงไปด้วย เพื่อเป็นการกลบกู้ชื่อเสียงคืนมา (ทั้งนี้สืบเนื่อง มาจากวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ศาลสูงมณฑลอันฮุย ได้ตัดสินจำคุกทั้ง ๑๙ คน ในฐานการก่ออาชญากรรมด้านเงินฝากจากประชาชน แต่จากการทบทวนสำนวน คดี พบร่วมกันว่า ทั้งหมดไม่มีความผิดจริงได้ถอนฟ้อง และยุติการเอาผิดทางกฎหมาย) ทั้ง ๑๙ คน ได้ยื่นคำร้องให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชย โดยศาลตั้งกล่าวกีติโถให้อุ่นใจให้จ่ายเงิน ชดเชยเสรีภาพบุคคล และเงินชดเชยความเสียหายทางด้านจิตใจแก่ทั้ง ๑๙ คนแล้ว จึงได้ตีพิมพ์ประกาศดังกล่าว เพื่อยخدับยังผลกระทบในด้านลบ และกลบกู้ชื่อเสียง ส่วนบุคคล พร้อมกับกล่าวคำขอโทษต่อพวกเข้า

ประการที่แปด การนำระบบนิรโทษกรรมกลับมาใช้อีกครั้ง โดยในวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘ (พ.ศ.๒๕๕๘) นายสี จิ้นผิง ได้ลงนามในคำสั่งนิรโทษ กรรมโดยประธานาธิบดี ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๑๖ สมัยที่ ๑๒ ของคณะกรรมการ สภาพผู้แทนประชาชน เมื่อวันที่ ๒๙ เรื่องการนิรโทษกรรมนักโทษที่อยู่ในระหว่าง การรับโทษจำนวนหนึ่ง โดยได้นิรโทษกรรมให้แก่นักโทษอดีตผู้ร่วมรบในสงคราม

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

ต่อต้านญี่ปุ่น สงครามปลดแอก เป็นต้น รวม ๔ ประเกณ์โทษด้วยกัน ซึ่งเป็นการนิรโโทักษรมครั้งที่ ๗ พ.ศ.๒๕๑๙) ซึ่งสะท้อนว่าจีนได้เข้าสู่การปกครองประเทศตามกฎหมายอย่างรอบด้าน ทั้งในนัยทางกฎหมายและนัยทางสังคมอีกด้วย อันสะท้อนถึงจิตวิญญาณด้านนิติธรรม เมตตาธรรม และมนุษยธรรมของจีน

ประการที่เก้า การบริหารย่องงง มาเก้า ตามกฎหมาย รัฐบาลกลางดำเนินนโยบายหนึ่งประเทศสองระบบ โดยใช้กฎหมายเป็นหลักประกัน ทำให้อย่องงง และมาเก้าเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงในระยะยาว และผลักดันให้รวมประเทศเป็นหนึ่งเดียวอย่างสันติ ปกป้องสิทธิตามกฎหมายของประชาชนร่วมชาติเดียวกันที่อยู่ในช่องงง มาเก้า และได้หวัน

ประการที่สิบ การต่างประเทศตามกฎหมาย โดยการเพิ่มการดำเนินการเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศ อาศัยกฎหมายคุ้มครองความเป็นเอกราช ความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติ การปกป้องสิทธิประโยชน์ของทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลของจีนในต่างประเทศ หรือของประเทศที่อยู่ในประเทศจีน ก็เป็นเนื้อหาสำคัญส่วนหนึ่งของการปกป้องประเทศตามกฎหมาย เช่นกัน และนโยบายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศจำนวนหนึ่ง ก็ต้องดำเนินการโดยยึดหลักกฎหมายด้วย ตัวอย่างเช่น แผนการสร้าง “แนวเขตเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม” และ “เส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑” ประเทศไทยได้เปิดความร่วมมือกับประเทศ ตามรายการภายใต้กฎหมายภายในประเทศ ทั้งด้านการก่อสร้างพื้นฐาน การเงินระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ และความปลอดภัยทางทะเล เป็นต้น

สำหรับอุปสรรคเชิงระบบที่กำจัดได้ยากของแนวคิดบริหารประเทศตามกฎหมาย

อุปสรรคข้อแรก คือ ความขัดแย้งในตัวเองของรัฐธรรมนูญ เช่น ข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญให้สภาพัฒน์แทนประชาชนอยู่ในสถานะที่มีอำนาจสูงสุดของประเทศ แต่ในคำนำของรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องสถานะความเป็นผู้นำของพระรัตนมิวนิสต์ที่มีต่อประเทศไทยว่า ประเทศไทยทั้งประเทศต้องอยู่ภายใต้การนำของพระรัตนมิวนิสต์ที่มีความเป็นจริง คณะกรรมการกลางพระรัตนมิวนิสต์จีนเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุด) เป็นต้น

อุปสรรคข้อที่สอง คือ ข้อสงสัยว่าครมมีอำนาจมากกว่ากันระหว่างพระคุณเดชและกฎหมาย จึงในรัฐธรรมนูญของจีน มาตรา ๕ วรรคที่ ๕ กำหนดว่า “ห้ามหน่วยงานใดหรือบุคคลใดมีอำนาจพิเศษเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด” ทำให้ดูเหมือนกฎหมายมีอำนาจมากกว่าพระคุณฯ แต่ในความเป็นจริงแล้วพระคุณฯ มีอำนาจพิเศษในการกำหนดกฎหมาย โดยกฎหมายของจีนไม่มีความเป็นเอกเทศเพราะอยู่ภายใต้การนำของพระคุณฯ เป็นต้น

อุปสรรคข้อที่สาม คือ เนื้อหาบางมาตรฐานวาระในรัฐธรรมนูญจีนไม่เคยได้ปฏิบัติจริงเลย เช่น มาตรา ๓๕ ปัญญาติถึงผลเมืองจีนมีเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ ติพิมพ์ ชุมนุม รวมกลุ่ม เดินขบวนเรียกร้อง แต่ในทางปฏิบัติจริงสื่อมวลชนของจีนอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล เป็นต้น

อุปสรรคข้อที่สี่ คือ กลไกการตรวจสอบการบริหารประเทศตามกฎหมาย เช่น หากกลุ่มผู้บริหารหรือผู้นำสูงสุดของพระรода ทำผิดกฎหมายเสียเอง จะจัดการอย่างไร แม้ว่าจะเน้นให้พระรода เป็นผู้ตรวจสอบเองก็ตาม แต่ไม่ได้มีหลักประกันที่เพียงพอเท่ากับการที่ประชาชนเป็นผู้ตรวจสอบ เป็นต้น

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการปกร่องตามกฎหมาย

เครื่องมือที่สำคัญขั้นพื้นฐาน คือ การสร้างแบบแผนธรรมเนียมการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ซึ่ง นายสี จันผิง ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ประกาศนโยบายต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง และปัญหาการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยในหมู่คนทำเงานั่งสูง ๆ ทั้งหลาย โดยให้ยึดถือกฎหมายเด็ก ๑๑ ข้อ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเมือง (ප්‍රභිතුරු) ซึ่งเดิมคณะกรรมการกลางตรวจสอบวินัยของคณะกรรมการกลางพระคocom มิวนิสต์จีน ได้กำหนดข้อบังคับเป็นบทบัญญัติ ๘ ประการ ซึ่งได้ขยายออกเป็นกฎหมายเด็ก ๑๑ ข้อ เพื่อใช้สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ นายทหารทุกระดับชั้น และภาคธุรกิจเอกชน โดยกฎหมายเด็กดังกล่าว ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์จีนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ข้อหนึ่ง ห้ามเข้าป้าย ปูพระแดง หรือมอบช่อดอกไม้แก่คณในรัฐบาล
ข้าราชการ และนายทหารระดับสูง ไม่ว่าจะในโอกาสใด

ข้อสอง ห้ามใช้จ่ายเงินหลวงอย่างฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะในระหว่างไปตรวจ
ราชการต้องไม่พักโรงแรมหรู

ข้อสาม ห้ามจัดเลี้ยงด้วยอาหารราคาแพง หรือสั่งอาหารจนล้นโต๊ะ แม้
จะปฏิบัติตามเป็นธรรมเนียมก็ตาม

ข้อสี่ ห้ามมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกงานเลี้ยง

ข้อห้า ห้ามคนในรัฐบาล เจ้าหน้าที่ข้อมูลการเมือง ข้าราชการ และ
นายทหารระดับสูงใช้สัญญาณไซเรน เพื่อขอทางสะดวกแก่ตน

ข้อหก ให้เจ้าหน้าที่ข้าราชการและนายทหารระดับสูงทุกคน อบรมสั่ง
สอนภาระและลูก ให้กระทำตนเป็นเยี่ยงอย่างในการรับใช้ราชการ ด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริต ห้ามรับสินบนทั้งหน้าบ้าน ในบ้านและหลังบ้าน ด้วยเหตุแห่งหน้าที่
ของตนเป็นอันขาด

ข้อเจ็ด ทุกคนที่กินเงินเดือนหลวง ต้องใช้ชุดที่ราชการตัดให้

ข้อแปด ห้ามเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ และนายทหารระดับสูง เดินทางไป
ต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต

สำหรับ ๓ ข้อสุดท้ายต่อไปนี้ ใช้กับชนชั้นสูงในศูนย์กลางอำนาจ ได้แก่

ข้อเก้า ให้เวลาหาหลักฐานพิสูจน์ว่ารถหรูราคาแพงกับนาฬิกาแบรนด์ดัง
ที่เชื่อถือ ว่าได้มาจากไหนและเพราะเหตุใด

ข้อสิบ บัญชีเงินฝากในต่างประเทศให้เอกสารลับมาฝากในประเทศไทย

ข้อสิบเอ็ด บุตรหลานที่เรียนอยู่ต่างประเทศ ต้องกลับมาเรียนในประเทศไทย
ให้หมด

นอกจากนี้ เครื่องมือที่สำคัญลำดับต่อมา คือ การใช้มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักในเรื่องกฎหมาย เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของตน และการผลักดันการปกครองประเทศตามกฎหมายอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะกลไกในการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิรูประบบตุลาการ เป็นต้น

กลไกการตัดสินใจด้านความมั่นคงของจีน

ในการประชุมเต็มคณะกรรมการรัฐที่ ๓ ของคณะกรรมการกลางพระรัตน์คอมมิวนิสต์จีนชุดที่ ๑๙ ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงปักกิ่ง ระหว่างวันที่ ๙ – ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ผ่าน “มติคณะกรรมการกลางพระรัตน์คอมมิวนิสต์จีนว่าด้วย ประเด็นสำคัญยิ่งหลายประการเพื่อการปฏิรูปอย่างรอบด้านและลุ่มลึก” โดยที่ประชุมเน้นว่า เป้าหมายโดยรวมของการปฏิรูปทุกด้านในระดับลึกคือ พัฒนาและปรับปรุงระบบสังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีนให้มีความสมบูรณ์แบบ ผลักดันให้บรรลุความทันสมัยแห่งระบบการปกครองประเทศและความสามารถในการบริหารประเทศ มติดังกล่าวเน้นให้ดำเนินไปสู่การจัดตั้งองค์กรเพิ่มขึ้นอีก ๓ องค์กร เพื่อให้คณะกรรมการกรรมการเมืองถาวร สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่

๑. คณะกรรมการธิการกลางความมั่นคงแห่งรัฐ (The Central State Security Commission) มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งรัฐโดยทั่วไป รวมทั้งการตัดสินใจและการประสานงานระหว่างรัฐมนตรีต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชิญหน้ากับภัยคุกคามทั้งในรูปแบบดั้งเดิมเพื่อการปกป้องอำนาจอธิปไตย บูรณาภาพแห่งตìnเดน และต่อสู้กับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่จากการก่อการร้าย ตลอดจนการพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ และการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านการเมือง โดยมี นายสี จิ้นผิง เป็นประธานฯ และมีนายหลี เค่อเฉียง กับ นายจาง เต้อเจียง เป็นรองประธานฯ

๒. คณะกรรมการผู้นำกลางเพื่อการปฏิรูปโดยรวม (The Central Leading Group for Overall Reform) มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนสำนักงานกลาง และปฏิรูประบบงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ระบบ ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจและ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

สิ่งแวดล้อม ระบบกฎหมายและประชารัฐไทย ระบบวัฒนธรรม ระบบสังคม ระบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประเทศ และระบบการตรวจสอบวินัยประเทศ โดย มี นายสี จิ้นผิง เป็นประธานาธิบดี เค่อเฉียง, นายหลิว หยุนชาน และนายจาฯ เก้าอี้ เป็นรองประธานาธิบดี

๓. คณะกรรมการความมั่นคงด้านข้อมูลข่าวสารและอินเทอร์เน็ต (The Central Leading Group on Internet Security and Information) มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อการพัฒนา ข้อมูลข่าวสารและการป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางอินเทอร์เน็ต โดยมี นายสี จิ้นผิง เป็นประธานาธิบดี นายหลิว หยุนชาน และนายหลิว หยุนชาน เป็นรองประธานาธิบดี

การจัดตั้งองค์กรดังกล่าว จะทำให้เกิดการบูรณาการแผนงาน เพื่อรองรับ ต่อความมั่นคงทั้งที่เป็นปัจจัยจากภายในและปัจจัยจากภายนอกประเทศไทยได้อย่าง สมดุล ด้วยการเพิ่มความเข้มแข็งของกระบวนการกำกับดูแลนโยบายความมั่นคง และปรับปรุงกลไกการตัดสินใจด้านความมั่นคงของเจ้าหน้าที่ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ (State Security Committee: SSC) ซึ่งมีลักษณะกลไกคล้ายกับสภาพความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯ (National Security Council: NSC) ทั้งนี้เพื่อระดับไกด์ไลน์การตัดสินใจด้านความมั่นคงแบบเดิมที่มีคณะกรรมการลุ่มเล็กที่ดูแลงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Leading Small Group: NSLSG) ยังมุ่งเน้นความมั่นคงจากปัจจัย ภายนอกเป็นหลักและยังไม่สามารถบูรณาการให้สอดคล้องกับความมั่นคงภายในใน ประเทศ รวมทั้งยังขาดประสิทธิภาพในการประสานงานกับคณะกรรมการลุ่มเล็กที่ดูแล งานด้านการต่างประเทศ (Foreign Affairs Leading Small Group: FALSG) อัน หมายถึงการเสริมสร้างมิติของการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรฝ่ายทหารที่มีคณะกรรมการความมั่นคงด้านกฎหมายและการเมืองของประเทศกับองค์กรฝ่ายพลเรือนที่ มีคณะกรรมการความมั่นคงด้านกฎหมายและการเมืองของประเทศกับองค์กรฝ่ายพลเรือนที่ เพื่อบูรณาการกิจกรรมด้านการต่างประเทศและความมั่นคงจากปัจจัยภายนอกให้ ประสานสอดคล้องกับกิจกรรมด้านความมั่นคงภายในประเทศมากยิ่งขึ้น (Sung, W.T., 2013, p.1)

ขณะที่นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีนชี้อื้อ จาง หยุนหลิง (Zhang Yunling) และ ถัง ซื่อผิง (Tang Shiping) ได้วิเคราะห์บทบาทของจีนในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะสภากาชาดล้อมด้านความมั่นคงที่สำคัญในระดับภูมิภาค หลังจากเหตุการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในเอเชียปี พ.ศ.๒๕๔๐ ที่เริ่มต้นจากค่าเงินบาทของไทยและลูกค้าไปยังประเทศต่างๆ ในเอเชียได้ทำให้กลุ่มประเทศในอาเซียนเห็นความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกับประเทศไทย ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เพื่อแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจในภูมิภาคร่วมกัน โดยเฉพาะจีนได้แสดงบทบาทที่สำคัญโดยการแสดงความเป็นผู้นำ ในฐานะประเทศใหญ่ที่ต้องมีภาระผูกพันในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ด้วยการรักษาระดับค่าเงินหยวนของจีนไว้เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบที่จะเป็นการซ้ำเติม ต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ซึ่งทำให้จีนได้รับการยอมรับต่อบทบาทการสร้างสถานะของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางด้านยุทธศาสตร์ของจีน สรุปได้ดังนี้ (Yunling, Z. and Shiping, T., 2005, pp. 48-68)

๑. จีนมุ่งคืนสู่ความยิ่งใหญ่ดังในอดีตด้วยการเป็นมหาอำนาจจากขนาดของประเทศ จำนวนประชากรและความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่จีนจะถืออยู่เสมอว่าสหรัฐฯ เป็นอภิมหาอำนาจที่จีนต้องมีความร่วมมือในด้านต่างๆ นอกจากนี้ จีนจะเพิ่มความแข็งแกร่งของประเทศรวมทั้งความเข้มแข็งทางการทหาร เพื่อรักษาสถานภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๒. จีนต้องการดำรงความมีเสถียรภาพอันเป็นผลจากนโยบายที่ทันสมัย ในยุคของ เต็ง เสี่ยวผิง และรักษาสภากาชาดล้อมระหว่างประเทศให้มีความสงบ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับสหรัฐฯ และประเทศเพื่อนบ้านของจีน

๓. จีนเน้นการเป็นประเทศใหญ่ที่มีความรับผิดชอบและควบคุมพูดติกรรมของตนเองที่จะไม่มุ่งแสวงหาการเป็นผู้นำในกิจการระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกโดยดำเนินกิจกรรมผ่านองค์กร สถาบันและกลไกต่างๆ แบบพหุภาคี (Multilateral Institutions) เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจรวม

ยุทธศาสตร์จันหนេវីតូក

(ឧបបបរបបរុង)

ทั้งร่วมปรึกษาหารือระหว่างประเทศเพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ (Confidence Building Measures: CBMS) ในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงบนพื้นฐานของแนวคิดความมั่นคงใหม่ (New Security Concept) ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น การเห็นประโยชน์ร่วมกัน มีความเสมอภาคกันและมีความร่วมมือกัน

๔. จีนเน้นการดำเนินการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโลก โดยดำเนินนโยบายอย่างอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด รวมทั้งยึดถือการรอบปฐมติของสหประชาชาติ และจะต่อต้านการแทรกแซงกิจกรรมระหว่างประเทศ

ซึ่งมีข้อน่าสังเกตที่ชัดเจนว่าผู้นำจีนในปัจจุบันยังคงยึดแนวทางการดำเนินนโยบายของอดีตผู้นำ เติง เสี่ยวผิง ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะคำปราศรัยของเติง เสี่ยวผิง ครั้งสำคัญสองครั้งคือ ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๘๔ (พ.ศ.๒๕๒๗) ในหัวข้อ “วิถีทางใหม่ในการสร้างความมั่นคงแก่โลก” (A New Approach Toward Stabilizing the World Situation) ที่เน้นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในโลกโดยสันติวิธี และคำปราศรัยในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ค.ศ.๑๙๘๔ (พ.ศ.๒๕๒๗) ในหัวข้อ “การรักษาสันติภาพของโลกและการสร้างหลักประกันในการพัฒนาภายในประเทศ” (Safeguard World Peace and Ensure Domestic Development) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า จีนยังคงดำเนินนโยบายต่อด้านลัทธิความเป็นเจ้า เพื่อรักษาสันติภาพของโลก จีนจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทยที่สามารถเสมอ เนื่องจากจีนยังมีความยากจน และแม้จะร่วมยื้นก็จะไม่สร้างหัวใจ เป็นเจ้า จีนสนับสนุนการเจรจาปัญหาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จีนจะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างแท้จริง และนโยบายต่างประเทศของจีนมุ่งแรงงานสันติภาพของโลก เพื่อทุ่มเทการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย (เฉียน ฉีเซิน, ๒๕๔๙, หน้า ๒๓๒ - ๒๗๕)

แนวทางการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงดังกล่าว ได้สะท้อนถึงทิศทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีน โดยผ่านกลไกการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ประกอบด้วยกลไกสามมิติ (Huafei, Q., 2013, pp. 50–63) อันได้แก่ มิติแรกเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กร มิติที่สองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ และมิติที่สามเกี่ยวกับแนวทางในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเห็นถึงความเชื่อมโยงของกลไกดังกล่าวดังนี้ (Shambaugh, D., 2013, pp. 61-72 ; Sun, Y., 2013, pp. 2-17)

มิติแรก เกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรที่ครอบคลุมระบบงานความมั่นคงแห่งชาติ ระบบงานด้านการข่าว และระบบงานด้านการทหาร โดยมีคณะกรรมการประจำเมือง (Politburo Standing Committee: PBSC) ควบคุมหน่วยงานระดับสูงของพระคocomมิวนิสต์จีนและหน่วยงานองค์กรของรัฐบาลจีนที่กำกับดูแลกลไกการดำเนินนโยบายการต่างประเทศร่วมกัน ได้แก่ เลขาธิการพระคามตุและกรรมการเมือง คณะกรรมการกลาง คณะกรรมการอธิการทหารกลางของพระคามตุ คณะกรรมการอธิการทหารกลางของรัฐ สภาประชาชนแห่งชาติ และคณะกรรมการรัฐบาลที่นำโดยนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดี ซึ่งจะดูแลงานนโยบายหลัก ด้านการต่างประเทศและกิจการภายในประเทศควบคู่กันไป โดยมีสำนักงานประสานงานของรัฐบาลจีนทำหน้าที่อำนวยการประสานงานเพื่อรายงานให้เลขาธิการพระคามตุและคณะกรรมการรัฐบาล ซึ่งจะร่วมกันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการที่อยู่ในกระทรวงการต่างประเทศจำนวนประมาณ ๒๐ คน นี้หน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนต่อคณะกรรมการผู้นำกลุ่มเด็กที่ดูแลงานด้านการต่างประเทศ (Foreign Affairs Leading Small Group: FALSG) เพื่อประสานการปฏิบัติกับกระทรวงเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม ธนาคารแห่งชาติ และคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่การทูตของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวไปประจำอยู่ในต่างประเทศ ตลอดจนมีสถาบันหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นคลังสมองให้กับหน่วยงานในข้างต้น เช่น สถาบันศึกษาดูทฤษศาสตร์ระหว่างประเทศของจีน (China Institute for International Strategic Studies: CIISS) สถาบันความสัมพันธ์ระหว่าง

ยุทธศาสตร์จีนนานาชาติโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ประเทศร่วมสมัยของจีน (China Institutes for Contemporary International Relations: CICIR) และสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ของจีน (Chinese Academy of Social Sciences: CASS) ทำหน้าที่ศึกษาวิจัยและเสนอแนวโน้มนโยบายด้านการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคงและการทหาร เป็นต้น

มติที่สองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งโดยปกติทั่วไป FALSG หรือคณะกรรมการกลุ่มเล็กที่ดูแลงานด้านการต่างประเทศ จะระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงไปในมติแรกแล้วนั้น โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการกลุ่มเล็กที่ดูแลงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Leading Small Group: NSLSG) เพื่อเสนอข้อมูลข่าวสารและการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านความมั่นคง รวมทั้งข้อแนะนำในการกำหนดนโยบายความมั่นคง เป็นแนวทางให้เลขาธิการพระคocom มีวินิสต์จีน (ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและประธานคณะกรรมการมาธิการทหารกลางด้วย) เป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ

NSLSG จะประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานระดับคณะกรรมการแห่งรัฐ ๘ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงความมั่นคงสาธารณะ กระทรวงความมั่นคงแห่งรัฐ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานดูแลกิจการไต่หัวนัน สำนักงานดูแลกิจการอ่องกงและมาเก๊า สำนักงานดูแลกิจการชาวจีนโพ้นทะเล และสำนักงานข่าวกรอง รวมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานฝ่ายโโซเซนชันเชื่อ ตลอดจนหน่วยงานฝ่ายการต่างประเทศ และผู้แทนฝ่ายทหารจากกระทรวงกลาโหมและกรมเสนาธิการทหารใหญ่

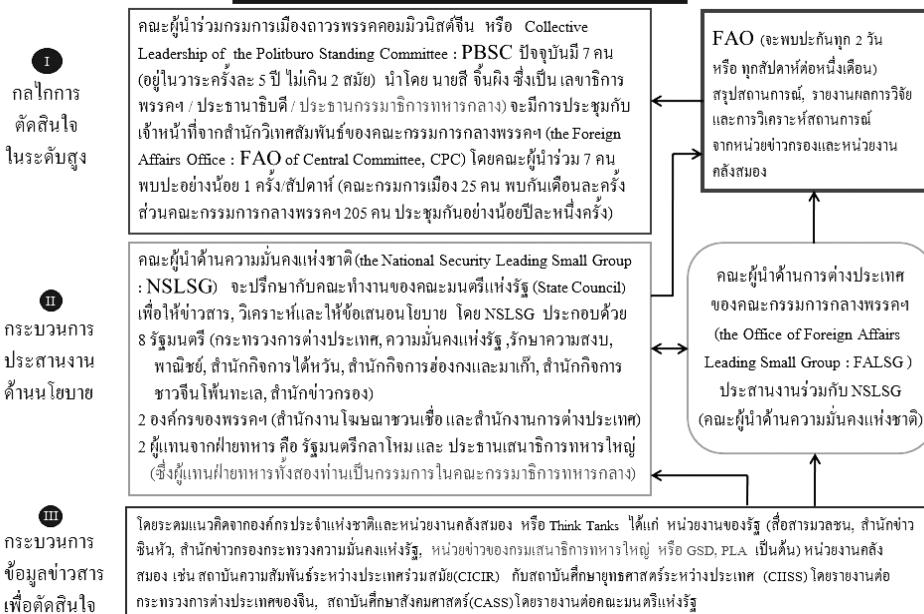
มติที่สามเกี่ยวกับแนวทางในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ FALSG หรือกลุ่มผู้ดูแลแผนงานและนโยบายต่างประเทศจะกำกับดูแลทิศทางของการดำเนินนโยบายการต่างประเทศโดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีการพูดหารือและประสานการปฏิบัติกันเป็นประจำในทุกสัปดาห์ โดยเฉพาะกับ NSLSG และมีหน่วยงานด้านข่าวสารให้การสนับสนุน เช่น สำนักข่าวซินหัว (Xinhua News) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

กลไกความเชื่อมโยงทั้งสามมิติที่ได้ถูกกล่าวไปแล้วนั้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

กลไกการตัดสินใจด้านความมั่นคงแห่งชาติของจีน

สรุปเชิงมุมจาก Sun, Yun, (2013). *Chinese National Security Decision-making : Process and Challenges*. Washington D.C. : The Brookings Institution, <http://brookings.edu> สรุปโดย พันเอกอุ่น ไชยสิริก์ ต้นศอกดย นากรหารือวิธีการ ประจําการนี้ไว้ก้าวไปอีกขั้น ประเทศ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงเป็นส่วนหนึ่งของการปรับเปลี่ยนประเทศ

ภาพแสดงกลไกการตัดสินใจด้านความยื้นคงแห่งชาติของจีน

จากที่กล่าวไปในข้างต้นนั้น มิติทั้งสามถือเป็นกลไกสำคัญที่จีนใช้ดำเนินการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ผ่านการขับเคลื่อนแนวคิดทางยุทธศาสตร์โดยเฉพาะแนวคิดการเป็นหันส่วนทางยุทธศาสตร์

หน่วยงานคลังสมองของจีนที่สำคัญ

๑. มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ (National Defense University: NDU) เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงของกองทัพจีน และขึ้นการบังคับบัญชาโดยตรงต่อคณะกรรมการบริหารทหารกลาง (Central Military Commission: CMC) ซึ่งเป็นประธานาธิบดี สี จิ้นผิง (เลขาธิการพรตคุณปฏิวิชัยส์จีน) เป็นฯ ประธาน โดยเป็น

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

พลเอก ฉาง ว่านเฉวียน รัฐมนตรีกลาโหม เป็นกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชาและกำกับดูแลนโยบายด้านกิจกรรมทางการทหารทั้งปวง มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ ถือกำเนิดมาจากหน่วยการศึกษาของกองทัพแดง (Red Army) ซึ่งก่อตั้งโดยประธาน เหมา เจ้อตง เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๐ โดยมีการกิจลักษณะในการจัดการศึกษาให้สามารถ เพชรญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกรวมทั้งความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและ ความทันสมัยในการป้องกันประเทศ ด้วยการมุ่งสร้างความสามารถพิเศษสำหรับ นายทหารระดับสูงและการสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีทางการทหาร รวมทั้งการ ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการอธิการทหารกลางและกองบัญชาการทั่วไปในการตัดสินใจ การจัดการศึกษาและการวิจัยด้านการป้องกันประเทศรวมถึงการสร้างความเข้าใจตลอด จนความร่วมมือกับกองทัพของประเทศต่าง ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ มีนัก วิชาการระดับศาสตราจารย์ จำนวน ๑๓๐ คน ระดับรองศาสตราจารย์อีกกว่า ๓๐๐ คน

๒. สถาบันวิทยาการทหาร กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (Academy of Military Science, People's Liberation Army: AMS, PLA) เป็นหน่วยงาน คลังสมองให้กับคณะกรรมการอธิการทหารกลาง (Central Military Commission: CMC ซึ่งเป็นประธานาธิบดี/เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นประธานฯ) มีหน้าที่ ในการวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และหลักนิยมทางการทหาร และจัดทำสมุด ปักข้าวเพื่อนำเสนอแนวทางในพัฒนาการวิจัยและการพัฒนากองทัพ โดยมีนักวิจัย อัตราทหารประจำสถาบันประมาณ ๓๐๐ นาย

๓. สถาบันศึกษาจีนศาสตร์ระหว่างประเทศ (The China Institute for International Strategic Studies: CISS) เป็นองค์กรอิสระด้านวิชาการ (Non-Government Academic Organization) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก รัฐบาลและกองทัพจีนตลอดจนสถาบันอื่น ๆ ทั่วภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่ในการ ศึกษาวิจัยระดับนานาชาติ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง ของโลก การเมือง และเศรษฐกิจระดับโลกและภูมิภาค รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญ ในภูมิภาค ผลงานวิจัยจะนำเสนอต่อรัฐบาลและกองทัพ ตลอดจนองค์กรอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นคลังสมองให้กับรัฐบาลและกองทัพทางด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

แห่งชาติ การเมือง เศรษฐกิจ และความมั่นคงระหว่างประเทศ ตลอดจนการรักษาสันติภาพและความสงบสุขของโลก CISS มีนักวิจัยประมาณ ๑๐๐ คนเศษ ปฏิบัติงานอยู่ ณ สถาบันทั้งเดือนเวลาและนอกเวลาการเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สูงประกอบด้วย นายทหารชั้นนายพลที่เกียรติอภิญญาฯ อดีตเอกอัครราชทูต อดีตผู้ช่วยทูตทหาร ผู้เชี่ยวชาญอาวุโส ตลอดจนนักวิชาการรุ่นใหม่ และระดับกลางที่ปฏิบัติงานอยู่ในสาขาวิชาการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร การทูต วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญ โดยจะผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณค่าให้กับสถาบันและจะนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการตกลงใจของรัฐบาลและกองทัพ

๔. สถาบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศร่วมสมัย (China Institute of Contemporary International Relations: CICIR) เป็นองค์กรอิสระที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากรัฐบาลจีน มีหน้าที่ศึกษาวิจัยในระดับนานาชาติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง การเมือง และเศรษฐกิจ ทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ผลงานวิจัยของสถาบันฯ จะนำเสนอต่อรัฐบาล ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวพิมพ์เป็นวารสารทางวิชาการ ทั้งนี้ สถาบันฯ จะทำหน้าที่เป็นคลังสมองให้แก่ภาครัฐในเรื่องของแหล่งข้อมูลและการวิเคราะห์ทางด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง นักวิจัยส่วนมากเป็นคนรุ่นใหม่และเป็นผู้ที่เคยได้รับทุนการศึกษาจากรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ โดยมีนักวิจัยทำงานวิจัยแบบเต็มเวลากว่า ๔๐๐ คน

ผลผลิตจากหน่วยงานด้านคลังสมองของจีน

แนวคิดทางยุทธศาสตร์ของจีนที่ปรากฏในสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศถือเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งจากหน่วยงานด้านคลังสมองของจีน โดยเฉพาะหน่วยงานคลังสมองในกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน เช่น สถาบันวิทยาการทหาร ซึ่งมีภารกิจในการจัดทำหลักนิยมทางการทหารและสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศโดยตรงดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยปักกิ่นประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานในระดับเดียวกันที่ต้องให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมาธิการทหารกลางของพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อกำหนดนโยบายการทหารของประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนในเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ รัฐบาลจีนได้ประกาศสมุดปึกขาวว่าด้วยการป้องกันประเทศ (Defense White Paper) ภายใต้ชื่อ “ยุทธศาสตร์การทหารของจีน” โดยย้ำว่า กองทัพจีนดำเนินยุทธศาสตร์การทหารที่เน้นการป้องกันประเทศเป็นหลัก โดยเร่งส่งเสริมความทันสมัยด้านการป้องกันประเทศและพัฒนากองกำลังทหาร เพื่อรักษาอธิปไตย ความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติของจีน

พันเอกอาวุโส หยาง อวี้จุน โฆษกกระทรวงกลาโหมจีนกล่าวว่า สมุดปึกขาว “ยุทธศาสตร์การทหารของจีน” เน้นชี้แจงแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การทหารจีนในปัจจุบันและช่วงเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นสมุดปึกขาวที่มีการณ์ไกล โดยเฉพาะมีส่วนหนึ่งบรรยายอย่างละเอียดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศอย่างแข็งขันของจีน ตลอดจนแนวคิดการยืนหยัดและพัฒนายุทธศาสตร์นี้ พันเอกอาวุโส จาง อวี้กั๋ว จากฝ่ายยุทธการ กรมเสนาธิการทหารใหญ่ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน ระบุว่าจีนกำลังเผชิญกับสถานการณ์ความมั่นคงที่แปรปรวนและ слับซับซ้อน จำเป็นต้องพัฒนายุทธศาสตร์ใหม่ นอกจากนี้ สมุดปึกขาวฉบับนี้ยัง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของกองทัพบกกองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดยกองทัพบกจะเพิ่มศักยภาพการสู้รบทุกด้านให้สูงขึ้น กองทัพเรือจะขยายขอบเขตการป้องกันประเทศสู่ทุกเลาโลก ส่วนกองทัพอากาศ จะเพิ่มศักยภาพการรุกให้สูงขึ้น

ทั้งนี้ รัฐบาลจีนประกาศสมุดปึกขาวว่าด้วยการป้องกันประเทศฉบับแรก เมื่อปี ค.ศ.๑๙๗๕ (พ.ศ.๒๕๑๘) ฉบับนี้ถือเป็นฉบับที่ ๑๐ สมุดปึกขาวฉบับล่ามение มีทั้งหมด ๙,๐๐๐ คำ ประกอบด้วยคำนำ สถานการณ์ด้านความมั่นคงของประเทศ ภารกิจและหน้าที่ทางยุทธศาสตร์ของกองทหาร ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ การพัฒนากองทัพ การเตรียมต่อสู้และความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทหาร และนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการชี้แจงยุทธศาสตร์ทหารของจีนในสมุดปึกขาว

ความเป็นมาของสมุดปกขาวด้านการป้องกัน ประเทศของจีน

วัตถุประสงค์ในการจัดทำสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน (เอกสารด้านการป้องกันประเทศ) คือเพื่อแสดงเจตนาرمณ์ที่ปรับเปลี่ยนในการดำเนินนโยบายป้องกันประเทศและการต่างประเทศ รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาของทัพที่จะนำไปสู่การสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศ โดยปกติจะจัดทำขึ้นทุกๆ ๒ ปี ซึ่งสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ร่วมกับ “รายงาน๑๐ ฉบับดังนี้

- ၈။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.ကောင်းတွေ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၉။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.ကောင်းတွေ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၀။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၀ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၁။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၁ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၂။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၂ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၃။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၃ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၄။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၄ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၅။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၅ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၆။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၆ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၇။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၇ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၈။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၈ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၁၉။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၀၉ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၂၀။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၁၀ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၂၁။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၁၁ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)
  - ၂၂။ မြပ်ပါ၏ မ.ရ.၂၀၁၂ (၁၇.၂၉.၂၀၁၈)

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๗๔

นับเป็นสมุดปกขาวด้านการป้องกันฉบับแรกของจีน ซึ่งจัดพิมพ์ในโอกาสที่ครบรอบ ๕๐ ปีในการทำงานครม.โลกเพื่อต่อต้านลัทธิฟاشิสต์และฝ่ายอักษะผู้รุกรานต่อสันติภาพของโลก ซึ่งกระทำบทต่อความมั่นคงของจีน โดยเฉพาะการรุกรานของญี่ปุ่นต่อแผ่นดินจีน ดังนั้น สมุดปกขาวของจีนฉบับนี้ จึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาคมระหว่างประเทศที่ต้องสร้างความไว้อื้นๆ ให้กับและร่วมมือกันต่อต้าน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

แนวคิดที่แสวงหาอำนาจเพื่อครองความเป็นเจ้า (hegemony) ที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพ เสถียรภาพและการพัฒนาประเทศของทุกประเทศ โดยการแสดงเจตนา改良ในการป้องกันประเทศอย่างเปิดเผยทั้งในด้านแนวคิดในทางยุทธศาสตร์ และการใช้งบประมาณตลอดจนอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศ อันจะนำไปสู่การสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจของประชาคมระหว่างประเทศ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญ ๕ ส่วน ได้แก่

ส่วนแรก แนวทางในการเสริมสร้างสันติภาพและการพัฒนาประเทศของจีน

ส่วนที่สอง แนวทางในการปรับลดกำลังทหารของจีน

ส่วนที่สาม การลดค่าใช้จ่ายทางทหารของจีน

ส่วนที่สี่ การใช้เทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมทางทหารเพื่อการพัฒนาประเทศของจีน

ส่วนที่ห้า การควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายของอาวุธยุทโธปกรณ์ ทางทหารของจีน

ส่วนที่หก การป้องกันการขัดแย้งกันและควบคุมการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ ทางทหารระหว่างประเทศ

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน

ปี พ.ศ.๒๕๔๑

เน้นถึงสถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศภายหลังจากการสิ้นสุดยุคสงครามเย็น ซึ่งเป็นผลมาจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ทำให้ความขัดแย้งด้วยลัทธิการเมืองที่นำไปสู่การเผชิญหน้าทางการทหารมีแนวโน้มลดลง ทำให้ประเทศไทยต่าง ๆ มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเฉพาะมีการรวมกลุ่มในภูมิภาคต่าง ๆ และมีอุตสาหกรรมทางด้านเขตการค้าเสรีมากขึ้น แต่ภัยคุกคามต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามในรูปแบบใหม่จากการเหنج้าทางประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรมประเทศ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อสันติภาพ เสถียรภาพและการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ในสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศ

ของจีนฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นในการกำหนดยุทธศาสตร์และการดำเนินนโยบายความมั่นคงให้มีความชัดเจน เพื่อตอกย้ำว่า จีนไม่ใช่ภัยคุกคามต่อสันติภาพและเสถียรภาพของโลกและภูมิภาค โดยกล่าวถึงเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นสำคัญใน ๕ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่หนึ่ง กล่าวถึงสถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

ส่วนที่สอง กล่าวถึงนโยบายการป้องกันประเทศว่า จีนจะใช้กำลังทหารเพื่อการป้องกันอำนาจของสถาปัตยและบูรณาภิเษกดินแดนของจีน โดยจะไม่ใช้กำลังทหารรุกรานประเทศอื่น

ส่วนที่สาม กล่าวถึงโครงสร้างการบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ

ส่วนที่สี่ กล่าวถึงความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

ส่วนที่ห้า กล่าวถึงการควบคุมและการป้องกันการแพร่กระจายของอาชญากรรมแรงและอาชญากรรมเดือด

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน

ปี พ.ศ.๒๕๔๗

เน้นถึงสถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามในรูปแบบใหม่จากการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นผลมาจากการก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้โลกเปลี่ยนมีรั้งพร้อมแคน ดังนั้น ในสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นในการกำหนดยุทธศาสตร์และการดำเนินนโยบายความมั่นคงให้มีความชัดเจน เพื่อตอกย้ำว่า จีนไม่ใช่ภัยคุกคามต่อสันติภาพและเสถียรภาพของโลกและภูมิภาค โดยกล่าวถึงเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นสำคัญใน ๕ ส่วน โดยมีประเด็นทั้งห้าส่วนเหมือนกับสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๑ แต่เน้นในเรื่องของการแสดงรายละเอียดของโครงสร้างกองทัพ และอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนกิจกรรมความร่วมมือทางทหารระหว่างกองทัพจีนกับกองทัพมิตรประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนในเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๔๕

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นในการกำหนดยุทธศาสตร์และการดำเนินนโยบายความมั่นคงให้มีความซัดเจนยิ่งขึ้น และยังคงตอกย้ำว่า จีนไม่ใช่ภัยคุกคามต่อสันติภาพและเสถียรภาพของโลกและภูมิภาค โดยกล่าวถึงเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นสำคัญใน ๕ ส่วน เมื่อเทียบกับสมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๓ แต่เน้นในเรื่องของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทัพเพื่อแข่งขันกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเน้นถึงการฝึกอบรมกำลังพลที่เร็วที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการทำการรบที่ได้ในทุกมิติ และการเตรียมความพร้อมในด้านการส่งกำลังบำรุง

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๔๗

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพให้รองรับกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเน้นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันประเทศ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมทหารเพื่อการป้องกันประเทศและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในการต่อสู้กับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ เป็นต้น โดยได้แบ่งออกเป็นบท ๙ บท ดังนี้

บทที่ ๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

บทที่ ๒ นโยบายการป้องกันประเทศ

บทที่ ๓ การปรับตัวของจีนให้สอดคล้องกับการปฏิวัติกิจการทางทหาร
(Revolution in Military Affairs)

บทที่ ๔ การประเมินด้านยุทธศาสตร์และค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ

บทที่ ๕ ระบบสวัสดิการทางทหาร

- บทที่ ๖ การเสริมสร้างกำลังกองหนุนเพื่อการป้องกันประเทศ
- บทที่ ๗ การพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมทางทหารเพื่อการป้องกันประเทศ
- บทที่ ๘ ความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพกับประชาชน
- บทที่ ๙ ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน

ปี พ.ศ.๒๕๔๙

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ มีประเดิมนำเสนอโดยมีเค้าโครงเหมือนกับสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๔๗ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพให้รองรับกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันประเทศ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมทางทหารเพื่อการป้องกันประเทศและ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในการต่อสู้ กับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ เป็นต้น แต่ได้เพิ่มเติมเนื้อหาเพิ่มขึ้นอีก ๑ บท เป็น ๑๐ บท โดยเฉพาะการป้องกันชายฝั่งและแนวพร้มแดน เพื่อการสร้าง ความไว้วางใจต่อประเทศไทยเพื่อนบ้าน โดยการนำเสนอแนวคิดการเป็นหุ้นส่วน ทางยุทธศาสตร์และความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน

ปี พ.ศ.๒๕๔๙

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๑๔ บท แต่โครงร่างของการนำเสนอเหมือนกับสมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๔๗ แต่เพิ่มรายละเอียดของการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพ ปลดปล่อยประชาชนจีน โดยจำแนกเป็นการเสริมสร้างกองกำลังทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และกองกำลังป้องกันวุธทางยุทธศาสตร์ (ซึ่งจีนใช้คำว่า หน่วยทหาร ปืนใหญ่ที่ ๒)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๕๗

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีน ปี พ.ศ.๒๕๕๗ ได้เผยแพร่
สู่สาธารณะเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ มีประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นแรก ในเอกสารฯ ประกอบด้วย ๑๐ เรื่อง (ไม่ได้เรียงเป็นบท
เหมือนฉบับก่อนหน้านี้) ได้แก่ สถานการณ์ความมั่นคงโดยทั่วไป, นโยบายการ
ป้องกันประเทศ, ความทันสมัยของกองทัพ, การพัฒนาของกองทัพ, กองกำลังเคลื่อนที่
เพื่อการป้องกันประเทศและกำลังสำรอง, ระบบกฎหมายทหาร, การพัฒนา
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศ, งบประมาณ
การป้องกันประเทศ และการควบคุมการแพร่กระจายอาวุธ

๒. ประเด็นที่สอง จุดยืนในการดำเนินนโยบายการป้องกันประเทศและ
การต่างประเทศของจีน ได้แก่ จุดยืนที่เน้นระบบโลกที่มีหล่ายชั้วอำนาจ จุดยืนที่
เน้นบทบาทนำของภูมิภาคเอเชียในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน จุดยืน
ที่เน้นการเตรียมความพร้อมในการเผชิญหน้ากับความมั่นคงที่มีความซับซ้อนทั้ง
จากปัจจัยภายในและแรงกดดันจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะบทบาทของ
สหรัฐฯ และพันธมิตรทางการทหารของสหรัฐฯ ที่ยังคงเกี่ยวข้องกับความมั่นคง
ในภูมิภาค ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์และกลไกความเชื่อมั่นทางการทหาร
ระหว่างแผ่นดินใหญ่กับเกาหลีใต้หัวนเรือรักษาเสถียรภาพด้านความมั่นคง นอกจาก
จุดยืนที่กล่าวไว้ไปนั้น ยังมีจุดยืนที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องกล่าวถึงคือ จุดยืนใน
การสร้างขีดความสามารถทางการทหารเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายและการกิจใน
การป้องกันประเทศ ได้แก่ การป้องกันรักษาอำนาจของจีปไตย ผลประโยชน์แห่งชาติ
และบูรณาภพแห่งดินแดน, การรักษาเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม, การพัฒนา
กองทัพให้มีความทันสมัย, การรักษาความสงบและสันติภาพของโลก, การแลกเปลี่ยน
ทางการทหารและการฝึกร่วมมือผสมกับต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาความร่วม
มือด้านความมั่นคงกับประเทศต่าง ๆ

๓. ประเด็นที่สาม จุดมุ่งเน้นสำคัญ ๒ ประการในการพัฒนากรองท้าฟ คือ จุดมุ่งเน้นเพื่อการสร้างความสมดุลในการพัฒนากรองท้าฟระหว่างกรองกำลังทางบก ทางเรือ ทางอากาศและกรองกำลังอาวุธทางยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อม สำหรับสงครามที่จำกัดพื้นที่ รวมทั้งจุดมุ่งเน้นในการพัฒนากรองท้าฟเพื่อร่วมปฏิบัติ การในการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติและการเตรียมความพร้อมในการ อพยพประชาชนชาวจีนให้รอดพ้นจากภัยคุกคามในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ในประเทศเลบีย ฯลฯ รวมทั้งการเชิญกับความท้าทายจากปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติและภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น

สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศไทยของจีน ปี พ.ศ.๒๕๕๕

สมุดปักขาวด้านการป้องกันประเทศของจีนฉบับนี้ ยังคงตั้งประเด็นเนื้อหาในการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเน้นถึงความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากไม่มีประเทศใดสามารถแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ได้ตามลำพังเพียงประเทศเดียว แต่ได้ปรับลดเนื้อหาลงเหลือเพียง ๕ ส่วน (ไม่ได้เรียกเป็นบท) ดังนี้

๑. ส่วนที่หนึ่ง ก่อร่างสร้างสถานการณ์ใหม่ที่เป็นความท้าทายต่อการกิจกรรมการป้องกันประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่กองทัพจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายพลเรือนทั้งในประเทศไทยและระหว่างประเทศมากขึ้น ในขณะที่สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ ยังก่อให้เกิดความจนอาจถึงขั้นใช้กำลังเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย ด้วยการป้องกันรักษาแนวเขตแดน

๒. ส่วนที่สอง กล่าวถึงการเสริมสร้างและพัฒนาองค์ทัพ โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาของกองทัพและการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุง

๓. ส่วนที่สาม กล่าวถึงเจตนาرمณในการใช้กำลังทหารเพื่อการป้องกัน
อำนาจอธิบดีไทยและบูรณะภาพแห่งดินแดนของจีน โดยเฉพาะการรักษาความสมดุล
ในกรุงศรีฯ การจัดการกองทัพเพื่อรักษาความมั่นคงทั้งจากภายนอกประเทศไทย แล้ว

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ความมั่นคงภายในประเทศ ซึ่งจีนเน้นย้ำถึงปัญหาซ่องแคบให้หัวน้ำ และเขตปกครองตนเองซึ่งจีนเจียง ตลอดจนเขตปกครองตนเองซีจิัง (ทิเบต) ว่าเป็นปัญหาภายในของประเทศจีน ซึ่งจีนจะใช้ความเด็ดขาดในการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ โดยเฉพาะกรณีของได้หัวน้ำ หากได้หัวน้ำประกาศเอกราชหรือยอมให้ชาติอื่นมาตั้งฐานทัพในดินแดน ซึ่งจีนถือว่าได้หัวน้ำเป็นดินแดนในอำนาจอำนาจของจีน

๔. ส่วนที่สี่ กล่าวถึงการพัฒนาของท้าโดยสอดคล้องและสนับสนุน ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของจีน โดยเน้นถึงการกำหนดนโยบายการป้องกันประเทศไทยที่ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน

๕. ส่วนที่ห้า กล่าวถึงการรักษาสันติภาพของโลกและเสถียรภาพของภูมิภาค โดยเน้นถึงการพัฒนาของท้าให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมกับสหประชาชาติในการรักษาสันติภาพ และการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรลักด้ รวมทั้งการต่อต้านการก่อการร้ายร่วมกับนานาชาติ อันจะส่งเสริมต่อบทบาทของจีนในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ทหารของจีน

สมุดปกขาวการป้องกันประเทศไทยของจีน (ฉบับพฤษภาคม ๒๕๕๘)
เป็นฉบับที่ว่าด้วย “ยุทธศาสตร์ทหารของจีน”

สมุดปกขาวการป้องกันประเทศไทยของจีนฉบับนี้ ในรูปเล่ม แบ่งออกเป็นบทนำและเนื้อหา ได้แก่

บทนำ เน้นถึงความจำเป็นของการปฏิรูปและพัฒนาเพื่อรองรับต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ซึ่งจีนได้กำหนดแนวทางที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความฝันของจีน (Chinese Dream ซึ่งจีนตั้งเป้าหมายว่า ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ สังคมจีนจะเป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้า ประชาชนกินดีอยู่ดีโดยถ้วน) ประชาชนชาวจีนมีความร่วมมือต่อการรักษาผลประโยชน์ของจีน โดยดำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบ รวมทั้งผลักดันการพัฒนาและกระจายความมั่งคั่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของจีนคือ การสร้างโอกาสเพื่อนำไปสู่การมีเสถียรภาพและมีความเจริญ

ก้าวหน้าอย่างสันติ โดยจีนมีจุดยืนที่ชัดเจนในการที่จะไม่แสวงหาอำนาจเพื่อครอบครอง ความเป็นเจ้าหรือขยายอำนาจเพื่อครอบงำโลกแต่อย่างใด และมุ่งเน้นในการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างเป็นอิสระ นอก จากนี้ เน้นการสร้างความเข้มแข็งของ กองทัพออย่างมีแบบแผน โดยมียุทธศาสตร์ที่ห้ามที่ชัดเจน เพื่อเป็นหลักประกันในการรักษาความมั่นคงและสนับสนุนความเริ่มก้าวหน้าของประเทศดังกล่าวในข้างต้น ได้อย่างสันติ สำหรับการพัฒนาของทัพต้องสอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายของพระค คอมมิวนิสต์จีน ซึ่งรองรับต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยที่ กองทัพมีความทันสมัยและมีศักดิ์ความสามารถในการรักษาอำนาจอยู่บี๊ตตี้ ความ มั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศจีน โดยมีเป้าหมายในระยะยาว ๒๐๐ ปี เพื่อให้ ความฝันของจีนปราภกูลเป็นจริงและพื้นที่ประเทศคืนสู่ความยิ่งใหญ่

เนื้อหา แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ได้แก่

๑. สถานการณ์ความมั่นคงของประเทศไทย ซึ่งระบบโลกาภิบาลเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหุ้นข้าวสำนักงาน และทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการรวมกันเป็นประชาคมโดยมีความร่วมมือ และการพัฒนาเพื่อการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างด้วยการรักษาความสมดุลระหว่างภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในประเทศไทยกับภัยคุกคามจากภายนอกประเทศไทย โดยเฉพาะจากนโยบายปรับสมดุลในภูมิภาคเอเชียของสหรัฐฯ อันก่อให้เกิดความขัดแย้งในจุดที่นี่ที่พิพาทต่าง ๆ ที่อาจจะขยายตัวเป็นสงครามจำกัด เขตได้ ซึ่งจะกระทบต่อความมั่นคงของจีน นอกจากนี้ จีนได้กำหนดแนวทางเพื่อรักษาความมั่นคงอย่างรอบด้านทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เพื่อการแข่งขันกับภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

๑.๓ จีนจะมุ่งดำเนินรักษาสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศให้เกิดเสถียรภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยของจีน

๑.๒ สำหรับปัจจัยภายนอก เจ้ามุ่งเน้นที่จะสร้างความมั่นคงทางสังคมให้มีเสถียรภาพ และประชาชนมีวิศิวดความเป็นอยู่ที่ดี

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

๑.๓ จีนจะปกป้องผลประโยชน์ของประเทศให้รอดพ้นจากการถูกแทรกแซงจากมหาอำนาจอภิภูมิภาค โดยเฉพาะปัญหาซ่องแคบใต้หวันและปัญหานี้ในเขตการปกครองตนเองอย่างทิเบต หรือเขตการปกครองตนเองเชิงเจียง ซึ่งจีนถือว่าเป็นกิจกรรมภายในของจีน

๑.๔ จีนจะต้องเตรียมการเพื่อรับรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอันเกิดจากการปฏิวัติทางการทหาร (Revolution in Military Affairs: RMA) การพัฒนาเทคโนโลยีทางการทหารที่นำไปสู่การทำสงครามข้อมูลช้าสารและสงครามօ瓦กา รวมทั้งการแข่งขันห้ากับปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการเยี่ยงซิงผลประโยชน์ในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะทางทะเลและเส้นทางคมนาคมทางทะเล

๒. ภารกิจทางยุทธศาสตร์ของกองทัพจีน โดยกองทัพจะต้องสนับสนุนต่อภารกิจที่สำคัญของประเทศ ตามแนวทางของพระคocomมิวนิสต์จีนและผู้นำจีนในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ โดยเฉพาะเมื่อก้าวเข้าสู่ปี พ.ศ.๒๕๖๔ ที่สังคมจีนจะมีความเจริญทัดเทียมกับสังคมโลกและเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (harmonious) ในปี พ.ศ.๒๕๘๒ อันเป็นปีที่ครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งการสถาปนาประเทศไทยเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ กองทัพต้องมีความเข้มแข็งหากมีความจำเป็นต้องแสดงแสนยานุภาพเพื่อเป็นหลักประกันต่อการนำไปสู่การได้รับชัยชนะในการทำสงครามได้

๒.๑ โดยเน้นการรักษาความสมดุลระหว่างองค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดปัจจัยความมั่นคงภายในประเทศกับความมั่นคงจากภายนอกประเทศ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความมั่นคงของโลก

๒.๒ โดยเน้นถึงความร่วมมือระหว่างพลเรือนกับทหารในการทำงานร่วมกันเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและบูรณาภิเษกแห่งดินแดน

๒.๓ กองทัพต้องมีขีดความสามารถในการบรรลุภารกิจหลัก

๒.๓.๑ การแข่งขันห้ากับสถานการณ์ฉุกเฉินและภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้งปกป้องอำนาจอธิปไตยและความมั่นคงแห่งดินแดนทั้งทางบกทางทะเล และทางอากาศ

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

๒.๓.๒ การปกป้องบุณภาพแห่งดินแดน

๒.๓.๓ การคั่มครองความมั่นคงและผลประโยชน์ของจีน

๒.๓.๔ การคุ้มครองผลประโยชน์ความมั่นคงของจีนโพ้นทะเล

๒.๓.๕ มีความเข้มแข็งในการป้องกันการแทรกซึมและการบ่อนทำลายจากการก่อการร้าย

๒.๓.๖ การปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการสนับสนุนการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจฯ คุณฯ | ระดับเทศ

๓. การดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุก แนวคิดในการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกของพระคocomมิวนิสต์จีน คือการบูรณาการในการปฏิบัติการระยะยาวได้อย่างมีเอกภาพ ด้วยการปฏิบัติการเพื่อการป้องกันและการปฏิบัติการรุกทั้งในระดับยุทธการและยุทธวิธี โดยเฉพาะขีดความสามารถในการโจมตีตอบโต้ รวมทั้งการปรับตัวเพื่อรับต่อสภาวะแวดล้อมทางภูมิยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ กองทัพยังต้องยึดถือแนวทางพื้นฐานในการปฏิบัติการตั้งแต่การสถาปนาประเทศ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๒ ในการทำสงครามเป็นพื้นที่ให้ได้รับชัยชนะ โดยให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และในปี พ.ศ.๒๕๑๗ ที่มุ่งเน้นให้มีการเตรียมการปฏิบัติการทางทหารภายใต้เงื่อนไขของข้อมูลข่าวสาร และข้อจำกัดของระยะเวลาที่ต้องใช้ความรวดเร็วมากขึ้น ในการบริหารจัดการต่อโครงสร้างของกองทัพในสภาวะวิกฤติต่าง ๆ ตั้งแต่ยามปกติจนถึงยามสงคราม รวมทั้งมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติการได้ในสภาวะต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วในการเข้าสู่พื้นที่ปฏิบัติการ ตลอดจนการมีขีดความสามารถในการซัดเซาะข้ออ่อนด้อยของกองกำลังส่วนอื่น ๆ เพื่อการปฏิบัติร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขีดความสามารถพื้นฐาน ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

๓.๑ การควบคุมบังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ของชาติ มีการเตรียมการทางทหารที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันสภากาชาดต่าง ๆ ในการป้องกันรักษาความมั่นคงโดยรวม และครองความได้เปรียบในการทำสงคราม

๓.๒ การพัฒนาโครงสร้างทางยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างสันติโดยสอดคล้องกับสภากาชาดการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓.๓ มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลในการป้องกันและดำรงรักษาเสถียรภาพความมั่นคงของอำนาจอธิปไตย และขอบเขตผลประโยชน์ของประเทศ

๓.๔ มีข่านดและความพร้อมในการขัดความสามารถใจมีตือตอบโต้และการครองความริเริ่มทางยุทธศาสตร์

๓.๕ มีความอ่อนตัวและการเคลื่อนที่ในทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีรวมทั้งการปฏิบัติการร่วมและการบูรณาการระหว่างเครื่องมือและวิธีปฏิบัติการ

๓.๖ มีการเตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ทั้งที่ง่ายและซับซ้อนยุ่งยากได้ตลอดเวลา

๓.๗ ยืนหยัดในแนวทางของผู้นำพระคocomมิวนิสต์จีนอย่างมีเอกภาพโดยเฉพาะในทางการเมือง และมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างรัฐบาล กองทัพและประชาชน

๓.๘ มีจีดความสามารถปฏิบัติการทำสงครามประชาชนในการผนึกกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์และวิธีการต่างๆ ให้สามารถนำไปสู่การทำสงครามแบบเคลื่อนที่ภายใต้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓.๙ ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงและการทหารกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่พัฒนาแล้ว ในกรอบความร่วมมือเพื่อความมั่นคงในภูมิภาค

๔. การสร้างและพัฒนากองทัพจีน ซึ่งคณะกรรมการบริหารกลางของพระคocomมิวนิสต์จีนจะทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับกองทัพภายใต้สถานการณ์ใหม่ โดยเฉพาะการลงนามข้อตกลงข่าวสาร

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

๔.๑ การเตรียมการเพื่อพัฒนาความพร้อมรับในการทำสิ่งแวดล้อมทุกมิติทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศและในอวกาศ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ กองกำลังขีปนาวุธทางยุทธศาสตร์ (อาวุธนิวเคลียร์) ในการเผชิญหน้ากับภัยคุกคาม ในหลากหลายมิติ

๔.๑. พัฒนาขีดความสามารถของกองกำลังทางบกและกองกำลังตำรวจในการปฏิบัติการตั้งแต่หน่วยขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ โดยเฉพาะการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ พัฒนาขีดความสามารถของกองกำลังทางทะเลให้สามารถปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

๔.๑.๓ พัฒนาขีดความสามารถของกองกำลังทางอากาศทั้งใน การป้องกันและเชิงรุก โดยเฉพาะการพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการเจ็งเดือน ภัยคุกคามล่วงหน้า

๔.๑.๔ พัฒนาขีดความสามารถของกองกำลังปืนนาวุธทางยุทธศาสตร์ โดยมีศักยภาพทางนิวเคลียร์ในการโจมตีตอบโต้ ด้วยปืนนาวุธทั้งระยะกลางและระยะใกล้

๔.๒ การพัฒนาของทัพแบบเป็นเครือข่าย

๔.๒.๑ ทางทะเลและมหาสมุทร ต้องมีการสร้างเครื่อข่ายเชื่อมโยงกันเพื่อการรักษาเสถียรภาพความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศไทย โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางทะเล

๔.๒.๒ การใช้ศักยภาพทางอากาศอย่างเป็นเครือข่ายระหว่าง กองกำลังทางอากาศกับเครื่องมือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๓ การใช้ศักยภาพด้านอาชีวศึกษาเป็นพื้นที่ใหม่เพื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ซึ่งจัดได้ทุ่มเททรัพยากรเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านนี้ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับ การพัฒนาประเทศไทย รวมทั้งการมีสิทธิ์ความสามารถในการเจรจาต่อรอง

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

๔.๒.๔ การพัฒนาของกำลังนิวเคลียร์ เพื่อปักป้องอำนาจ
อธิปไตยและความมั่นคง โดยเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และมี
ศักยภาพในการโจมตีตอบโต้ โดยจีนจะไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์โดยตีประเทศที่ไม่มีอาวุธ
นิวเคลียร์ และจีนจะไม่เป็นฝ่ายโจนตีก่อน

๔.๓ มาตรการในการสร้างกองทัพ

๔.๓.๑ เสริมสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิบัติ
งานด้านการเมืองของกองทัพ โดยการกำกับดูแลของคณะกรรมการธารา
กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน

๔.๓.๒ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงให้ทันสมัยและมีความ
พอเพียง

๔.๓.๓ พัฒนาระบบอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือทางการ
ทหารให้มีความทันสมัยและความพร้อม

๔.๓.๔ พัฒนาระบบกำลังพลและทรัพยากรมนุษย์ด้วยฐาน
ข้อมูลที่ทันสมัย

๔.๓.๕ ยึดถือการปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของกองทัพ
ตามกฎหมายทหารที่บัญญัติไว้

๔.๓.๖ พัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมทางการทหารเพื่อรองรับ
ต่อสังคมในอนาคต

๔.๓.๗ พัฒนากลไกสำหรับการประเมินยุทธศาสตร์ ภายใต้
การควบคุมและกำกับดูแลของคณะกรรมการธารากลาง

๔.๓.๘ การพัฒนาร่วมในเชิงลึกระหว่างทหารกับพลเรือน
เพื่อการใช้จัดความสามารถของสถาบันทางทหารร่วมกับสถาบันทางพลเรือนอย่าง
มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการศึกษา

๔. การเตรียมการทางทหาร ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเป็นหลักประกันในการรักษาความสงบ การควบคุมปิดล้อมวิกฤติการณ์ต่าง ๆ และการได้รับชัยชนะเมื่อทำสงคราม รวมทั้งการสนับสนุนต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องปารามและการทำการสงคราม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการรักษาความสงบและการปฏิบัติการทางทหารที่มิใช่สงคราม (mootwar) ได้ตั้งแต่ยามปกติจนกระทั่งสถานการณ์พัฒนาเข้าสู่สถานการณ์สงคราม รวมทั้งการปฏิบัติการเพื่อการรักษาสันติภาพ ตลอดจนการใช้กำลังพล อาวุธยุทโกรณ์ทางทหารในการปฏิบัติการช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถด้วยการจัดระบบปฏิบัติการต่อสู้บนพื้นฐานของระบบข้อมูลข่าวสารที่มีความพร้อม โดยเฉพาะระบบการควบคุมป้องกันภัยและระบบการปฏิบัติการร่วม

๕.๒ ผลักดันให้มีการเตรียมการทางท่าเรือโดยตรงและเป็นเครือข่ายเพื่อรองรับต่อสภาวะทางภูมิยุทธศาสตร์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

๕.๓ ดำเนินรักษาขึ้นความสามารถพัฒนาระบบโดยการบูรณาการระบบ การเตรียมความพร้อมรับด้านต่าง ๆ เพื่อให้ตอบสนองต่อการปฏิบัติการได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

๕.๔ เสริมสร้างระบบการฝึกศึกษาทางทหารที่ร่วมรับต่อสถานการณ์ จริงด้วยการบริหารจัดการทั้งมาตรฐานการฝึกศึกษา กฎระเบียบข้อบังคับ วิธีการฝึกศึกษา และเครื่องมือการจำลองยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ในการรับ

๔.๕ การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สกirm (mootwar) โดยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการให้รองรับต่อการปฏิบัติในสภาวะการณ์ฉุกเฉิน เช่น การต่อต้านการก่อการร้ายและการปักป้องผลประโยชน์ของประเทศ ฯลฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติการเพื่อการรักษาสันติภาพ และการใช้กำลังพล ตลอดจนอาชุรยุทธ์ໂປรรณ์ทางทหารในการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

๖. ความร่วมมือทางทหารและความมั่นคง โดยผลักดันแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงร่วม และความร่วมมือด้านความมั่นคงอย่างยั่งยืน ซึ่งกองทัพต้องสามารถดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับกองทัพประเทศอื่น ๆ ถึงแม้ไม่ได้มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นพันธมิตรก็ตาม ตลอดจนสามารถลดความตึงเครียดในการแข่งขัน ต่อฝ่ายข้าม โดยเน้นการสร้างมาตรการเพื่อความไว้เนื้อเชื่ोใจ (CBMS) และความร่วมมือ ในการรอบต่าง ๆ

๖.๑ พัฒนาความสัมพันธ์ทางทหารอย่างรอบด้านกับรัสเซีย บันพืนฐานของกรอบความร่วมมือแบบเป็นทุนส่วนทางยุทธศาสตร์ โดยมีความร่วมมือทางทหารในทุกระดับกับรัสเซีย รวมทั้งจะแสวงหาแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ทางทหารกับสหรัฐฯ ในรูปแบบของประเทศใหญ่ต่อประเทศใหญ่ ด้วยการแลกเปลี่ยนการหารือและแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การมีกลไกเพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ บันพืนฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน

๖.๒ เสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านด้วยมิตรภาพ และความจริงใจ โดยมีกรอบความร่วมมือ เช่น กรอบความร่วมมือขององค์กรความร่วมมือเชียงใหม่ (SCO) การประชุมเพื่อความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ARF) การแลกเปลี่ยนการหารือด้านความมั่นคง (Shangri-La Dialogue: SLD) และกรอบความร่วมมือรัฐมนตรีคลาโนอาเซียนกับประเทศไทยเจรจา (ADMM PLUS) ตลอดจนกรอบความร่วมมือของสหประชาชาติในการมีส่วนร่วมส่งกองกำลังเพื่อปฏิบัติการรักษาสันติภาพ รวมทั้งการปฏิบัติการเพื่อการปราบปรามโจรลสัตในอ่าวເວົດນະແພີ້ທີ່ສຳຄັງໃນการຮັກຈາເສັ້ນທາງຄມນາຄມທາງທະເລ ເປັນຕົ້ນ

๖.๓ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของกองทัพในภูมิภาคและการก่อความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยสนับสนุนให้มีกลไกเพื่อป้องกันความขัดแย้ง เพื่อการรักษาสภาวะแวดล้อมของภูมิภาคให้เกิดเสถียรภาพ อันจะส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศของจีนได้ตามแผนที่วางไว้

อาจกล่าวได้ว่า ตามที่รัฐบาลจีนประกาศสมุดปกขาวว่าด้วยยุทธศาสตร์การทหารของจีน เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งเป็นสมุดปกขาวฉบับแรกที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดที่จะมุ่งสานติภาพและสนับสนุนการสร้างโลกแห่งความไม่เนื้อเชื่ोใจ จึงได้รับความสนใจจากประชาคมโลกอย่างมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นต้นมา ทุกๆ ๒ ปี รัฐบาลจีนจะประกาศสมุดปกขาวว่าด้วยการป้องกันประเทศ ปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๑๐ แล้ว สมุดปกขาวทั้ง ๑๐ ฉบับนี้ สะท้อนให้เห็นว่านโยบายด้านการป้องกันประเทศของจีนมีความโปร่งใสมากขึ้น โดยเริ่มจากการเผยแพร่ยุทธศาสตร์ สองครั้งนิวเคลียร์เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๙ และต่อมาปี พ.ศ.๒๕๕๑ มีการเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณด้านการป้องกันประเทศในช่วง ๓๐ ปี ตั้งแต่เจนดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศเป็นต้นมา ตลอดจนภารกิจของกองทหารขึ้นราบรื่น และปี พ.ศ.๒๕๕๖ ยังมีการเผยแพร่องค์ประกอบพล ๑๙ กองพล และจำนวนทหารของกองทัพกดด้วย โดยเฉพาะสมุดปกขาวที่ประกาศฉบับล่าสุด เน้นยุทธศาสตร์การทหารที่ถือการป้องกันเป็นหลัก เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพจีนที่เปิดเผย โปร่งใสและมีความมั่นใจสู่สายตาชาวโลก

นอกจากนี้ สมุดปกขาวฉบับนี้ ได้แสดงท่าทีทางการทหารในเชิงรุกมากกว่าเดิม และกล่าวถึงสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของการต่อสู้ในอนาคต โดยเฉพาะการต่อสู้ทางทะเล ซึ่งระบุว่า กองทัพเรือ แห่งกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army: PLA) จะขยายกลยุทธ์ในการป้องกันทางทะเลเพิ่มมากขึ้นจากเดิม เพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันน่านน้ำนอกประเทศ ตลอดจนป้องกันทะเลเปิดด้วย ขณะที่จะเร่งพัฒนาภาคเทคโนโลยีไซเบอร์ เพื่อป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงในโลกอินเทอร์เน็ต และแม้ว่ากองทัพจีนได้คำมั่นว่าจะไม่ใช้อาวุธในพื้นที่นอกโลก โดยให้คำมั่นว่าจะรักษาชั้новากาศ เช่นเดียวกับที่ไม่ยอมเข้าสู่สิ่งแวดล้อมใดๆ ทั้งสิ้น และย้ำว่าจะรักษาความปลอดภัยสาธารณะมากขึ้น มีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อสันติภาพของโลก โดยที่จีนจะไม่รุกรานประเทศอื่น แต่จะตอบโต้กลับ หากจีนถูกโจมตีก่อน

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

เมื่อวันที่ ๑ กรกฏาคม พ.ศ.๒๕๔๘ หลังจากที่รัฐบาลจีนประกาศสมุดปากข้ามฉบับนี้ได้เพียงหนึ่งเดือน สถาบันประชาชีวชนของจีนก็ได้เห็นชอบกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่ ซึ่งระบุด้วยว่า เป็นหน้าที่ของกองทัพในการปกป้องผลประโยชน์ในต่างแดนด้วยปฏิบัติการทางทหารในกรณีจำเป็น ซึ่งเป็นบทบาทเพิ่มเข้ามา นอกจากนี้จากการกิจกรรมทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และภารกิจการคุ้มกัน ด้วยการมอบหมายภารกิจ ที่ท้าทายในระยะยาวแก่กองทัพเรือในการพัฒนาไปถึงขั้นที่สามารถออกปฏิบัติการในน่านน้ำสากลได้ในอนาคต นอกจากนั้น ในรัคราชหนึ่งของกฎหมายยังระบุให้จีนพิทักษ์เหล่าทรัพยากรทางยุทธศาสตร์ และเหล่าพลังงาน ตลอดจนเส้นทางขนส่งทางบกและทางทะเล เพื่อรักษาการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ซึ่งจีนได้แสดงเจตจำนงณ์ที่จะปกป้องเส้นทางขนส่งนำม้วน อันมีนัยถึงแผนการสร้างเครือข่ายสถานีคลังสินค้า ของกองทัพนอกราชบูรณาญาภิเษก ซึ่งมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์

บทบาททางการทหารของจีนต่อไปในระยะยาวยุทธศาสตร์

บทบาททางการทหารของจีน เมื่อวิเคราะห์จากเอกสารการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมจีน ซึ่งรองรับต่อไปในระยะยาวยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยสามารถวิเคราะห์ได้ ๓ บทบาทใหญ่ ๆ คือ

๑. บทบาทในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหารของจีน จะเป็นไปในลักษณะการเสริมสร้างหลักประกันในความเป็นอิสระ ความสามารถในการพึ่งตนเองและสามารถปฏิบัติการทางทหารในเชิงป้องกัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถดำเนินการอย่างสงบเรียบร้อยร่วมกันอย่างสันติห้ามการ (The Five Principles of Peaceful Coexistence) ได้แก่ การเคารพในอำนาจอธิปไตยของกันและกัน การไม่รุกรานกัน การไม่แทรกแซง กิจกรรมภายในของกันและกัน ความเสมอภาคกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งจีน พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรของสหประชาชาติ

๒. บทบาทในการสนับสนุนต่อการสร้างค่านิยมที่สูงต้องและมีความเข้าใจในความแตกต่างของระบบอุดมการณ์ทางสังคม เพื่อผลการเชิงหน้าในการແຍ່ງชิงผลประโยชน์ในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์และอีกฝ่ายหนึ่งเสียประโยชน์ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันบนพื้นฐานของความเชื่อใจ (Mutual Trust) เชื่อมั่นในผลประโยชน์ (Mutual Benefit) มีความเท่าเทียมกัน (Equality) และมีความร่วมมือกัน (Cooperation)

๓. บทบาทในการผลักดันแนวคิดความมั่นคงใหม่ให้บังเกิดผลในการปฏิบัติ ด้วยการมีกิจกรรมทางการทหารและความมั่นคงในรูปแบบความร่วมมือที่เป็นแบบพหุภาคี (Multilateralism) เช่น การประชุมอาเซียนว่าด้วย ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงแห่งเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) การประชุมว่าด้วยการแสวงหาราชการเพื่อสร้างความไวเน็อเจื่อใจ (ด้านความมั่นคง) ในเอเชีย (Conference on Interaction and Confidence-Building Measures in Asia: CICA) กิจกรรมของชมรมความมั่นคงและความร่วมมือในเอเชียแปซิฟิก(Council of Security Cooperation in the Asia Pacific: CSCAP) กิจกรรมในกรอบความสัมพันธ์อาเซียนกับจีน ASEAN-China: ASEAN+1) และกรอบความสัมพันธ์อาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) (ASEAN-China, Japan and the Republic of Korea Relationship: ASEAN+3) เป็นต้น

กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน

กองทัพเป็นสถาบันที่สำคัญ และถือเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างทางการเมืองของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “กองทัพปลดปล่อยประชาชน” (People’s Liberation Army: PLA) เป็นพลังสำคัญในการปฏิวัติ ซึ่งHEMAเจ้อตุงได้กล่าวไว้ว่า “อำนาจจารัฐมาจากปากกรอบกปีน” แต่HEMAเจ้อตุงเน้นว่า “พระคต้องควบคุมปืน และไม่ให้ปืนมากควบคุมพระค” ในประวัติศาสตร์การเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีน กองทัพมีบทบาทสำคัญทางการเมืองครั้งสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

กองทัพแดง (Red Army) หรือกองทัพปลดปล่อยประชาชน เป็นกำลังสำคัญในการสู้รบกับพระคึกคิมินตั้น และสนับสนุนให้พระคุมมิวนิสต์จีนยึดอำนาจจารัฐได้ใน ค.ศ.๑๙๔๙

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ.๑๙๖๖ - ๑๙๖๙) กองทัพจีนภายใต้การนำของนายพลลินเปี้ยง ซึ่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมขณะนั้น ได้สนับสนุนHEMA เจ่อตุ้งในการปฏิวัติวัฒนธรรม ต่อสู้กับฝ่ายประธานาธิบดีหลิวเส้าเชี๊ยที่ถูกกล่าวหาว่ากำลังเดินตามแนวทางทันนิยม

ภายหลังการตายของHEMA เจ่อตุ้ง ในเดือนกันยายน ค.ศ.๑๙๗๖ กองทัพภายใต้การนำของนายพลเยี้ยนอิง ได้จับกุม “แก๊ง ๔ คน” ซึ่งประกอบด้วย นางเจียงซิง (ภริยาของHEMA) จางชุนฉียง เหยาเหวินหยวน และหวางหยางเหวิน และจากนั้นได้สนับสนุนให้เต็งเสี่ยวผิงกลับมาดำรงตำแหน่งอีกครั้ง จนสามารถดำเนินนโยบายสืบทันสมัยได้

ในเหตุการณ์เทียนอันเหมิน ค.ศ.๑๙๘๙ ที่นักศึกษาเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตย ผู้นำจีนภายใต้การตัดสินใจของคณะกรรมการอธิการทหาร ได้ส่งให้กองทัพใช้กำลังเข้าควบคุมสถานการณ์ จับกุม นักศึกษา ทำให้มีผู้เสียชีวิตหลายพันคน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กองทัพมีบทบาททางการเมืองมาตั้งแต่ก่อนตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ลักษณะเด่นของการควบคุมกองทัพของจีนคือ จะมีการควบคุมจากฝ่ายการเมือง โดยพระคocom มีอำนาจตั้งใจ เข้าควบคุมกองทัพ โดยผ่านคณะกรรมการอธิการทหารของคณะกรรมการกลาง และในกองทัพจะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองไปประจำตามหน่วยยับระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและอบรมศัสนคติทางการเมืองควบคู่กันไป กล่าวได้ว่า ลักษณะการเข้าควบคุมทหารโดยฝ่ายการเมืองเป็นมรดกทางความคิด ในการปฏิวัติของHEMA เจ่อตุ้ง ตั้งแต่ก่อตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนในปี ค.ศ.๑๙๒๗ ที่นายพลจูเต้อ นำกองกำลังของตนไปสมบทกับเหล่าที่หนีไปตั้งมั่นอยู่ที่เทือกเขาจิ่งกัน ตอนใต้ของมณฑลเจียงซี กองทัพแดงที่ก่อตั้งขึ้นในขณะนั้นมีนายพลจูเต้อ (ที่ต่อมาได้รับการขนานนามว่า “บิดาแห่งกองทัพแดง”) เป็นผู้บัญชาการทหาร และมีHEMA เจ่อตุ้งเป็นผู้บัญชาการฝ่ายการเมือง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันบทบาทของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองได้ลดความสำคัญลง ภายหลังการเน้นการพัฒนาอาชีวศึกษาในกองทัพให้ทันสมัย ตามนโยบายสืบทันสมัยของเต็งเสี่ยวผิง

องค์ประกอบสำคัญในกองทัพจีน (ก่อนการปฏิรูปในปี ค.ศ. ๒๐๑๕)

ตั้งแต่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ.๑๙๔๙ การจัดกองกำลังของกองทัพจีนได้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนสำคัญ ได้แก่ กองทัพปลดปล่อยประชาชน (People's Liberation Army) กองกำลังตำรวจนิติอาธุ (Chinese People's Armed Police Forces) และกองกำลังทหารบ้าน (Militia)

ความเป็นมาของกองทัพปลดปล่อยประชาชน (PLA)

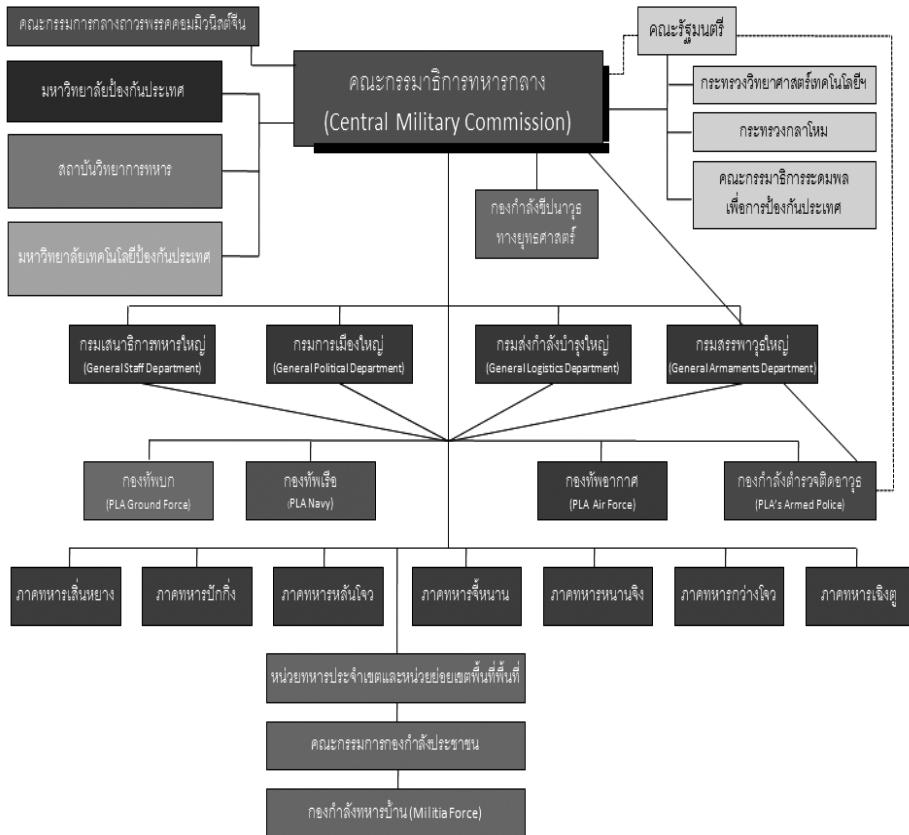
กองทัพปลดปล่อยประชาชนก่อตั้งที่เมืองหนานชาנג มณฑลเจียงซี วันที่ ๑ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๗ เป็นกองกำลังที่ตั้งขึ้นและบัญชาการโดยพระคุณมิวนิสต์ แห่งประเทศไทย กองทัพปลดแอกประชาชนจีน ประกอบด้วย กองทัพบก (Land Forced) กองทัพเรือ (Navy) กองทัพอากาศ (Air Force) และกองกำลังปืนนาวุธ นาวเคลียร์ (The Second Artillery Force) ซึ่งรับผิดชอบงานด้านความมั่นคงและป้องกันประเทศ และในกรณีจำเป็นกองทัพปลดปล่อยประชาชนจะช่วยทำหน้าที่ รักษาไว้ซึ่งระบบสังคม (Social Order) ภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมาย

ในการควบคุมกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนก่อนการปฏิรูปกองทัพ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการบริหารของคณะกรรมการกลางพระรัตน์ (The Central Military Commission: CMC) จะควบคุมกองทัพโดยกองบัญชาการกรม ฝ่ายเสนาธิการ (The General Staff Headquarters), ฝ่ายกรรมการเมือง (The General Political Department) ฝ่ายส่งกำลังบำรุง (The General Logistics Department), และฝ่ายสรรงวารุธ (The General Armaments Department) และมีการจัดแบ่งพื้นที่เขตความรับผิดชอบทางความมั่นคง แบ่งเป็น ๗ ภาคทัพ ได้แก่ ภาคทัพเรียนหยาง (Shenyang) เปiyijing (Beijing) หลานโจว(Lanzhou) จีห์หนาน (Jinan) หนานจิง (Nanjing) กวางโจว (Guangzhou) และเฉิงตู (Chengdu)

ในบรรดาผู้นำคนสำคัญของกองทัพ นายพลที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการมาจิการทหารส่วนกลาง จะมีอำนาจร่วมกับผู้นำฝ่ายการเมืองในคณะกรรมการมาจิการทหารส่วนกลางในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจกิจการสำคัญของกองทัพ

យុទ្ធសាស្ត្រជ័យបន្ទោះពីរប្រទល់

The Command Structure of the People's Liberation Army (PLA)

Source : David Shambaugh.(2004). *Modernizing China's Military : Progress, Problems, and Prospects*. Berkeley and Los Angeles : California University Press.

ภาพโครงสร้างกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนก่อนปฏิรูป พ.ศ.๒๕๕๘

แนวทางการรับราชการในกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน

การรับราชการของทหารกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนในสมัยสงครามกู้ชาติปลดแอกให้แก่ประชาชน กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนใช้ระบบทหารแบบอาสาสมัคร ต่อมาในปี ค.ศ.๑๙๔๕ หรือปี พ.ศ.๒๕๘๒ ซึ่งเป็นปีประกาศก่อตั้งประเทศไทยเป็นราชบูรณาญาสูตร ได้ประกาศใช้กฎหมายการเกณฑ์ทหารเป็นฉบับแรก และเป็นจุดเริ่มต้นของระบบเรียกเกณฑ์ทหาร หลังจากนั้นได้ใช้ระบบเรียกเกณฑ์ในห้วงระยะเวลาหนึ่งได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการระบบเรียกเกณฑ์คือ ระยะเวลาประจำการของทหารสั้น ทำแท่นสำคัญที่ต้องใช้เทคนิคและประสบการณ์ขาดผู้เชี่ยวชาญซึ่งต้องรับราชการต่อเนื่องไม่สามารถฝึกทหารใหม่ให้รับหน้าที่ได้ทัน ดังนั้นในปี พ.ศ.๒๕๗๗ สถาฯ ได้แก้ไขกฎหมายการเกณฑ์ทหารใหม่ ใหม่ มี ๒ ระบบ คือ ระบบเกณฑ์ทหาร และระบบอาสาสมัคร พร้อมทั้งปรับปรุงระบบทหารกองหนุน RESERVE และทหารบ้าน MILITIA (หมิงปิง) ใหม่ประสิทธิภาพเป็นกำลังในการรักษาความปลอดภัย (รปภ.) หมู่บ้าน และป้องกันประเทศ

ทหารบ้าน (militia) เป็นกองกำลังประชาชนประจำท้องถิ่น มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชุมชน จัดการภัยธรรมชาติ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และมีบทบาทสำคัญในการรักษาความมั่นคงทางการเมือง แต่ในอดีต ทหารบ้านมักมีบทบาททางการเมืองอย่างมาก จนถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ชอบกฎหมาย ไม่ปฏิรูปประเทศ ไม่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้เกิดความไม่สงบในสังคม ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งกองทัพอาสาสมัคร (volunteer army) ขึ้นมาแทนที่ ซึ่งมีบทบาททางการเมืองที่จำกัดลง แต่ในปัจจุบัน ทหารบ้านยังคงมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชุมชน ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และมีบทบาทสำคัญในการรักษาความมั่นคงทางการเมือง แต่ในอดีต ทหารบ้านมักมีบทบาททางการเมืองอย่างมาก จนถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ชอบกฎหมาย ไม่ปฏิรูปประเทศ ไม่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้เกิดความไม่สงบในสังคม ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งกองทัพอาสาสมัคร (volunteer army) ขึ้นมาแทนที่ ซึ่งมีบทบาททางการเมืองที่จำกัดลง

ทหารกองหนุน (reserve) เป็นกำลังพลที่ได้มาจากการที่ปลดจากประจำการ มีการลงทะเบียนควบคุมที่แน่นอน และจัดตั้งเป็นกองกำลังกองหนุน ได้รับการฝึกและสามารถเรียกระดมพลได้ด้วยความรวดเร็ว พลทหารกองหนุนจะต้องมีอายุไม่เกิน ๓๕ ปี นายสิบและนายทหารมีแนวทางการรับราชการเช่นเดียวกับนายสิบและนายทหารหลักในกองทัพฯ ල้วนๆ ประกอบอาชีวันจีน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ผลหารประจำการ ได้จากการเรียกเกณฑ์ตามกฎหมาย โดยชาย สัญชาติจีน ไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ อายุ ๑๘ ปี จะต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร ณ ภูมิลำเนาของตน โดยลงทะเบียนในหัวง ๑ - ๑๕ กันยายน และเข้ารับการเกณฑ์ ในเดือนธันวาคมของปีนั้น ๆ การคัดเลือกบุคคลเป็นทหารได้จากการพิจารณา ของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยกำลังอาวุธประชาชนอำเภอ (หน่วยรองของกองพลทหาร) หน่วยตำรวจนครบาล หน่วยสารสนเทศ โดยพิจารณา คัดเลือกจากบุคคลที่มีความเหมาะสมที่สุดตามลำดับให้เข้ารับราชการ และส่ง กำลังพลทหารใหม่ให้กับหน่วยต่าง ๆ ในต้นปี

ผลหาร ที่ส่งเข้าประจำการเป็นทหารปกเมืองระยะเวลาประจำการ ๓ ปี ทหารเรือ และทหารอากาศ ๔ ปี หลังจากรับราชการครบตามระยะเวลาแล้ว พลทหารสามารถสมัครใจรับราชการต่อได้อีก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียกว่าทหาร อาสาสมัคร แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านการพิจารณาของหน่วยว่าบุคคลนั้นมีความเหมาะสม และหน่วยมีความต้องการ ซึ่งทหารบกสามารถรับราชการต่อได้อีกไม่เกิน ๒ ปี ทหารเรือและทหารอากาศไม่เกิน ๑ ปี รวมระยะเวลาแล้วทุกเหล่าหากสมัครใจ รับราชการต่อจะมีระยะเวลา ๕ ปี เท่ากัน

ทหารอาสาสมัคร ได้จากการประจํารายวันที่รับราชการครบอายุ แล้วสมัครจับราชการต่อครั้งที่หนึ่ง ทหารบกรับราชการต่อได้ไม่เกิน ๒ ปี ทหารเรือ ทหารอากาศรับราชการต่อได้ไม่เกิน ๑ ปี และสมัครใจที่จะรับราชการต่อไปอีกเป็น ครั้งที่สอง หน่วยจะเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมโดยพิจารณาจาก ทหารผู้นั้น มี ความสามารถชำนาญเฉพาะวิชาและสมัครใจ มีความประพฤติดี หน่วยมีความ ต้องการ เมื่อสมัครใจแล้วจะต้องรับราชการต่อไปอีกอย่างน้อย ๙ ปี แต่ไม่เกิน ๑๗ ปี โดยอายุจะต้องไม่เกิน ๓๕ ปี เพื่อให้สามารถทำงานทำต่อได้มีอุดประจํารายวัน หากทหารจะสมัครใจรับราชการต่อไปอีกสามารถกระทำได้แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านการ พิจารณาและถือว่าเป็นความต้องการเป็นกรณีพิเศษ

นายสิบ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน จัดพลทหารและนายสิบเป็น กำลังพลประเภทเดียวกัน โดยพลทหารที่รับราชการครบอายุราชการและได้รับการฝึกจะ ได้รับการแต่งตั้งยศเป็น สิบตรี – จ่าสิบเอก (ส.ต. - จ.ส.อ.) ตามลำดับ

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

ภายหลังสังคมร่วมส่งเสริมความคิดเห็นทางการเมือง ที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และภูมิปัญญา ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ทำให้เกิดการต่อต้านและตัดสินใจทางการเมือง อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการประท้วงและก่อการชุมนุมทางการเมือง ที่มีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความไม่สงบทางการเมือง ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความไม่สงบทางการเมือง ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ

๑. ประเภทนายทหารประจำการ

๑.๑ นายทหารประจําการในหน่วยกำลังรบ

ที่รับผิดชอบด้านยทธิการ, ด้านการเมืองและด้านการส่งกำลังบำรุง

หน่วยระดับหมวด อายุไม่เกิน ๓๐ ปี

หน่วยระดับกองร้อย อายุไม่เกิน ๓๕ ปี

หน่วยระดับกองพัน อายุไม่เกิน ๔๐ ปี

(ประจำการบนเรือรบ ๔๕ ปี)

หน่วยระดับกรม อายุไม่เกิน ๔๕ ปี

(ประจำการบนเรือรบ ๕๐ ปี)

หน่วยระดับกองพล อายุไม่เกิน ๕๐ ปี

(ต่ออายุได้ถึง ๕๕ ปี ถ้าจำเป็น)

หน่วยระดับกองทัพ อายุไม่เกิน ๕๕ ปี
(ต่ออายุได้ถึง ๖๐ ปี ถ้าจำเป็น)

หน่วยระดับภาคทหาร อายุไม่เกิน ๖๕ ปี

យុទ្ធសាស្ត្រជ័យនគរូបកម្ម

๑.๒ นายทหารประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิค

ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิค ชั้นต้น อายุไม่เกิน ๕๓ ปี

ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิค ชั้นปานกลาง อายุไม่เกิน ๕๘ ปี

ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิค ขั้นสูง อายุไม่เกิน ๖๐ ปี

๒. ประเภทนายทหารอาสาสมัคร (ข้าราชการพลเรือน)

เป็นนายทหารที่มีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา ได้ผ่านการปฏิบัติหน้าที่ราชการมาแล้วตามข้อ ๑.๒ และสมควรใจที่จะรับราชการต่อประกอบกับหน่วยได้พิจารณาแล้วมีความเหมาะสมสมและมีความต้องการ

๒.๑ ตำแหน่งเทคนิควิชาพิเศษชั้นสูง

ชาย อายุไม่เกิน ๖๐ ปี

หญิง อายุไม่เกิน ๖๐ ปี

๒.๒ ตำแหน่งเทคนิคเคมีพิเศษระดับปานกลางและชั้นต้น

ชาย อายุไม่เกิน ๖๐ ปี

หญิง อายุไม่เกิน ๕๕ ปี

๒.๓ ตำแหน่งเทคนิคเคมีพิเศษระดับปานกลางและชั้นต้น

ชำนาญด้านศิลปหัตถกรรมและด้านพลศึกษา

ชาย อายุไม่เกิน ๕๕ ปี

หญิง อายุไม่เกิน ๕๐ ปี

แนวทางการศึกษาในโรงเรียนทหารกองทัพบกปลดปล่อยประชาชนจีน

การฝึกอบรมนายทหารของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (people's libration arrmy: pla) ในภาวะสงครามจะใช้การฝึกอบรมในสนามตามสถานการณ์จริง เป็นหลัก ในยามสงบใช้การฝึกอบรมในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งได้แบ่งโรงเรียนทหารออก เป็น ๓ ประเภท คือ โรงเรียนนายสิบ, โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชา และโรงเรียน (วิทยาลัย) เทคนิค

นายทหารในกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนทุกนายจำเป็นจะต้องผ่านการศึกษาในโรงเรียน (วิทยาลัย) นายทหารก่อนจึงจะเป็นนายทหารได้และการศึกษาของนายทหารจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา การเลื่อนยศและตำแหน่งด้วยหลักสูตรในการศึกษาจะแบ่งหลักสูตรการศึกษาให้ตรงตามตำแหน่งของนายทหาร ที่จะบรรจุเข้ารับราชการตามตำแหน่งนั้น ๆ หรือเรียกว่าเป็นการศึกษาเฉพาะเหล่า

นโยบายการฝึกศึกษาในกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนยึดถือแนวทางดังนี้

๑. ผลิตกำลังพลให้มีอุดมการณ์ทางด้านการเมือง และมีความเชี่ยวชาญ ในด้านการทหารด้วย

๒. หน่วยทหารและโรงเรียนทหารจะต้องมีความสัมพันธ์และประสานงาน ซึ่งกันและกัน ซึ่งได้แก่ โรงเรียนจะรับใช้หน่วยทหารและหน่วยทหารจะคัดเลือก นักเรียนที่ดีเด่น (จากพลทหาร) ให้กับโรงเรียน

๓. การฝึกศึกษาจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับระบบการบริหารงาน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้ที่สำเร็จการศึกษามาแล้วจะต้องสามารถฝึกทหารและ บริหารงานได้ทั้งหมด

๔. ยืนหยัดในอาชญากรรมและยุทธโธปกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สามารถใช้อาวุธ ยุทธโธปกรณ์ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ และสามารถใช้อาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัย ของข้าศึกได้

๕. ยืนหยัดในหลักการการต่อสู้ด้วยความลำบากยากแค้น ฝึกทหารอย่าง ขยันขันแข็ง และประยุต และหวังผลจากการฝึกด้วยค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด

โรงเรียนทหารของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนประกอบด้วย

๑. โรงเรียนนายสิบ การอบรมบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชา (หัวหน้านายสิบ) จะใช้การพิจารณาต่อบุคคลที่มีคุณวุฒิและขีดความสามารถจาก ทหารที่เกณฑ์เข้ามา เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายสิบ ซึ่งมีอยู่ตามภาคทหาร

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ต่าง ๆ เรียกว่า หน่วยฝึกทหารในกองทหาร หรือโรงเรียนนายสิบในโรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชา สำหรับหัวหน้านายสิบส่วนหนึ่งของกองทัพเรือและกองทัพอากาศนั้น จะพิจารณาคัดเลือกจากพลทหารที่มีความรู้ขั้นมัธยมต้นเข้ารับการฝึกอบรม ๒ – ๓ ปี ให้มีความรู้ในวิชาเฉพาะเพื่อสามารถใช้งานในการซ่อมแซมอาวุธและยุทโกรณได้

๒. โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชา เป็นโรงเรียนสำหรับผลิตนายทหารของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

ขั้นต้น ฝึกอบรมนายทหารในระดับ หมวด (เทียบเท่า โรงเรียนนายร้อยของไทย)

ขั้นกลาง ฝึกอบรมนายทหารในระดับ กรม (เทียบเท่า โรงเรียนเสนาธิการ เหล่าทัพของไทย)

ขั้นสูง ฝึกอบรมนายทหารในระดับ กองทัพ (เทียบเท่า วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรของไทย)

การฝึกอบรมโดยทั่วไปจะประกอบด้วยสาขาวิชาทางด้านการทหาร การเมือง การส่งกำลังบำรุง วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์

๒.๑ โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชา ขั้นต้น แต่ละเหล่าทัพจะมีโรงเรียนของตนเองเพื่อผลิตนายทหารในระดับหมวดให้สามารถปฏบัญติหน้าที่ได้ตามตำแหน่งคือ เป็นผู้บังคับหมวด เป็นนายทหารประจำสำเร็จรูป เป็นนักบินของกองทัพเรือและกองทัพอากาศ การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาจะพิจารณาคัดเลือกจากพลทหารหรือนายสิบที่มีความสามารถมีคุณวุฒิเป็นหลักและส่วนน้อยจะรับจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากขั้นมัธยมปลาย การศึกษาจะกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อผลิตนายทหารให้มีความสามารถขั้นต้นเพื่อทำหน้าที่ผู้บังคับหมวด ส่วนความชำนาญให้พัฒนาจากการทำงานในภายหลัง โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชาขั้นต้นแบ่งย่อยออกเป็น ๓ ประเภท คือ คณะวิชาเฉพาะขั้นปานกลาง, คณะวิชาเฉพาะขั้นวิทยาลัย และคณะวิชาทั่วไปมหาวิทยาลัย ซึ่งทั้ง ๓ ประเภทนี้จะมีแนวทางในการศึกษาและการรับสมัครนักศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้

๒.๑.๑ คณะวิชาเฉพาะปานกลาง รับจากหัวหน้าหมู่และพลทหารที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมปลาย ซึ่งมีผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีเข้ารับการศึกษา โดยมีระยะเวลาในการศึกษา ๒ ปี และรับจากหัวหน้าหมู่และพลทหารที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมต้นที่มีผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีระยะเวลาในการศึกษา ๓ ปี หลักสูตรการศึกษาเน้นหนักในด้านการทหารและการเมือง เพื่อให้มีความรู้ขั้นพื้นฐานในการนำหน่วย

๒.๑.๒ คณะวิชาเฉพาะชั้นวิทยาลัย รับจากหัวหน้าหมู่และพลทหารที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมปลายที่มีผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีและเป็นผู้ที่มีความสามารถสูง โดยมีระยะเวลาในการศึกษา ๓ ปี หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วย การทหาร การเมือง วิชาเฉพาะในระดับวิทยาลัย

๒.๑.๓ คณะวิชาทั่วไปมหาวิทยาลัย รับจากนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมัธยมปลายเป็นหลัก และรับจากหัวหน้าหมู่และพลทหารที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมปลายเป็นส่วนน้อยโดยมีระยะเวลาในการศึกษา ๔ ปี หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วย การทหาร การเมือง วิชาเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัย

๒.๒ โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชาชั้นกลาง กองทัพภาค กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ แต่ละเหล่าทัพจะมีโรงเรียน (วิทยาลัย) ของตนเองในระดับชั้นกลาง โดยรับนายทหารนักเรียนจากนายทหารตำแหน่งผู้บังคับกองพัน หรือฝ่ายเสนาธิการ ที่มีตำแหน่งเทียบเท่า ผู้บังคับกองพัน และจะต้องผ่านการศึกษาจากโรงเรียน(วิทยาลัย) บังคับบัญชาชั้นต้นมาแล้ว ระยะเวลาในการศึกษา ๑ – ๒ ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับตำแหน่งเป็นนายทหารในระดับกรม หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาวิชาทหารในระดับกรมเป็นหลักโดยเน้นในเรื่องการจัดการบังคับบัญชาในทางยุทธวิธีและให้มีความรู้เพิ่มเติมในระดับกองพลบ้าง เป็นบางส่วนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานรวมทั้งให้มีความรู้ในทางเทคโนโลยีด้านการทหารสมัยใหม่เป็นบางส่วนเท่าที่จำเป็นด้วย

๒.๓ โรงเรียน(วิทยาลัย)บังคับบัญชาชั้นสูงหรือเรียกว่ามหาวิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร เป็นโรงเรียน(มหาวิทยาลัย)บังคับบัญชาชั้นสูงในทางทหาร ของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน รับนายทหารนักเรียนจากกองทัพกองทัพเรือ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

และกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นนายทหารในระดับผู้บัญชาการกองพล หรือเทียบเท่า และเป็นบุคคลที่เคยผ่านการศึกษาจากโรงเรียนบังคับบัญชาชั้นกลางมาแล้วระยะในการศึกษา ๑ ปี หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาและวิจัยนโยบายในการป้องกันประเทศและยุทธศาสตร์ หลักการสังคมรرم นโยบายการป้องกันประเทศ และการต่างประเทศ และ อื่น ๆ นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศได้จัด หลักสูตรเพิ่มเติมสำหรับนายทหารที่มีตำแหน่งในระดับแม่ทัพ และข้าราชการพลเรือนที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการจนทลขึ้นไป ระยะเวลาในการศึกษา ๓ – ๔ เดือน หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาและวิจัยนโยบายในการป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์

โรงเรียน (วิทยาลัย) บังคับบัญชา ทั้ง ๓ ประเภท ยังได้จัดให้มี การศึกษาแบบวิจัยโดยรับนายทหารนักเรียนที่มีคุณสมบัติจบมหาวิทยาลัยในระดับ ปริญญาตรีและปริญญาโท ระยะเวลาในการศึกษา ๒ - ๓ ปี ความมุ่งหมายเพื่อผลิต บุคลากรที่มีความรู้ในด้านทฤษฎีและงานวิจัยและสามารถทำหน้าที่ครุในโรงเรียน ทหารชั้นสูงหรือทำหน้าที่เป็นฝ่ายเสนอธิกการในหน่วยงานที่สำคัญ

๓. โรงเรียน (วิทยาลัย) เทคนิค

โรงเรียน(วิทยาลัย) เทคนิค ได้แบ่งการดำเนินการฝึกศึกษานักเรียน ออกเป็น ๕ ประเภท ด้วยกันตามความต้องการของหน่วยทหารคือ วิชาเฉพาะปานกลาง วิชาเฉพาะชั้นมหาวิทยาลัย, วิชาทั่วไปมหาวิทยาลัย, นักศึกษาวิจัยปริญญาโท และนักศึกษาวิจัยปริญญาเอก

๓.๑ วิชาเฉพาะปานกลาง รับนักเรียนโดยพิจารณาคัดเลือกจาก พลทหารและนักเรียนที่เข้าไปที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลาย สำหรับนักเรียนที่สำเร็จมัธยมต้นระยะเวลาในการศึกษา ๓ ปี และนักเรียนที่สำเร็จ ชั้นมัธยมปลายมีระยะเวลาในการศึกษา ๒ ปี หลักสูตรการอบรมประกอบด้วยความรู้ พื้นฐานงานด้านซ่างเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ ตามตำแหน่งที่ต้องการบรรจุในตำแหน่งที่ใช้งานด้านเทคนิค รวมทั้งผลิตนักเรียนเพื่อบรรจุเป็น จนท. เทคนิคในหน่วยงาน ข้าราชการพลเรือนด้วย

๓.๒ วิชาเฉพาะชั้นมหาวิทยาลัย รับนักเรียนโดยพิจารณาคัดเลือก
จากผลทหารและนักเรียนที่เข้าไปที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมปลาย ระยะเวลา
ในการศึกษา ๓ ปี หลักสูตรในการศึกษาประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานในวิชาช่างเทคนิค
เพื่อผลิตนายทหารและข้าราชการพลเรือนให้สามารถมีความรู้ในการการซ่อมบำรุง
ยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งผลิตแพทเทอร์หารเพื่อบรรจุในหน่วยทหารระดับต่ำกว่ากองพล

๓.๓ วิชาทั่วไปมหาวิทยาลัย รับนักเรียนจากนักเรียนทั่วไปที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมปลาย ระยะเวลาในการศึกษา ๔ ปี และหากศึกษาในสาขาแพทยศาสตร์ ระยะเวลาในการศึกษา ๖ ปี หลักสูตรการศึกษาประกอบด้วยวิชาในสาขาวิศวกรรมต่างและวิชาแพทย์ เพื่อผลิตนายทหารเป็นวิศวกร และนายแพทย์ทหารเป็นหลัก

๓.๔ นักศึกษาวิจัยปริญญาโทและปริญญาเอก ความมุ่งหมาย
เพื่อผลิตบุคลากรให้มีความรู้ในด้านการวิจัยในสาขาวิศวกรรมชั้นสูง ให้สามารถ
ปฏิบัติงานในการซ่อมแซมยานบินกรณีต่าง ๆ และทำหน้าที่เป็นครุยวิเคราะห์

สำหรับระบบการศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีน ใช้ระบบ ๖, ๓, ๓ คือ ชั้นประถมศึกษา ๖ ปี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี

การแสดงแสนยานพาพของกองทัพจีน

จีนจัดการเดินสวนสนามในวาระครบรอบ ๗๐ ปี (ค.ศ.๑๙๔๕ – ๒๐๑๕ หรือ พ.ศ.๒๕๘๘ – ๒๕๕๘) ซึ่งจะมีส่วนร่วมในงานนี้ ณ จัตุรัสเทียนอันเหมิน กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ นับเป็นครั้งแรกของการกำหนด “วันแห่งชัยชนะในสงครามต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่นของกองทัพประชาชนจีน” และเป็นครั้งแรกในการเดินสวนสนามของกองทัพปลดแอกประชาชนจีน หรือ PLA เพื่อรำลึกถึงชัยชนะสงคราม ทั้งนี้ จีนเป็นหนึ่งในสมาชิกกองกำลังพันธมิตรผู้พิชิตส่วนใหญ่ในชัยชนะในวาระครบรอบ ๗๐ ปี (ค.ศ.๑๙๔๕ – ๒๐๑๕ หรือ พ.ศ.๒๕๘๘ – ๒๕๕๘) ระบุว่า

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

สังคมโลกครั้งที่สองนี้ กองทัพจีกพรติดนิยมแห่งญี่ปุ่นได้ยาตราท้าไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย และได้ยึดครองเขตต่าง ๆ ในประเทศจีนในปี ค.ศ.๑๙๓๗ (พ.ศ.๒๕๗๐) โดยเฉพาะสังคมยึดครองหนานจิง (นานกิง) ทำให้เกิดบาดแผลทางประวัติศาสตร์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่นมาจนทุกวันนี้

พิธีเดินสวนสนามครั้งยิ่งใหญ่ของ PLA เพื่อเฉลิมฉลองชัยชนะเหนือญี่ปุ่น ในช่วงสังคมโลกครั้งที่สอง โดยมีกำลังพลเข้าร่วมการสวนสนามถึง ๑๒,๐๐๐ คน อาวุธยุทโธปกรณ์ ๕๐๐ ชิ้น และเครื่องบินบรรุ่นใหม่ล่าสุดอีก ๑๙ รุ่น รวม ๒๐๐ ลำ ซึ่งในจำนวนอาวุธยุทโธปกรณ์เหล่านั้นกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ยังไม่เคยแสดงต่อที่สาธารณะมาก่อน นอกจากนี้ ยังได้รับเกียรติจากผู้นำและข้าราชการระดับสูงจากประเทศต่าง ๆ นับ ๓๐ ประเทศ เข้าร่วมชมความยิ่งใหญ่ของกองทัพจีน

เบื้องหน้า ภายในงานนี้พับผู้นำชาติตามหาอำนาจอย่างประธานาธิบดี วาลอดิเมียร์ ปูติน ของรัสเซีย รวมถึงผู้นำชาติอื่น ๆ อันมีสายสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีน เช่นรัฐบาลจีนเน้นย้ำว่า พิธีสวนสนามครั้งนี้ไม่ได้มุ่งเป้าหมายต่อญี่ปุ่นในวันนี้ แต่มุ่ง ระลึกถึงอดีตและตักเตือนชาวโลกถึงการเสียสละอันยิ่งใหญ่ของจีน อย่างไรก็ได้จีน ก็prepไม่เคยพลาดจะลากจูดสนใจไปยังการกระทำการทำของญี่ปุ่นในช่วงเกิดสงคราม การเริ่มต้นพิธีการในการสวนสนาม เริ่มด้วยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เริ่มต้นกล่าว สุนทรพจน์ขณะยืนอยู่หน้าอัฒรัสเทียนอันเหมิน ที่ตั้งอยู่ใจกลางนครหลวงปักกิ่ง ได้แสดงท่าทีเป็นมิตรไม่ตรีด้วยคำแหลงว่า “จีนจะตัดสินใจกำลังทหารลง ๓๐๐,๐๐๐ นาย เพื่อก้าวเดินสู่เส้นทางแห่งการพัฒนาสันติภาพ” แต่ว่าไม่ได้ชี้ชัดถึงกรอบเวลา อันชัดเจนอย่างมาก ทั้งนี้กองทัพปลดแอกประชาชนจีนนับเป็นหนึ่งในกองทัพที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยปัจจุบัน กองกำลังพลอยู่กว่า ๒,๓๐๐,๐๐๐ นาย ในปัจจุบัน

ຍຸທຣຕາສຕຣົຈັນເວທີໂລກ

(ຂະບັບປັບປຸງ)

ແສນຍານຸ້າພາທາກກາຮທທ່າຮອງຈິນ ທີ່ນຳມາຮ່ວມກາຮສວນສນາມໃນຄຣັງນີ້
ທີ່ນ່າສນໃຈມາກຄື້ອ ຂຶປນາວຸຮນໍາວິທີຕົງເພິ່ງ ຮູ່ນຕ່າງ ຈຸ ໄດ້ແກ່

① ຂຶປນາວຸຮຕົງເພິ່ງ ໨໬

ກາພຶ້ປນາວຸຮນໍາວິທີ DF 26

ຂຶປນາວຸຮນໍາວິທີຕົງເພິ່ງ ໨໬ (Dongfeng-26) ເປັນຂຶປນາວຸຮພິສ້ຍກລາງ (Intermediate-Range Ballistic Missile: IRBM) ມີພິສ້ຍກາຮຍິງໄກລ 4,000 ກິໂລເມຕຣ ເຈົ້າຂອງຈາຍາ “ຜູ້ພິຈາຕເກະກວມ” ໙ີ້ອງຈາກສາມາດໂຈມຕີ້ຫັກໄດ້ຄົງ “ເກະກວມ” ອັນເປັນຮູ້ນທີ່ພສຫຮັ້ງ ໃນມາຫາສມຸທຣແບບືພິກ

໨) ຂຶປນາວຸຮຕົງເພິ່ງ ໨໑ ດີ

ກາພຶ້ປນາວຸຮນໍາວິທີ DF 21 D

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

จีปนาวุธนำวิถี ตงเฟิง ๒๑ ดี (Dongfeng-21D) เป็นจีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำ (Anti-Ship Ballistic Missile : ASBM) มีพิสัยการโจมตีไกล ๑,๔๕๐ กิโลเมตร รายงานระบุว่าจีปนาวุธมีอานภาพทำลายล้างสูงขนาดสามารถเรือบรรทุกเครื่องบินด้วยการโจมตีเพียงครั้งเดียว

๓) จีปนาวุธตงเฟิง ๕ บี

ภาพจีปนาวุธนำวิถี พิสัยไกล DF 5-B (ภาพ เอฟี)

จีปนาวุธนำวิถี ตงเฟิง ๕ บี (Dongfeng-5B) เป็นจีปนาวุธพิสัยไกล (Intercontinental Ballistic Missile: ICBM) เคลื่อนที่โดยใช้ระบบเชื้อเพลิงเหลว มีพิสัยการยิงไกล ๑๕,๐๐๐ กิโลเมตร สามารถบรรจุหัวรบนิวเคลียร์ได้มากกว่าสามหัว

ข้อน่าสังเกตเกี่ยวกับการเดินสวนสนามฉลองครบรอบ ๗๐ ปีซัยชนะ สงครามโลกครั้งที่สอง

ประการแรก เป็นการเดินสวนสนามครั้งแรก ที่ไม่ได้จัดในวันชาติจีน ซึ่งหากพิจารณาจากการที่จีนจัดการเดินสวนสนามของกองทัพมาแล้วจำนวน ๑๕ ครั้ง นับตั้งแต่สถาปนาประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ.๑๙๔๙ (พ.ศ.๒๕๘๒) พบว่า การเดินสวนสนามครั้งยิ่งใหญ่เกิดขึ้นในปี ค.ศ.๑๙๘๙ (พ.ศ.๒๕๓๙) และปี ค.ศ.๒๐๐๙ (พ.ศ.๒๕๕๙) เพื่อเฉลิมฉลองการก่อตั้งจีนใหม่โดยพระคocomมิวนิสต์จีนครบรอบปีที่ ๕๐ และปีที่ ๖๐ ตามลำดับ

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

ประการที่สอง อดีตทหารผ่านศึกก้มินตั้ง (Kuomintang) ได้รับเชิญมาเข้าร่วมการเดินสวนสนาม จีนได้เชิญอดีตทหารผ่านศึกก้มินตั้งบางกลุ่มมาเข้าร่วมพิธีเดินสวนสนาม เพื่อรำลึกว่ากองทัพก้มินตั้งมีบทบาทสำคัญในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น

ประการที่สาม เจ้าหน้าที่ระดับสูงร่วมเดินสวนสนามโดยเป็นหน่วยผู้นำของuhnawna กลุ่มนายนายทหารใหญ่ระดับนายพลเดินสวนสนามนำหน้าเพื่อแสดงภาพลักษณ์ใหม่ของกองทัพปลดแอกประชาชน แตกต่างจากการเดินสวนสนามครั้งที่ผ่าน ๆ มา จะเป็นการเดินสวนสนามของนายทหารระดับรอง ๆ ลงไป

ประการที่สี่ หน่วยทหารจากต่างประเทศ เข้าร่วมด้วย ในการเดิน
สวนสนามฯ นี้มีหน่วยทหารต่างชาติเข้าร่วม อาทิ รัสเซีย มอนโกเลีย เบลารุส คازัคสถาน
คีร์กีซสถาน ลาว กัมพูชา และชาติอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่กองกำลังของหน่วย
ทหารต่างชาติได้เดินสวนสนามร่วมกับกองทัพเงิน ณ รงรปักกิ่งอันเป็นเมืองหลวงของจีน

ประการที่ห้า มีขบวนแสดงอาวุธยุทโรปกรณ์ใหม่ ๆ สนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยได้บัญญัติการแสดงอาวุธยุทโรปกรณ์รุ่นใหม่ของกองทัพ อาวุธยุทโรปกรณ์ทั้งหมดที่นำออกแสดงในขบวนพาเหรด เป็นอาวุธรุ่นใหม่ผลิตในประเทศไทยที่เข้าประจำการแล้ว ทั้งของกองทัพภาค กองทัพเรือ และกองทัพบก อาทิ เครื่องบินทีร์เบิด-6K และมีการแสดงซีปนาวรนำวิถีรุ่นใหม่ DF-16, DF-21D

ประการที่หก กลุ่มทหารผ่านศึกที่รอดชีวิตจากสงครามต่อต้านญี่ปุ่น มีอายุเฉลี่ย ๙๐ ปี และลูก ๆ ของทหารที่เสียชีวิต มีอายุเฉลี่ย ๗๘ ปี ทหารผ่านศึกมากกว่า ๓๐๐ คน ได้รับเข็มมาเข้าร่วมพิธีฉลองชัยชนะสงคราม

ประการที่เจ็ด เป็นครั้งแรกที่หน่วยทหารกองเกียรติยศหนุ่ง เข้าร่วม การเดินสวนสนาม หน่วยทหารกองเกียรติยศหนุ่ง ๕๑ คนนี้ มีความสูงเฉลี่ย ๑.๗๘ เมตร และ ๒๐.๘๘ เปอร์เซ็นต์ จบบริบูรณ์ดี หรือสูงกว่า

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ประการที่แปด มีคนกว่า ๒,๔๐๐ คน เข้าร่วมการร้องเพลงประสานเสียง และทหารกว่า ๒,๔๐๐ นาย เข้าร่วมร้องเพลงประสานเสียงในชุมชนพาเหรด โดยร้องเพลงคลาสสิกที่มีเนื้อหาบรรยายเรื่องราวระหว่างสงครามต่อต้านญี่ปุ่น และ สมาชิกในวงขับร้องประสานเสียงนี้ เข้าร่วมการเดินสวนสนามครั้งแรก

สำหรับเบื้องหลัง ของการสวนสนามในครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์เป็น ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นแรก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ที่มีมาอย่างข้านาน ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะ จีนกับไทย มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน มีความร่วมมือกัน ในทุกมิติตั้งแต่ในระดับความมั่นคง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม จนมีการกล่าวกันว่า การสวนสนามฯ ในครั้งนี้ นับว่าเป็นครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์จีน โดยมี การเตรียมการจัดงานมาเป็นอย่างดีและได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีการ ควบคุมการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ โดยเฉพาะทางอากาศ ซึ่งรัฐบาลจีน ได้ดำเนินการปิดหน้าฟ้าเป็นเวลา ๒๕ ชั่วโมง เพื่อให้กำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องบินของกองทัพ สามารถสวนสนามฯ ได้อย่างราบรื่น ในขณะที่จีนมีผลพิช ทางอากาศสูงค่อนข้างมากโดยเฉพาะในกรุงปักกิ่ง ซึ่งทางการจีน ใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัยในการลดมลพิษโดยการยิงจรวดขึ้นสู่อากาศเพื่อทำฝนเทียม นอกจากนี้ ยังใช้จรวดเพื่อถลายกลุ่มเมฆไม่ให้มีฝนตกในวันที่ต้องการได้ด้วยเช่นกัน นับว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีที่สูงมาก

ประเด็นที่สอง ด้านการรักษาความปลอดภัย จีนมีกฎระเบียบที่เข้มงวด โดยเฉพาะกับชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศ ผู้ใดที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติ เข้าพักอาศัยในประเทศไทยจะต้องรายงานให้หน่วยงานความมั่นคงทราบ ภายใน ๒๕ ชั่วโมง เพื่อจะได้ติดตามความเคลื่อนไหวตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

ประเด็นที่สาม รูปแบบการจัดสวนสนามฯ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งเริ่มต้นเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ จัตุรัส เทียนอันเหมิน นับเป็นการสวนสนาม ครั้งที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ เนื่องจากมีการนำอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยมาแสดง ต่อสาธารณะ โดยกองทัพจีน มุ่งเน้นยุทธโธปกรณ์ในการป้องกันประเทศไทยจาก

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

ภัยคุกคามในทุกมิติ ทั้งระดับยุทธศาสตร์ด้วยกำลังทางอากาศและขีปนาวุธ หัวรบบินเคเลียร์ ระดับยุทธบริเวณและในระดับยุทธวิธี อย่างไรก็ตาม การส่วนสนาน ในครั้งนี้มุ่งเน้นการแสดงยุทธโprocรณที่มีขีดความสามารถในการโจมตีทางลึกและการป้องกันภัยทางอากาศในระดับยุทธบริเวณ ตั้งแต่ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ถึงระดับสูงมาก ซึ่งแตกต่างจากการส่วนสนานในอดีตที่ผ่านมา ยุทธโprocรณที่นำมาแสดงที่สำคัญ ๆ ได้แก่ รถถัง ยานเกราะทั้งล้อและสายพาน เป็นใหญ่ อัตตาจาร และจรวดโจมตีภาคพื้น อาวุธนำวิถีโจมตีเป้าหมายภาคพื้นดินและพื้นน้ำ ระบบป้องกันภัยทางอากาศผสมอาวุธลักษณะและอาวุธนำวิถีระดับต่ำ (SHORAD) ระดับปานกลาง ระดับสูง (HIMAD) ทั้งแบบอัตตาจารและแบบประจำที่ ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงอย่างหลาภาย อันเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนในการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มอำนาจกำลังรบทดแทนกำลังพล ทำให้ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง สามารถกล่าว ในสุนทรพจน์ตอนหนึ่งว่า สปจ. จะลดกำลังพลลง ๓๐๐,๐๐๐ นาย (ปัจจุบัน กองทัพ สปจ. มีกำลังพล ๒,๓๐๐,๐๐๐ นาย)

ประเด็นที่สี่ ผู้แทนต่างประเทศที่เข้าร่วมการสวนสนาม ได้แก่ ประมุขต่างประเทศนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และผู้บัญชาการทหารสูงสุดหรือผู้แทน และกำลังพลจากกองทัพต่างประเทศที่เข้าร่วมสวนสนาม มีจำนวน ๑๗ ประเทศ ได้แก่ อิฟกานิสถาน เบลารุส กัมพูชา คิวบา อียิปต์ พิจิ คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ลาว เม็กซิโก มองโกลีเย ปากีสถาน เชอร์เบีย ทาจิกิสถาน วานูอาตู เวนดูอเลา และรัสเซีย ในขณะที่ผู้แทนจากประเทศไทย เยอร์มนี และอิตาลี ซึ่งเป็นพันธมิตรสหกรณ์กับญี่ปุ่น ในสหกรรมโลกครั้งที่ ๒ ได้

ประเด็นที่ห้า แม้ว่าจีนจะแคลงว่า ไม่ได้พุ่งเป้าหมายไปเพื่อการต่อต้านญี่ปุ่นก็ตาม แต่การที่จีนตั้งชื่องานสวนสนามฯ ในครั้งนี้เพื่อมุ่งเป้าหมายที่ญี่ปุ่น ด้วยการแสดงแสนยา弩ภาพทางทหารเพื่อป้องปราามที่ญี่ปุ่น อยู่ระหว่างการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในการขยายบทบาทของกองทัพและกำลังทหารออกไปปฏิบัติภารกิจนอกประเทศ รวมทั้งเพื่อแสดงบทบาทนำร่วมกับมิตรประเทศในการผลักดันติภาพและความสงบสุข (ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘ รัฐสภาญี่ปุ่นได้ลงมติผ่าน

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติหลายฉบับ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งประวัติศาสตร์ของนโยบายความมั่นคงของประเทศที่เคยรักษาเอาไว้นับ ๗ ทศวรรษ หลังสืบสุดสุดความโลกครั้งที่ ๒)

ประเด็นที่หก รูปแบบการเชิญผู้แทนประเทศไทย ฯ เข้าร่วมในครั้งนี้ มี ๓ ระดับ ตั้งแต่ระดับประมุขของประเทศไทยหรือผู้นำรัฐบาล ระดับผู้นำกองทัพ และระดับกองกำลังทหารที่เข้าร่วมสวนสนามฯ การเชิญผู้แทนดังกล่าวมาเข้าร่วมงานฯ แสดงให้เห็นว่า จีนมีพันธมิตรเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะรัสเซีย (ซึ่งก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กองทัพจีนได้ส่งกำลังพลเข้าร่วมการสวนสนามที่รัสเซีย และประธานาริบดีสี จิ้นผิง ก็เดินทางไปร่วมงานสวนสนามดังกล่าวด้วย)

การปฏิรูปกองทัพจีน (ครั้งล่าสุด เมื่อปี ค.ศ.๒๐๑๕ หรือ พ.ศ.๒๕๕๘)

ที่มาของการปฏิรูปกองทัพของจีน หรือ PLA เป็นผลต่อเนื่องมาจากปลายปี พ.ศ.๒๕๕๖ ที่ทางการจีนได้เปิดเผยแผนการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมครั้งใหญ่สุดในรอบเกือบ ๓๐ ปี ในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ “การปฏิรูปเชิงลึกที่รอบด้าน” (Comprehensively Deepening Reform) มีการกิจที่รัฐบาลจีน ตั้งเป้าไว้ทั้งสิ้น ๑๕ เรื่อง แบ่งเป็น ๖๐ ภารกิจ ครอบคลุมทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการป้องกันประเทศ เช่น การผ่อนปรนนโยบายลูกคณเดียว การยกเลิกค่าายแรงงาน และนโยบายด้านการป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเสริมสร้างกำลังป้องกันประเทศ

การปฏิรูปกองทัพของจีน เริ่มเห็นเค้าโครงที่ชัดเจนมากขึ้นเมื่อประธานาริบดี สี จิ้นผิง ของจีน เปิดงานเฉลิมฉลองวาระครบรอบ ๓๐ ปี ซัยชนะเหนอญปุ่น ในสัมมนาโลกครั้งที่ ๒ ออย่างยิ่งใหญ่ ในวันพุธที่สุดที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ ด้วยการสวนสนามของกองทหารหลายหมื่นคน พร้อมโชว์รถถัง ขีปนาวุธ และเครื่องบินล้ำสมัย ยืนยันแสนยานุภาพอันเกรียงไกร ขณะเดียวกัน ประธานาริบดีสี จิ้นผิง ยังใช้โอกาสนี้ประกาศลดกำลังทหารลง ๓๐๐,๐๐๐ คน จากกำลังพลในกองทัพที่มีอยู่ ๒.๓ ล้านคน ในขณะปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อแสดงความจริงใจว่า จีนไม่มีแผนคุกคามหรือขยายอิทธิพลครอบงำอย่างที่หลายประเทศกังวล

การปฏิรูปกองทัพครั้งใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ จากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส และเจ้าหน้าที่ทางทหารระดับสูงกว่า ๒๐๐ คน ณ กรุงบักกิง นำโดยประธานาธิบดีสี จีนผิง (ประธานกรรมการบริหารทหารกลาง หรือ Central Military Commission (CMC) ที่ได้ประกาศให้มีการปฏิรูปกองทัพ PLA ครั้งใหญ่ โดยตั้งเป้าให้แล้วเสร็จภายในปี ก.ศ.๒๐๗๐ (พ.ศ.๒๕๖๓) อันเป็นปีที่ครบรอบ ๑๐๐ ปีของการก่อตั้งพระคocomมิวนิสต์จีน ซึ่งพระคocom ก่อตั้งเมื่อปี ก.ศ.๑๙๒๑ (พ.ศ.๒๔๘๔)

เนื้อหาสาระในการปฏิรูป อาจแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

- การเพิ่มความเข้มแข็งให้กับผู้นำและผู้บัญชาการทางทหารในระดับสูง ให้เป็นศูนย์รวมอำนาจที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การกำกับดูแลของบรรดากองมิวนิสต์ และคณะกรรมการทหารกลาง (Central Military Commission: CMC)

- การปรับระดับการให้น้ำหนักความสำคัญในการป้องกันประเทศจากเดิมที่มุ่งเน้นการป้องกัน “เชิงรับ” โดยอาศัยกองทัพปกเป็นหลัก ไปสู่รูปแบบการปฏิบัติ “เชิงรุก” ที่เพิ่มน้ำหนักความสำคัญกับกองทัพเรือและกองทัพอากาศมากขึ้น

- การปรับปรุงโครงสร้างของ PLA โดยยุบรวมหน่วยงานและจัดประเภทหน่วยงานใหม่เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ โดยให้ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการธิการทหารกลาง (CMC) คือ

สำหรับหน่วยงานประเทศรับผิดชอบด้านการบริหาร จำนวน ๑๕ หน่วย
ได้แก่ (๑) หน่วยงานผู้บังคับบัญชา (๒) หน่วยงานเสนอธิการร่วม หรือ the CMC
Joint General Staff Department (๓) หน่วยงานการเมือง (๔) หน่วยงานส่งกำลัง
บำรุง (๕) หน่วยงานอาวุธยุทโธปกรณ์ (๖) หน่วยงานการศึกษา (๗) หน่วยงานระดุม^{ผล} (๘) หน่วยงานการตรวจสอบวินัย (๙) หน่วยงานกฎหมาย (๑๐) หน่วยงาน
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (๑๑) หน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ (๑๒) หน่วยงานการ
ปฏิรูป (๑๓) หน่วยงานความร่วมมือทางทหารระหว่างประเทศ (๑๔) หน่วยงาน
ตรวจสอบบัญชี และ (๑๕) หน่วยงานธุรการ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ส่วนหน่วยงานประจำรับผิดชอบสายงานตามเหล่าทัพ ๕ หน่วย ได้แก่
(๑) หน่วยกองทัพบก (๒) หน่วยกองทัพเรือ (๓) หน่วยกองทัพอากาศ (๔) หน่วย
กองกำลังขึ้นปานธุ และ (๕) หน่วยกองกำลังยุทธศาสตร์

นอกจากนี้ หน่วยงานประจำรับผิดชอบการปฏิบัติการทางทหาร
จำนวน ๕ เขตพื้นที่ยุทธบริเวณ หรือกองทัพภาค ได้แก่ (๑) เขตภาคตะวันออก (๒)
เขตภาคใต้ (๓) เขตภาคตะวันตก (๔) เขตภาคเหนือ และ (๕) เขตภาคกลาง

การรวมอำนาจการบังคับบัญชาแบบรวมศูนย์ โดยปรับลดกองบัญชาการ
ที่เป็นศูนย์กลางอำนาจของ PLA จากเดิมที่มีอยู่ ๔ หน่วย ได้แก่ หน่วยบัญชาการ
เสนอธิการทหารให้กับ หน่วยบัญชาการการเมืองใหญ่ หน่วยบัญชาการส่งกำลังบำรุง
ใหญ่ และหน่วยบัญชาการสรรพาธุ์ใหญ่ ให้เหลือเพียงหน่วยเดียวคือ หน่วย
บัญชาการเสนอธิการทหารให้กับ หรือ the General Staff Department (GSD) ที่
จะทำหน้าที่แทนทั้ง ๓ หน่วยที่ถูกยกไป และถูกปรับเข้าสู่หน่วยงานใหม่ที่ใหญ่ขึ้น
กว่าเดิมภายใต้ชื่อใหม่ว่า “the CMC Joint General Staff Department” โดย
เป็นหน่วยงานในด้านการบริหารขั้นตรงกับคณะกรรมการธิการทหารกลาง หรือ CMC
ร่วมกับหน่วยงานด้านบริหารอื่น ๆ อีก ๑๔ หน่วยงาน รวมเป็น ๑๕ หน่วยงาน
ในขณะที่หน่วยงานย่อยที่เคยอยู่ร่วมกับ GSD เดิมอย่างหน่วยข่าวกรองต่าง ๆ
(Intelligence Units) ก็จะถูกผนวกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานใหม่อีก
๑๒ หน่วยงาน ที่ถูกเรียกว่า Strategic Support Force (SSF) ซึ่งนับว่าเป็นหน่วยงานด้านข่าวกรองของจีนที่
ตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยผู้บัญชาการคนแรกของ SSF ได้แก่ พลโท ก้า จิน
(Gao Jin) ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ชั้นนำด้านงานข่าวกรอง รวมถึงสายสัมพันธ์
กับหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ ในกองทัพ

ยุทธศาสตร์จัมบabweทีโลก

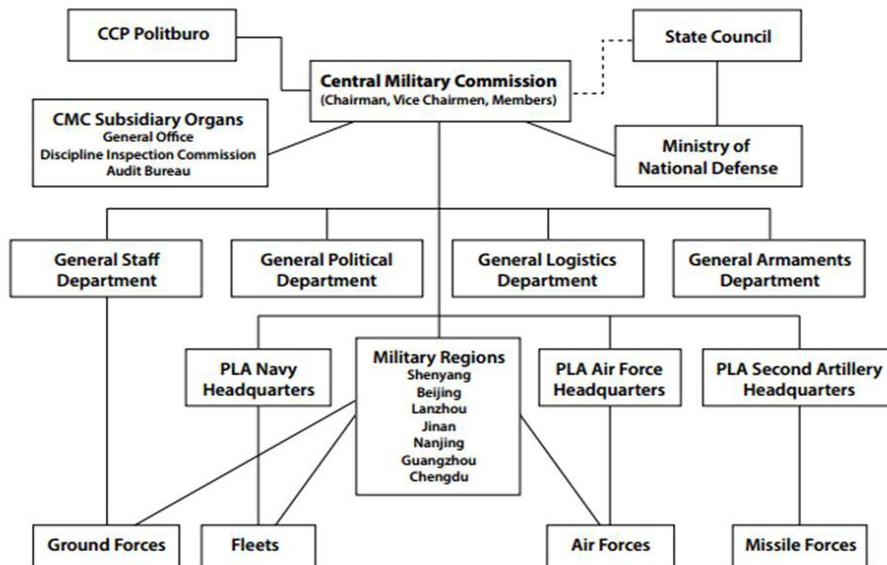
(ฉบับปรับปรุง)

การจัดประภากหน່ວຍงานของ PLA

ยุทธศาสตร์ฉบับใหม่โลก (ฉบับปรับปรุง)

Figure 1. PLA Structure Prior to Reforms

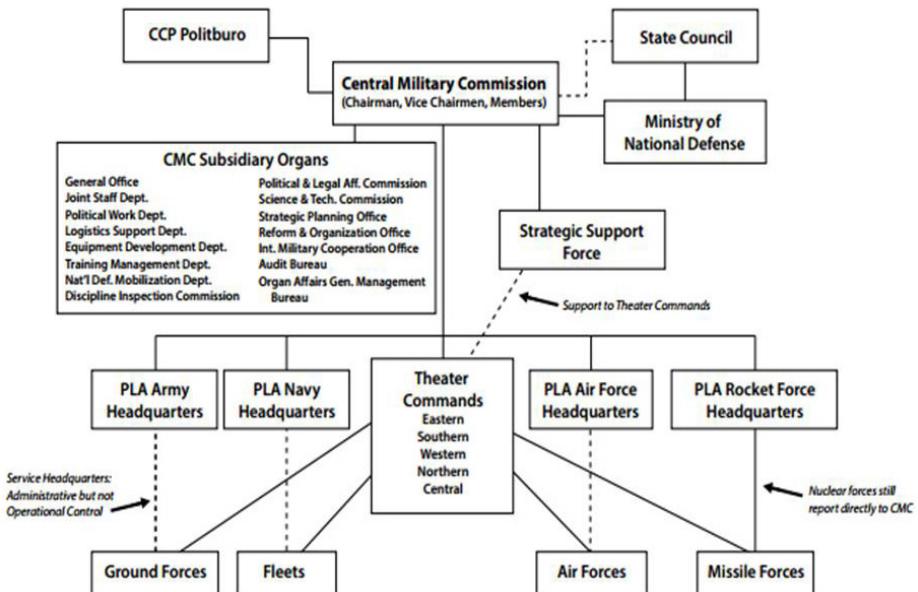
โครงสร้างของ PLA ก่อนการปฏิรูป

การจัดตั้งกองบัญชาการหลักเพิ่มขึ้นใหม่ คือ กองบัญชาการกองทัพบก และมีการปรับเปลี่ยนหน่วยบัญชาการทหารเป็นใหญ่ที่ ๒ (the Second Artillery Corps) ที่มีการเปลี่ยนชื่อให้มีความหมายสมกับภารกิจมากยิ่งขึ้น เป็นหน่วยบัญชาการกองกำลังจีปนาวุธ (the Rocket force) ซึ่งมีภารกิจในการควบคุมและเตรียมพร้อมสำหรับการใช้งานจีปนาวุธพิสัยไกล-ไกล และข้ามทวีป (Intercontinental, Medium-and Short-range Ballistic Missiles)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

Figure 2. PLA Structure after Reforms

โครงสร้างของ PLA หลังการปฏิรูปเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘

การปรับปรุงและจัดตั้ง “เขตพื้นที่ยุทธบริเวณ หรือกองทัพภาค” จากเดิมที่มี ๗ ภาคทหาร (Military Regions) ให้เหลือเพียง ๕ เขตพื้นที่ยุทธบริเวณ (Battle Zones) ได้แก่ เขตภาคเหนือ เขตภาคตะวันออก เขตภาคใต้ เขตภาคตะวันตก และเขตภาคกลาง โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับระบบการบัญชาการรบ และระบบปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก รวมทั้งจะมีการ แยกกองสร้างการบัญชาการ และความรับผิดชอบด้านการบริหารออกจากกันอย่างชัดเจนการปรับบทบาทของกระทรวงกลาโหม จากเดิมที่ดูแลงานด้านพิธีการ การประชาสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยน ต่างๆ ให้มาระหน้าที่แทนกองกำลังรักษาการณ์ในระดับท้องถิ่น (จังหวัด อำเภอ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

และเมือง) ในงานที่เกี่ยวกับ การเคลื่อนย้ายกำลัง การเกณฑ์ทหาร การฝึกกองกำลังประชาชน (Militia) และงานบริหารจัดการอื่นๆ เพื่อป้องกัน การคอร์รัปชัน ระหว่างผู้บังคับบัญชา กองกำลังและเจ้าหน้าที่ในระดับห้องถิน

Seven existing military commands

Five proposed strategic zones

Source: SOUTH CHINA MORNING POST ST GRAPHICS

เขตพื้นที่ภาคทหารแบบเดิมและแบบใหม่

การจัดตั้ง “สำนักงานวินัยทหาร” และ “สำนักงานตรวจสอบภายใน” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาการคอร์รัปชันทุกรูปแบบ ภายในกองทัพ เพื่อผลักดันการสร้างสรรค์นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการทหาร ที่ทันสมัย ให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศในโลกตะวันตกอย่างจริงจัง เพื่อรักษา เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ทั่งปวงของชาติ โดยมีการปรับอำนาจหน้าที่ของกรม กิจการการเมืองทั่วไป (General Political Department) ด้วยการลิดรอน อำนาจในการควบคุมระบบยศติธรรมทางการทหารออกไปให้หน่วยงานใหม่อย่าง “คณะกรรมการธุรกิจการกฎหมายและการเมือง” (Politics and Legal Commission)

ก็เป็นอีกหนึ่งด้านที่ซึ่งให้เห็นถึงความพยายามในการแยกผู้ตรวจสอบออกจากผู้กระทำการผิด รวมทั้งการประสานงานร่วมกับคณะกรรมการอิกราชสหบวินัย (Discipline Inspection Commission) และคณะกรรมการอิกรากฎหมาย และการเมือง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจการตรวจสอบผู้กระทำการผิด โดยเฉพาะความผิดฐานทุจริตคอร์รัปชันระหว่างดำเนินการตำแหน่ง การลงทะเบียนปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงผู้ที่ประพฤติไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ ได้มีการตั้งกองทหารจีนในต่างประเทศเป็นครั้งแรก โดยตั้งอยู่ที่ประเทศจีน ในเขต ออร์น ออฟ แอฟริกา (Horn of Africa) ซึ่งมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการปราบปรามโจรลัด (ขณะที่ สหรัฐฯ มีกำลังทหาร ๔,๐๐๐ นายในประเทศไทยดังกล่าว ซึ่งเป็นฐานทัพแห่งเดียวของสหรัฐฯ ในแอฟริกา) รวมทั้ง ได้มีปฏิรูปการบริหารจัดการ บุคลากรทางความมั่นคงและ การป้องกันประเทศอย่างทั่วถึงทั่วระบบ โดยการปรับโครงสร้างการบังคับบัญชา จะเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปองค์ทัพ ซึ่งประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้เคยประกาศ เมื่อเดือน กันยายน ๒๕๕๘ ในการสวนสนามฉลองวาระครบ ๗๐ ปี ที่มีชัยชนะเหนือญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อวันพุธที่สุดที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ ว่า กองทัพจะปลดกำลังพล ๓ แสนนาย (ลดลงจากจำนวน ๒.๓ ล้าน เหลือประมาณ ๒ ล้านนาย) โดยแหล่งข่าวระบุว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในกองทัพครั้งนี้ จะทำให้นายทหารระดับสูงจำนวนหนึ่งต้องตกงาน ขณะที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้สั่งกำชับให้ทหารทุกนายอยู่ในระเบียบวินัย

ข้อนี้สังเกต การปฏิรูปองค์ทัพในครั้นนี้ เน้นการบูรณณาการแบบยกเครื่อง เพื่อการพัฒนาระบบการป้องกันประเทศ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนที่กำลังดำเนินการอยู่ นอกจากการเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการอิกราชสหบวินัย หรือ CMC แล้ว ยังรวมถึง การเน้นปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในกองทัพ (ในขณะที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ก็ถูกกล่าวหาว่า ใช้การปราบทุจริตคอร์รัปชันในการกำจัดฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ และ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

แต่ตั้งคณของตนเองมาคุมตำแหน่งสำคัญ ๆ แทน) อาจกล่าวได้ว่า การปฏิรูปกองทัพของจีนในครั้งนี้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการยกเครื่องครั้งใหญ่ ทำให้จีนเปลี่ยนโครงสร้างการบังคับบัญชาจากแบบของสหภาพโซเวียตที่จีนเคยใช้มา โดยปรับมาสู่รูปแบบของสหราชอาณาจักร มากยิ่งขึ้น เพื่อให้กองทัพขนาดใหญ่ที่มีความต้องการรับกระชับ คล่องแคล่ว และทันสมัย เทียบเท่ากับกองทัพสหราชอาณาจักรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกองทัพที่ดีที่สุดของชาติตะวันตก อีกทั้งยังจะให้ความสำคัญกับกองทัพเรือและกองทพอากาศมากกว่าในอดีต นอกจากนี้ ยังน่าจะทำให้กองทัพจีนสามารถตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นเหตุด่วนที่เกิดขึ้นได้อย่างไวมากขึ้น แต่ที่สำคัญคือ มีการควบคุมอำนาจอยู่ในกำมือของประธานาริบดีสี จิ้นผิง ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการทหารกลาง หรือ CMC อยู่แล้ว เพิ่มมากยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

ตอนที่ ๓

ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยกับจีนและความร่วมมือ^๑ ทางการทหาร

สายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีนในอดีต

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ.๑๗๓๕ ที่จักรพรรดิกุบลข่านแห่งราชวงศ์หยวนได้ส่งทูตเข้ามาติดต่อกับอาณาจักรเสียน (สยาม) ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และพ่อขุนรามคำแหงแห่งราชอาณาจักรสุโขทัยส่งคณะทูตไปจีนในปีเดียวกันนั้นซึ่งทำให้การติดต่อค้าขายระหว่างอาณาจักรทั้งสองขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ต่อมามีเมืองสุโขทัยเสื่อมอำนาจและอยู่ร่มมีอำนาจมากขึ้นในขณะที่ราชวงศ์หยวนของจีนก่อตั้งโดยราชาชีราชาที่ ๑ พระมหาภัตติรัตน์ของกรุงศรีอยุธยาได้ส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับจีน ขณะที่จักรพรรดิหย่งเลอแห่งราชวงศ์หมิงได้ส่งกองเรือที่นำโดยนายพลเรือเจี้ยงเหอ มาบังเอซีย ตะวันออกเฉียงใต้และแวดล้อมกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ.๑๙๕๔ รวมทั้งได้มีชาวจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในกรุงศรีอยุธยามากขึ้น ซึ่งเปรียบเสมือนกับการมาเยี่ยมเยือนของกองทัพเรือจีนต่อไทยอันอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของความสัมพันธ์ทางการทหารระหว่างไทยในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา กับจีนในยุคสมัยราชวงศ์หมิง

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานของฝ่ายจีนชื่อ “ฉิวเหลี่ยลู่” (บันทึกการแสวงหา สิ่งโบราณ) ที่เขียนโดยเต็งข่าย (ยรรยง จิระนคร, ๒๕๔๒, หน้า ๖๔) ได้กล่าวถึง ขุนนางในราชสำนักหมิงชื่อว่า หม่าจิ่ว่ง ได้ออกเข้าเฝ้าสมเด็จพระนราภิญมหาราช ในปี พ.ศ.๒๒๐๔ เพื่อขอความร่วมมือจากกรุงศรีอยุธยาрабกับพม่าเพื่อช่วยชีวิต จักรพรรดิจีนแห่งราชวงศ์หมิงพระนามว่า หย่งลี่ ซึ่งหลบหนีการไล่ล่าของฝ่าย ราชวงศ์ซิชิ่งที่โคนล้มราชวงศ์หมิงเข้ามาอยู่ในพม่าและถูกกษัตริย์พม่าจับตัวไว้ แม้ว่า สมเด็จพระนราภิญมหาราชจะทรงเห็นด้วย แต่แผนการดังกล่าวไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจากจักรพรรดิหย่งลี่ได้ถูกปลงพระชนม์ไปก่อน ซึ่งเปรียบเสมือนกับการวางแผน ร่วมทางการทหารระหว่างไทยในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา กับจีนในยุคสมัยราชวงศ์หมิง ตอนปลาย (จุลชีพ ขั่นวรรโน, ๒๕๔๙, หน้า ๘ - ๙)

เมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มลงในปี พ.ศ.๒๓๑๐ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ จีนยังคงสืบท่อเนื่องด้วยการค้าทางเรือสำเภาทั้งในยุคสมัยกรุงรัตนบุรี และ รัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระบบบรรณาการ (Tribute) หรือ จีนกัง (จีมกัง) อันเป็นประเพณีในการส่งเครื่องบรรณาการแก่จักรพรรดิจีน แต่ใน ยุคปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้มีการ ค้าขายกับประเทศไทยวันตကมากขึ้น ทำให้การค้าสำเภา กับจีนลดความสำคัญลง และในปี พ.ศ.๒๓๙๖ รัชกาลที่ ๔ ทรงให้ยุติการส่งบรรณาการกับจีนเนื่องจากทรง ไม่ประสงค์ให้เกิดการเข้าใจผิดในหมู่ประเทศที่ติดต่อกับไทยรวมทั้งการไม่คุ้มค่า กับการลงทุนและขาดความปลอดภัยในระหว่างการเดินทางไปยังจีนประกอบกับ ไทยต้องทำสนธิสัญญาเบริงกับอังกฤษ ในปี พ.ศ.๒๓๙๘ ในขณะที่จีนยุคสมัยราชวงศ์ ชิงก็มีความอ่อนแอทำให้แพ้สงครามต่ออังกฤษและฝรั่งเศสร่วมทั้งมหาอำนาจตะวันตก อื่น ๆ ซึ่งต่อมา มีการโค่นล้มราชวงศ์ชิงและสถาปนาสาธารณรัฐจีนที่ปกครอง โดยระบอบประชาธิไตยโดย ดร.ชุนยัตเซ็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้เคยเดินทาง มาเยี่ยมกรุงเทพฯ ถึง ๔ ครั้งเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากชาวจีนโพ้นทะเลใน ประเทศไทยโดยครั้งแรก ในปี พ.ศ.๒๔๔๖ ก่อนที่จะก่อตั้งสมาคมปฏิวัติแห่งชาติ ที่ญี่ปุ่น เพื่อเป็นฐานการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในจีนในปี พ.ศ.๒๔๔๘ และนำ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในจีน เมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๔

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๗๔ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณ์ญาสิทธิราชย์มาเป็นระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุช รัฐบาลสาธารณรัฐจีนที่นานกิงได้พยายามติดต่อขอสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต แต่ยังไม่อาจตกลงกันได้เนื่องจากไทยเกรงว่าจีนอาจแทรกแซงกิจการภายใน จนในปี พ.ศ.๒๔๘๐ จีนถูกญี่ปุ่นรุกรานรวมทั้งเหตุการณ์ญี่ปุ่นในจีน ที่มีการแย่งชิงอำนาจระหว่างจีนกับญี่ปุ่นตั้ง (จีนคณะชาติ) ที่มีเจียงไคเช็คเป็นประธานาธิบดีซึ่งตั้งรัฐบาลอยู่ที่นานกิงกับพระคocomมิวนิสต์จีนภายใต้การนำของเหมา เจ้อตง และในปี พ.ศ.๒๔๘๔ กีดしきงานโลกครั้งที่ ๒ ชาวจีนเพ้นท์เลในไทยได้ร่วมในการต่อต้านญี่ปุ่น ขณะที่ขบวนการเสรีไทยภายใต้การนำของนายปรีดี พนมยงค์ ก็ต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่น จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๔๘๘ ทรงรามได้ยุติลงโดยญี่ปุ่นแพ้สงคราม ขณะที่ฝ่ายสัมพันธมิตรที่มีสหราชอาณาจักร อังกฤษ จีนและโซเวียตได้รับชัยชนะ รัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐจีนในขณะนั้นซึ่งเป็นสมาชิกภาครของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีการเจรจากันเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต โดยมีการลงนามในสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน (Treaty of Amity between The Kingdom of Siam and The Republic of China) ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต้องการสมัครเป็นสมาชิกองค์กรสหประชาชาติ ต่อมา กีดการเปลี่ยนแปลงภายในจีนโดยพระคocomมิวนิสต์จีนสามารถยึดครองอำนาจ และสถาปนาเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๒ รัฐบาลสาธารณรัฐจีนโดยประธานาธิบดีเจียงไคเช็คต้องหลบหนีไปอยู่ที่เกาหลีใต้หัวนั่ง ซึ่งไทยยังคงให้การรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐจีนจนถึงปี พ.ศ.๒๕๑๖ เนื่องจากเห็นว่าเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถยับยั้งการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทย แต่ต่อมาเกิดมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๖ (อันนั้นที่ ปั้นยารุsun, ๒๕๑๖, หน้า ๑๕๕ และจุลชีพ ชินวรรโนน, ๒๕๑๖, หน้า ๘ - ๙)

สายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีนในยุคปัจจุบัน

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศไทยกับจีนเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์กรณีที่เวียดนามรุกรานกัมพูชาในปี พ.ศ.๒๕๔๑ และมีกองกำลังทหารเวียดนามได้รุกร้าวเข้าประเทศพม่าและประเทศไทยในปี พ.ศ.๒๕๔๓ ยิ่งทำให้ไทยกับจีนมีความไม่สงบกันมากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหากัมพูชา จันได้มีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนทั้งในระดับพระราชวงศ์ ผู้นำรัฐบาล ผู้นำทางทหารและมีการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์จากจีนมากขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๒๐ จนกระทั่งย่างเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ได้ทำให้ทั้งไทยและจีนมีความเข้าใจกันมากขึ้นรวมทั้งเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศไทยด้วยการต่อต้านภัยคุกคามจากเวียดนามร่วมกันตลอดจนยอมรับและให้ความเคารพในอำนาจอธิปไตยโดยไม่แทรกแซงกิจการภายในเชิงกันและกัน จึงทำให้รัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีนเปลี่ยนท่าทีในการดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงมาสู่แนวทางที่เป็นมิตรและมีความร่วมมือที่เกือบกลют่อ กันมากขึ้น

ศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย ศิริไกร (๒๕๔๙) แห่งคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ความสัมพันธ์ไทย-จีน สมัยศวรรษ : บทเรียนสำหรับอนาคต” โดยกล่าวถึงสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศไทยที่ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดลง โดยเฉพาะหลังจากที่สหราชอาณาจักรได้ปรับความสัมพันธ์กับจีน เพื่อถ่วงดุลอำนาจกับสหภาพโซเวียต และการที่ผู้นำสหราชอาณาจักรนั้น คือ ประธานาธิบดีนิกสัน ได้เดินทางไปเยือนจีนในปี พ.ศ.๒๕๑๕ ทำให้ประเทศไทยต่าง ๆ ต้องหันไปสร้างความสัมพันธ์กับจีน เช่น ญี่ปุ่น พลิบปินส์ มาเลเซีย และไทย เป็นต้น แต่สำหรับประเทศไทย มีเหตุผลที่สำคัญจนทำให้นายกรัฐมนตรีของไทยในขณะนั้น คือ ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ต้องเร่งรีบในการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนที่กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๘ ด้วยเหตุผล ๓ ประการใหญ่ ๆ ได้แก่

๑. ต้องการแสดงออกว่า ประเทศไทยมีนโยบายต่างประเทศที่มีความก้าวหน้าและเป็นอิสระในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ที่จะช่วยให้การเมืองของเรามีความโปร่งใส

๒. ผลดีของการเปิดความสัมพันธ์กับจีน จะสามารถสร้างแรงกดดันต่อเวียดนาม และทำให้เวียดนามต้องเปลี่ยนท่าทีต่อจดถนนเดื่อนไปสู่สำหรับการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย (หลังจากที่เวียดนามได้แสดงความก้าวหน้าต่อไทย เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๘ ใน การเรียกร้องให้ไทยส่งมอบเครื่องบินของทหารเวียดนามได้ ที่น้ำเข้ามาลี้ภัยในไทยคืน และให้ไทยชดใช้ค่าปฏิกรรมสังคมที่ไทยมีส่วนร่วมในสังคมเวียดนาม รวมทั้งให้ไทยปิดฐานทัพสหัสข้า ในประเทศไทย) อันจะนำไปสู่หนทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของคาบสมุทรอินโดจีนได้ดียิ่งขึ้น

๓. การเปิดความสัมพันธ์กับจีนแผ่นดินใหญ่ มีความสอดคล้องกับแนวโนยบายต่างประเทศของประเทศไทยต่าง ๆ ที่ในช่วงนั้น ต่างก็ให้การยอมรับรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ถึงประมาณ ๑๐๐ ประเทศและยอมรับในนโยบายจีนเดียว โดยให้อธิบายว่า ได้หัวนเป็นจังหวัดหนึ่งของจีน

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย ศิริไกร ได้กล่าวถึงรูปแบบด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนว่า มีความสัมพันธ์ทั้งในระดับทวิภาคีและในระดับพหุภาคีตามกรอบความร่วมมือระหว่างจีนกับกลุ่มอาเซียน อันทำให้ไทยกับจีนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น รวมทั้งได้ขยายขอบเขตของความร่วมมือครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร

แต่อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นจากพัฒนาการของปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอกประเทศ ที่มีความสอดคล้องเกื้อกูลต่อกัน รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ของผู้นำทั้งของฝ่ายไทยและฝ่ายจีนในการปรับปรุงนโยบายเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนตามช่วงเวลาต่าง ๆ กล่าวคือ

๑. ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๑๘ - ๒๕๒๐ เป็นช่วงเวลาของการยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ หลังจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๘

๒. ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๒๐ - ๒๕๓๐ เป็นช่วงเวลาที่ไทย จีนและอาเซียนร่วมมือกันสร้างความกดดันให้เวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชา และร่วมกัน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

รักษาสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยในปี พ.ศ.๒๕๓๗ จีนสนับสนุนการก่อตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของเวทีการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) และจีนเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๓๘

๓. ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๐ ถึงปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาที่จีน อาเซียน และประเทศไทยเข้าร่วมมือกันแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจของเอเชีย และวางแผนสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจรวมทั้งการเงินในการแก้ไขปัญหาในระยะยาวให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งโดยการทำข้อตกลงแลกเปลี่ยนเงินตรา การจัดตั้งเขตการค้าเสรี การจัดตั้งประชาคมเอเชียตะวันออก การจัดตั้งสถาบันการเงินและเงินสกุลของเอเชีย

ศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย ศิริไกร ได้ตั้งข้อสังเกตถึงบทเรียนของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ดังนี้

ประการแรก การร่วมมือระหว่างประเทศไทยในภูมิภาคเดียวกันโดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียนเป็นผลประโยชน์ที่มีความสำคัญและการกว่าการพึ่งพาอำนาจจากภายนอกภูมิภาค

ประการที่สอง ผลประโยชน์ของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงได้ ตามสถานการณ์และตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศไทย

ประการที่สาม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับจีนในประวัติศาสตร์ตลอดจนความใกล้ชิดกันทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม มีส่วนสำคัญในการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ และดำเนินความสัมพันธ์ไปได้อย่างรวดเร็วนอกจากนั้น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเรียนรู้ร่วมกัน ได้นำไปสู่ความเข้าใจและไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

ประการสุดท้าย ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงของประเทศไทยต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในภูมิภาค โดยการส่งเสริมความร่วมมือและจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก เพื่อสามารถแข่งขันและต่อรองกับกลุ่มอื่น ๆ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีนควบคุมโลก (ฉบับปรับปรุง)

รองศาสตราจารย์ ดร.จุลชีพ ชินวรรโน (๒๕๔๘) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในระยะเวลา ๓๐ ปี (พ.ศ.๒๕๑๙ - ๒๕๔๘) โดยพบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์สามเส้าระหว่างจีน สาธารณรัฐจีน และสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประทับตราจีนกับสหภาพโซเวียต ในปี พ.ศ.๒๕๑๒ ทำให้จีนเร่งภัยคุกคามจากสหภาพโซเวียตและหันไปปรับความสัมพันธ์กับสหราชอาณาจักร ในขณะนั้นสหราชอาณาจักรจะถอนทหารออกจากสุนหนาติ แล้วต้องการให้จีนลดการสนับสนุนทางทหารแก่โซเวียตเนื่องจากความไม่สงบในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากข้อตกลงของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ทำให้ไทยจำเป็นต้องปรับนโยบายด้านต่างประเทศและการตอบแทนของสหราชอาณาจักร ในภูมิภาคนี้ได้ส่งผลให้จีนกับสหภาพโซเวียตแยกซึ่งกัน เข้ามาเมืองไทยแทนที่สหราชอาณาจักร เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญ

ส่วนปัจจัยภายในที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งของไทยและจีน ก่อให้เกิดการสืบทอดอำนาจในจีน ทำให้ผู้นำจีนที่เน้นการอยู่ร่วมกันโดยสันติ เช่น โจ เลินไหล และเต็ง เสี่ยวผิง ได้มีบทบาทมากกว่าผู้นำสายอุดมการณ์เข้มข้น อีกทั้งความขัดแย้งกับสหภาพโซเวียตทำให้จีนต้องปรับนโยบายต่างประเทศโดยสร้างแนวร่วมกับประเทศไทยเพื่อบ้านในเอเชียเพื่อต่อต้านการขยายอิทธิพลของสหภาพโซเวียต สำหรับปัจจัยภายนอกในประเทศไทยได้แก่ เหตุการณ์๑๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๖ ทำให้รัฐบาลทหารหมดอำนาจลงและเปิดโอกาสให้รัฐบาลพลเรือนที่มีความอ่อนตัวขึ้นมามีอำนาจทางการเมือง จนนำไปสู่การปรับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

นอกจากนี้ ผลประโยชน์ทางด้านความมั่นคง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยกับจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันในปี พ.ศ.๒๕๑๙ โดยจีนคาดหวังว่าจะสร้างแนวร่วมกับไทยในการต่อต้านอิทธิพลของสหภาพโซเวียต อีกทั้งใช้ไทยเป็นประตูในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศไทยและอาเซียนอีก ๑ ส่วนผล

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ประโยชน์ของไทยคือ การคาดหวังว่าจีนจะลดการสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์ในไทยได้ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ความมั่นคงภายในของไทย รวมทั้งคาดหวังที่จะให้จีนมาคานอำนาจกับเวียดนามที่กำลังมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นหลังได้รับชัยชนะในสงครามเวียดนาม นอกจานั้นแล้ว ไทยมีความต้องการซื้อน้ำมันจากจีนในราคามิตรภาพ เพื่อปรับเทาความขาดแคลนน้ำมันจากวิกฤติการณ์น้ำมันในตะวันออกกลาง ตลอดจนไทยต้องการให้จีนช่วยซื้อผลิตผลทางการเกษตรของไทย

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ ไทยกับจีน ได้มีผลประโยชน์ด้านความมั่นคงที่สอดคล้องกัน จากการที่เวียดนามรุกรานประเทศไทยกับจีนกล้ายเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาภัยพุชชา จนทำให้เวียดนามยอมถอนทหารออกจากภัยพุชนาในปี พ.ศ.๒๕๓๒ อันเป็นผลให้ไทยมีความใกล้ชิดกับจีนมากขึ้นและไทยมีบทบาทที่สำคัญในการอธิบายให้ประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มอาเซียนได้เข้าใจจีน ทำให้ภาพลักษณ์ของจีนดีขึ้น และเมื่อหลังยุคสองครามเย็นสิ้นสุดลงในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ประเทศไทยกับจีนก็มีความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำแม่น้ำโขงรวมทั้งมีการขยายเมืองเรือระหว่างผู้นำในระดับรัฐบาลและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ยิ่งเป็นการกระชับความสัมพันธ์ที่แนบแน่น ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม กีฬา วิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งมีความร่วมมือทางการทหารที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

บทบาทของจีนในปัจจุบันกำลังก้าวจากการเป็นมหาอำนาจในระดับภูมิภาคไปสู่เวทีในระดับโลก ทำให้เป็นทั้งโอกาสและผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับไทย ในบางประเด็นทางการเมืองและเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาไต้หวัน ปัญหาของค์ดาไลلامะ ปัญหาทัวร์คุนย์หรือญ ปัญหาคนจีนลอดรัฐ ปัญหาจากข้อตกลงการค้าเสรีและปัญหาการพัฒนาในลุ่มน้ำแม่น้ำโขง เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัจจัยที่อ่อนไหวต่อความใกล้ชิดในความสัมพันธ์ไทยกับจีนคือภัยคุกคามมิตร ได้แก่ ความผูกพันและการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมจากการที่ประเทศไทยกับจีนไม่มีพร้อมเดนติดกัน ทำให้ไม่มีข้อขัดแย้งเกี่ยวกับดินแดน และการมีผลประโยชน์ร่วมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาประเทศ ของประเทศไทย ตลอดจนการ

ส่งเสริมให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคงและมีความมั่งคั่งภายในตัว หลัก ๕ ประการของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และวิสัยทัศน์ของการเขียนในการสร้างประชาคมเอเชียตะวันออกภายใต้กรอบความร่วมมือแห่งเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD) อันจะทำให้เป็นฐานที่สำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า ผลจากการวิจัยที่ รองศาสตราจารย์ ดร. จุลชีพชินวรรโน ค้นพบนั้น มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศาสตราจารย์ ดร. สุรชัย ศิริไกร ในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินไวซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะผลักดันให้นำไปสู่ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีน

แนวโน้มในอนาคตของสายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับจีน

หลายปีที่ผ่านมา นี้ เศรษฐกิจของจีนได้พัฒนาครุ่นหน้าไปเป็นอย่างมาก และกลายเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของไทย จนทำให้ภาษาจีนกลายเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญในการใช้ติดต่อค้าขายและประกอบธุรกิจ จากครั้งหนึ่งที่ภาษาจีนเคยเป็นภาษาตัวอังห้ามในประเทศไทย แต่ปัจจุบันนี้กลับกลายเป็นภาษาที่ได้รับความสนใจจากคนไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้สังเกตได้จากจำนวนสถาบันภาษาที่เปิดสอนภาษาจีนได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในหลายปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ จีนยังให้ความสำคัญกับการเผยแพร่องค์ความรู้และมุนหเรือที่เรียกว่า Soft Power จึงทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนหรือวัฒนธรรมจีนได้กลายเป็นเครื่องมือของรัฐบาลจีนในการเผยแพร่องค์ความรู้และมุนหเรือของตนเองอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้จีนจึงมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนและปรัชญาจีนในเมืองไทย ซึ่งก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากรัฐบาลไทย และต่อมาก็ได้มีการเปิดสถาบันชั้นนำขึ้นทั่วประเทศไทยรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนมากทั้งหมด ๑๗ แห่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งถือว่ามากที่สุดในกลุ่มประเทศในอาเซียนและมีผลการดำเนินงานดีที่สุดในโลก

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

นอกจากนี้แล้ว เชื้อพระวงศ์ของไทยยังมีบทบาทช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างไทยและจีนให้มีความแน่นแฟ้นยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีกด้วย โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๔ เป็นต้นมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเริ่มเสด็จเยือนประเทศไทย พระองค์ทรงเป็นผู้นำคนสำคัญหรือสมาชิกในพระราชวงศ์พระองค์เดียวในโลกที่เสด็จเยือนประเทศไทยทุกมณฑล และพระองค์ยังทรงเป็นที่รักยิ่งของประชาชนชาวจีน โดยสมาคมวิเทศสัมพันธ์แห่งประชาชนจีนยังยกย่องพระองค์ท่านว่า เป็นทูตสันถวไมตรีระหว่างประเทศไทยและประเทศไทยอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น พระองค์ยังได้รับยกย่องจากชาวจีนว่าเป็น ๑ ใน ๑๐ ของมหามิตรที่ดีที่สุดของจีนในรอบศตวรรษที่ผ่านมา นอกจากนี้จากองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีแล้ว ก็ยังมีสมาชิกชาววงศ์ไทยอีกพระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงลักษณ์อัครราชกุมารี โดยพระบรมราชโภตของพระองค์ในการทรงเครื่องดุษฎีจีนโบราณกุ่เจิงเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก จนทำให้กระทรวงวัฒนธรรมของจีนพยายามดำเนินการทุกๆ วัฒนธรรมให้แก่พระองค์ (จิราనุวัฒน์ สรัสตินท์ แล้วให้ ว้านผิง, หน้า ๑๒ - ๑๓)

แนวโน้มในอนาคตของสายสัมพันธ์แบบพิเศษที่ใกล้ชิดระหว่างไทยกับจีนก็ได้ปรากฏทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น ขณะที่ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีของไทยก็ได้ตั้งประเด็นเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาความสัมพันธ์ความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของทั้งไทยและจีนในโอกาสที่ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยกล่าวปาฐกถาณ โรงเรียนพระคocomมิวนิสต์จีน เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๕ ดังนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕)

๑. ความสัมพันธ์ไทยกับจีนมีพลวัตอย่างต่อเนื่อง เมื่อปี พ.ศ.๒๐๑๐ ไทยและจีนได้ยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ในการเยือนจีนในครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้สถาปนาความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ในการจัดการน้ำ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของไทยที่จีนสามารถตอบสนองได้โดยอาศัยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของจีน

นอกจากนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องมีการหารือในเชิงยุทธศาสตร์อย่างใกล้ชิด โดยอาศัยความเป็นมิตรของไทยและจีน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาของความสัมพันธ์ ไทย-จีน นายกรัฐมนตรีสีกุโภจิที่มีมิตรของจีน หรือ “Friends of China” ในระดับสูง ซึ่งประกอบไปด้วยอดีตผู้นำประเทศไทย ดังนั้น สิ่งที่ประสงค์จะเห็นในอนาคต อันใกล้คือ การมีเครือข่ายมิตรของไทย หรือ “Friends of Thailand”

๒. ไทยเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ เป็นหนึ่งในฐานะประเทศ ผู้ก่อตั้งสมาคมอาเซียน ในขณะที่จีนเป็นประเทศคู่เจรจา ที่เก่าแก่และมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน ดังนั้น ไทยและจีนควร ใช้กรอบความร่วมมืออาเซียนในการจัดการกับความท้าทายร่วมกันของภูมิภาค อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การปราบปรามโจรลักดัด การปราบปรามการก่อการร้าย การรับมือ กับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น ส่วนในกรอบ อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงนั้น จีนมีบทบาทที่สำคัญ เช่นกัน โดยเฉพาะ การพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศไทย ซึ่ง การแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาเครือข่ายคมนาคม ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจใหม่-ใต้ ตะวันออก-ตะวันตกอย่างครบรวงจร ซึ่งช่วยลด ต้นทุนทางด้านการค้า ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ร่วมกัน ยังเป็นการกระจายรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ของสองฝ่ายด้วย ในการนี้ไทยยินดีที่การก่อสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ ๔ ที่เชื่อมระหว่างจังหวัดเชียงรายกับหัวทยารายของลาว ซึ่งมีเส้นทางเชื่อม กับมณฑลยูนนานของจีน มีกำหนดจะแล้วเสร็จและเปิดใช้ในวันที่ ๑๗ เดือน ๑๒ ปี ค.ศ. ๒๐๑๗

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับจีนก้าวสู่ศูนย์กลางที่สามในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ โดยไทยซึ่งรับหน้าที่เป็นประธานงานระหว่างอาเซียนกับจีนตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ค.ศ.๒๐๑๖ จะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เพื่อสหท้วงถึงผลประโยชน์ ร่วมกันของประเทศไทยทั้ง ๑๓ ประเทศ โดยจะยึดถือหลักการ ๓ ประการ คือ^๑ (๑) ความจริงใจ (๒) ความตรงไปตรงมา (๓) ความเคารพและเข้าใจซึ่งกันและกัน และไทยจะผลักดันความร่วมมือใน ๓ ประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

คือ (๑) การใช้กรอบอาเซียน-จีน เป็นกลไกในการผลักดันให้เกิดประชาคมเอเชีย ตะวันออก (๒) การเข้มโยงระหว่างกัน และ (๓) การจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ ในบรรยาการที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์ต่อกัน โดยจะให้ความสำคัญกับการประสานงานอย่างใกล้ชิด และการหารืออย่างสม่ำเสมอระหว่างกันในทุกระดับ

๔. จีนมียุทธศาสตร์มุ่งลงให้ และดำเนินนโยบาย Go Global เพื่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในและย้ายฐานการผลิตออกไปนอกประเทศ ไทยตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดี ที่จะเป็นศูนย์กลางและเป็นประตูเขื่อมโยงจีนกับอาเซียน ทั้งหมด ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรและวัตถุดิบที่ใกล้กับจีนมากที่สุด และเป็นตลาดการค้าและการลงทุนของจีนขนาดใหญ่ถึง ๖๐๐ ล้านคน นอกจากนั้น ความตกลงด้านการค้า การค้าบริการและการลงทุนซึ่งมีผลบังคับใช้ระหว่างอาเซียนกับจีนได้เป็นกลไกส่งเสริมให้การค้าระหว่างอาเซียนกับจีนมีความคล่องตัวและเป็นประโยชน์ร่วมกันยิ่งขึ้น

๕. ประชาชนคือพลังขับเคลื่อนความสามัคคีที่สำคัญยิ่งต่อความสามัคคีระหว่างประเทศไทยจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างประชาชนและเยาวชน ในด้านการศึกษาและวัฒนธรรมต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันและเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อก้าวไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมเอเชีย ตะวันออก ในกรณี การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมไทยในจีน และศูนย์วัฒนธรรมจีนในไทย จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจและไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประชาชนอย่างยั่งยืน

ขณะที่ นายกรัฐมนตรีหลี เค่อเฉียง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ ตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งนายกรัฐมนตรีจีนได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ สยามบรมราชกุมารี และพบหารือกับ พล.อ. ปริญ ติณสูลานนท์ ประธานองค์มนตรี รวมทั้งพบหารือกับนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานสภาพัฒนาธุรกิจและประธานรัฐสภา และนายนิคม ໄวรัช พานิช ประธานวุฒิสภาและรองประธานรัฐสภาซึ่งการพบหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีจีนกับนายกรัฐมนตรีไทย ได้ทำให้ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนทัศนะและเห็นพ้องเรื่อง

ต่าง ๆ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในวงกว้าง ทั้งประเด็นทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ อันเป็นก้าวสำคัญของความพยายามที่ดำเนินมายาวนานในการกระชับความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงแลงร่วมกันว่า นับตั้งแต่การสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านในปี ค.ศ.๒๐๑๗ ความสัมพันธ์ไทย-จีนได้เข้าสู่พัฒนาการใหม่ มีศักยภาพและโอกาสความร่วมมือในอนาคตที่มากขึ้น โดยก้าวหนึ่งของประเด็นทวิภาคีและสร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก และมีประเด็นสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือกัน สรุปได้ ๔ ประเด็นใหญ่ ๆ (กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖) ได้แก่

ประเด็นแรก ทางด้านการเมือง ซึ่งทั้งไทยและจีนจะยึดมั่นต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎบัตรสหประชาชาติ และยึดถือหลักท้าประการของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รวมทั้งการสนับสนุนซึ่งกันและกันในประเด็นสำคัญที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน โดยประเทศไทยย้ำถึงการยึดมั่นในนโยบายจีนเดียว และจะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อพัฒนาการความสัมพันธ์สองฝ่ายดังกล่าว รวมชาติของจีนโดยสันติ ส่วนจีนได้ย้ำถึงความเคารพและสนับสนุนความพยายามของไทยที่จะรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ และบูรณาภาพแห่งดินแดนเพื่อปรับลุล思绪ีรภาพด้านการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน นอกจากนี้ ทั้งไทยและจีนจะปฏิบัติตามปฏิญญาร่วมระหว่างกันในการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านที่ประกาศเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ค.ศ.๒๐๑๒ (พ.ศ.๒๕๕๕) และจะใช้มาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทยกับจีน และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในสาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งจะผลักดันความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในด้านต่าง ๆ

ประเด็นที่สอง ทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการเงิน โดยจะส่งเสริมความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่การเติบโตของการค้าและการลงทุนทวิภาคีผ่านกลไกต่าง ๆ เช่นคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจ การค้า และ

ยุทธศาสตร์จีนแห่งที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

การลงทุนระหว่างไทยกับจีน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ย้ำถึงความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมายการค้าทวิภาคี ๑ แสนล้านдолลาร์สหรัฐฯภายในปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) ด้วยเหตุนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้องว่าการค้าและความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ควรดำเนินไปภายใต้แผนพัฒนาระยะ ๕ ปี นอกจากนี้ จะพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการลงทุนทวิภาคีโดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการลงทุน และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เป็นมิตรต่อกัน รวมทั้งจะส่งเสริมความร่วมมือให้ใกล้ชิดขึ้นในด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนในอุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ และอุตสาหกรรมสีเขียว โดยทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและประสบการณ์ระหว่างกันเกี่ยวกับเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเกษตรผ่านการพัฒนาสหกรณ์ การแปรรูปและการค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร การลงทุนในธุรกิจด้านการเกษตร และการประสานนโยบายด้านการเกษตร อีกทั้งจะเพิ่มความร่วมมือด้านการเงินและการธนาคารให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ส่งเสริมการใช้เงินตราสกุลท้องถิ่นของแต่ละประเทศในการชำระเงินการค้าและการลงทุนทวิภาคี ดำเนินการกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสมบูรณ์ และอำนวยความสะดวกแก่ความรวมมือด้านการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ ทวิภาคี ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะหารือร่วมกันเรื่องการจัดระบบบริการหักบัญชีเงินหยวน (RMB clearing service) ที่สะดวกขึ้น

ประเด็นที่สาม ด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคง โดยจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการเยือนระหว่างกองทัพ ผ่านการหารือประจำปีด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมทั้งสองฝ่าย ส่งเสริมการร่วมซ้อมรบ และการฝึกต่อสู้กับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ และขยายความร่วมมือด้านความซ่อนเร้นเพื่อมนุษยธรรมและบรรเทาทุกข์จากภัยพิบัติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนจะกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมความพยายามป้องกันและต้านการก่อการร้าย การลักลอบขนยาเสพติด การค้ามนุษย์ การเข้าเมืองผิดกฎหมาย การหลอกหลวงทางโทรศัพท์ การฟอกเงิน อาชญากรรม

ทางคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมทางอาชญากรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในความวิตกกังวลร่วมกัน และส่งเสริมการสร้างสถาบันด้านการบังคับใช้กฎหมายและความมั่นคงในแม่น้ำโขง นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องจะกระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในสาขาวิชาความมั่นคงทางคอมพิวเตอร์อีกด้วย

ประเด็นที่สี่ ด้านการคุณน้ำคุณและความเชื่อมโยง มุ่งส่งเสริมความเชื่อมโยง
โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณน้ำคุณ โดยเชื่อมโครงข่ายระบบระบายน้ำ สปป.ลาว
เมียนมา และเชื่อมถนน ท่าเรือ ท่าอากาศยานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อ
การเคลื่อนย้ายสินค้าและคน และเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวในภูมิภาค
ซึ่งฝ่ายจีนแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมในโครงการสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อม
ระหว่างหนองคายกับบ้านภาชี โดยให้มีการชำระค่าใช้จ่ายบางส่วนในรูปสินค้าเกษตร
ส่วนฝ่ายไทยก็ยินดีต่อความสนใจของฝ่ายจีน และจะเข้าสู่การหารือเรื่องดังกล่าว
กับฝ่ายจีนในโอกาสแรก บนพื้นฐานของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลทั้งสอง
ฝ่ายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านรถไฟในประเทศไทย โดยแลกเปลี่ยนกับ
สินค้าเกษตรจากประเทศไทยที่ลงนาม เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๗๓ (พ.ศ.
๒๕๗๔)

ประเด็นที่ห้า ด้านวัฒนธรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว จะดำเนินการอย่างกระตือรือร้นตามแผนปฏิบัติการฯ ด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในแต่ละประเทศ ยิ่งขึ้น ฝ่ายจีนจะสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมไทย ณ กรุงปักกิ่ง และให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่การก่อสร้าง ฝ่ายไทยยิ่งกว่าจะสนับสนุนศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะเพิ่มการแลกเปลี่ยนในด้านภาพยนตร์และโทรทัศน์ รวมถึงความร่วมมือในการผลิตภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ทั้งสองฝ่ายส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในด้านวรรณกรรมและภาษาของกันและกัน และสนับสนุนให้สำนักพิมพ์ของตนเข้ามีส่วนร่วมในงานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นในอีกประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ จะดำเนินการตามความตกลงทวิภาคีต่าง ๆ เรื่องความร่วมมือด้านการศึกษา และการรับรองวุฒิบัตรและปริญญาที่ออกโดย

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

สถาบันอุดมศึกษาของกันและกัน รวมทั้งกระทรวงซึ่งความร่วมมือด้านการศึกษาและวิจัยระหว่างหน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนในแต่ละประเทศ ทั้งสองฝ่ายยังยินดีต่อการจัดตั้งสถาบันของจีและห้องเรียนของจีแห่งใหม่ ในประเทศไทย ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะเพิ่มการแลกเปลี่ยนนักศึกษาต่างชาติ เพิ่มความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกอบรมวิชาชีพอีกด้วย ตลอดจนจะเจรจาและลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการยกเว้นการตรวจตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดáiไทย-จีน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปมาหากันโดยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวของตนเดินทางไปอีกประเทศเพิ่มขึ้น และส่งเสริมคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านท่องเที่ยว รวมถึงการให้บริการและการอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้นแก่นักท่องเที่ยว และปักป้องผลประโยชน์ักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

ประเด็นที่หก ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม จะกระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมากขึ้นในสาขาวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมและสังคมบนพื้นฐานของความรู้ภายใต้กรอบคณะกรรมการร่วมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย-จีน ด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งห้องทดลองและศูนย์วิจัยร่วมในสาขาสำคัญต่าง ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน โดยให้สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยและธุรกิจต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้สามารถทำการวิจัยร่วมระดับสูง และส่งเสริมความร่วมมือระยะยาวที่ยั่งยืนได้ สองฝ่ายยังเห็นพ้องกันที่จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและฝึกอบรมบุคลากรระหว่างกัน รวมถึงการทำางานการแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ และส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ไปทำงานในอีกประเทศในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ สนับสนุนการสร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างอาเซียนกับจีนอย่างกระตือรือร้นและจะส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกันเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านเทคโนโลยีของภูมิภาค ตลอดจนจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านเทคโนโลยีขั้นสูง มีการเสริมสร้างเวทีความร่วมมือ กระชับความร่วมมือ

ด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างธุรกิจในสาขาวารสีสารเรื้สาย และอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง และเพิ่มโครงการความร่วมมือในสาขาเทคโนโลยีการบิน การบินอาชีวศึกษา และดาวเทียม และการประยุกต์ใช้ รวมทั้งยาชีวภาพ โดยทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้อง ที่จะขยายความร่วมมือทวิภาคี ด้านเทคโนโลยีอาชีวศึกษาและการประยุกต์ รวมทั้งพัฒนา เวทีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและบริการด้านการสำรวจดาวเทียมระยะไกล

ประการที่เจ็ด ด้านพลังงาน จะรับซับความร่วมมือด้านพลังงานในสาขาต่าง ๆ ประกอบด้วย (១) การพัฒนาและใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (น้ำมัน ก๊าซ และถ่านหิน) (២) การพัฒนาการผลิตไฟฟ้า ตลอดจนการซื้อขาย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง (៣) การพัฒนาพลังงานสะอาด พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก และ (៤) ประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงาน การเติบโตสีเขียว และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระหว่างทั้งสองประเทศ

ประเด็นที่แปด ด้านมหาสมุทร จะรับซับความร่วมมือด้านการสำรวจมหาสมุทรและข้าวโลก ส่งเสริมการปฏิบัติการและการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการวิจัยร่วมด้านสภาพภูมิอากาศและระบบนิเวศทางทะเลที่จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย ส่งเสริมการก่อสร้างระบบสำรวจสิ่งแวดล้อมและพยากรณ์สำหรับทะเลจีนใต้และทะเลอันดามัน ดำเนินโครงการความร่วมมือด้านการวิจัยสิ่งมีชีวิตในทะเลที่ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งสนับสนุนแผน ៥ ปีสำหรับความร่วมมือทางทะเลไทย–จีน ระหว่างทบทวนกิจกรรมมหาสมุทรของจีนกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย (ค.ศ.២០១ - ២០១៨ หรือ พ.ศ.២៥៥៧ – ២៥៥១) โดยฝ่ายจีนยังยินดีให้เจ้าหน้าที่ไทยเข้าร่วมการสำรวจวิจัยข้าวโลกได้ด้วย

ประเด็นที่เก้า ด้านความร่วมมือในภูมิภาคและระหว่างประเทศ ทั้งไทยและจีนย้ำความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มการประสานและการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและสนับสนุนกันและกันในด้านกิจกรรมภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคตลอดจนย้ำถึงความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อรับมือกับประเด็นด้านความ

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

มั่นคงร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวัสดุคงทนด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ ภายใต้การอุปถัมภ์รัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศไทย (ADMM-Plus) นอกจากนี้ ฝ่ายจีนได้ขึ้นชั้นบทบาท ที่แข็งข้นของไทย ในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับจีน โดยในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ทั้งสองฝ่ายถือความมุ่งมั่นที่จะร่วมมืออย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมความมีวีเนื้อเชื่อใจและความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันระหว่างอาเซียนกับจีน และกระชับความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ รวมถึงร่วมกันยกระดับความตกลงว่าด้วยการค้าเสรี อาเซียน-จีน (ACFTA) และใช้ประโยชน์จากการทุนความร่วมมือทางทะเลอาเซียน-จีนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขยายความร่วมมือทางทะเล อันจะนำไปสู่การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างอาเซียน-จีนต่อไป ซึ่งประเทศไทยได้รับทราบด้วยความยินดีถึงข้อเสนอของจีนที่ให้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย ตลอดจนจะกระชับความร่วมมือภายใต้การอุปถัมภ์ภาคต่าง ๆ ที่นำโดยอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาเซียนบวกสาม (APT) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) เพื่อส่งเสริมกระบวนการรวมตัวในเอเชียตะวันออก ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะร่วมกันผลักดันความร่วมมือข้อริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่ความเป็นพหุพาคี (CMIM) กลไกระบบสำรองข้าวณูชน์เงินอาเซียนบวกสาม (APTEERR) และหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียนบวกสาม โดยทั้งสองฝ่ายหวังจะเห็นความสำเร็จในการดำเนินการตามแคลงการณ์พนมเปญว่าด้วยข้อริเริ่มด้านการพัฒนาในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ขณะที่ฝ่ายจีนสนับสนุนความริเริ่มของไทย ที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมระหว่างประเทศไทย ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาค แม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง และฝ่ายจีนได้ย้ำว่าจะยังคงสนับสนุนการพัฒนาอาเซียน เพื่อการบรรลุความเป็นประชาคมอาเซียน และวาระของอาเซียน หลังปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) รวมทั้งบทบาทนำของอาเซียนในความร่วมมือในเอเชียตะวันออก ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าประเทศไทยจีนได้ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างสันติโดยรัฐอธิบดีที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผ่านการหารือและการเจรจาที่ยังมีติดต่ออย่างต่อเนื่อง รัฐที่เกี่ยวข้องอย่างถ้วน รัฐที่เกี่ยวข้องควรจะแยกความแตกต่างไว้ และแสดงให้ความ

ເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະດຳເນີນກារພັນນາຮ່ວມກັນ ໂດຍທັງສອງຝ່າຍເຫັນພ້ອງຈະທຳການຮ່ວມກັນ
ອຢ່າງໄກລ້ສືດເພື່ອສ່າງເສຣິມກາຣດຳເນີນກາຣຕາມປົງລູງຄູວ່າດ້ວຍກາຣປົງບັດຂອງກາຄີໃນ
ທະເລຈິນໃຕ້ (DOC) ອຢ່າງເຕີມທີ່ແລະມີປະສິທິກາພ ພັກດັນກາຣທາງເຮືອເຮືອແນວປົງບັດ
ໃນທະເລຈິນໃຕ້ (COC) ບນພື້ນຖານຂອງຈັນທານຕີ ເພື່ອໃຫ້ທະເລຈິນໄຕ້ກາລຍເປັນທະເລ
ແກ່ຮັບສັນຕິກາພ ມິຕຣກາພ ແລະຄວາມຮ່ວມມືອ ນອກຈາກນີ້ ຈະເສຣິມສ້າງກາຣປະສາງງານ
ແລະຄວາມຮ່ວມມືອ ຮະວ່າງກັນກາຍໄດ້ກຣອບສຫປະຫາດີ ກຣອບອງຄົກກາຣຄໍາໂລກ
(WTO) ກຣອບຄວາມຮ່ວມມືອທາງເຄຣະຫຼັກຈິຈ ໃນກົມິກາຄາເອເຊີຍແປ່ຈິປິກ (APEC) ກຣ
ປະຫຼຸມເອເຊີຍ-ຢູ່ໂຮປ (ASEM) ກຣອບຄວາມຮ່ວມມືອເອເຊີຍ (ACD) ແລະກລໄກກົມິກາຄ
ຮະວ່າງປະເທດອື່ນ ។

ຄວາມຮ່ວມມືອດ້ານກາຣທາຮະຫວ່າງໄທຍກັບຈິນ

ອາຈາກລ່າວໄດ້ວ່າ ສຖານກາຣົນຄວາມມັນຄົງທີ່ເປັນປັຈຈັຍກາຍນອກແລະ
ປັຈຈັຍໃນຂອງປະເທດໄທຢູ່ຈິນທີ່ມີຄວາມສອດປະສາງກັນ (Intertwine) ປຶ້ງ
ເກີດຈາກສາຍສັນພົມແບບພິເສດທີ່ມີຄວາມສລັບສັບຂອງຮ່ວ່າງໄທຍກັບຈິນ ໂດຍມີທັງ
ຄວາມໄກລ້ສືດສົນນມດຸຈົງຄູາຕິມິຕຣໃນຄຣອບຄວາວເດີຍກັນມາດັ່ງແຕ່ໂປຣານກາລ ແລະ
ມີຄວາມທ່າງເທິນ ອ້ວຍແມ່ກະທີ່ມີຄວາມຫວາດຮະແງຕອກັນໃນບາງຫວັງເວລາ ໂດຍເພັະ
ຫລັງຈາກຈິນໄດ້ສັກປາປະເປົນສາຮາຣນຮັບປະໜັນຈິນແລະປກຄຣອງປະເທດໃນຮະບອບ
ຄອມມິວິນິສຕ ເນື່ອວັນທີ ១ ຕຸລາຄມ ພ.ສ.២៤៣២ ທຳໃຫ້ຜູ້ນໍາຂອງໄທຍມີຄວາມຫວາດຮະແງ
ຕ່ອງກັບຄຸກຄາມຈາກລ້ຖືຄອມມິວິນິສຕທີ່ຈະກຣະທບຕ່ອງຄວາມມັນຄົງຂອງชาຕີ ຈນກຣທັງ
ສຖານກາຣົນຄວາມມັນຄົງຮ່ວ່າງປະເທດໄດ້ເປີລື່ອນແປ່ງໄປ ຈາກກາຣທີ່ສຫຮັບ
ກັບຈິນໄດ້ລັດທ່າທີ່ເຊື່ອກ່າວັດຕ່ອກັນແລະທັນມາປັບຄວາມສັນພົມຮ່ວ່າງກັນ ເພື່ອ
ຄ່ວງດຸລຸ່ມານຳຈັກປະເທດສະກາພໂຈເວີຍຕີທີ່ກໍາລັງແຜ່ຍາຍອິທິພລເພີ່ມມາກັ້ນ ຕ່ອມາ
ເນື່ອປະຮານາຮົບດືນິກສັນແຮ່ສຫຮັບ ໄດ້ເດີນທາງໄປຢືນຈິນຍ່າງເປັນທາງການໃນຈ່າງ
ເດືອນກຸມກາພັນຮ ພ.ສ.២៥១៥ ທຳໃຫ້ຮັບປາລໄທຢູ່ຕ້ອງທັນກາຣດຳເນີນໂຍບາຍດ້ານ
ຄວາມມັນຄົງແລະນໂຍບາຍຕ່າງປະເທດໃໝ່ (ສຸຮັບ ສີຮີໄກ, ២៥៥៨, ໜ້າ ២; ອານັນທີ
ປັນຍາຮູນ, ២៥៥២, ໜ້າ ១៥៥)

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

รัฐบาลไทยในขณะเวลานี้เห็นว่า เวียดนามซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียต เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของไทย จากการที่เวียดนามได้ส่งคนผู้แทนมาเจรจากรับรัฐบาลไทยเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๘ โดยเรียกร้องให้ไทยใช้ปฏิกรรมสังคมกรณีที่เครื่องบินทิ้งระเบิดของสหรัฐฯ แบบ B-52 จากฐานทัพอุตรดตะเภา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ไปปฏิบัติการในเวียดนามรวมทั้งเรียกร้องให้ไทยปิดฐานทัพของสหรัฐฯ ที่ตั้งอยู่ในไทย และให้ไทยส่งมอบเครื่องบินรบและอุปกรณ์ทางทหารที่ทหารเวียดนามได้ได้นำเข้ามาลักทรัพย์ในประเทศไทยคืนต่อรัฐบาลเวียดนาม ตลอดจนปฏิเสธข้อเสนอของไทยที่ต้องการให้เวียดนามรับชาวเวียดนามที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยหลังจากสหภาพโซเวียตเป็นผู้กลับเวียดนาม

ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงได้แสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับรัฐบาลจีนมากขึ้นและยอมรับในนโยบายจีนเดียว ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดการสนับสนุนต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และได้ตัดสินใจเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๘ (จุลซีพ ชินวรรโน, ๒๕๔๘, หน้า ๗๓; สุรชัย ศิริไกร, ๒๕๔๘, หน้า ๒ - ๓)

ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์กรณีที่เวียดนามรุกรานกัมพูชาในปี พ.ศ.๒๕๔๙ และมีกองกำลังทหารเวียดนามได้รุกร้ำเข้าประเทศพม่าและแคนาดาในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ยิ่งทำให้ไทยกับจีนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาภัยพุท่า โดยร่วมกันกดดันให้เวียดนามถอนกำลังทหารออกจากกัมพูชาจนเวียดนามต้องยอมถอนกำลังทหารออกจากกัมพูชาในปี พ.ศ.๒๕๕๒ และไทยกับจีนก็ได้มีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนทั้งในระดับพระราชวงศ์ ผู้นำรัฐบาล ผู้นำทางทหาร รวมทั้งมีการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์จากจีนมากขึ้น และเมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลายลงเป็นรัฐอิสระต่าง ๆ ประกอบกับจีนได้เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลไทยเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินนโยบายความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับจีนอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะความร่วมมือทางการทหาร

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตั้งก้าวๆ ทำให้การบริหารจัดการด้านความมั่นคงของทุกประเทศในปัจจุบันดำเนินการได้ยากขึ้น เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีสถานะเป็นมหาอำนาจกับรัฐที่อยู่ในกลุ่มหรือประเทศบริวาร ซึ่งเกิดจากการแย่งชิงอำนาจกันเพื่อสร้าง ดุลยภาพระหว่างข้ออำนาจต่าง ๆ นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ที่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจตลอดจนพลังงานและสิ่งแวดล้อมได้มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับรูปแบบการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อความมั่นคงของประเทศ เช่น มีการรวมตัวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ของกลุ่มอาเซียน กับประเทศไทย ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ (ASEAN+3) เป็นต้น

การสร้างความมั่นคงของประเทศ อาจทำได้โดยการแสวงหาพันธมิตร (Alliance) ในรูปแบบของการเข้าร่วมกลุ่มกันเพื่อต่อต้านกลุ่มประเทศที่มีอำนาจเงื่อนไขนี้ และให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกที่มาระบบท่อความมั่นคงโดยเฉพาะเรื่องของภัยคุกคาม (Threats) ซึ่งในช่วงปี ค.ศ.๑๙๗๐ – ๑๙๘๕ นิยามความหมายของความมั่นคงได้ขยายขอบเขตที่กว้างมากขึ้นกว่าเดิมที่เคยจำกัดอยู่แต่เพียงความมั่นคงทางการทหาร โดยครอบคลุมไปถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคง ก็ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะภาครัฐหรือผู้แสดงที่เป็นรัฐ (State Actors) เท่านั้น แต่ยังได้ขยายรวมไปถึงผู้แสดง ที่ไม่ใช่รัฐ (Non-State Actor) เช่น องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรข้ามชาติ บรรษัทข้ามชาติ และกระบวนการก่อการร้าย เป็นต้น อันนำไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงโดยร่วมมือกัน (Cooperative Security)

แนวคิดความมั่นคงแบบร่วมมือกันตั้งกล่าว จะเน้นถึงการพบปะพูดคุยกัน (Dialogue) ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคทั้งจากภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ โดยเชื่อว่าปัญหาความมั่นคงไม่ว่าจะเป็นมิติทางการทหารหรือมิติอื่นๆ ไม่อาจแก้ไข

យុទ្ធសាស្ត្រខ័ណ្ឌអេវីតូក (ជប៉ុប្រើប្រាស់)

ได้ด้วยการดำเนินฝ่ายเดียว แต่ต้องการความร่วมมือ (Cooperation) ระหว่างรัฐต่างๆ และผู้เล่นอื่นๆ ภายใต้รัฐผ่านมาตรการในการเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกันและมีความโปร่งใส (Confidence Building and Transparent Measures) เพื่อลดความขัดแย้งในภูมิภาคโดยใช้การทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) รวมทั้งการแก้ไขความขัดแย้งร่วมกัน เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงอันจะบรรลุถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ตลอดจนมีการเตรียมการเพื่อเผชิญต่อภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (ไฮสิทธิ์ ตันตยกฤต พนเอก ๒๕๔๕ หน้า ๑๙ - ๒๓)

ภัยคุกคามดังกล่าวทั้งนี้ เป็นภัยคุกคามที่เริ่มแพร่กระจายจากกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลให้ภูมิภาคต่าง ๆ เชื่อมโยงเป็นสังคมเดียวกัน ทำให้เกิดสภาพภาวะที่ท้าทาย ต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศ และจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประเทศอื่น ๆ ในการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้น (Complex Interdependence) นอกจากนั้น ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการสร้างเงื่อนไขของความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความไว้วางใจจากการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี มีความเชื่อมั่นในการร่วมพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน อันนำไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันอย่างสลับซับซ้อนโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความมั่นคง รวมทั้งการเห็นความสำคัญของการร่วมมือกันแบบการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์จะนำไปสู่การสร้างประชาคมความมั่นคง (Security Community) ในภูมิภาคได้

กลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติ ประกอบด้วยตัวแปร
เกี่ยวกับการคำนึงถึงภัยคุกคามซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรการคำนึงถึงความมั่นคง
ของประเทศไทย โดยใช้อิฐมายกับตัวแปรการพึงพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างบั้งคับห้อมรวมทั้ง
ตัวแปรการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งทุกตัวแปรนั้น มีความสัมพันธ์และเชื่อม
โยงไปสู่ตัวแปรเกี่ยวกับความร่วมมือกันระหว่างประเทศ แต่มีตัวแปรที่เกิดขึ้น
ระหว่างกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับผลประโยชน์แห่งชาติและตัวแปรเกี่ยวกับความร่วมมือ¹
ระหว่างประเทศ คือ ตัวแปรเกี่ยวกับความไวเนื้อเชื่อใจกัน ซึ่งสามารถสร้างเป็น
กรอบแนวคิดได้ดังนี้ (ไซสิทธิ์ ตันตยกูล, พันเอก, ๒๕๔๕, หน้า ๓๑)

ยุทธศาสตร์จันหนาทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

สถานภาพการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างไทยกับจีน

สำหรับสถานภาพการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างไทยกับจีน อาจวิเคราะห์ได้จากพัฒนาการของความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีน ได้มีความชัดเจนมากขึ้น หลังจากมีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือกันในศตวรรษที่ ๒๑ (Joint Statement of the Kingdom of Thailand and the People's Republic of China on a Plan of Action for 21st Century) ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๗ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสาระของแถลงการณ์ร่วมฯ เน้นถึงการขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือโดยรอบด้าน ในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ไว้ใจเชื่อกันและกันให้ก้าวหน้า ต่อไปบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันและความสัมพันธ์ฉันมิตรเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนพัฒนาไปสู่ระดับใหม่ นอกจากนั้น ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านความมั่นคงโดยเฉพาะความร่วมมือ ทางการทหาร จากข้อความที่ระบุไว้

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ในแหล่งการณ์ร่วมฯ ข้อที่ ๔ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า จีนและไทยตกลงกัน ที่จะกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยอาศัยมาตรการเพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจกันต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานศึกษาวิจัยด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง, ส่งเสริมให้ฝ่ายทหารกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศปรึกษาหารือกันมากขึ้น, มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างทหารของทั้งสองฝ่ายในการซ่อมเหลือและกู้ภัยเพื่อนมนุษย์, การลดโอกาสของภัยพิบัติ, การแลกเปลี่ยนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการทหาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านต่าง ๆ

ผลเอกสาร สูง กวงไคร ขณะที่ดำรงตำแหน่งรองประธานเสนาธิการใหญ่ของกองทัพบลตปล่อยประชาชนจีน เดินทางมาเป็นประธานร่วมกับปลัดกระทรวงกลาโหมของไทยที่กรุงเทพฯ ใน การประชุมระดับนโยบายเพื่อการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๘ ณ ห้องภาณุรังษี ศาลาว่าการกลาโหม ซึ่งทั้งสองประเทศได้เข้าเจตนาลงนามอย่างชัดเจนที่จะให้ความร่วมมือกันแบบ “การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” (Strategic Partnership) โดยผ่านการดำเนินกิจกรรมระหว่างกันและผลักดันเป็นจ้าภาพการประชุมปีละหนึ่งครั้ง (มีการประชุมไปแล้ว ๑๐ ครั้ง) เพื่อประสานความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษา การส่งกำลังบำรุง อุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การฝึกการแลกเปลี่ยนข่าวกรองและการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงครามในการซ่วยเหลือกู้ภัยพิบัติ เป็นต้น

ในการประชุมของคณะกรรมการนโยบายฯ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๔ - ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๘ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ปรับปรุงคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคง ของกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งเกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จนนำไปสู่การพิจารณาในการประชุมฯ ครั้งที่ ๕ ที่จัดขึ้นในเดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๙ ณ กรุงเทพมหานคร

การประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ ครั้งที่ ๖ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๐ ณ กรุงปักกิ่ง มีการเน้นย้ำถึงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านความมั่นคง รวมทั้งการประสานงานในระดับผู้ปฏิบัติอย่างมีการบูรณาการแผนงานเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ด้านกระทรวงกลาโหมของไทยได้ปรับโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบตามคำสั่งกระทรงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๒๐๗/๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการดำเนินงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๘ และได้เน้นให้มีการวางแผนงานแบบรวมการเพื่อนำไปสู่การบูรณาการในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ โดยที่ยังคงให้เสริมในการปฏิบัติของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินงานในรายละเอียด และต่อมาได้มีการแก้ไขโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งเพื่อความเหมาะสม ตามคำสั่งกระทรงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๕๙/๔๐ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๐ ให้สอดคล้องรองรับกับกรอบแผนงานรวมในระดับรัฐบาลที่มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ ตามที่รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนซึ่งต่างก็เห็นพ้องกันในการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ.2007 - 2011 (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) (Joint Action Plan on Thailand-China Strategic Cooperation between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People's Republic of China 2007-2011) โดยได้มีการลงนามเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

การลงนามในแผนปฏิบัติการร่วมระหว่างไทยกับจีนดังที่ได้กล่าวแล้วนั้น เป็นการแสดงเจตนารมณ์ในการให้ความร่วมมือกันทางด้านความมั่นคงแบบการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ดังข้อความที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นของแผนปฏิบัติการร่วมฯ ว่า “...นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ความสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้พัฒนามาอย่างมั่นคง และแข็งแกร่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งสองฝ่ายยืนยันความมุ่งมั่นของตนที่จะขยายความสัมพันธ์ ต่อไปทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และเพื่อการอนุรักษ์ให้ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมระดับชาติ ไทยและจีนเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันในแผนปฏิบัติการร่วม ซึ่งกำหนดแนวทางความร่วมมือ ในสาขาต่าง ๆ เพื่อดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ถึงปี ๒๕๕๔ ดังต่อไปนี้

- (๑) ความร่วมมือด้านการเมือง
- (๒) ความร่วมมือด้านการทหาร
- (๓) ความร่วมมือด้านความมั่นคง
- (๔) การค้าและการลงทุน
- (๕) เกษตรกรรม
- (๖) อุตสาหกรรม
- (๗) คมนาคม
- (๘) พลังงาน
- (๙) การท่องเที่ยว
- (๑๐) วัฒนธรรม
- (๑๑) การศึกษาและการอบรม
- (๑๒) สาธารณสุขและวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๑๓) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
- (๑๔) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๑๕) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี

ทั้งสองฝ่ายยืนยันอีกรอบว่า ความสำคัญของแผนปฏิบัติการร่วมในการ เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-จีน ในอนาคต โดยจะเป็นแรง กระตุ้นใหม่ให้แก่ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างกัน โดยมุ่งเน้นยิ่งขึ้นในเรื่อง

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

มาตรการที่เป็นรูปธรรมและการดำเนินการร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับผลประโยชน์พื้นฐานของไทยและจีนแล้ว ยังเกือบถูกต่อสันติภาพ ความมั่นคง ความรุ่งเรือง และการพัฒนาของภูมิภาคอีกด้วย...

การให้ความเห็นชอบร่วมกันในแผนปฏิบัติการร่วมดังกล่าว นอกจากจะเป็นแผนที่เส้นทาง (Roadmap) ของการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันแล้ว ยังเป็นการแสดงจุดยืนที่ชัดเจนระหว่างไทยกับจีนที่จะมุ่งสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ โดยเน้นความสัมพันธ์ทางด้านการค้าและเศรษฐกิจบนพื้นฐานของผลประโยชน์ต่างตอบแทนด้วย ซึ่งไทยเน้นการขยายความร่วมมือกับรัฐบาลกลางและหน่วยงานต่าง ๆ ของจีนอย่างรอบด้านในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ต้องการเจาะลึกความสัมพันธ์แบบรายมณฑล เพื่อให้มีความร่วมมือที่หลากหลายและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะมณฑลที่เป็นจุดยุทธศาสตร์หลักทางเศรษฐกิจของจีนและอยู่ใกล้ไทย อาทิ การงดดุ้ง ยูนนาน กวางสี และสฉวน เป็นต้น รวมถึงมุ่งเน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในระดับประชาชน เพื่อเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างกันมากยิ่งขึ้น

ทั้งรัฐบาลจีนและรัฐบาลไทยต่างก็เห็นความสำคัญของการร่วมมือกัน ตามกรอบแผนปฏิบัติการร่วมและได้มีการลงนามในแผนปฏิบัติการร่วมฉบับที่สอง (ค.ศ.๒๐๑๗ – ๒๐๑๙) เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๔ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้แผนงานความร่วมมือด้านต่าง ๆ รวมทั้งทางการทหารเกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในกรอบความร่วมมือแบบพหุภาคีในเวทีภูมิภาค ซึ่งทั้งไทยและจีนต่างเป็นสมาชิกความร่วมมือและองค์กรระหว่างประเทศทั้งภายในภูมิภาคและระหว่างภูมิภาคหลายองค์กรร่วมกัน เช่น Greater Mekong Sub-region (GMS) (เฉพาะมณฑลยูนนาน), ASEAN-China Annual Consultation, ASEAN+3, ASEAN Regional Forum (ARF), Asia Cooperation Development (ACD), Asia-Europe Meeting (ASEM) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

สำหรับความร่วมมือด้านการทหารนั้น สามารถถือวิเคราะห์รูปแบบของความร่วมมือทางการทหารระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมจีน ซึ่งได้มีการประชุมร่วมประจำปีตามแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน อาจจำแนกได้ ๖ รูปแบบ (ไซสิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก, หน้า ๓๓ - ๓๕) ประกอบด้วย

รูปแบบที่ ๑ เป็นการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนในระดับผู้นำกองทัพและผู้นำหน่วยทหารในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกันและมีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดรกรอบแผนงานความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เช่น การประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหมจีนประจำปี ปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะผลักดันเป็นเจ้าภาพ โดยมีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นหัวหน้าคณะฝ่ายไทย และรองประธานเสนาธิการทหารใหญ่เป็นหัวหน้าคณะฝ่ายจีน เป็นต้น

รูปแบบที่ ๒ เป็นการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามกรอบแผนงานที่ได้ตกลงร่วมกันจากการประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศ ดังที่ได้กล่าวไว้ในรูปแบบที่ ๑ เช่น การส่งนายทหารไทยไปเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการป้องกันประเทศไทย มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยของจีนเป็นประจำทุกปี และนายทหารจีนมาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยทั้งในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก เป็นต้น นอกจากนั้น ฝ่ายจีนยังให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตจรวดและการตั้งโรงพยาบาลตั้งแต่ต้นแบบผลิตจรวดให้กับกระทรวงกลาโหมไทยตามโครงการวิจัยและพัฒนาจรวดเพื่อความมั่นคง รวมทั้งได้มีการลงนามในบันทึกความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยของจีนกับสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ทำให้สามารถกำหนดกรอบแผนงานและกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการระหว่างกันได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

យុទ្ធសាស្ត្រជ័បនវេទិក

(ឧប្បប្រុង)

รูปแบบที่ ๓ เป็นการฝึกร่วมทางทหารระหว่างหน่วยรบพิเศษของ กองทัพบกไทยกับกองทัพบกจีน และการฝึกสมรรถว่าง Kongทัพเรือของไทยกับ กองทัพเรือจีน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนในการส่งผู้สังเกตการณ์ทางทหารร่วม สังเกตการณ์การซ้อมรบท้องที่สองฝ่าย ซึ่งเป็นไปตามกรอบแผนงานจากการประชุม ความร่วมเมื่อต้นความมั่นคงระดับกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศประจำปี ดังกล่าวในรูปแบบที่ ๑

รูปแบบที่ ๔ เป็นการแลกเปลี่ยนความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน ตามกรอบแผนงานการประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคง ซึ่งได้ตกลงกันเป็นประจำปี ระหว่างกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศตามรูปแบบที่ ๑ เช่น การประชุมแลกเปลี่ยนด้านการข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

รูปแบบที่ ๕ เป็นความร่วมมือในการจัดทำอาชญากรโดยการลงโทษทางแพนด้า
ระหว่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงที่ได้จากการประชุมแผนงานความร่วมมือด้าน
ความมั่นคงในรูปแบบที่ ๑ เช่น กองทัพเรือไทยได้ส่งตัวเรือตรวจการณ์ไปล่าฝึกเจ็บ
เป็นต้น

รูปแบบที่ ๖ เป็นรูปแบบการสร้างกลไกในการแสวงหาความร่วมมือทาง
ทหารโดยใช้การทูตฝ่ายทหาร ได้แก่ การประสานงานระหว่างกองทัพทั้งสองประเทศ
โดยผ่านสำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารไทยที่ประจำอยู่ในกรุงปักกิ่ง และสำนักงาน
ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารจีนที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

รูปแบบความร่วมมือดังกล่าวเป็นไปในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนทาง
ธุรกิจที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทั้งต่อองค์กรพัฒนาไทยและกองทัพเจนีวี ซึ่งเป็น
พื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความไว้วางใจต่อภาระทางประเทศและช่วยในการ
สนับสนุนต่อการขยายความร่วมมือไปสู่ด้านอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ฉันจะนำ
ไปสู่การได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

รูปธรรมของความร่วมมือแบบเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคง

ผลจากการที่รัฐบาลไทยได้ลงนามร่วมกับรัฐบาลจีนในแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ ๒๑ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยมีมีคณะผู้แทนจากฝ่ายจีนมาเยือนประเทศไทยหรือมีคณะผู้แทนจากฝ่ายไทยไปเยือนประเทศไทยตาม ฝ่ายจีนจะหารือในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการณ์ร่วมฯ ดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอยู่เสมอ ทั้งนี้ เนื่องจากฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารของพระคocom มีวินิสต์จีนมีความเป็นเอกภาพสูงเนื่องจากเลขบิการพระคocom มีวินิสต์จีนจะดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีและเป็นประธานกรรมการบริหารห้ารกลางของพระคocom มีวินิสต์จีนด้วย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้แผนการณ์ร่วมฯ นั้น ถูกผลักดันให้มีการดำเนินการจากหน่วยงานด้านความมั่นคงโดยเฉพาะกระทรวงกลาโหมก่อนหน่วยงานอื่นๆ และโดยเฉพาะเมื่อ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งได้พบปะหารือกับ พลเอก ฉือ เข้าเฉียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจีน ในขณะนั้น โดยต่างเห็นพ้องร่วมกันในการริเริ่มให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศได้ประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติ รวมทั้งรูปแบบและรายละเอียดในการดำเนินการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกัน โดยได้มีการเสนอแผนงานในการดำเนินการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระยะเริ่มต้นใน ๖ ด้าน คือ ด้านการข่าว ด้านการฝึกศึกษา ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและในด้านการปฏิบัติการทางทหารอื่นๆ ที่ไม่ใช่สงคราม จึงเป็นสาเหตุที่มาของการจัดการประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของสาธารณรัฐประชาชนจีนครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๔

การดำเนินแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ พลเอก เฉา กังชวน รองประธานคณะกรรมการบริหารห้ารกลาง มนตรีแห่งรัฐ

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของจีนในขณะเวลานี้ ได้เดินทางมากล่าว
สุนทรพจน์ ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๗ ว่า

“...ประเทศไทยแสดงความมั่นคงใหม่ที่มีความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกัน
และกัน อำนวยผลประโยชน์แก่กัน ความเท่าเทียมกันและความร่วมมือกันซึ่งมี
ประดีนหลักดังต่อไปนี้ ข้อแรก เน้นความมั่นคงร่วมกัน การพัฒนาเศรษฐกิจและกัน
ข้อที่สอง เน้นความมั่นคงครบด้าน กำหนดยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติอย่าง
ครบถ้วนและสมมพسانกัน ข้อที่สาม เน้นความร่วมมือด้านความมั่นคง แก้ปัญหา
ความมั่นคงโดยการเจรจาหารือกันตามกฎบัตรสหประชาชาติและบรรทัดฐานของ
กฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบันนี้ ความสัมพันธ์จีน-อาเซียน ได้เข้าสู่ระยะสุดยอด
แห่งการพัฒนาอย่างมั่นคง อาเซียนได้กล่าวเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือสำคัญของ
ประเทศไทย ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของสนธิสัญญาร่วมมือฉันมิตรในอาเซียน
ตะวันออกเฉียงใต้อย่างเป็นทางการ ข้าพเจ้าเชื่อว่า ในเส้นทางที่จีนกับไทยร่วมมือ¹
พัฒนาด้วยกัน กองทัพไทยย่อมจะอาศัยความจริงใจและสติปัญญาร่วมมือประสาน
กันอย่างใกล้ชิด เสริมสร้างความเชื่อใจและความร่วมมือซึ่งกันและกันความสัมพันธ์
ระหว่างจีนไทยสองประเทศสองกองทัพย่อมจะเหมือนเครื่องปั้นดินเผาสังคโลก
ยิ่งนานยิ่งล้ำค่า ...”

ต่อมากล่าว เข้า กังชวน ได้ให้การต้อนรับ พลเอก วินัย ภัยทิยกุล
ปลัดกระทรวงกลาโหม ที่เดินทางไปเยือนจีน เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐
ณ กระทรวงกลาโหมจีน กรุงปักกิ่ง โดยเน้นย้ำว่า

“...ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศควรตั้งอยู่บนพื้นฐานการเคารพ
ซึ่งกันและกัน ความเสมอภาคและต้องร่วมมือกันอย่างเท่าเทียมเพื่อผลประโยชน์ร่วม
ของ ทุกฝ่าย รวมทั้งให้การสนับสนุนผลประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของแต่ละฝ่าย...”

ขณะที่ปลัดกระทรวงกลาโหมของไทยได้กล่าวชื่นชมทำทีของจีนในการ
สร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและพัฒนาความสัมพันธ์
กับประเทศต่าง ๆ ในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

ส่วนผลการประชุมระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ.๒๕๕๗ รวมจำนวน ๑๐ ครั้ง (ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ ไม่มีการประชุมเนื่องจากประเทศไทยประสบภัยธรรมชาติ) ส่วนปี พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ ไม่มีการประชุมเนื่องจากอยู่ในระหว่างการเตรียมความพร้อมของคณะกรรมการของทั้งสองฝ่าย ประกอบกับมีความแปรปรวนของสถานการณ์ทางการเมืองของไทย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้ (ใช้สิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก, หน้า ๑๐๙ - ๑๑๕)

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔ กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายจีน เสนอว่า ระบบโลจิสติกจะพัฒนาไปสู่การมีห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกับประเทศไทย ทุกประเทศควรให้ความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ ภายใต้กรอบมติสหประชาชาติ รวมทั้งร่วมกันแก้ปัญหาที่กระทบต่อสันติภาพ นอกจากนั้น จีนยังได้เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทย และประเทศไทยเป็นอาเซียนที่มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงเศรษฐกิจ โดยจีนได้เน้นย้ำไม่ต้องการเป็นมหาอำนาจทางทหารและจะไม่ขยายอำนาจทางทหารออกนอกดินแดนของจีน ตลอดจนไม่สนับสนุนการเมืองท้าวเวียงชาติในดินแดนของประเทศไทยอีก

ฝ่ายไทย เห็นว่า ทุกประเทศต้องร่วมมือกันต่อต้านการก่อการร้ายโดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศไทยเป็นอาเซียน ได้มีความร่วมมือกันมากขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนก็มีความใกล้ชิดมากขึ้น โดยไทยได้ยืนยันสนับสนุนนโยบายจีนเดียว

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๑ ได้แก่ การจัดทำแผนงานโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือกันเป็นกิจกรรมประจำปีทางการทหาร เช่น เพิ่มการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนผู้นำทางทหาร การแลกเปลี่ยนงานด้านการข่าวกรอง การแลกเปลี่ยนการฝึกศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนด้านการส่งกำลังบำรุง การแลกเปลี่ยนการพัฒนาวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศ และการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ฝีกทางการทหาร เป็นต้น นอกจากนี้ จินได้เสนอความช่วยเหลือแบบให้เปล่าทางการทหาร แก่ไทยมูลค่า ๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯ รวมทั้งการซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์จินที่ไทยสั่งซื้อ ตลอดจนจินยังได้เสนอเงินช่วยเหลือการสร้างเส้นทางจากคุนหมิงมาจังกรุงเทพมหานคร และการเดินเรือในแม่น้ำโขงและโครงการร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ.๒๕๔๖ ที่กรุงปักกิ่ง

ฝ่ายไทยเสนอว่า นโยบายต่างประเทศของไทยและจีนมีความคล้ายคลึงกันในประเด็นการส่งเสริมสันติภาพและความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศในกรอบต่าง ๆ เช่น ASEAN+3 ฯลฯ รวมทั้งแสดงความporingใส่สมุดปกขาวด้านการป้องกันประเทศในการแสดงเจตนามณ์ในการใช้กำลังทหารไปเพื่อการป้องกันประเทศและพัฒนาประเทศ

ฝ่ายจีน เท็งว่า ทุกประเทศต้องเคารพในอำนาจอธิบดีไทยและเข้าใจในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งจีนจะต่อต้านคัดค้านลัทธิการครอบครองความเป็นเจ้าของประเทศไทย ๆ โดยจีนจะเน้นการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการสร้างความไว้วางใจอ่อนจะนำไปสู่ความร่วมมือกัน

ทั้งฝ่ายจีนและไทยต่างก็เห็นพ้องกันในการให้ความสำคัญต่อความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย ภายใต้กรอบความร่วมมือของสหประชาชาติ

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๑ ได้แก่ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลายระดับภัยให้โครงสร้างความร่วมมือระหว่างไทยกับจีน และจีนเสนอการทำข้อตกลงในการให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่ไทยโดยไม่มีเงื่อนไขเป็นจำนวนเงิน ๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯ รวมทั้งเสนอโครงการซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ไทยสั่งซื้อจากจีนและเน้นการให้บริการในภัยหลังจากการขาย

ส่วนไทยได้เสนอที่จะบทวนงบประมาณในการให้การสนับสนุนแก่นายทหารจีนที่มาศึกษาในหลักสูตรของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๓ ปี พ.ศ.๒๕๔๗ ที่กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายจีนเสนอว่าภัยคุกคามต่อเสถียรภาพและสันติภาพของโลกเกิดจาก ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแสดงอำนาจเพียงฝ่ายเดียว (Unilateralism) และลักษณะก่อการร้าย (Terrorism) ที่ทุกประเทศต้องร่วมมือเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันโดยเชื่อใจ ต่อกัน และมีความเสมอภาคเท่าเทียมซึ่งกันและกัน

ฝ่ายไทย เห็นว่า ภัยคุกคามต่อความมั่นคงในภูมิภาค ทำให้ไทยและจีน ยิ่งจะต้องหันมาให้ความร่วมมือกันมากขึ้นโดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันทำงานร่วมกัน เพื่อให้มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ทั้งไทยและจีนได้ร่วมกันประนามการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย และ จะร่วมกันต่อต้านการก่อการร้ายในทุกรูปแบบ

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๓ ได้แก่ ไทยได้ปรับโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการรับผิดชอบ แผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคง และได้เสนอให้ฝ่ายจีนจัดโครงสร้างของ คณะกรรมการร่วมกันในลักษณะคู่ประสานงาน (Counterpart) ให้สอดคล้องกัน ขณะที่จีนส่งได้ผู้เชี่ยวชาญมาไทย เพื่อสำรวจด้านอาชญาธิปกรณ์ที่ไทยสั่งจี้ออกจาก จีน รวมทั้งเสนอให้ไทยส่งช่างเทคนิคไปฝึกงานช่อมที่จีน นอกจากรัฐบาลจีนและไทยได้ บรรลุข้อตกลงและได้มีการลงนามในพิธีสารต่าง ๆ เช่น พิธีสารด้านการส่งกำลัง บำรุง ข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ ข้อตกลงด้านการศึกษาและจีนให้ความช่วยเหลืออุปกรณ์การสอนภาษาจีนแบบ ให้เปล่า การแลกเปลี่ยนการประชุมด้านการข่าวกรอง ข้อพิจารณาในการ แลกเปลี่ยนพืชผลการเกษตร ตลอดจนจีนได้ส่งเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการ ปฏิบัติการตรวจค้นทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมที่ประเทศไทย และการให้ความร่วมมือ ในการปราบปรามยาเสพติด

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๔ ปี พ.ศ.๒๕๔๙ ที่กรุงปักกิ่ง

ฝ่ายไทย เสนอว่า การสังคมมนต์ใหญ่ไม่น่าจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันใกล้ แต่ว่าภัยคุกคามต่อความมั่นคงจะมีหลากหลายทั้งที่เป็นภัยคุกคามทางทหาร และภัยคุกคามที่มิใช่ทางทหาร ซึ่งกองทัพต้องปรับบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

ฝ่ายจีน เห็นว่า ภัยคุกคามต่อความมั่นคงในอนาคตไม่อาจแก้ไขปัญหาได้โดยใช้ความรุนแรง หรือการใช้กำลังทางทหารแต่เพียงอย่างเดียว โดยที่ทั้งไทย และจีนเห็นพ้องกันในการแลกเปลี่ยนข่าวสารและมีมาตรการทางกฎหมายในการต่อต้านการก่อการร้าย รวมทั้งกองทัพต้องมีบทบาทในการบรรเทาสาธารณภัย และคราวมีมาตรการแจ้งเตือนภัยพิบัติล่วงหน้า ส่วนสถานการณ์ในภาคสมุทรภาคใต้และให้หัวนันน์ ทั้งไทยและจีนจะยึดมั่นในหลักสันติภาพและแก้ไขปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศโดยใช้วิธีการสันติ รวมทั้งเห็นร่วมกันในการปฏิรูปองค์การสหประชาชาติให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๔ ได้แก่ จีนเสนอให้มีการฝึกร่วมทางทะเลระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพจีน รวมทั้งการฝึกร่วมทางทะเลในระดับพหุภาคี เพื่อการเชื่อมต่อกับภัยคุกคามจากการสังคมนอกแแบบ และจีนได้เสนอให้มีการดำเนินการโครงการซ่อมแซมอาฐุยห์เบอร์กัน และการเก็บกู้ทำลายทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมในไทยต่อไป

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๕ ปี พ.ศ.๒๕๔๙ ที่กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายจีนเสนอว่า ควรพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างกันในภูมิภาคให้มากขึ้น และควรเน้นความเป็นเพื่อนบ้าน การป้องคง ความไว้เนื้อเชื่ोใจ และการเป็นหันส่วนทางยุทธศาสตร์

ฝ่ายไทยเห็นว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย ฯลฯ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันมากขึ้น โดยทั้งสองฝ่ายเห็นร่วมกันในการต่อต้านการก่อการร้ายร่วมกับประเทศไทย ฯ และเคารพในอำนาจอธิปไตย รวมทั้งการไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๕ ได้แก่ ฝ่ายจีนให้การสนับสนุนการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีนให้กับกองทัพไทย รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาอาวุธจรวดระยะยิงไกลเพื่อความมั่นคง (อาวุป้องปราบในระดับยุทธศาสตร์) และความร่วมมือในด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศโดย จีนจะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับไทย ส่วนฝ่ายไทยได้เชิญจีนร่วมแสดงนิทรรศการ ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ๒๐๐๗ ณ ประเทศไทย และฝ่ายไทยเสนอที่นั่งศึกษา ให้แก่นายทหารของจีน โดยเฉพาะหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ขณะที่ จีนได้พิจารณาเพิ่มที่นั่งศึกษาให้กับไทยในหลักสูตรต่าง ๆ มากขึ้น นอกจากนี้ ฝ่าย จีนเสนอให้มีการฝึกร่วมทางทหารเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนากองทัพร่วมกัน เช่น การฝึกร่วมทางทะเล และการฝึกร่วมของหน่วยรบพิเศษ เป็นต้น

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๐ ที่กรุงปักกิ่ง

ฝ่ายไทยเสนอว่า จีนได้แสดงบทบาทที่ดีต่อการแก้ปัญหาด้านความมั่นคง ในระดับโลกและภูมิภาค รวมทั้งกองทัพจีนได้พัฒนาไปอย่างสมดุล

ฝ่ายจีนเห็นว่ากลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบต่าง ๆ ซึ่งยังคง มีข้อจำกัดในความหวาดระแวงต่อกัน โดยต้องเร่งแก้ไข

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุม ครั้งที่ ๖ ได้แก่ ฝ่ายจีนให้การสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาอาวุธจรวดระยะยิงไกลเพื่อ ความมั่นคง (อาวุป้องปราบในระดับยุทธศาสตร์) ต่อไป และฝ่ายไทยยืนยันในการ เสนอที่นั่งศึกษาให้แก่นายทหารจีน โดยเฉพาะหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ส่วนจีนได้เสนอให้มีการแลกเปลี่ยนครุภาระอาจารย์ในการบรรยายในหลักสูตรทางทหาร และจะพิจารณาเพิ่มที่นั่งศึกษาให้กับฝ่ายทหารของไทยในหลักสูตรต่าง ๆ มากขึ้น

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๗ พ.ศ.๒๕๕๑ ที่กรุงเทพมหานคร

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่า สถานการณ์ความมั่นคงได้มีความคลี่คลาย มากขึ้นจากการใช้กลไกในหลาย ๆ ระดับ เช่น ARF และ ASEAN+3 ฯลฯ ซึ่งเน้น การแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี แต่สันติภาพของโลกยังคงเผชิญหน้ากับสิ่งท้าทาย

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

ทั้งจากภัยคุกคามแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการก่อการร้าย การแพร่ขยายของอาชุรทำลายร้ายแรง และความมั่นคงเรื่องพลังงานโดยทั่วไปไทยและจีน จะร่วมมือกันในการต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบรวมทั้งความร่วมมือในการซ้ายเหลือผู้ประสานภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๗ ได้แก่ จีนได้ส่งนายทหารมาศึกษาทางทหารในไทยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรของไทยที่จีนได้ส่งนายทหารมาเข้ารับการศึกษาเป็นครั้งแรก ในขณะที่ฝ่ายจีนยังคงให้การสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาอาวุธจรวดระยะไกลเพื่อความมั่นคง (อาวุธป้องปาร์มในระดับยุทธศาสตร์) ให้กับกระทรวงกลาโหมของไทยต่อไป รวมทั้งฝ่ายจีนเสนอให้มีการฝึกร่วมนานาชาติโดยอินและการฝึกร่วมระหว่างกองทัพ ภาคีจีนกับไทย นอกเหนือจากการฝึกร่วมกู้ภัยทางทะเลและการฝึกร่วมของหน่วยรบพิเศษ นอกจากนี้ จีนรับข้อเสนอของไทยเกี่ยวกับโครงการจัดหารือดำเนินการที่เป็นกรณีพิเศษ และจีนได้เสนอให้ไทยส่งบุคลากรไปรับการฝึกที่จีนในระหว่างที่ยังรอผลการอนุมัติโครงการจากฝ่ายจีน

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๘ ปี พ.ศ.๒๕๕๗ ที่กรุงปักกิ่ง

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันที่จะต้องมีความร่วมมือในการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลที่จะต้องมีกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้น โดยฝ่ายจีนเห็นพ้องในแนวทางการทั้งแนวทางของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนที่เริ่มจากการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกันไปสู่การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์และเห็นด้วยกับข้อเสนอของฝ่ายไทยที่ได้มีการยกย่องหลักเกณฑ์สำหรับสมาชิกภารกิจการประชุมระหว่างรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมของประเทศไทยคู่เจ้า เพื่อแสวงหาสู่ทางในการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะนอกรอบอาเซียนต่อไป

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๘ ได้แก่ มีการบทบทรูปแบบกิจกรรมและกลไกที่จะผลักดันให้ความร่วมมือ ด้านต่าง ๆ มีความเป็นรูปธรรมนอกเหนือจากการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยียนระหว่าง ผู้นำและเจ้าหน้าที่ทางทหารระหว่างกัน รวมทั้งการส่งนายทหารไทยไปศึกษา

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

หลักสูตรทางทหารในจีน และจีนก็ได้ส่งนายทหารมาศึกษาทางทหารในไทย เพิ่มมากขึ้น โดยฝ่ายไทยได้มีการพิจารณาปรับโครงสร้างในระดับคณะกรรมการ ด้านต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและให้สอดคล้องในการปฏิบัติในการประสานงาน กับคณะกรรมการของฝ่ายจีน ขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจีนมีความยินดี ที่ได้เข้าร่วมชมพิธิถวายสัตย์ปฏิญาณของทหารรักษาพระองค์ที่กรุงเทพมหานคร ในเดือนธันวาคม นอกจากนี้ ฝ่ายจีนได้พิจารณาโครงการฝึกร่วมระหว่างนาวิกโยธิน ของทั้งสองประเทศและโครงการส่งบุคลากรของกองทัพเรือไทยไปเข้ารับการฝึก เกี่ยวกับเรือดำน้ำที่จีน โดยจะพิจารณาแนวทางในการดำเนินการในรายละเอียด ต่อไปเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและลดความหวาดระแวงของประเทศไทย ฯ ในภูมิภาค

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ๙ ปี พ.ศ.๒๕๕๗ ที่กรุงเทพมหานคร

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่าการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในทุกมิติจากภัย คุกคามรูปแบบใหม่ในการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงทางทะเล และร้ายพิบัติต่าง ๆ ซึ่งกองทัพทั้งไทยกับจีนต้องมีความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการป้องกันการก่อการร้ายคุกคามทั้งแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่เพื่อเสริมภาพ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมากขึ้น โดยจะร่วมกันให้ความช่วยเหลือด้าน มนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งทั้งสองประเทศเห็นร่วมกันที่จะต้องมีความ ร่วมมือในการรอบความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคม

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ๘ ได้แก่ โดยฝ่ายจีนได้เดินทางมาร่วมการประชุมและสัมมนาด้านการศึกษาตามบันทึก ความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย กองทัพไทยกับมหาวิทยาลัย ป้องกันประเทศไทย กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนที่ลงนามเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ กรุงปักกิ่ง นอกจากนี้ยังมีการหารือเกี่ยวกับการฝึกร่วมหน่วยรบพิเศษ ของกองทัพบกและการฝึกร่วมของกองทัพเรือในปีต่อ ๆ ไป และฝ่ายจีนสนับสนุน โครงการจัดทำแผนฯ รวมทั้งการสนับสนุนในการจัดทำอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพเรือไทย ไปเข้ารับการฝึกเกี่ยวกับเรือดำน้ำที่จีน รวมทั้งการสนับสนุนในการจัดทำอาวุธ ยุทโธปกรณ์ของกองทัพเรือไทย

สรุปผลการประชุมครั้งที่ ១០ ปี พ.ศ.២៥៥៧ ที่กรุงปักกิ่ง

ทั้งสองฝ่ายแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาค โดยฝ่ายจีนกล่าวถึงจุดยืนต่อกรณีที่ประเทศจีนได้ร่วมทั้งสถานการณ์ความมั่นคงอื่น ๆ ซึ่งฝ่ายไทยได้รับทราบถึงความพยายามในการปกป้องอำนาจของจีปีตี้และความมั่นคงของจีน ที่เน้นย้ำว่าปัญหาที่เจ็บปวดได้รับการแก้ไขโดยสันติวิธี โดยการเจรจา ฉันมิตรและยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งสองฝ่ายเห็นร่วมกันว่าควรมีการสถาปนาช่องทางการติดต่อสื่อสารและการขยายความร่วมมือทางทหารระหว่างกัน รวมทั้งได้หารือถึงแนวทางการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองกองทัพบนพื้นฐานของมิตรภาพที่มีมาอย่างยาวนาน โดยการแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกร่วม/ผสม ความช่วยเหลือทางทหาร อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงความร่วมมือระดับพหุภาคี เพื่อเป็นหลักประกันว่าความสัมพันธ์ทางทหารของสองประเทศจะยั่งยืน ต่อเนื่องและแน่นแฟ้นตลอดไป นอกจากนี้ฝ่ายไทยได้อธิบายถึงสถานการณ์การเมืองภายในประเทศไทย โดยฝ่ายจีนยินดีที่เห็นว่าสถานการณ์ในไทยอยู่ในขั้นตอนของการ progression โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะจัดประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศ ครั้งที่ ១១ ณ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.២៥៥៨

สำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ได้เกิดขึ้นหลังจากการประชุมครั้งที่ ១០ ได้แก่ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศในฐานะประธานอนุกรรมการด้านการศึกษาของคณะกรรมการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เดินทางไปเยือนมหาวิทยาลัยตามบันทึกความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองทัพไทยกับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ២៣ – ៣០ มิถุนายน พ.ศ.២៥៥៧ เพื่อขยายกรอบแผนงานกิจกรรมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

จากการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวนทั้ง ๑๐ ครั้ง ที่ผ่านมา นั้น มีประเด็นที่เกิดผลการปฏิบัติเป็นรูปธรรม (ใช้สิทธิ์ต้นตยกุล พันเอก พ.ศ.๒๕๕๔ หน้า ๑๖๕ - ๑๗๐) อันได้แก่

ประการแรก ทั้งสองฝ่ายได้เพิ่มคณะผู้แทนในการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนทั้งในระดับผู้นำและระดับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเพิ่มมากขึ้น

ประการที่สอง มีการทดลองในการขยายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนที่นั่งสำหรับการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ประการที่สาม มีการทดลองที่จะขยายความร่วมมือในการฝึกร่วมทางการทหารให้ครอบคลุมทุกเหล่าทัพ ซึ่งจากเดิมที่มีการฝึกร่วมของหน่วยรบพิเศษของกองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินไปสู่การฝึกร่วมระหว่างกองทัพอากาศในโอกาสต่อไป

ประการที่สี่ มีการจัดการประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบาย เช่น การประชุมระดับนโยบายของกระทรวงกลาโหมประจำปี ฯลฯ และการประชุมในระดับปฏิบัติการ เช่น การประชุมด้านการข่าวกรองร่วมประจำปี เป็นต้น

ประการที่ห้า การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ทางและการให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศรวมทั้งการวิจัยร่วมกัน

ประการที่หก การประสานงานโดยผ่านช่องทางการทูตฝ่ายทหารโดยใช้สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารของทั้งสองฝ่าย

ข้อสังเกตในการประชุมร่วมทั้ง ๑๐ ครั้ง

การประชุมร่วมทั้ง ๑๐ ครั้งมีข้อสังเกต เพื่อที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์รูปแบบของความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีนได้ดังนี้

ข้อสังเกตข้อแรก ภาพรวมของสถานการณ์ความมั่นคงที่ทั้งฝ่ายไทยและจีนเห็นพ้องกันว่า ระบบโลกครมีหลายข้ออำนาจเพื่อถ่วงดุลซึ่งกันและกัน แม้ว่าภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศไทยในรูปแบบดั้งเดิม (Traditional Threats) ที่เผชิญหน้าด้วยกำลังทหารจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อยลง ในขณะที่ภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ (Non Traditional Threats) เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น จะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากกว่าก็ตาม แต่ภัยคุกคามทั้งสองกรณีนั้น ไม่มีประเทศใดที่จะแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง ซึ่งจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศไทย ทั้งนี้ก็เพื่อความมั่นคงของประเทศไทยและความมั่นคงของภูมิภาค อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันและโดยเฉพาะทุกประเทศต้องร่วมมือกันต่อต้านการก่อการร้าย ตลอดจนช่วยเหลือในการภัยพิบัติทางธรรมชาติอันเกิดจาก การเร่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจนเกิดสภาพโลกร้อน เป็นต้น

ข้อสังเกตข้อที่สอง จากสถานการณ์ความมั่นคงที่มีภัยคุกคามดังกล่าว ในข้อแรกนั้น ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายจีนเห็นพ้องกันว่า ต้องมีการปรับบทบาททางการทหารที่มีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศให้ครอบคลุมถึงภัยคุกคามในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภัยคุกคามทางการทหาร เช่น ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะสถานการณ์ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนาขีดความสามารถทางการทหารต้องอยู่บนพื้นฐานของขีดความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนั้น กองทัพของทุกประเทศ จึงต้องปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคง ดังกล่าว

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ข้อสังเกตข้อที่สาม ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีนโดยเฉพาะความร่วมมือทางการทหารจะมีความยั่งยืนได้ ถ้าทั้งสองประเทศมีความรู้ความเข้าใจและไว้วางใจซึ่กันและกัน รวมทั้งการพินอานาจอธิปไตยและบูรณาภิพแห่งดินแดน ไม่แทรกแซงกิจกรรมในของกันและกัน โดยมุ่งแก้ไขปัญหาอย่างสันติ วิธี ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จากการดำเนินกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนทั้งในระดับผู้นำทางทหารและในทุกระดับ ดังนั้น จึงควรมีการขยายความร่วมมือทางการทหารระหว่างกัน ในทุก ๆ ด้าน เช่น การส่งนายทหารเข้ารับหลักสูตรการศึกษาของกันและกัน ให้มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนด้านการข่าวกรอง มีการฝึกร่วมกันทางการทหาร และมีการส่งกำลังบำรุงร่วมกัน เป็นต้น

ข้อสังเกตข้อที่สี่ จีนได้เสนอที่จะให้มีการขยายผลการฝึกร่วมทางทหารโดยเฉพาะการฝึกร่วมทางทะเลแบบทวิภาคีระหว่างไทยกับจีนไปสู่การฝึกร่วมแบบพหุภาคีโดยเชิญประเทศไทยฯ ในอาเซียนเข้าร่วมฝึกด้วยในโอกาสต่อไป ทั้งนี้เพื่อลดความหวั่นระแวงในระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน แต่ไทยยังสงวนท่าทีเนื่องจากอาจทำให้สร้างรูปแบบการคาดคะเนระหว่างประเทศในอาเซียนกำลังจะถูกจีนครอบจำกัดเป็นการลดอิทธิพลของสร้างรูปแบบการคาดคะเนในภูมิภาคนี้ลงไป อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคและกระทบต่อความมั่นคงของไทย โดยที่ทั้งไทยและจีนต่างก็เห็นร่วมกันว่า ต้องร่วมกันในการเตรียมการเพื่อแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งทั้งสองประเทศควรได้ใช้ประสบการณ์ร่วมทั้งเครื่องมือทางการทหารมาแลกเปลี่ยนในการฝึกร่วมเพื่อคุ้มครองภัยพิบัติและการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือประชาชน

ข้อสังเกตข้อที่ห้า ในการประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน ครั้งที่ ๖ โดยฝ่ายจีนเป็นเจ้าภาพ จัดขึ้นที่กรุงปักกิ่งเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๐ ฝ่ายจีนได้แสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายของบางประเทศที่ไปแทรกแซงกิจกรรมภายในของประเทศอื่นในเรื่องปัญหาซ่องแคบได้ทั่วไป ปัญหาในตะวันออกกลาง และการต่อต้านการก่อการร้าย โดยบังคับใช้มาตรฐานสองระดับ (Double Standard) กับมิตรประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ประเทศของตนเพียงฝ่ายเดียว นอกจากนั้นยังได้ใช้นโยบายสร้างพันธมิตรทางทหารในลักษณะของกลุ่มความร่วมมือแบบปิด

(Exclusive Bloc) ซึ่งจีนเห็นว่า เป็นความพยายามในการกีดกันและปิดล้อมจีน (Containment) เพื่อไม่ให้จีนมีบทบาทในภูมิภาค ในขณะที่จีนได้พยายามผลักดันให้มีความร่วมมือแบบเปิด (Inclusive) โดยใช้โครงสร้างกระบวนการและกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ในการแสดงบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ เช่น การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) เป็นต้น

ข้อสังเกตขอที่ทก ปัญหาในการดำเนินแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคง
ระหว่างไทยกับจีนที่กระทรวงกลาโหมทั้งสองประเทศได้ดำเนินการอยู่นั้น ไม่ได้เกิด
ปัญหาในทางด้านนโยบาย แต่เป็นปัญหาการติดต่อประสานงานในระดับ
ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องนำแผนงานไปขยายผลสู่แนวทางการปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากโครงสร้าง
การจัดกองทัพของไทยกับจีนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กองทัพจีนจะมีสาย
การบังคับบัญชาแบบรวมศูนย์ไว้ที่คณะกรรมการธารากลาง ทำให้เกิดเอกสารภาพ
ในการสั่งการไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมของจีน ในขณะที่กองทัพไทย
มีการกระจายอำนาจไว้ที่เหล่าทัพต่าง ๆ กล่าวคือ ปลัดกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็น
ประธานคณะกรรมการนโยบายความร่วมมือด้านความมั่นคงกำหนดกรอบแผนงาน
โดยมีเสนาธิการทหารจากกองบัญชาการกองทัพไทย (กองบัญชาการทหารสูงสุด
เดิม) เสนอธิการทหารบก เสนอธิการทหารเรือ และเสนอธิการทหารอากาศเป็น
กรรมการอยู่ในคณะกรรมการนโยบายนั้น แต่ขาดเอกสารภาพในการควบคุมแผนงาน
และอำนาจในการตัดสินใจทั้งนี้ เนื่องจากกองบัญชาการกองทัพไทย (กองบัญชา^{การทหารสูงสุดเดิม)} กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต่างก็มีงบประมาณ
ในการดำเนินงานของแต่ละเหล่าทัพอยู่

จึงทำให้การกำหนดแผนงานร่วมเป็นแผนงานรวมของกระทรวงกลาโหมไทยนั้นจะทำได้ยาก ทำให้การประสานงานในระดับผู้ปฏิบัติขาดความชัดเจนและสูญเสียเวลาในการติดต่อทางด้านธุรการมากเกินความจำเป็นและส่งผลให้ทaghฝ่ายจีนที่มีความเอกสารในภารกิจที่ต้องดำเนินการร่วมระหว่างเหล่าทัพต่าง ๆ ของจีนทำให้ต้องใช้เวลา ประสานงานกับฝ่ายไทยหลายครั้ง รวมทั้งมีการปรับแผนงานจากฝ่ายไทยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งฝ่ายจีนต้องติดต่อโดยตรงกับหน่วยงานผู้ปฏิบัติในแต่ละเหล่าทัพ ในขณะที่คุณสมบูรณ์การ นโยบายไม่ทราบเรื่อง อันส่งผลกระทบต่อแผนงานความร่วมมือด้านความบั่นคงในภาพรวม

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

นอกจากนี้ มีการสูญเสียงบประมาณในกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกันของแผนงานในแต่ละเหล่าทัพกับแผนงานของคณะกรรมการนโยบาย เช่น กำหนดการเดินทางไปแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนของผู้นำแต่ละเหล่าทัพของไทยมีความซ้ำซ้อนกับกำหนดการเดินทางไปแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนของคณะกรรมการนโยบาย ซึ่งฝ่ายจีนได้เคยเสนอให้ฝ่ายไทยจัดทำแผนงานโดยการรวมคณะกรรมการนโยบายในระดับผู้นำของกองทัพที่กำหนดนโยบายให้รวมการเดินทางไปในคราวเดียวกัน ส่วนแผนการเดินทางในระดับผู้ปฏิบัติงานหลักในแต่ละเหล่าทัพนั้น ก็ให้กำหนดได้ตามความจำเป็น ตามแผนกิจกรรมร่วมระหว่างไทยกับจีนที่ได้ตกลงในการประชุมร่วมกันก่อนล่วงหน้าหนึ่งปี เป็นต้น

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ฝ่ายไทยควรมีความเป็นเอกภาพในการกำหนดจัดทำแผนงานรวม โดยเริ่มนั่นตั้งแต่ขั้นตอนในการพิจารณาปัญหา และขั้นตอนในการวางแผนร่วมกันระหว่างเหล่าทัพ ด้วยการดำเนินการล่วงหน้า เป็นเวลาไม่น้อยกว่า สองปี และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฯตามสายงานแต่ละฝ่าย ก่อนส่งให้คณะกรรมการฯนำทุกๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายระดับกระทรวงกลาโหมจัดทำเป็นแผนงานรวม เพื่อให้แผนงานมีความต่อเนื่องและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่แผนงานที่จะจัดทำล่วงหน้านั้น จะดำเนินการได้โดยที่แผนยุทธศาสตร์ทหารของกองทัพไทยมีความซัดเจนเป็นรูปธรรม และมีแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ซึ่งจะต้องรองรับต่อจุดยืนในทางยุทธศาสตร์ของไทยที่มีต่อจีน

แนวโน้มและจุดยืนของไทยกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างไทย–จีน

การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตกระทำได้โดยย้อนดูอดีตที่ผ่านมาพบว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีและส่งผลกระทบต่อจุดยืนของแต่ละประเทศ ขณะที่อำนาจทางการทหารต้องมีความสมดุลกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานทางวิชาการของ เคนเนดี้ (Kennedy, 1989) ที่ได้ศึกษาถึงการขยายชั้นและภารล้มสลายของมหาอำนาจในยุคต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในระดับโลกและภูมิภาครวมทั้งจุดยืนทางการทหารของไทยและรูปแบบความสัมพันธ์ที่หมายจะสร้างให้ไทยกับจีน ดังนี้

๑. ผลกระทบต่อความมั่นคงทางการทหารของไทยและรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างไทยกับจีน อันเป็นผลมาจากการที่จีนได้ประเมินสถานการณ์ของโลกในระยะยาวว่าจะพัฒนาไปสู่ระบบหลาຍข้าว晚年 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาสันติภาพและดูแลอำนาจของโลก แต่ในขณะเดียวกันการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น จีนได้ประเมินสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นว่า จีนจะเป็นกำลังสำคัญในการถ่วงดุลอำนาจกับมหาอำนาจ像สหรัฐอเมริกาที่ดำเนินนโยบายแบบแข็งกร้าวและพยายามสร้างแรงกดดันต่อจีนอยู่ตลอดเวลารวมทั้งพยายามแบ่งแยกจีนเพื่อให้จีนเกิดความอ่อนแอ

จึงมีแนวโน้มความเป็นไปได้ว่า จีนจะใช้ยุทธศาสตร์ขยายความสัมพันธ์ในรูปแบบการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศไทยที่มีพลังอำนาจทางการเมืองเศรษฐกิจ และการทหาร เพื่อสร้างความผูกพันด้านผลประโยชน์อย่างใกล้ชิดและกว้างขวาง รวมทั้งต้องการให้ความสัมพันธ์ในรูปแบบหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ได้พัฒนาไปสู่การเป็นขั้วอำนาจใหม่เพื่อคานอำนาจอิทธิพลของสหรัฐฯ พร้อมกันนี้ จีนก็ได้เตรียมการในการต้านทานแรงกดดันจากประเทศตะวันตก โดยใช้ยุทธศาสตร์ของความร่วมมือควบคู่ไปกับการขัดขวางความพยายามของสหรัฐฯ ที่จะปิดล้อมจีน รวมทั้งแสวงประโยชน์จากการขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างประเทศยุโรปตะวันตกับสหรัฐฯ โดยเฉพาะผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ และดำรงความมุ่งหมายในการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะประเทศที่อยู่รอบบ้านของจีน โดยจีนเล็งเห็นว่าประเทศกลุ่มอาเซียนจะเป็นขั้วอำนาจหนึ่งที่สำคัญในเอเชียแปซิฟิก จึงไม่ต้องการให้ตอกย้ำในอิทธิพลของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ จีนยังต้องการให้ประเทศไทยกลุ่มอาเซียนมีสันติภาพและเสถียรภาพเพื่อสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศของจีนทั้งในด้านตลาดการค้าการลงทุน แหล่งวัตถุดิบ แหล่งทุนและเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นศูนย์กลาง การคมนาคมที่สำคัญ ซึ่งจีนได้ดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงรวมที่เชื่อมโยงความมั่นคงทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร และวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีเข้าด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งจีนได้ทำข้อตกลงกับไทยในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๘๙ และต่อมาได้ลงนามกับประเทศมาเลเซียในเดือน พฤษภาคม ค.ศ.๑๙๙๗ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

๒. ผลกระทบต่อจุดยืนทางการทหารของไทยและรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างไทย กับจีน อันเป็นผลมาจากการที่ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทหารกับสาธารณรัฐ ซึ่งสาธารณรัฐ ยังคงเห็นว่าจีนที่มีการปกครองในแบบคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นปฏิปักษ์กับการปกครองในระบบประชาธิปไตย และที่สำคัญคือ สาธารณรัฐ ได้ประกาศจุดยืนที่ชัดเจนในการปกป้องได้หัวน หากจีนใช้กำลังทหารต่อได้หัวน ตามรัฐบัญญัติที่เรียกว่า “Taiwan Relations Act” รวมทั้งการมีนโยบายด้านความมั่นคงร่วมกับประเทศญี่ปุ่น โดยรวมดินแดนได้หัวนเข้าไปอยู่ในเขตความปลอดภัย ตามแผนป้องกันประเทศที่สาธารณรัฐ ทำร่วมกับญี่ปุ่น ซึ่งจะเป็นการสร้างความตึงเครียดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยที่ไทยมีความยากลำบากที่จะแสดงท่าที่ที่ชัดเจนในการเลือกสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งระหว่างจีนกับสาธารณรัฐ อันเกิดจากปัญหาของความหวาดระแวงซึ่งกันและกันระหว่างจีนกับสาธารณรัฐ

ความหวาดระแวงดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายคน เช่น ผลงานของจื้อผิงและจินชัว (Ziping & Jinsuo, 2008) และผลงานของโพลแลค (Pollack, 2005) ที่ระบุว่าสาธารณรัฐ ยังได้ประเมินแนวโน้มของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในอนาคตไว้ในเอกสารที่เรียกว่า “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของสาธารณรัฐ ” (National Security of the United States of America: NSSUS) เมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๘ ซึ่งเป็นเอกสารที่สำคัญที่สุดของกรอบแนวคิดทางด้านยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคงที่ประธานาธิบดีบุช (Bush) ใช้เป็นแนวทางการกำหนดแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ในการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในเอกสารฉบับนี้ เน้นถึงการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของสาธารณรัฐ ในฐานะเป็นอภิมหาอำนาจของโลกด้วยการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางการทหารในการสนับสนุนให้โลก เป็นสังคมที่เปิดและเป็นประชาธิปไตยโดยจะไม่ยอมให้ถูกห้ามหรือแสดงความเห็นอกร่างทางทหารต่อสาธารณรัฐ เมื่อนี้ที่เคยเป็นมาในช่วงยุคสองครามเย็น

นอกจากนั้น หากประเทศต่าง ๆ ไม่ร่วมมือกันที่จะหยุดยั้งภัยคุกคามจาก การก่อการร้ายก็จะทำให้มีการก่อการร้ายขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งปัญหาผลกระทบ จากการสิ่งแวดล้อมจะรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกต้องประสบ กับภัยพิบัติขนาดใหญ่ ทั้งจากภาวะแห้งแล้งและภาวะน้ำท่วมอย่างรุนแรงอันเป็น ผลมาจากการโลกร้อน ซึ่งประเทศไทยก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงประเด็นปัญหาความ มั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าวไม่ได้ ซึ่งหมายถึงกองทัพไทยในฐานะที่เป็นกลไก ของรัฐในการรักษาความมั่นคงของประเทศต้องคำนึงถึงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับภัย คุกคามรูปแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นจากปัญหาความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าวด้วย

ประเด็นดังกล่าวเป็นส่วนผลกระทบต่อประเทศไทยซึ่งไม่ได้มีการเตรียมการในยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยยังคงใช้ยุทธศาสตร์เชิงตั้งรับตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกองทัพไทยที่มีพันธกรณีทางทหารกับสหราชอาณาจักร การศึกษาและการจัดทำอาชีวศึกษาอย่างใกล้ชิด จึงเป็นเรื่องยากที่กองทัพไทยจะถอนตัวจากความสัมพันธ์ทางทหารกับสหราชอาณาจักร และหันไปใกล้ชิดกับจีนอย่างเต็มระบบ

๓. ผลกระทบต่อจุดยืนทางการทหารของไทยและรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างไทยกับจีน อันเป็นผลมาจากการแลกเปลี่ยนวิถีนี้ได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความมั่นคงทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาคโดยทุกประเทศมุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอันเป็นฐานที่สำคัญของความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งยังกระตุ้นภูมิใจในประเทศให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศหรือในสังคมชุมชนระหว่างประเทศด้วยการพัฒนาประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันซึ่งต้องอาศัยการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่การพัฒนานี้ในลักษณะดังกล่าว นั้น ถูกชี้นำโดยกรอบแนวคิดในการจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order) ที่เน้นเรื่องความเป็นประชาธิปไตย การรักษาสิทธิมนุษยชน การค้าเสรี และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลให้โครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของโลกเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของ

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ภาครัฐ และเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลมีส่วนร่วมทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันในลักษณะที่เป็นเครือข่าย (Networking) เช่น องค์กรринพีช (Green Peace) ที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ในขณะที่กระแสโลกวิวัฒน์ได้ส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ ในเชิงบวกได้ทำให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญ กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการมีธรรมาภิบาล (Good Governance) ทำให้ธุรกิจของประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติต่อ ประชาชนในประเทศเพื่อการระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพให้ทัดเทียมกับเกณฑ์ มาตรฐานสากลรวมทั้งปฏิบัติต่อปัจเจกบุคคลอื่นที่มีใช้ประชาชนในประเทศของตน โดยไม่มีการตั้งเงื่อนไขเพื่อการเลือกปฏิบัติซึ่งเป็นผลในเชิงบวกจากการแสโลกาภิวัตน์ ที่ถือว่าสังคมชุมชนระหว่างประเทศเป็นสังคมเดียวกัน แต่ผลในเชิงลบของกระแสโลกวิวัตน์ ทั้งจากการแพร่กระจายของโรคระบาดจากการเดินทางติดต่อกันมาก ที่ส่งผลกระทบมากขึ้น รวมทั้งปัญหาจากอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การค้าแรงงานเด็ก การค้ายาเสพติด การค้าสิ่งผิดกฎหมาย เป็นต้น ตลอดจนการแพร่กระจายของ อาชญากรรมที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง เช่น อาชุนิวเคลียร์ ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของประเทศต่าง ๆ และความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) เช่น การเผยแพร่ภาพอนาคตของบุคคลต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปทั่วโลก หรือการสร้างกระแสข่าวลือเพื่อสร้างความวุ่นวายให้กับสังคมชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีผลให้กลุ่มก่อการร้ายในประเทศต่าง ๆ สามารถใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเชื่อมโยงการปฏิบัติการร่วมกันเป็นการก่อการร้ายสากลได้มาก ยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องหันมาให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านความ มั่นคงกันมากขึ้น เมื่อจากไม่มีประเทศใดมีความสามารถเพียงพอในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการแสโลกาภิวัตน์ดังกล่าวได้ตามลำพัง

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้จีนเห็นความสำคัญใน การดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงต่อไทยและประเทศไทยในกลุ่มหาเสียน โดยเป็น ความสัมพันธ์อย่างเท่าเทียมกันระหว่างประเทศไทยในลักษณะของการเป็นหันส่วนทาง

ยุทธศาสตร์ เพื่อรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งไทยควรขยายผลของการประชุมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวง กลาโหมของไทยกับกระทรวง กลาโหมของจีนดังกล่าว ด้วยการผลักดันความร่วมมือทั้งในทางกว้างและทางลึกมากขึ้น โดยยกระดับความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีนให้สามารถนำไปสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืนตามแนวคิดเกี่ยวกับประชาคมความมั่นคง (Security Community) ซึ่งประเทศไทยและหลายประเทศในอาเซียนได้ให้ความสนใจ คือ “ประชาคมความมั่นคงอาเซียน” (ASEAN Security Community)

ประชาคมความมั่นคงจะบรรลุเป้าหมายได้จากที่ประเทศสมาชิกได้พยายามจะดำเนินการให้เกิดความร่วมมือกัน จนเกิดความรู้สึกเป็นสมาชิกของประชาคมร่วมกัน และพร้อมใจที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้กำลังต่อต้านแต่ประชาคมความมั่นคงนี้ จะไม่ใช่กลุ่มพันธมิตรทางทหาร (Alliance) หรือกลุ่มป้องกันร่วมกัน (Collective Defense Group) แต่ประเทศสมาชิกอาจมีความสัมพันธ์แบบพันธมิตรหรือการป้องกันร่วมกันกับประเทศอื่นนอกประชาคอมความมั่นคงได้ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานทางวิชาการของพีทรัส (Petras, 2006) และโมราดา (Morada, 2008)

ในขณะที่จีน เกาหลีใต้และญี่ปุ่นก็เห็นประโยชน์จากการรวมกลุ่มในลักษณะดังกล่าวเป็นประชาคมเอเชียตะวันออก (Asian Community) แต่ทั้งเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเกรงว่าจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการครอบงำของจีน จึงเสนอให้มีการดึงประเทศที่มีกำลังอำนาจอยู่ภูมิภาคมาร่วมด้วยคือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย เป็นต้น

สำหรับแนวทางที่ไทยได้ดำเนินการและควรดำเนินการต่อไปตามกรอบแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวง กลาโหมจีน โดยมีการดำเนินกิจกรรมได้แก่ การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง การฝึกร่วม การศึกษาร่วมการส่งกำลังบำรุงร่วมและแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมอย่างเด่นชัดในรอบปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้แก่ กิจกรรมด้านการศึกษาร่วมกันอันเป็นผลจากการประชุมร่วมกันระหว่างกระทรวง กลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีนประจำปีที่ได้กล่าวแล้วนั้น

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

การขยายผลสู่ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพจีน

เมื่อวันอังคารที่ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ในการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีประจำสัปดาห์ได้มีมติอนุมัติตามข้อเสนอของกระทรวงกลาโหมให้สถาบันวิชาการประเทศ กองทัพไทยจัดทำบันทึกความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน และได้มอบหมายให้ พลเอก ภูริช รัตนวรรณ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นผู้ลงนามในบันทึกความร่วมมือดังกล่าว

ที่มาของบันทึกความร่วมมือ

พลโท หวาน สีปิน (ยศขณะนั้น) ผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนได้เดินทางมาประชุมหัวหน้าสถาบันการศึกษาด้านการป้องกันประเทศ ครั้งที่ ๑๓ (ARF: ASEAN Regional Forum Heads of Defence Universities/ Colleges/ Institutes Meeting) ซึ่งวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ในระหว่างวันที่ ๒ - ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมอมพีเรียล คีนพาร์คกรุงเทพมหานคร โดยที่ในระหว่างการประชุมฯ นั้น พลโท หวาน สีปิน ได้ขอเข้าพบ พลเอก ภูริช รัตนวรรณ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย เมื่อวันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ กองบัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนกับสถาบันวิชาการป้องกันประเทศของกองทัพไทย และได้มีความเห็นร่วมกันในการสร้างกลไกของความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีการจัดทำบันทึกความร่วมมือระหว่างสองสถาบัน

ต่อมาหลังจากที่สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยได้รับอนุมัติหลักการจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดให้ดำเนินการเรื่องดังกล่าว โดยในวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยได้เขียน

យុទ្ធសាស្ត្រជ័ំបានគេហទោនក

(ឧប្បប្រុង)

ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำกรุงเทพมหานคร มาปรึกษา
หาแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างกลไกความร่วมมือ^๑
ด้านการศึกษาระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยป้องกัน
ประเทศ ตลอดจนแนวทางที่จะขยายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกองทัพ
ไทยกับกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนในอนาคต จึงได้เชิญคณะกรรมการด้าน
การศึกษาของกระทรวงกลาโหม ตามแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่าง
กระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน มาประชุม
หารือเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๓ ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยและได้
ประสานงานผ่านผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร ทั้งฝ่ายจีนที่ประจำกรุงเทพมหานครและฝ่าย
ไทยที่ประจำกรุงปักกิ่งในการดำเนินการ จนได้ข้อสรุป ถึงแนวทางในการจัดทำร่าง
บันทึกความร่วมมือฯ ดังกล่าว

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศจึงได้รายงานข้อมูลตามสายงานการบังคับบัญชาจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี เนื่องจากบันทึกความร่วมมือดังกล่าวนั้นกระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นหนังสือสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยที่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคแรก แต่ไม่เข้าองค์ประกอบในวรรค ๒ ที่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา และในที่สุดคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบในการจัดทำบันทึกความร่วมมือฯ เมื่อวันของคราวที่ ๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนได้มี
หนังสือเรียนเชิญผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยพร้อมกับคณะจำนวน
๘ นาย เดินทางไปเยือนมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย ณ กรุงปักกิ่ง ในระหว่างวัน
ที่ ๒๒ - ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ และจัดให้มีพิธีการลงนามในบันทึกความร่วมมือฯ
ในวันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ อาคารกองบัญชาการ
มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

วัตถุประสงค์ในการเดินทางของคณะในครั้งนี้จากการกระซับความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพและพิธีการลงนามในบันทึกความร่วมมือฯ แล้ว ยังได้มีการหารือเกี่ยวกับแนวทางการขยายผลความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม

เนื้อหาสาระของบันทึกความร่วมมือ

บันทึกความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย กองทัพไทย กับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน มีสาระสำคัญดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันให้เข้มแข็งขึ้น และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนในขอบเขตการศึกษาทางการทหารให้มากขึ้น

๒. หลักการ

๒.๑ บันทึกความร่วมมือนี้เป็นการติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันการศึกษาทางการทหารของทั้งสองฝ่ายอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ การแลกเปลี่ยนจะดำเนินการไปบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งการติดตอกันโดยตรงในระยะยาว

๓. ขอบเขตของความร่วมมือ จะมีการแลกเปลี่ยนดังต่อไปนี้

๓.๑ การประชุมระดับผู้บริหารของทั้งสองฝ่าย โดยมีการประชุมร่วมกันในทุกสองปี

๓.๒ การเยี่ยมเยือนระหว่างกันของคณะผู้แทนนายทหารนักเรียน

๓.๓ การแลกเปลี่ยนผู้สอนและผู้บรรยายโดยดำเนินการในทุกสองปี

๓.๔ การประชุมวิจัยและสัมมนา

๓.๕ การแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์และข้อมูลข่าวสาร

๔. งบประมาณ

๔.๑ ฝ่ายเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมระดับผู้บริหาร การแลกเปลี่ยนผู้สอนผู้บรรยาย รวมถึงการประชุมวิจัยและสัมมนาทั้งสิ้น ยกเว้นค่าบัตรโดยสารเครื่องบินระหว่างประเทศไทย

๔.๒ แต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับคณาจารย์แทนนายทหาร
นักเรียนของตนเอง โดยฝ่ายที่เป็นเจ้าภาพจะพยายามดำเนินการเพื่อลดค่าใช้จ่าย
ของอีกฝ่ายหนึ่งให้ประทยตมากที่สุด

๕. ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา การเผยแพร่ผลการวิจัยร่วมกันหรือผลงานวิชาการของทั้งสองฝ่ายในรูปแบบอันเกิดจากการดำเนินการตามบันทึกความร่วมมือนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจของแต่ละฝ่ายให้ความเห็นชอบ เป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกันเสมอ ก่อนการจัดพิมพ์เผยแพร่ โดยในกรณีที่จัดพิมพ์ เป็นภาษาไทยให้เป็นลิขสิทธิ์ของฝ่ายไทย และกรณีที่จัดพิมพ์เป็นภาษาจีน ให้เป็นลิขสิทธิ์ของฝ่ายจีน หากจัดพิมพ์นอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาจีน ให้ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันในเรื่องลิขสิทธิ์โดยได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์ อักษรจากผู้มีอำนาจของแต่ละฝ่าย

๖. การติดต่อประสานงาน ทั้งสองฝ่ายจะใช้ช่องทางการทูตโดยผ่าน
ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร

๗. ระยะเวลาบังคับใช้และการสิ้นสุด บันทึกความร่วมมือนี้จะมีผลบังคับใช้ทันทีในวันที่มีการลงนามและมีผลต่อ กันโดยตลอด ยกเว้นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประ拯救์ จะยกเลิกด้วยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ๓๐ วันก่อนสิ้นสุด แต่ทั้งสองฝ่ายสามารถที่จะยุติบันทึกความตกลงได้ทุกเวลาหากมีความตกลงใจร่วมกัน ในท้ายบันทึกความร่วมมือฯ มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อยประชาชนจึงขอประกาศต่อท้ายบันทึกเป็นหมายเหตุเกี่ยวกับการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลขั้นความลับ กล่าวคือ

ประการแรก ทั้งสองฝ่ายจะเก็บรักษาข้อมูลขั้นความลับ อันเกิดจากการดำเนินการตามบันทึกความร่วมมือนี้ โดยแต่ละฝ่ายไม่ควรเปิดเผยข้อมูลขั้นความลับที่รับมาจากอีกฝ่ายต่อฝ่ายที่สามโดยมิได้รับความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากอีกฝ่ายหนึ่ง

ประการที่สอง แต่ละฝ่ายความจำกัดขอบเขตการอ้างอิงไปยังข้อมูลชั้นความลับที่รับมาจาก อีกฝ่ายหนึ่งให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของฝ่ายนั้น

ยุทธศาสตร์จีนสู่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ผลประโยชน์ที่จีนได้รับจากการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับไทย

สืบเนื่องมาจากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ซึ่งอยู่ใกล้กับช่องแคบมะละกาที่เป็น จุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของโลก สามารถเข้มต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก รวมทั้งเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและเส้นทางลำเลียงน้ำมันที่เชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศในอาเซียน โดยจีนได้ตระหนักรถึงความสำคัญของประเทศไทยในอาเซียนมากยิ่งขึ้น ดังเห็นได้จากการที่จีนได้ยกกระดับจากการเป็นคู่เจรจาของอาเซียนมาเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) รวมทั้งมีการลงนามระหว่างผู้นำอาเซียนและผู้นำจีนในปี ๒๐๑๐ ร่วมว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างอาเซียนกับจีนเพื่อสันติภาพและความมั่งคั่ง (Joint Declaration on Strategic Partnership for Peace and Prosperity) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๗ ณ เกาะโบราเกด ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ ที่ได้เน้นถึงความร่วมมือระหว่างกันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ ใน การประชุมครั้งนี้ จีนยืนยันเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ภูมิภาค นี้มีสันติภาพและมีความมั่นคง ซึ่งจีนเป็นประเทศคู่เจ้าประเทศแรกของอาเซียน ที่ให้การรับรองสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในอาเซียน ตลอดวันออกเฉียดได้ (Treaty of Amity and Cooperation: TAC) นอกจากนั้น จีนยังได้แสดงความพร้อมที่จะลงนามในพิธิสารต่อท้ายสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในอาเซียน ตลอดวันออกเฉียดได้ (Protocol to the Treaty of Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone: SEANWFZ) การแสดงเจตนารมณ์ดังกล่าวเป็นการแสดงบทบาทของจีนในการสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศ โดยการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์นั้น ย่อมส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการต่างประเทศของไทย ในการแสวงหาและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

จุดยืนของจีนที่มีต่อประเทศไทย

จุดยืนของจีนที่มีต่อประเทศไทยจากคำประกาศของนายหนิง ผู้อุปนายกอธิการราชทูตจีนประจำกรุงเทพฯ ในพิธีเปิดงานเทศบาลตระหง่าน (วันจีนปีใหม่ของจีน) ในรอบ ๒ ปี ได้แก่ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ และปี พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

๑. ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ เอกอัครราชทูตจีนประจำกรุงเทพฯ ได้กล่าวในพิธีเปิดงานเทศบาลรุ่งจีนต่อศาสตราจารย์พิเศษ พรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่มาร่วมงานในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘ ณ ห้องแกรนด์บอลลูม โรงแรมแซงกรีล่า กรุงเทพมหานคร ใจความสำคัญสรุปได้ว่า

๑.๑ ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นปีที่ความสัมพันธ์ทุนส่วนเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างจีนกับไทย ได้พัฒนาอย่างรวดเร็วและมั่นคง ผู้นำของทั้งสองประเทศได้พบปะกันบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นประเพณีที่ได้ระหว่างสองประเทศที่ผู้นำจักมีการไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ เราได้ร่วมกันจัดพิธีเริ่มต้นโครงการความร่วมมือรถไฟฟ้าจีน-ไทย ทั้งสองฝ่ายได้เน้นย้ำความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ รวมทั้งความร่วมมือในการซื้อขายสินค้าเกษตรและด้านอื่น ๆ ระหว่างทั้งสองประเทศ มีความคึกคักใหม่ๆ ยอดการค้าและมูลค่าการลงทุนที่จีนมีต่อไทย ที่ได้รักษา ซึ่งแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า ๗.๙ ล้านคน ซึ่งถือว่าเฉลี่ยที่สุดในประวัติศาสตร์ นักศึกษาจีนที่มาเรียนในไทยและนักศึกษาไทยไปเรียนที่จีนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น อาหารไทย ละครและภาษาพยัคฆ์ไทย และชุดไทยกำลังเป็นที่นิยมในสังคมจีน กลไกความร่วมมือแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง ซึ่งจีนและไทยร่วมกันผลักดันสร้างเขื่อนนั้นได้จัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศครั้งแรกอย่างสำเร็จ ซึ่งเป็นการริเริ่มกระบวนการความร่วมมือใหม่ในอนุภูมิภาคนี้

๑.๒ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน เป็นการตอบสนองความต้องการในการพัฒนาของจีนเอง และก็ได้สร้างคุณูปการมากกว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์ สำหรับการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ที่สำคัญคือ พร้อมกับการจัดตั้งของธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank : AIIB) และการพัฒนา” แนวเศรษฐกิจตามเส้นทางสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑ ” (The Belt and Road Initiative) นั้น ประเทศไทยจีนจะนำໂการพัฒนา และเวทีความร่วมมือใหม่ ๆ ให้กับเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น เมื่อมองไปข้างหน้า ลักษณะพื้นฐานของเศรษฐกิจจีนที่มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

สูง และมีความยืดหยุ่นมากนั้นจะไม่เปลี่ยน พื้นฐานและปัจจัยสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจจีนนั้นก็จะไม่เปลี่ยน ประเทศไทยยังเป็นแรงขับเคลื่อนอันสำคัญในการพัฒนาของเศรษฐกิจโลกต่อไป

๑.๓ ประเทศไทยยินดีที่จะร่วมมือกับประเทศไทย เสริมข้อได้เปรียบซึ่งกันและกัน ค้นหาแนวทางความร่วมมือในการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ ชูเปอร์คลัสเตอร์ และ ๑๐ อุตสาหกรรมหลัก ผลักดันโครงการความร่วมมืออุตสาหกรรมและด้วยดี ศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการลงทุน ให้กับประเทศไทย ไทย เอเชีย เอเชีย-อาเซียน ที่มีความสามารถทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่สูง ให้กับประเทศไทย ไทย เอเชีย จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ โดยนำความสัมพันธ์ที่ดีทางการเมืองระหว่างประเทศไทยทั้งสองมาแปลงเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างความเจริญและความสุกมากยิ่งขึ้นให้กับประเทศไทยทั้งสองประเทศ ฝ่ายจีนยินดีที่จะเสริมสร้างการประสานงานและความร่วมมือกับฝ่ายไทย ในประเด็นภูมิภาคและระหว่างประเทศ ร่วมกันผลักดันการพัฒนา “แนวเศรษฐกิจตามเส้นทางสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑” (The Belt and Road Initiative) ส่งเสริมการเชื่อมโยงกันในภูมิภาค สร้างตัวชี้ตากธรรมร่วมกันระหว่างจีนและอาเซียน เพิ่มพูนเนื้อหาสาระใหม่ๆ ให้กับความสัมพันธ์ทุกส่วน เชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างจีน-ไทย และสร้างประโยชน์ให้กับความเจริญรุ่งเรืองและเสถียรภาพในภูมิภาคนี้อีกด้วย

๒. ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ เอกอัครราชทูตจีนประจำกรุงเทพฯ ได้กล่าวในพิธีเปิดงานเทศกาลตรุษจีนต่อพลเอก ธนาศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรีที่มาร่วมงานในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๐ ณ ห้องแกรนด์บลลูม โรงแรม香格里拉 กรุงเทพมหานคร ใจความสำคัญสรุปได้ว่า

๒.๑ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ เป็นปีที่ยากจะลืมเลือนได้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จสรวงรัตน์ พสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ รำหน้าให้ด้วยความเคร้าโศกอย่างยิ่ง ข้าพระพุทธเจ้าขอນ้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมีได้ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงนำประเทศไทยไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และทรงสร้างคุณปการในการส่งเสริมมิตรภาพจีน-ไทย เชื่อมั่นว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จักรพรรดิ์ประเทศไทยเข้าสู่ความเจริญรุ่งโรจน์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒.๒ ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นปีที่เศรษฐกิจจีนมีการเติบโตช้าลงแต่มีเสถียรภาพและแนวโน้มที่ดีขึ้น ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวอย่างล่าช้า เศรษฐกิจจีนได้เติบโต ๖.๗% ผลักดันการเติบโตของเศรษฐกิจโลกสูงถึง ๓๐% จีนยังคงเป็นหัวรถจักรที่ใหญ่ที่สุดสำหรับเศรษฐกิจโลก จีนจะนำมาซึ่งตลาดที่กว้างใหญ่ ไฟศาล เงินทุนที่พ่อเพียง สินค้าที่ หลากหลายและโอกาสความร่วมมืออันล้ำค่าแก่ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย

๒.๓ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นปีที่ความสัมพันธ์จีน-ไทยยังคงรักษาการพัฒนาอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ผู้นำระดับสูงของทั้งสองประเทศได้พบปะหารือกันบ่อยครั้ง ความไวเนื้อเชื่อใจทางการเมืองนับวันยิ่งแผ่นมากขึ้น ความร่วมมือด้านการค้ายังคงมีแนวโน้มการพัฒนาที่มีเสถียรภาพ มีนักท่องเที่ยวชาวจีนหลั่งไหลเข้ามาเที่ยวประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ๔.๗๗ ล้านคน ทั้งสองฝ่ายมีความร่วมมืออันดี ภายใต้กรอบพหุภาคีอย่างจีน-อาเซียนและแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง จนประสบผลสำเร็จอย่างดงาม รัฐบาลไทยได้เสนอญัทธศาสตร์ไทยแลนด์ ๔.๐ ดิจิทัลไทยแลนด์ สอดคล้องกับชื่อริเริ่ม the Belt and Road ของจีน เชื่อมั่นว่าต่อไปทั้งสองฝ่ายจะเสริมสร้างความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐาน การแปรรูปสินค้าเกษตร โทรคมนาคม พานิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อนำความพากศุกและประโยชน์ให้แก่ประชาชนของเราทั้งสอง

วิเคราะห์ได้ว่า ในรอบ ๒ ปีที่ผ่านมา เอกอัครราชทูตจีนประจำกรุงเทพฯ ได้เน้นถึงความสัมพันธ์หุนส่วนเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างจีน-ไทย รวมทั้งความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคีอย่างจีน-อาเซียนและแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง ตลอดจนการร่วมมือกันผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The Belt and Road Initiative) ในขณะที่ พลเอก ชนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรีได้กล่าวในงานวันดังกล่าวว่า “...มิตรภาพระหว่างไทยกับจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ซึ่งไม่ว่าจะเป็น สถาบันกษัตริย์ รัฐบาล สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ทั้งสองประเทศที่มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดโดยตลอด ตั้งแต่古至今 “ความสัมพันธ์ของไทย-จีนที่เปรียบเสมือนเป็นสมาชิกของครอบครัวเดียวกัน” ปีใหม่จีนที่กำลังจะมาถึงนี้ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลและประชาชนชาวไทย ขออวยพร

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

ด้วยความจริงใจ ขอให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า ชีวิตและหน้าที่การทำงานของประชาชนจีนดีขึ้น ไทยยินดีที่จะร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับจีน และส่งเสริมความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างทั้งสองประเทศให้ดีขึ้นต่อไป...”

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับจีน

ผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทย ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาตินับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สถานความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีนายรัฐมนตรีเป็นประธานฯ มุ่งเน้นให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของภาครัฐ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการดำรงสถานะของประเทศไทยมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้สถานการณ์ความมั่นคงที่มีความซับซ้อน โดยเฉพาะการเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ จึงได้กำหนดผลประโยชน์แห่งชาติอันอาจสรุปได้ดังนี้

ประการแรก การมีเอกสาร อธิปไตยและบูรณาภาพแห่งเขตอำนาจศาลรัฐ

ประการที่สอง การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ

ประการที่สาม ความปรองดองและความสามัคคีของคนไทยในชาติ

ประการที่สี่ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ประการที่ห้า ความปลอดภัย ความเป็นธรรมและความอยู่ดี มีสุข

ของประชาชน การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ประการที่หก การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิทธิประโยชน์ทางการชีวภาพของชาติ

ประการที่เจ็ด การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประการที่แปด การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

ดังนั้น การที่ไทยได้เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับจีนจะก่อให้เกิดผลประโยชน์กับไทยนอกจากการตอบสนองต่อประเด็นต่าง ๆ ทั้งแ配ประการดังกล่าว แล้ว ยังส่งผลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยที่มีความสมดุลมากขึ้น ในการดำเนินนโยบายต่อสหรัฐฯ และประเทศต่าง ๆ ที่มีบทบาทและอิทธิพลทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค เช่น รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เป็นต้น รวมทั้งมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเสริมบทบาทของไทยในการเป็นแกนนำในการผลักดันการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ตลอดจนการคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับพม่า เช่นเดียวกัน จีนมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัมพูชาจากการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ

จุดยืนและบทบาทที่เหมาะสมของไทยต่อจีน

จากการวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์และบทบาททางการทหาร ของในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศไทยได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ (ไซสิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก, ๒๕๕๔, หน้า ๑๙๔-๑๙๗)

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

ควรมีการนำผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มของสถานการณ์ ความมั่นคงทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาครวมทั้งผลกระทบต่อระบบความมั่นคง ในภูมิภาคเอเชียไปใช้ในการประเมินจุดยืนทางยุทธศาสตร์และบทบาททางการทหาร ซึ่งมีผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศโดยเฉพาะ ในการประชุมเตรียมการในระดับนโยบายของปลัดกระทรวงกลาโหมเพื่อกำหนด ประเด็นข้อเสนอของฝ่ายไทยในการประชุมร่วมประจำปีตามแผนงานความร่วมมือ ด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหมจีนที่ผลักดันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

นอกจากนี้ ควรมีการเร่งรัดการจัดทำกรอบนโยบายทางยุทธศาสตร์ ของกระทรวงกลาโหม โดยเน้นถึงการบูรณาการกระบวนการคิดในเชิงยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

กับแผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน เพื่อให้การวางแผนทั้งในระยะสั้น (๑ – ๒ ปี) ระยะปานกลาง (๓ – ๑๐ ปี) และระยะยาว (๑๑ – ๒๐ ปี) มีความสอดคล้องกับแนวโน้มของสถานการณ์ ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจน กระทรวงกลาโหมควรเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งประชุมร่วมกับ ส่วนราชการของกระทรวงอื่น ๆ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อระดมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการป้องกันประเทศและการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบาย ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับจีน ต้องใช้ความระมัดระวังในการแสดงความเห็นและทำทีต่อปัญหาในเรื่องได้หัวนั้น ทิเบต องค์คดาไลลามะ ลัทธิฝ่าหลุนกง และสิทธิมนุษยชนในจีน ทั้งนี้พระเป็นเรื่องที่จีนเห็นว่าเป็นกิจกรรมภายในของจีน และเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว โดยเฉพาะต่อจุดยืนทางยุทธศาสตร์ อันจะส่งผลกระทบต่อความขัดแย้งในผลประโยชน์ที่สำคัญของประเทศไทยได้

ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะกรรมการอนุกรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหมจีน ให้มีความเป็นเอกภาพและบูรณาการแผนงาน กับองค์กรอื่น ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีนที่ได้ลงนามเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ และ ปี พ.ศ.๒๕๕๔ บนพื้นฐานผลประโยชน์ของประเทศ มีความสำคัญเหนือกว่าผลประโยชน์ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

ข้อคิดจากการจัดการศึกษาทางการทหารของจีนเพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศ

การใช้หลักสูตรการศึกษา

กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (PLA) ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ (National Defense University: NDU) ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษา

ระดับสูงของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน และมีสายงานการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหน่วยงานด้านการศึกษาของคณะกรรมการอธิการทหารกลาง (Central Military Commission: CMC ซึ่ง CMC มีประธานาริบดีเป็นประธานกรรมการอธิการทหารกลาง) รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย (NDU) ถือกำเนิดมาจากการศึกษาของกองทัพแดง (Red Army) ซึ่งก่อตั้งโดยประธานเหมา เจ้อตง เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๐ (ก่อนการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนที่สถาปนาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๒) โดยมีการกิจหลักในการจัดการศึกษาให้สามารถเพิ่มภักดีและประสิทธิภาพในการป้องกันประเทศ ด้วยการมุ่งสร้างความสามารถพิเศษ สำหรับนายทหารระดับสูงและการสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีทางการทหาร รวมทั้งการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการอธิการทหารกลางและกองบัญชาการทั่วไปในการตัดสินใจ การจัดการศึกษาและการวิจัยด้านการป้องกันประเทศรวมถึงการสร้างความเข้าใจตลอดจนความร่วมมือกับกองทัพของประเทศต่าง ๆ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย (NDU) มีที่ตั้งอยู่ในกรุงปักกิ่ง โดยจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนแรก มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยแห่งที่หนึ่ง (NDU 1) เป็นที่ตั้งของกองบัญชาการหลักของมหาวิทยาลัย มีหน่วยงานที่สำคัญ เช่น ศูนย์จำลองยุทธ์และอาคารเรียนสำหรับนายทหารนักเรียนของจีน ตั้งอยู่ใกล้กับบริเวณที่ตั้งของพระราชวังฤดูร้อนอี้หอยวน อยู่ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของใจกลางกรุงปักกิ่ง (จัตุรัสเทียนอันเหมิน)

ส่วนที่สอง มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยแห่งที่สอง (NDU 2) เป็นที่พักสำหรับครูอาจารย์ ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของใจกลางกรุงปักกิ่ง

ส่วนที่สาม มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยแห่งที่สาม (NDU 3) เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย (College of Defense Studies: CDS) เพื่อจัดการเรียนการสอนให้กับนายทหารนักเรียนจากต่างประเทศ ตั้งอยู่ใกล้กับสุสานราชวงศ์หมิง ในเขตชางผิง บริเวณชานกรุงปักกิ่ง ด้านทิศเหนือห่างจากใจกลางกรุงปักประมาณ ๓๐ กิโลเมตร

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

สำหรับหลักสูตรการศึกษาที่มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย (NDU) เปิดการสอนให้กับนายทหารจากมิตรประเทศเข้ารับการศึกษานั้น ได้แก่ หลักสูตรยุทธศาสตร์และการป้องกันประเทศไทย (ระยะเวลาศึกษาประมาณ ๑ ปี) หลักสูตรการสัมมนาระหว่างประเทศไทย (ระยะเวลาศึกษาประมาณ ๓ สัปดาห์) และหลักสูตรนายทหารรุ่นใหม่ (ระยะเวลาศึกษาประมาณ ๑ เดือน) โดยมีวิชาลัยการป้องกันประเทศไทย (College of Defense Studies: CDS) รับผิดชอบดำเนินการซึ่งผู้เขียนได้รับอนุมัติให้เป็นผู้แทนของกองทัพไทยเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรของวิชาลัยป้องกันประเทศไทย มหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย (CDS, NDU) จำนวน ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรยุทธศาสตร์และการป้องกันประเทศไทย (Defense and Strategic Studies Course 2004-2005) ระหว่างเดือน กันยายน ๒๕๔๗ – สิงหาคม ๒๕๔๘ และหลักสูตรการสัมมนาระหว่างประเทศไทย (International Symposium Course 2010) ระหว่างวันเสาร์ที่ ๑๖ ตุลาคม - วันเสาร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ รวมเป็นเวลา ๒๒ วัน

อนึ่ง หลักสูตรการสัมมนาระหว่างประเทศไทย ได้เปิดหลักสูตรนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๗ โดยดำเนินการเปิดปีละ ๑ รุ่น และแต่ละรุ่นจะมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ ๖ สัปดาห์ (เว้นในรุ่นที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๓ และรุ่นที่ ๑๒ มีระยะเวลาศึกษาประมาณ ๓ สัปดาห์) โดยในการศึกษาปี พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งเป็นรุ่นที่ ๑๒ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งเป็นนายทหารจากประเทศไทยต่าง ๆ ชั้นยศตั้งแต่ระดับพันโทขึ้นไปรวม ๑๙ ประเทศ จำนวน ๒๑ นาย (เรียงลำดับตามอักษรของชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษ) ได้แก่ ออสเตรเลีย บังกลาเทศ กัมพูชา แคนาดา จีน(เข้าร่วม ๓ นาย) ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย มองโกเลีย เมียนมา เนปาล นิวซีแลนด์ ปากีสถาน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ศรีลังกา ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม ส่วนรูปแบบของการจัดหลักสูตรแบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย

รูปแบบที่ ๑ เป็นการบรรยายและซักถามปัญหาในชั้นเรียนในหัวข้อต่าง ๆ โดยใช้คำแนะนำอาจารย์ของมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทยเป็นผู้บรรยายหลัก และเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทหารของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน ผู้เชี่ยวชาญด้านการต่างประเทศจากกระทรวงการต่างประเทศและศาสราราชรัฐ

จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่งและมหาวิทยาลัยซิงห์หัว เป็นต้น หัวข้อที่บรรยายได้แก่ (១) สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (២) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีกำลังอำนาจกับความมั่นคง ในภูมิภาค (៣) ความมั่นคงของเส้นทางการคมนาคมทางทะเล (៤) สถานการณ์ และความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย (៥) แนวทางความร่วมมือของการ รักษาความมั่นคงในภูมิภาค (៦) นโยบายต่างประเทศและการป้องกันประเทศ ของจีนกับปัญหาความมั่นคง

รูปแบบที่ ២ เป็นการสัมมนากลุ่มย่อยในหัวข้อที่ได้บรรยายในชั้นเรียน เพื่อระดมแนวคิดในการแก้ไขปัญหาในรายละเอียดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่าง เป็นรูปธรรม โดยเน้นให้นายทหารทุกคนยอมรับในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ได้อย่างเต็มที่และใช้เหตุผลในการประสานแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่าง สันติ

รูปแบบที่ ៣ การดูงานหน่วยงานทางทหารและการศึกษาภูมิประเทศ เพื่อให้นายทหารจากประเทศต่างๆ ได้เข้าใจในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ และการป้องกันประเทศของจีน อันจะนำมาซึ่งมาตรการที่จะเสริมสร้างความ ไว้วางใจระหว่างประเทศได้ โดยจัดให้เป็นงาน ณ หน่วยงานทางทหารและหน่วยงาน พลเรือน ทั้งที่ตั้งอยู่ในกรุงปักกิ่งและมณฑลต่าง ๆ

รูปแบบที่ ៤ เป็นการนำเสนอผลงานการศึกษาวิเคราะห์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในห้องสัมมนารวม โดยผู้เข้ารับการศึกษาต้องทำการ วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จำนวน ១ เรื่อง และเขียนเป็นภาษาอังกฤษจำนวนไม่น้อยกว่า ២,៤០០ คำ โดยต้องนำเสนอเป็นเวลา ไม่เกิน ៣០ นาที เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการศึกษาร่วมทั้งคณะกรรมการของวิทยาลัยป้องกัน ประเทศและผู้เชี่ยวชาญที่วิทยาลัยป้องกันประเทศเชิญมาร่วมรับฟังได้ทุกสถานี

จากล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาทางการทหารโดยผ่านหลักสูตรต่าง ๆ โดยเฉพาะหลักสูตรการสัมมนาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ แต่ สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้ ถือเป็นโอกาสที่ดีของหน่วยงานทั้งทางทหารและพลเรือนของจีนที่

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

สามารถเข้าร่วมสังเกตการณ์ เพื่อประมวลข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งซึ่งแจงตอบโต้กับนายทหารต่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของจีน โดยผ่านกระบวนการในหลักสูตรดังกล่าวได้ด้วย จึงเป็นข้อคิดที่กองทัพไทยน่าจะได้พิจารณานำมายกระดับใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้แนวทางหนึ่ง

การใช้การสัมมนาทางวิชาการ

ในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการป้องกันประเทศระหว่างจีนกับอาเซียนโดยสถาบันวิทยาการทหาร (Academy of Military Science : AMS) เป็นหน่วยงานคลังสมอง (Think Tank) ให้กับคณะกรรมการทหารกลาง (Central Military Commission: CMC ซึ่งมีประธานาธิบดี/เลขานุการพระองค์มีวนิสัยจีนเป็นประธานฯ) AMS สถาปนาขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๙๕๔ (พ.ศ.๒๕๐๑) มีหน้าที่ในการวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และหลักนิยมทางการทหาร รวมทั้งจัดทำสมุดปกขาวเพื่อนำเสนอแนวทางในพัฒนาการวิจัยและการพัฒนาองค์ทัพ ซึ่งได้จัดให้มีการประชุมระดมสมองร่วมกันระหว่างผู้แทนหน่วยงานทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและจีน เรื่อง “ความมั่นคง ความไว้วางใจ ต่อกัน และความร่วมมือ” ในระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๔ ธ.ค.๕๔ ณ Empark Grand Hotel กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. ถึงแม้ระยะเวลาจะผ่านพ้นไปกว่า ๕ ปีแล้วก็ตาม แต่ประเด็นในการประชุมระดมสมองดังกล่าวนั้น ยังคงมีความทันสมัยและกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army: PLA) ได้จัดทำมาตราการต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติกับกองทัพประเทศต่าง ๆ ของกลุ่มอาเซียน ดังนี้ การประชุมระดมสมองครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีสำหรับการส่งเสริมความไว้วางใจกันระหว่างกลุ่มประเทศในอาเซียนกับจีน อันเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การสร้างมิตรภาพและความร่วมมือกันอย่างแน่นแฟ้น โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๓๑ คน (เป็นผู้แทนของสำนักเลขานุการอาเซียน ๑ คน ผู้แทนของกลุ่มประเทศในอาเซียนจำนวน ๑๐ ชาติ รวม ๒๔ คน และผู้แทนของจีนจำนวน ๖ คน) นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการของจีนซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาโท และเอกเข้าร่วมสังเกตการณ์อีกจำนวน ๒๐ คน สำหรับรูปแบบและประเด็นจากการประชุมระดมสมองที่น่าสนใจ ประกอบด้วย

๑. การกล่าวเปิดการสัมมนาโดย พลอากาศเอก หลิว เฉิงจิน (Liu Chengjun) ผู้บัญชาการสถาบันวิทยาการทหาร ที่ได้นำความสำคัญของความร่วมมือกันอย่างเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีนกับอาเซียนเพื่อสร้างความไว้วางใจต่อกัน อันจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาครวมทั้งการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและแก่ไขปัญหาข้อพิพาทยอย่างสันติวิธี

๒. การนำเสนอแนวคิดของผู้เข้าร่วมประชุมระดมสมองจากประเทศต่างๆ ใน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นเกี่ยวกับพัฒนาการของสภาระแวดล้อมในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก อันเป็นผลมาจากการวิถีทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (๒) ประเด็นเกี่ยวกับความร่วมมือด้านความมั่นคงและกลไกด้านความมั่นคงระหว่างจีน-อาเซียนภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงและกลไกด้านความมั่นคงระหว่างจีนกับอาเซียน และ (๓) ประเด็นเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนต่อความมั่นคงในรูปแบบใหม่

๓. ประเด็นข้อวิเคราะห์จากการประชุมระดมสมอง

๓.๑ พัฒนาการของสภาระแวดล้อมด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในภาพรวม เป็นผลมาจากการวิถีทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อันเป็นผลเกี่ยวนี้ของมาจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ทำให้โลกสมัยนี้ร้อนแรงเด่น ทำให้ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีขนาดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ใหญ่ที่สุดในโลก (ประมาณ ๒ ใน ๕) รวมทั้งมีประชากรมากที่สุด (ประมาณ ๖๑% ของประชากรโลก) รวมทั้งเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นลำดับสองของโลก จึงเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อความมั่นคง และปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดโครงสร้างของสภาระแวดล้อมด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ โดยเฉพาะปัญหาในทะเลจีนใต้ที่มีผลกระทบต่อการกำหนดบทบาทของอาเซียน รวมทั้งปัญหาในคาบสมุทรเกาหลีและภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่ผลักดันให้ทุกประเทศต้องให้ความร่วมมือกัน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

๓.๒ ความมั่นคงระหว่างจีนกับอาเซียนและกลไกความร่วมมือสำหรับภูมิภาค มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ในระดับโลกและสถานการณ์ในภูมิภาคหลังจากยุคสงครามเย็น เนื่องมาจากการจัดระเบียบโลกใหม่ที่มุ่งสู่การเป็นประชาธิปไตย การปกป้องสิทธิมนุษยชน การค้าเสรี และการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนที่ต้องมีการปรับตัวโดยเฉพาะการกำหนดแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยในลักษณะของการต่อสู้กำลังอำนาจระหว่างมหาอำนาจให้มีความสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพภูมิเศรษฐกิจศาสตร์และการแข่งขันในการใช้กำลังอำนาจทางด้านวัฒนธรรม หรืออำนาจอย่างอ่อน (Soft Power) ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ เพื่อ杼ismo รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ โดยที่อาเซียนควรมีบทบาทนำในการสร้างกลไกที่มีความสมดุลด้านความมั่นคงในภูมิภาค

๓.๓ การปฏิบัติการเพื่อความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนในปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ โดยคราวน์ถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันในปัญหาภัยคุกคามทั้งจากการก่อการร้าย ความมั่นคงทางทะเล รวมทั้งการซ่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อมนุษยธรรม เป็นต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียนในปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีประเทศใดจะแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ดังกล่าวได้โดยลำพัง เพราะเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีความซับซ้อนในหลากหลายมิติทั้งทางด้านการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม

จากล่าสุดได้ว่า การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างจีนกับอาเซียนอย่างใกล้ชิด ด้วยการวางแผนงานร่วมกัน จะก่อให้เกิดการตระหนักรถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงร่วมกัน และเห็นถึงความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยกัน อันจะก่อให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างกันในที่สุด

ចន្ទី ៤

ស្រុបតាមរៀង

หลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ของจีน

หัวใจสำคัญที่เป็นแกนหลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ของจีน อาจจำแนกได้ ๓ เรื่องใหญ่ ๆ ได้แก่

เรื่องที่หนึ่ง การดำเนิร์ความมุ่งหมายด้วยการเพิ่มพูนขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของประเทศไทยใน การรักษาผลประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของประเทศไทยใน ฯ คือ ประการแรก ขีดความสามารถในการดำเนิร์อยู่ของระบบพื้นฐานความมั่นคงแห่งชาติภายใต้พระราชบัญญัติสิทธิมนตรี ประการที่สอง ขีดความสามารถในการปกป้องอธิปไตยรวมทั้ง บูรณาภิพแห่งดินแดน และประการที่สาม ขีดความสามารถในการพัฒนาทางสังคม และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนตามแผนที่ได้กำหนดไว้

เรื่องที่สอง การมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศไทยให้มีสันติภาพและเสถียรภาพ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการ คือ การคราฟในอำนาจอธิปไตยซึ่งกันและกัน การไม่รุกรานซึ่งกันและกัน การไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน การให้ความเสมอภาคต่อกัน และการใช้วิธีการสันติในการอยู่ร่วมกัน

เรื่องที่สาม ปัญหาทางยุทธศาสตร์ที่จีนถือว่าเป็นกิจการภายในของจีน
ได้แก่ ดินแดนใต้หวัน, มนต์หลีจั่ง (ทิเบต) เกี่ยวกับปัญหาของคดีไลلامะ และ¹
ปัญหานักลุ่มน้อยในมณฑลซินเจียง รวมทั้งสิทธิที่จีนประกาศให้เป็นสิทธิชนกลุ่ม
ภูมายศีอี้ ฝ่าหลงกง

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ทั้งนี้ เพราะ การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และนำอำนาจนั้นไปใช้ในการกำหนดกรอบติกาเพื่อจัดสรรงรัฐพยากรณ์ที่มีคุณค่า ด้วยการรักษาอำนาจรวมทั้งขยายอำนาจ อันจะทำให้ได้ผลประโยชน์ตามที่ต้องการโดยที่การเมืองไม่มีมิตรแท้ ศัตรุที่ถาวร คงมีแต่ผลประโยชน์อันสำคัญเท่านั้น

ในขณะที่ การดำเนินนโยบายต่างประเทศของทุกประเทศ ย่อมเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการผลประโยชน์จากปัจจัยภายนอกประเทศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกประเทศ ดังนั้น อนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนนั้น นอกจากความใกล้ชิดด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์และการติดต่อกันเข้ามาระหว่างกันมาตั้งแต่โบราณกาลแล้ว ยังมีแรงผลักดันจากปัจจัยภายนอกภูมิภาคที่มาระบบท่อปัจจัยภัยในภูมิภาคอันเป็นผลมาจากการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้ต้องมีการรวมกลุ่มกันของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในการรักษาผลประโยชน์

อาเซียนในสายตาของจีน

อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อจีนในการบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและเป็นพื้นที่ในการซึ่งชิงอำนาจอิทธิพลกับสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศต่าง ๆ เพื่อการรักษาสถานะเดิมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ส่วนอาเซียนเองก็เห็นประโยชน์จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนและจำเป็นต้องมีความร่วมมือกับจีนในการรอบของความร่วมมืออาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) เนื่องจากยังไม่มีความแข็งแกร่งที่เพียงพอโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจรวมทั้งมีความหวั่นระแวงว่าจีนอาจครอบงำภูมิภาคนี้ จึงได้ขยายขอบเขตไปสู่ความร่วมมือในการรอบของอาเซียนบวกหก (อาเซียนบวกสามบวกกับ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจกับจีนภายใต้ความร่วมมือที่แฝงร้นด้วยการแข่งขันและแย่งชิงผลประโยชน์ (มีแนวโน้มจะเป็นอาเซียนบวกแปดโดยดึงสหรัฐอเมริกาที่เข้าร่วมประชุมกับผู้นำอาเซียนถึงสองครั้ง ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ ณ กรุงอาชิงตัน สหรัฐฯ และดึงรัสเซียเข้ามาร่วม) อุปสรรคสำคัญ

ต่ออนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนคือ การไม่วิ่งไจต่อ กันอันเกิดจากพัฒนาการที่แตกต่างกันของประเทศต่างๆ ในอาเซียนและจีน รวมทั้งการที่มีปัญหาความขัดแย้งในหมู่ประเทศเลื่อนให้ระหว่างจีนกับบางประเทศในอาเซียน เช่น เวียดนาม ฯลฯ ทำให้มหาอำนาจจากภูมิภาคฉวยโอกาสเข้ามาแทรกแซงต่อ ปัญหาดังกล่าววนี้ เพราะไม่ต้องการให้ภูมิภาคนี้มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งซึ่งจะเป็นการท้าทายต่ออำนาจจีนที่พึ่งของตน ก็ยิ่งจะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศความมั่นคงและความร่วมมือกันในภูมิภาค อันบัน្តอนพลังที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมเอเชียตะวันออก (ในกรอบความร่วมมือของอาเซียนบางสาม) ตามที่อาเซียนและจีนได้มีความคาดหวังไว้

จีนกับความร่วมมือแบบหันส่วนทางยุทธศาสตร์

นอกจากนี้ ความจำเป็นของทุกประเทศในการรักษาความสมดุลด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติและภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งไม่มีประเทศใดสามารถแก้ไขปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวได้เพียงลำพัง และจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือ กับประเทศอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

การคำนึงถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ และการเลือกใช้สิ่งที่มีความสำคัญของการพัฒนาอย่างทั่วถ้วนทั่วโลก ในการเป็นหัวส่วนทางยุทธศาสตร์เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการนำไปสู่ความร่วมมือกันระหว่างประเทศ แต่ความร่วมมือกันนั้นจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผลประโยชน์แห่งชาติ และความไว้วางใจอื่นๆ ที่ต้องการ ส่วนการดำเนินแนวทางเพื่อขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือกันนี้แบบเป็นหัวส่วนทางยุทธศาสตร์ควรประกอบไปด้วยแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงโดยร่วมมือกัน (Cooperative Security) ที่เน้นถึงการพัฒนาด้วยกัน และเชื่อว่าความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านมาตรการในการเสริมสร้างความไว้วางใจให้ระหว่างกันโดยมีความโปร่งใส สามารถลดความขัดแย้งในภูมิภาค เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงและทำให้บรรลุถึงผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกันได้

สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของทุกประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติและภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น จนมีประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวได้เพียงลำพัง จึงจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ

การคำนึงถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศและการเลือกใช้สิ่งที่มีความสำคัญของการพัฒนาอย่างทั่วถ้วนทั่วโลก ในการเป็นหัวส่วนทางยุทธศาสตร์เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการนำไปสู่ความร่วมมือกันระหว่างประเทศ แต่ความร่วมมือกันนั้นจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผลประโยชน์แห่งชาติ และความไว้วางใจอื่นๆ ที่ต้องการ ซึ่งเป็นตัวแปรแทรกซ้อนต่อการนำไปสู่ความร่วมมือกันดังกล่าว

ไทยกับจีน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น เป็นความสัมพันธ์ที่มีความยาวนานและซับซ้อนมีทั้งความร่วมมือที่ใกล้ชิดและมีทั้งความห่างเหิน หรือแม้กระทั่งความขัดแย้งในบางช่วงเวลา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองจะมีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อกันแบบญาติมิตรที่มีความใกล้ชิด

ยุทธศาสตร์จีนบานเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานของประวัติศาสตร์นับพันปี แม้ว่าไทยกับจีนจะมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ก็ตาม ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดดุจญาติมิตรในครอบครัวเดียวกันระหว่างไทย กับจีน ถือเป็นสายสัมพันธ์แบบพิเศษที่จะส่งเสริมความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน ระหว่างไทยกับจีนให้พัฒนาประเทศไปสู่ความสำเร็จ โดยกำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ตลอดจนผลักดันให้เกิดเสถียรภาพในภูมิภาคต่อไป

ความร่วมมือด้านการทหารระหว่างกระทรวงกลาโหมของไทยกับกระทรวงกลาโหมของจีน จึงมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความไว้นื้อเชือใจต่อกัน และก่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการตามบันทึกความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย กับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการสร้างความเข้าใจระหว่างกองทัพทั้งสองประเทศ และสามารถขยายผลไปสู่ความร่วมมือด้านอื่นๆ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกัน เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในที่สุด

จึงอาจกล่าวได้ว่า ยุทธศาสตร์ของจีนบานเวทีโลก เป็นแนวคิดในการดำเนินการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ที่จีนต้องการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะอยู่ในกรอบของความร่วมมือแบบทวิภาคี หรือพหุภาคีก็ตาม

บรรณาธิการ

เอกสารภาษาไทย

กฤษณ์ วรากุร. (๒๕๗๗). เนมานิจารณ์ตนเอง : เป็นหลังแกง ๔ คน และประวัติเต็ง
เสี่ยวผิง, กรุงเทพฯ : พลับพลึง.

กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๓). “การประชุมอาเซียนครั้งที่ ๓๓ : อีกหนึ่งแรง
ผลักดันของไทย” ใน หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ประจำวันจันทร์ที่ ๓๐
สิงหาคม ๒๕๕๓ หน้า ๓๒.

กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๖). (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ) แสดงข่าวร่วม
ว่าด้วยแผนระยะยาวในการพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-จีน ในโอกาสที่
นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางเยือน
ประเทศไทยอย่างเป็นทางการ. ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.mfa.go.th>.

กองอาเซียน กรมอาเซียน. (๒๕๕๒). ความร่วมมือด้านการเมืองและความ
มั่นคงของอาเซียน. ข้อมูลสารสนเทศจากเว็บไซต์กระทรวงการต่าง
ประเทศ <http://www.mfa.go.th>.

กองอาเซียน ๒ กรมอาเซียน. (๒๕๕๓). ความสัมพันธ์อาเซียน-จีน. ข้อมูลสารสนเทศ
จากเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ <http://www.mfa.go.th>.

กรมอาเซียน, กองอาเซียน ๒ (๒๕๕๕). ความสัมพันธ์อาเซียน-จีน. เว็บไซต์
กระทรวงการต่างประเทศ. www.mfa.go.th.

โกวิท วงศ์สุรవัฒน์ และ คณ. (๒๕๕๗). องค์กรความร่วมมือเชียงไห้ การก่อตัว
ของอภิมหาอำนาจใหม่. กรุงเทพฯ : คณ.อักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เตียน รีริวิท. (๒๕๑๙). การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน,
กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต.

เขียน ชีริวิทย์. (๒๕๒๗). จีนผลัดแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพาณิช.
จาก ชีจีน. (๒๕๔๘). ประเมินนโยบายบริหารประเทศตามกฎหมายของสี จิ้นผิง
(แปล). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ จีนศึกษา ครั้งที่ ๕ เรื่อง
“สี จิ้นผิงกับการขับเคลื่อนนโยบายของจีน” จัดโดยวิทยาลัยนานาชาติ
ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘.

จิราనุวัฒน์ สวัสดิ์นีที และไห วันผิง. (๒๕๔๖). “เหลียวหลังแลหน้า ๓๗ ปี ความ
สัมพันธ์ไทย–จีน : มุ่มนองทฤษฎีสรรศ์สร้างนิยม–จากมิตรเป็นศัตรูจาก
ศัตรูสู่มิตร” ใน Veridian E-Journal, SU Vol.6 No.1 January–April
2013.

จุฑา ฐานปนวงศ์, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). เอกสารหมายเลขอ ๑๓๖ ประเทศไทย
ประชาชนจีน (เบื้องต้น). ศูนย์เอกสารทางวิชาการคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุลชีพ ชินวรรโนน, (๒๕๔๒) “โครงสร้างทางการเมืองของจีนกับปัญหาชนชั้น
นำทางอำนาจ” เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
พิมพ์เผยแพร่ในจีน–ไทย ในศตวรรษที่ ๒๑, กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชีย
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒, หน้า ๑๐๕ - ๑๕๒.

จุลชีพ ชินวรรโนน. (๒๕๒๙). การเมืองการปกครองของประเทศไทย (เอกสาร
การสอนชุดวิชาหน่วยที่ ๑ – ๓). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมราช.

จุลชีพ ชินวรรโนน. (๒๕๔๙). ๓๐ ปีความสัมพันธ์ทางการทูตไทย–จีน : ความร่วมมือ
ระหว่างกัลยาณมิตร ๒๕๑๙ - ๒๕๔๙. กรุงเทพมหานคร : กระทรวง
การต่างประเทศ, กรมเอเชียตะวันออก.

จุลชีพ ชินวรรโนน. (๒๕๕๓). ๓๕ ปีความสัมพันธ์ทางการทูตไทย–จีน พ.ศ.๒๕๑๙
- ๒๕๕๓ : อดีต ปัจจุบัน อนาคต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์opeooks.

ยุทธศาสตร์จีนนานาชาติโลก (ฉบับปรับปรุง)

จุลเช็พ ชินวรรโน. (๒๕๕๕). ผลิตแผ่นดินมังกร. กรุงเทพฯ : open books.
เนียน ฉีเชิน. (๒๕๔๙). บันทึกการทูตจีน ๑๐ เรื่อง. อาท ฟุ่งธรรมสาร (แปลจาก
ต้นฉบับภาษาจีน). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

ไซสิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก ดร. (๒๕๕๗). ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับ
สาธารณรัฐประชาชนจีน : ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือทางการทหาร.
ดุษฎีนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(รัฐศาสตร์) ปีการศึกษา ๒๕๕๗.

ไซสิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก ดร., (๒๕๕๗). ยุทธศาสตร์จีนนานาชาติโลก, กรุงเทพฯ
บริษัท โอ. เอส. พรินติ้ง เข้าส์ จำกัด.

ไซสิทธิ์ ตันตยกุล, พันเอก ดร., (๒๕๕๗). “เบื้องหลังของความสัมพันธ์ระหว่าง
ไทยกับจีนและจุดของจีนที่มีต่อประเทศไทย” ในสารสารนำเสนอปี
ที่ ๖๕ ฉบับที่ ๓ เดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๗, หน้า ๒๑ - ๓๑.
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ นุชเปี่ยม. (๒๕๔๘). “จีนกับอาเซียน สู่ทุนส่วนใกล้ชิด”. ใน คอลัมน์
หน้าต่างความคิด. กรุงเทพธุรกิจ วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘.
<http://www.nidambe11.net>

ปนต แสงเทียน, พลโท. (๒๕๕๗). “ยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน:
ความเกี่ยวข้องต่ออาเซียนและอาเซียตะวันออกเฉียงใต้” ในสารสารวัฒน์
รักษ์ ปีที่ ๕๗ ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๗, หน้า ๔๙ – ๖๑.

ประภัสสร เทพชาตรี. (๒๕๕๗). พันธมิตรรัสเซีย-จีน ในโลกยุคหลังการ
ผนวก Crimea. ตีพิมพ์ใน หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๙
พฤษภาคม ๒๕๕๗ สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ thepchatree.blogspot.com/2014/05/crimea.htm เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ผู้จัดการออนไลน์. (๒๕๕๗). “ร่วมมือสร้างอนาคตที่ดีงามของความสัมพันธ์จีน-
อาเซียน โดย หลี เค่อเฉียง” ใน คอลัมน์มุมจีน ฉบับวันที่ ๓๐ พฤษภาคม
๒๕๕๗. ข้อมูลจากเว็บไซต์ www.manager.co.th/China/ViewNews.

ยุทธศาสตร์จันบานเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

นิยม รัฐอมฤต. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). การเมืองในจีน (เอกสารหมายเลขอ ๑๕๙).

ศูนย์เอกสารทางวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยรรยง จิรนคร. (๒๕๔๒). “สมเด็จพระนราภิญ์เคยตอบรับแผนร่วมมือรับมือ
ของขุนพลจีนแข็ง” ในนิตยสารแม่น้ำโข. เล่มที่ ๘๗ (เดือนสิงหาคม) ๖๔.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล (๒๕๔๒, บรรณาธิการ). จีน-ไทยในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีโรจน์ จำไฟ (แปล). (๒๕๔๔). กองทัพแดง. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

ศิริลักษ์ ตันตยกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์. (๒๕๕๗). เอกสารประกอบการสอนวิชา
POL 3172 (PS 334) การเมืองในจีนศูนย์เอกสารทางวิชาการคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๖). การแข่งขันสหรัฐฯ-จีน :
ความท้าทายของอาเซียน. กรุงเทพฯ : บริษัท ครีเอทิฟ พอยท์แอด จำกัด.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย. (๒๕๔๗). สายสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างไทยกับ
จีน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย. (๒๕๕๗). ความร่วมมือด้านการทหารระหว่างไทย
กับจีน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.

สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา. (๒๕๕๓). คำกล่าวเปิดงานของผู้อำนวยการสถาบัน
เอเชียตะวันออกศึกษาในการปาฐกถาพิเศษเรื่อง “อนาคตของความ
สัมพันธ์ จีน-อาเซียน” เมื่อวันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ ณ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์. (เอกสารประกอบการสัมมนา).

สถานวิทยุจีอารีโอ. (๒๕๕๖). “นายกรัฐมนตรีจีนเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ๑๑-
๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๖” ใน CRI Online. เรียบเรียงและรายงานโดย
อรอนงค์ อรุณเอก. <http://thai.cri.cn/247/2013/10/12/224s214361.htm>

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

สถานีวิทยุระหว่างประเทศของจีน (๒๐๑๕). รัฐบาลจีนประกาศสมุดปากข่าวว่าด้วย การป้องกันประเทศเล่มใหม่ เมียยุทธศาสตร์ทางการทหาร เว็บไซต์ <http://thai.cri.cn/247/2015/05/26/226s232794.htm>.

สีบแสง พรมบุญ. (๒๕๔๘). ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย ค.ศ.๑๒๔๒ - ๑๙๔๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช.

สรุชัย ศิริภร. (๒๕๔๘, กันยายน). ความสัมพันธ์ไทย-จีน สามทศวรรษ : บทเรียน สำหรับอนาคต. เอกสารประกอบการสัมนาทางวิชาการ เรื่องเส้นทาง ความสัมพันธ์ไทย-จีน : วันนี้และอนาคต. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชีย ตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ณ หอประชุมศรีบูรพา (หอประชุมเล็ก) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สรัตนา ปรีชาธรรม. (๒๕๔๗). จบกันเสียที่... โจว หย่งคัง แห่ง “แก๊งปิตโรเลียมจีน”. ในมุมจีน สีบคันข้อมูลจากเว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์. <http://www.manager.co.th/china>.

ไสว วิศวนันท์ และ วรรณรัตน์ ท่าห้อง เรียบเรียง. (๒๕๔๕). ยุทธศาสตร์มหาสมุทร ของจีน. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สีบคันข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.csc.ias.chula.ac.th/nscsth>. เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘.

สำนักงานพานิชยฯ ณ กรุงปักกิ่ง. (๒๕๔๒). วิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจจีนปี ๒๐๑๐ และอนาคต. <http://tg.thaicombj.org.cn/taiguo>.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๔๕). พัฒนาการความสัมพันธ์ทันส่วนความร่วมมือ อุทยานศาสตร์ไทย-จีน. ข้อมูลจากเว็บไซต์ www thaigov.go.th

หยาง เปาหวิน. (๒๕๔๘). สี จีนผิง กับวิธีการและกลยุทธ์การปกครองประเทศไทย กฎหมาย : ทฤษฎีและการปฏิบัติจริง (แปล). เอกสารประกอบการประชุม ทางวิชาการ จีนศึกษา ครั้งที่ ๕ เรื่อง “สี จีนผิงกับการขับเคลื่อนนโยบาย ของจีน” จัดโดยวิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘.

อนุช อาภาภิรม. (๒๕๕๔). “ การส่ายเปกของจีนในเอเชียและทั่วโลก ” ในสังคม
เย็นในแดนมหภาค : วิกฤตที่ยังไม่สิ้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

อรณิช รุ่งธิปานนท. (๒๕๕๗). ภูมิภาคนิยมกับอาเซียน. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯ.

อาณันท์ ปันยารชุน. (๒๕๔๒). ผู้มีมติรักษาภารณรัฐประชานจีน. ในโคрин เพื่อง
เกษตร. (บรรณาธิการ), รวมงานเขียนและปาฐกถาเรื่องการต่างประเทศ
ของไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน เล่ม ๑ (หน้า ๑๙๕ - ๒๐๘). กรุงเทพฯ :
ราชนาดีกรการพิมพ์.

อาร์ม ตั้งนิรันดร. (๒๕๕๗). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบกฎหมายจีน. กรุงเทพฯ :
วิญญาณ.

เออนก เหล่าธรรมทัศน์. (๒๕๕๔). บูรพาภิวัฒน์ : ภูมิ-รัฐศาสตร์และเศรษฐกิจโลก
ใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : บริษัทมาตรา จำกัด.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

Alan H. & John S. (1999). Contemporary China, London: Macmillan Press.

Backman, M. (2008). Asia future shock. New York: Palgrave Macmillan.

Beeson, M. (2007). Regionalism & globalization in East Asia:
Politics, security & economic development. New York: Palgrave
Macmillian

Benjamin, L. (2016). The dragon's teeth: The Chinese People's Liberation Army-it history, traditions, and air, sea and land capabilities in 21st Century. Philadelphia: Casemate.

**យុទ្ធសាស្ត្រចំណុបអវេធលោក
(គប្បបរកបរុង)**

- Bijian, Z. (2005). China's New Road of Peaceful Rise and Chinese-U.S. Relations. Brookings Institution, (Speech Paper), June 16, 2005.
- Brzezinski, Z. (2007). Second chance: Three presidents and the crisis of american superpower. New York: Basic Books.
- Cheong, C. (2014). “Understanding the new Chinese leadership and China’s key institute” in Round Table Discussion Paper : “Understanding the New Chinese Leadership and Their Domestic and Foreign Policy Agenda”, March 17th (Mon.), 2014 @ the Rattanakosin Room, The Sukosol Hotel, Bangkok, organized by The Institute Of East Asian Studies, Thammasat University.
- Cheng, J. Y. S. and Wankun, Z. (2004). “Patterns and dynamics of China’s international strategic behavior” in Zhao, Suisheng. (ed.). Chinese Foreign Policy. New York: An East Gate Book, pp. 179-206.
- Chi, F. (2000). Reform determines future of China. Beijing : Foreign Languages Press.
- Connors, Michale K. and friend. (2012). The new global politics of the Asia Pacific. 2nd ed. New York : Routledge.
- Deibel, T. L. (2007). Foreign affairs strategy: Logic for american strategy. New York: Cambridge University Press.
- Deng, Y. and Moore, T. (2008). “China views globalization: Toward a new great-power politics?” in Lennon, Alexander T. J. and Kozlowski, Amanda.(ed.). Global Powers in the 21st Century

- : Strategy and Relations. Massachusetts: MIT Press., 113-136.
- Dongxiao, C. (2008). Building up a cooperative & co-progressive new Asia: China's Asia strategy towards 2020. Shanghai, China: Shanghai Institutes for International Studies.
- Dosch, J. (2007). "Managing security in ASEAN-China relations: Liberal peace of hegemonic stability". *Asian Perspective*, 30, pp. 209-236.
- Economy, E. (2005). Changing course on China. In H. E. Purkitt (Ed.), *World Politics 2004/2005* (pp. 169-174). Guilford, CT: McGraw-Hill.
- Frost, Ellen L., Przystup, James J. and Saunders, Phillip C. (2008). "China's Rising Influence in Asia: Implications for U.S. Policy" in Strategic Forum. No. 231 (April), pp. 1- 8.
- Goh, E. and Acharya, A. (2007). Introduction: Reassessing security cooperation in the Asia-Pacific" in Acharya, A. and Goh, E. (eds.). *Reassessing security cooperation in the Asia – Pacific : Competition, congruence, and transformation*. Massachusetts: MIT Press, pp. 1-17.
- Goh, E. (2007). Southeast Asian perspectives on the China challenge. *The Journal of Strategic Studies*, 30, pp. 809-832.
- Goh, E. (2008). "Great powers and hierarchical order in Southeast Asia" in *International Security* (Winter2007/08), Volume 32, Number 3, 145.

**យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអគ្គលេខាលេក
(គប្បបរកប្រុង)**

- Goldstein, J. S. (2005). International relations (6th ed.). New York: Pearson Longman.
- Grygiel, J. J. (2006). Great powers and geopolitical change. Baltimore, MD: The Johns Hopkins University Press.
- Huafei, Q. (2013). Contemporary Chinese Foreign Affairs and International Relations. Beijing : Current Affairs Press.
- Huaqiao University. (2013). Proceedings on the Second Chinese-Thai Strategic Research Seminar (October, 17-22). Xiamen, China.
- Hao, S. (2009). “Harmonious world: The conceived international order in framework of China’s foreign affairs” in Iida, Masfumi. (ed.). China’s shift : Global strategy of the rising power. Tokyo : The National Institute for Defense Studies, Japan., pp. 29-55.
- Information Office of the State Council of the People’s Republic of China. (2009). China’s national defense in 2008, Beijing: Information Office of State Press.
- Information Office of the State Council of the People’s Republic of China. (2013). Defense white paper. Beijing: Information Office of the State Council of the People’s Republic of China.
- Jame C. F. Wang. (1992). Contemporary Chinese politics (an introduction). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Jiechi, Y. (2009). Broaden China-US cooperation in the 21st century. (speech).<http://www.fmprc.gov.cn>
- Jintao, Hu. (2005). Building towards a harmonious world of lasting peace and common prosperity. (speech). <http://www.fmprc.gov.cn>.

- June Teufel Freyer.(1993). China's political system: Modernization and tradition. London: Macmillan Press.
- Kennedy, P. (1989). The rise and fall of the great power. New York: Vintage Books.
- Keohane, R. O. and Nye, J. S. (1977). Power and interdependence: World politics in transition. Boston: Little & Brown.
- Krepinevich, A. F. (2009). 7 deadly scenarios: A military futurist explores war in the 21st century. New York: Bantam Books.
- Lampton, D. M. (2008). The Three Faces of Chinese Power Might, Money, and Minds. California: University of California Press.
- Lewis, J. W. and Litai X. (2006). Imagined Enemies: China Prepares for Uncertain War. California: Stanford University Press.
- Mehran, K. (1996). Understanding Comparative Politics: A Framework for Analysis. London: Routledge.
- Mihalka, M. (2005). “Cooperative security in the 21st century” in The Quarterly Journal, 4 (3), 113-122.
- Morada, N. M. (2008) Peaceful development and security in the Asia-Pacific region. Beijing: Military Science Publishing House.
- National Development and Reform Commission, Ministry of Foreign Affairs, and Ministry of Commerce of the People's Republic of China, with State Council authorization. March (2015). Vision and actions on jointly building silk road economic belt and 21st-century maritime silk road. Beijing: Foreign Language Press.

**យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអគ្គលេខាលេក
(គប្បបរកបរិស)**

- National Institute for Defense Studies, Japan. (2012). NIDS China Security Report 2012. Website: <http://www.nids.go.jp>.
- Nadkarni, V. (2010). Strategic partnerships in Asia: Balancing without alliances. New York: Routledge.
- Navarro, P. (2008). The coming China wars. New Jersey: FT Press.
- Nye, J. S. ed. (1968). International regionalism. Boston: Little & Brown.
- Nye J. S. (2004). Power in the global information age: From realism to globalization. New York: Routledge.
- Overholt, W. H. (2008). Asia, America, and the transformation of geo politics. New York: Cambridge University Press.
- Peng, Yuan. (2012). “Some strategic thoughts on new type China–U.S. Ties” in Contemporary international relations. Vol. 22, No.4 (July/August),, 27-47.
- People’s Liberation Army. (2005). The cross- century Chinese People’s Liberation Army. Beijing: People’s Liberation Army Press.
- Petras, J. (2006). Past, present and future of China: From semi-colony to power. Journal of Contemporary Asia, 36, 23-441.
- Pollack, J. D. (2005). The transformation of the Asian security order: Assessing China’s impact. In D. Shambaugh (Ed.), Power shift: China and Asia’s new dynamics (pp. 329-346). Berkeley, CA: University of California Press.
- Rozman, Gilbert. (2010). Chinese strategic thought toward Asia. New York: Palgrave Macmillan.

- Rourke, J. T. (2008). International politics on the world stage. 12th ed. New York: McGraw-Hill.
- Laudicina, P. A. (2005). World out of balance. New York: McGraw-Hill.
- Shambaugh D. (2004). Modernizing China's Military: Progress, Problems, and Prospects. Los Angeles: University of California Press.
- Shambaugh, David. (2008). "The new strategic triangle: U. S. and European reactions to China's Rise" in Lennon, Alexander T. J. and Kozlowski, Amanda. (eds.). Global powers in the 21st century: strategy and relations. Massachusetts: MIT Press., 151-173.
- Shambaugh, D. (2013). China goes global: The partial power. New York: Oxford University Press.
- Shenxia, Z. (2008). "China's peaceful development and Asia-Pacific Security" in China Association for Military Science. Peaceful development and security in the Asia-Pacific region. Beijing: Military Science Publishing House., 8-15.
- Stapran, N. V. (2012). "Russia-India-China: Acting in concert in Southeast Asia?" in Sumsky, V. and friends. (ed.). ASEAN-Russia: foundations and future prospects. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Sun, Y. (2013). Chinese national security decision-making: Process and challenges. Washington D.C.: <http://www.brookings.edu>.
- Sung, W.T.(2013). Chinese's new state security committee. East-West Center in Washington D.C.: <http://thediplomat.com>.

យុទ្ធសាស្ត្រជំនួយអគ្គលេខាលេក (គប្បបរកបរិញ្ញា)

- Sutter, R. (2008). Why does China matter?. In A. T. J. Lennon & A. Ko zlowski (Eds.). *Global powers in the 21st century: Strategy and relations* (pp. 79-96). Cambridge, MA: MIT Press.
- Suzan V. Lawrece. (2013). *China's Political Institutions and Leaders in Charts*. CRS Report for Congress. www.crs.gov.
- Suzan V. Lawrece & Michael F. Martin. (2013). *Understanding China's Political System*. CRS Report for Congress. www.crs.gov.
- Swaine, Michael D. (2005). "China's Regional Military Posture" in Sham baugh, David. (ed). *Power shift: China and Asia's new dynamics*. California: University of California Press., 266-285.
- Tammen, Ronald L., Kugler, Jacek ,...,Organski, A.F.K. (ed.) (2000). *Power Transitions: Strategies for the 21st century*. New York: Seven Bridges Press.
- Thayer, C. A. (2006, March). *China's international security cooperation diplomacy and Southeast Asia*. Paper Present to Panel on Southeast Asia and China: A North-South Relationship of a New Kind (47th) International Studies Association Annual Convention, San Diego, California.
- The State Council Information Office of the People's Republic of China. (2015). *China's military strategy*. Beijing: Foreign Lan guages Press.
- Tellis, A. and Tanner, T. (ed.). (2012). *China's military challenge*. Wash ington D.C.: National Bureau of Asian Research.

- Tolipov, F.(2006). “Uzbekistan and Russia: Alliance against a mythic threat?” in Central Asia-Caucasus Institute Analyst. (November 1.), pp. 1-5.
- Xiaoming, Z. (2006). “The rise of China and community building in East Asia” in Asian Perspective, 30, pp. 129-148.
- Xiaotian, Z. (2010). “On the advancement of national interests and military strategies” in China armed forces. No.7 Vol.3, pp. 111–112.
- Willy, W. and Lap L. (1995). China after Deng Xiaoping. Singapore : John Wiley & Sons.
- Young, J., & Kent, J. (2004). International relations since 1945: A global history. New York: Oxford University Press.
- Yunling, Z. and Shiping, T. (2005). “China regional strategy” in Shambaugh, David. (ed). Power shift: China and Asia’s new dynamics. California: University of California Press., pp. 48-68.
- Zhiping, Z. and Jinsuo, S. (2008). Peaceful development and security in the Asia-Pacific region. Beijing, China: Military Science Publishing House.
- Zicheng, Y. (2011). Inside China’s grand strategy: The perspective from the People’s Republic. Kentucky: The University Press of Kentucky.
- Zhongqing, Y. (2010). China’s political system. Beijing: China International Press.
- Zhongping, F. and Jing, H. (2014). China’s strategic partnership diplomacy: engaging with a changing world. www.fride.org.

ການຄົນວກ

ຜນວກ ກ

ແຄລງກາຣົນຮ່ວມວ່າດ້ວຍແພນງານຄວາມຮ່ວມມືອໃນສຕົວຮຽທີ່ ໂຂຮ
ຮ່ວມຮ່າງຮາຈານຈັກໄທຢັບສາຮາຮັນຮູ້ປະຊານຈືນ

ນັບຕັ້ງແຕ່ຮາຈານຈັກໄທຢັບສາຮາຮັນຮູ້ປະຊານຈືນ (ຕ່ອງຈາກນີ້ເຮີຍ
ຍ່ອວ່າ “ທັ້ງສອງຝ່າຍ”) ໄດ້ສາມາຄວາມສັນພັນຮ່າງການຖຸທະຮ່ວມກັນອ່າງເປັນ
ທາງການ ເມື່ອວັນທີ ១ ກຣກວຸກາມ ດ.ສ.១៩៧៥ ເປັນຕົ້ນນາມ ທັ້ງສອງຝ່າຍໄດ້ຮ່ວມມືອກັນ
ອ່າງຮາບຮັນ ທັ້ງໃນດ້ານການເນື່ອງ ເຄຣະຮູ້ກິຈ ການຄ້າ ການທ່ານ ການສຶກສາ ວິທາຍາສົດ
ເທໂຄໂນໂລຍື ແລະ ດ້ານອື່ນ ຖ້າ ບນພື້ນຮູ້ານຂອງມືຕະກາພ ຄວາມເສມອກາຄ ການ
ເຂື້ອປະໂຍ່ນ ແລະ ກේ້ວູລູຊື່ງກັນແລະກັນ ຜູ້ນໍາຮະດັບສູງສຸດ ຜູ້ນໍາຮັ້ງບາລ ແລະ
ປະຊານຂອງທັ້ງສອງປະເທດໄດ້ແສດງບທບາຫຍ່າງສຳຄັຟຟ່າກັນ ຄວາມຮ່ວມມືອ
ຄວາມສັນພັນຮ່ັ້ນໂດຍໄມ່ຫຼຸດຍັ້ງ ຈົນກາລາຍເປັນແບບອ່າຍ່າງຂອງການອູ່ຮ່ວມກັນອ່າງ
ກລມເກລື້ອຍ ແລະ ສາມານັ້ນທ່າງປະເທດທີ່ມີຮະບອບສັກຄົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄວາມຮ່ວມມືອ
ອັນດີຮ່ວມກັນສອງຝ່າຍໄມ່ເພີ່ມແຕ່ຈະເກື້ອງລູຕ່ອຜລປະໂຍ່ນໂດຍພື້ນຮູ້ານຂອງປະເທດ
ທັ້ງສອງເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນປະໂຍ່ນຕ່ອສັນຕິກາພແລະ ການພັດທະນາຂອງເອເຊີຍແລະຂອງ
ໂລກດ້ວຍ

ໃນຂະະທີ່ສຕົວຮຽທີ່ ໂຂຮ ກຳລັງໄກລັ້ຈະມາເຖິງນີ້ ທັ້ງສອງຝ່າຍມີຄວາມເຫັນພ້ອງ
ກັນວ່າ ຄວາມຮ່ວມມືອ ສັນພັນຮ່າງ ແລະ ຄວາມຮ່ວມມືອ ໂດຍຮອບດ້ານ ໃນຮູ້ານະປະເທດ
ເພື່ອນບ້ານທີ່ໄວ້ໃຈໜຶ່ງກັນແລະກັນໃຫ້ກ້າວໜ້າຕ່ອໄປບນພື້ນຮູ້ານຂອງຜລປະໂຍ່ນຮ່ວມກັນ
ແລະ ຄວາມສັນພັນຮ່າງ ຊັ້ນມືຕະກິຈທີ່ພັດທະນາມາກວ່າ ២០ ປີ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມສັນພັນຮ່າງໄທຢັບ
ສາຮາຮັນຮູ້ປະຊານຈືນໄປສູ່ຮະດັບໃໝ່ ໃນການນີ້ ທັ້ງສອງຝ່າຍຈຶ່ງອົກແຄລງກາຣົນເພື່ອໃຫ້ເປັນກົບ
ແລະ ແນວທາງສໍາໜັກການດໍາເນີນການປົງປັງຕິຕາມຂອງທັ້ງສອງຝ່າຍດັ່ງນີ້

๑. ทั้งสองฝ่ายยึดถือหลักการตามกฎหมายบัตรแห่งสหประชาชาติ หลักการ๕ ประการ แห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สนับสนุนภารกิจต่างๆ ของมนุษยชาติ รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหลักกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับในสากล เป็นบรรทัดฐาน ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ

๒. ทั้งสองฝ่ายจะรักษาไว้ซึ่งการติดต่อและการไปมาหาสู่ที่ใกล้ชิด ระหว่างผู้นำของประเทศไทยทั้งสอง ส่งเสริมการติดต่อแลกเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างข้าราชการทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการระดับสูงของฝ่ายบริหาร นิตบัญญัติ และคุ้มครอง เพื่อผลักดันให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนพัฒนาไปโดย รอบด้านอย่างมั่นคง และยั่งยืน

๓. ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะรักษาไว้ซึ่งกลไกการบรึกษาหารือประจำปี ระหว่าง ข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยทั้งสอง เพื่อ แลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นระหว่างกันในประเด็นทางการเมืองทั้งในกรอบทวิภาคีและ พหุภาคี โดยจะผลักดันให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จีน-ไทย ขยายตัว ณ งานนี้ในระดับนโยบาย และหน่วยงานทางการทุกด้านของทั้งสองประเทศ จะใช้โอกาส ต่าง ๆ อย่างเต็มที่ในการติดต่อและหารือกันอย่างสม่ำเสมอ

๔. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันที่จะรับรู้ความร่วมมือด้านความมั่นคง โดย อาศัยมาตรการเพื่อการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจกันต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานศึกษาวิจัยด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง ส่งเสริมให้ฝ่ายทหาร และเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศมีการบรึกษาหารือกันมากขึ้นในกิจการด้าน ความมั่นคง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างทหารของทั้งสองฝ่ายในการช่วย เหลือและภัยเพื่อนมนุษย์ และการลดโอกาสของภัยพิบัติ รวมทั้งการแลกเปลี่ยน ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการทหาร ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้าน ต่าง ๆ

๕. ทั้งสองฝ่ายจะขยายความร่วมมือฉันมิตรบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน และการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันในด้านการค้า การลงทุน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การพาณิชย์น้ำ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

๕.๑ ทั้งสองฝ่ายเห็นความจำเป็นที่จะต้องประสานซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดในด้านนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนโยบายการเงินผ่านการปรึกษาหารือกันและการร่วมมือทางด้านวิชาการอย่างใกล้ชิด

๕.๒ ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ในการส่งเสริมและขยายการค้าระหว่างกัน การจัดข้อกีดกันทางการค้า การป้องกันการทุ่มตลาดซึ่งจะส่งผลเสียหาย อย่างมากให้กับเศรษฐกิจของอีกฝ่ายหนึ่ง ปรับปรุงกระบวนการทางการผลิตและมาตรฐานการผลิต และจะให้การพิจารณาต่อสินค้าส่งออกของอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นพิเศษเท่าที่จะกระทำได้

๕.๓ ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้นและจะปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการลงทุนที่มีอยู่

๕.๔ ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมและขยายการแลกเปลี่ยนด้านเทคนิคและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการผลิต และการเพิ่มมูลค่าแก่สินค้าเกษตร รวมทั้งทำให้กฎระเบียบ และกระบวนการตรวจสอบคุณภาพให้ได้มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการส่งออกระหว่างกัน

๕.๕ ในด้านอุตสาหกรรม ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในด้านความรู้ทางเทคโนโลยี การใช้วัตถุดิบและเทคโนโลยีที่ทั้งสองฝ่ายมีอยู่ เพื่อการผลิตร่วม การพัฒนาnicem คุณอุตสาหกรรม การพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจะให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม

๕.๖ ทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะสนับสนุนความร่วมมือด้านการพัฒนาองเรือพาณิชยนารีและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมมือกันในด้านวิชาการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๕.๗ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการและเทคนิค โดยจะทำการวิจัยและพัฒนาร่วมเพื่อนำผลงานทางวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จไปใช้ในเชิงพาณิชย์ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายจะให้การสนับสนุนกลไกคณะกรรมการร่วม ว่าด้วยความร่วมมือด้าน

วิทยาศาสตร์และวิชาการ และคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจการค้า เพื่อการประสานความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า และด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการในการขยายมิติของความร่วมมือด้านใหม่ ๆ และการแก้ไขปัญหาอันอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือระหว่างกัน พร้อมทั้งจะสนับสนุนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างภาคธุรกิจของประเทศทั้งสอง และความร่วมมือด้านนี้ระหว่างสองฝ่ายในประเทศที่สาม รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่วิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

๖. ทั้งสองฝ่ายจะให้ความสำคัญและสนับสนุนมากยิ่งขึ้นต่อความร่วมมือสีเหลี่ยมเศรษฐกิจ (ไทย จีน ลาว และพม่า) รวมทั้งความร่วมมือในอนุภูมิภาค ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลุ่มแม่น้ำโขง (ไทย จีน ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา) ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศตลอดจนประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคในระยะยาว ทั้งสองฝ่ายให้ความสำคัญอย่างมากต่อการเปิดเส้นทางทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างจีนกับไทย โดยจะอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน และแก่ประเทศที่เกี่ยวข้องในการใช้เส้นทางดังกล่าวเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การขนส่ง การบริการ การพลังงาน การสื่อสาร และการท่องเที่ยว

๗. ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การศึกษา การสาธารณสุข การกีฬา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และจะกระชับความร่วมมือตลอดจนการประสานงานภายใต้กรอบความร่วมมือขององค์กรการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) กองทุนสหประชาชาติเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) ตลอดจนองค์กรความร่วมมืออื่น ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและโลก ในด้านสาธารณสุขนั้น ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยทางการแพทย์ การผลิตเวชภัณฑ์ การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

๘. ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอย่างแข็งขัน และขจัดปัญหาอันเกิดจากการท่องเที่ยว นอกจากนั้น ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจากประเทศที่สามเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศทั้งสองด้วย

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

๙. ทั้งสองฝ่ายพร้อมจะร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างการติดต่อด้านตุลาการอย่างใกล้ชิด โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารซึ่งกันและกัน จะกระชับความร่วมมือในด้านการบังคับใช้กฎหมายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อปราบปรามกระบวนการอาชญากรรม ข้ามชาติ การค้ายาเสพติด การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ตลอดจนการก่ออาชญากรรมประเวทอื่น ๆ

๑๐. ทั้งสองฝ่ายจะให้การเคารพต่อระบบกฎหมายของอีกฝ่ายหนึ่ง และจะให้ หลักประกันว่า เมื่อมีเรื่องเกี่ยวพันถึงการฟ้องร้องโดยคนชาติของอีกฝ่ายหนึ่ง ควรให้ หลักประกันว่า ปัญหาดังกล่าวจะได้รับการแก้ไขอย่างเป็นธรรมตามครรลองของกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม

๑๑. ทั้งสองฝ่ายจะกระชับความร่วมมือและการปรึกษาหารือระหว่างกันในเรื่องของภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศที่เป็นที่สนใจร่วมกันในเวทีพหุภาคี เช่น ASEAN, ARF, APEC, ASEAN รวมทั้ง UN และ WTO เป็นต้น เพื่อส่งเสริมสันติภาพและการพัฒนาของภูมิภาคและโลก

๑๒. ฝ่ายจีนให้การเคารพต่ออิสราภาพ อธิบดีไทย และบูรณะพะแห่งดินแดนของประเทศไทย ฝ่ายไทยยืนยันการยอมรับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนว่า เป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายเพียงรัฐบาลเดียวของจีน รวมทั้งยอมรับในท่าทีของรัฐบาลจีนว่า จีนมีเพียงจีนเดียว และได้หวังเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีนที่มิอาจแบ่งแยกได้

๑๓. ทั้งสองฝ่ายมีความพอดีต่อพัฒนาการของความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างจีนกับองค์กรอาเซียนและกับประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ และเชื่อว่า ความร่วมมือระหว่างไทยกับจีนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนในทุกด้าน ฝ่ายจีนชื่นชมต่อบทบาทของฝ่ายไทยในการกระชับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างจีนกับอาเซียน ฝ่ายไทยยืนยันที่จะแสดงบทบาทอย่างแข็งขันในการส่งเสริมความสัมพันธ์ ฉันมิตรระหว่างจีนกับอาเซียนให้พัฒนาต่อไป

๑๔. ทั้งสองฝ่ายเห็นว่า แม้จะยังคงมีภาวะเสี่ยงภัยและสิ่งท้าทายต่างๆ ดำรงอยู่ แต่การแสวงหาสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ และความร่วมมือ ยังคงเป็นกราดเหล็กของสถานการณ์ต่างๆ ในภูมิภาคของตนในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทยในเอเชียตะวันออกนั้น ภายหลังจากการปรับตัวตามความจำเป็นแล้ว จะสามารถอาชนาจความยากลำบากซึ่งคราวอันเกิดจากกระแสภัยคุกคามการเงินได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป และจะกล้ายเป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมีความหวังทางเศรษฐกิจสูงสุดแห่งหนึ่งในโลกต่อไป

๑๕. ทั้งสองฝ่ายได้ตระหนักว่า ระบบหารายข้อมูลงานกำลังเป็นแนวโน้มและกระแสของโลกและพลังแห่งสันติภาพก็กำลังเข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นของยุคสมัยนี้ และกระแสทางประวัติศาสตร์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ที่จะต้องสถาปนาระเบียบความสัมพันธ์ของโลกใหม่ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ที่มีสันติภาพ เสถียรภาพ ความมุติธรรม และสมเหตุสมผล และทั้งสองฝ่ายพร้อมที่จะใช้ความพยายามร่วมกันอย่างแข็งข้นเพื่อพัฒนาส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง และเพื่อส่งเสริมเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาคและของโลกโดยส่วนรวม

แผนงานข้างต้นจะได้รับการบททวนร่วมกันโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยทั้งสองต่อไป

ที่กรุงเทพฯ วันที่ ๕ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒

ผู้แทนราชอาณาจักรไทย

ผู้แทนสาธารณรัฐประชาชนจีน

(ลงชื่อ) สุรินทร์ พิศสุวรรณ

(ลงชื่อ) ถัง เจียงสวน

(นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ)

(นายถัง เจียงสวน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

ຝນວກ ຂ

ບັນທຶກຈາກວ່າດ້ວຍແຜນປົງບັດຕິກາරຮ່ວມວ່າດ້ວຍຄວາມຮ່ວມມືອ
ເຊີຍຸທຣສາສຕ່ຣີໄທ-ຈິນ ຮະຫວ່າງຮູບາລແຫ່ງຮາຍອານາຈັກໄທ
ແລະຮູບາລແຫ່ງສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ
(໨໔໕໕໐ - ໨໔໕໕໔)

๑. ພັນາ ພລເອກ ສຸຮູມທີ່ ຈຸລານທີ່ ນາຍກັບຮູມນຕີ່ແຫ່ງຮາຍອານາຈັກໄທ
ໄດ້ເຢືນສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນອ່າງເປັນທາງການ ໂດຍການເຂີ້ມງອງ ພັນາ
ນາຍເວີນ ເຈີຍເປົາ ນາຍກັບຮູມນຕີ່ສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ ເມື່ອວັນທີ ໨໔ - ໨໔
ພຸດພະກັນ ໨໔໕໕໐

๒. ອ້າງສຶກຄວາມເຫັນພ້ອງຮ່ວ່າງນາຍກັບຮູມນຕີ່ໄທ ແລະນາຍກັບຮູມນຕີ່
ສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນຮ່ວ່າງການທາງກີ່ອັນ ເມື່ອວັນທີ ១ ກຣກກັນຍາມ ២៥៥៥ ທີ່ກຽງ
ປັກກິງ ໃຫ້ຈັດທຳແຜນປົງບັດຕິກາຮ່ວມຮ່ວ່າງຮູບາລຮາຍອານາຈັກໄທແລະຮູບາລ
ສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສົມພັນອັນມິຕີ ແລະຄວາມຮ່ວມມືອີເຈິງ
ຸທຣສາສຕ່ຣີທີ່ມີຢູ່ໃນປັຈຸບັນໃຫ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ

๓. ອ້າງສຶກແຄລງການຮ່ວມວ່າດ້ວຍແຜນງານຄວາມຮ່ວມມືອໃນຄຕວຮ່າທີ່ ២១
ຮ່ວ່າງຮາຍອານາຈັກໄທແລະສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ ຜຶ່ງລົງນາມເມື່ອວັນທີ ៥
ກມງາພັນອົງ ២៥៥៥ ແລະແຄລງການຮ່ວມໄທ-ຈິນ ວ່າດ້ວຍຄວາມຮ່ວມມືອີເຈິງຸທຣສາສຕ່ຣີ
ຈຶ່ງໄດ້ປະກາດໃນຮ່ວ່າງການເຢືນຈິນອ່າງເປັນທາງການຂອງນາຍກັບຮູມນຕີ່ໄທ ເມື່ອ¹
ວັນທີ ២៧ - ២៨ ສິງຫາມ ២៥៥៥

๔. ໂດຍທີ່ຮາຍອານາຈັກໄທແລະສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ ຕະຫັນກຶ່ງ
ຄວາມສຳຄັງທີ່ການຄຽບຮອບ ៣០ ປີ ການສາປານຄວາມສົມພັນອົງທາງການຖຸຕະຮ່ວ່າງ
ກັນ ຈຶ່ງປະສົງທີ່ຈະວາງກອບທີ່ເປັນຮູບປະຈຳສໍາຫຼັບຄວາມຮ່ວມມືອທີ່ກົດ
ກັນ ຈຶ່ງປະສົງທີ່ຈະວາງກອບທີ່ເປັນຮູບປະຈຳສໍາຫຼັບຄວາມຮ່ວມມືອທີ່ກົດ
ກັນ

๕. ດັ່ງນັ້ນ ຮາຍອານາຈັກໄທແລະສາຮາຣນຮູບປະຈຳນິນ ຈຶ່ງເຫັນພ້ອງ
ກັນ ໃນແຜນປົງບັດຕິກາຮ່ວມ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມຮ່ວມມືອຮ່ວ່າງກັນໃນສາຫະຕ່າງໆ
ບນພື້ນຮູານຂອງພລປະໂຍ້ໜໍຂອງທັງສອງປະເທດແລະຂອງງຸມງາກ

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก
(ฉบับปรับปรุง)

๖. ในการนี้ นาย สวนิต คงสิริ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แห่งราชอาณาจักรไทย และนายไตรั่งกว่อ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ร่วมกันลงนามในนามของรัฐบาลทั้งสองฝ่ายในบันทึก ว่าจາเพื่อประกาศแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ระหว่างรัฐบาลราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐ-ประชาชนจีน (๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)

๗. ทำเป็นคู่ฉบับ ณ กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็น ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ตัวบททั้งสามฉบับใช้ได้เท่าเทียมกัน ในกรณี ที่มีความแตกต่างกันในการตีความให้ถือตัวบทภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(ลงชื่อ) นายสวนิต คงสิริ

(ลงชื่อ) นายไตรั่งกว่อ

(นายสวนิต คงสิริ)

(นายไตรั่งกว่อ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีช่วยฯ กระทรวงการต่างประเทศ

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก
(ฉบับปรับปรุง)

**แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย–จีน
ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและ
รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
(๒๕๕๐ – ๒๕๕๔)**

---

๑. นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้พัฒนามาอย่างมั่นคงและแข็งแกร่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งสองฝ่ายยืนยันความมุ่งมั่นของตนที่จะขยายความสัมพันธ์ต่อไปทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และเพื่อการอนุรักษ์ให้ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ที่รอบด้านระหว่างไทยและจีนเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันในแผนปฏิบัติการร่วม ซึ่งกำหนดแนวทางความร่วมมือในสาขาต่างๆ เพื่อดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ถึงปี ๒๕๕๔ ดังต่อไปนี้

- (๑) ความร่วมมือด้านการเมือง
- (๒) ความร่วมมือด้านการทหาร
- (๓) ความร่วมมือด้านความมั่นคง
- (๔) การค้าและการลงทุน
- (๕) เกษตรกรรม
- (๖) อุตสาหกรรม
- (๗) คมนาคม
- (๘) พลังงาน
- (๙) การท่องเที่ยว
- (๑๐) วัฒนธรรม

(๑๑) การศึกษาและการอบรม

(๑๒) สาธารณสุขและวิทยาศาสตร์การแพทย์

(๑๓) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

(๑๔) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๑๕) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี

ทั้งสองฝ่ายยืนยันอีกครั้งถึงความสำคัญของแผนปฏิบัติการร่วมในการเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-จีน ในอนาคต โดยจะเป็นแรงกระตุ้นใหม่ให้แก่ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างกัน โดยมุ่งเน้นยิ่งขึ้นในเรื่องมาตรการที่เป็นรูปธรรมและการดำเนินการร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับผลประโยชน์พื้นฐานของไทยและจีนแล้ว ยังเกื้อกูลต่อสันติภาพ ความมั่นคง ความรุ่งเรือง และการพัฒนาของภูมิภาคอีกด้วย

ส่วนที่ ๑ สาขาวิชาความร่วมมือ

(๑) ความร่วมมือด้านการเมือง

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในประเด็นสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการของอธิปไตย การสร้างเอกภาพ และบูรณาภิเษก แห่งดินแดนของชาติ ส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและอย่างมั่นคงระหว่างรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของทั้งสองฝ่าย และขยายความร่วมมือทวิภาคีในระดับจังหวัด/มณฑล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือในทุกสาขา

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิบัติการร่วม

๓. ฝ่ายจีนเคารพในเอกสาร อธิปไตย และบูรณาภาพแห่งดินแดนของไทย
ฝ่ายไทยจะดำเนินนโยบายจีนเดียวย่างแน่นหนา ยอมรับว่าได้หัวนเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่
อาจแบ่งแยกได้ของจีน และยอมรับนับถือว่ารัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็น
รัฐบาลตามกฎหมายเพียงรัฐบาลเดียวที่เป็นตัวแทนของจีนทั้งมวล จะรักษาการแลก
เปลี่ยนการเยือนในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระดับสูง โดยมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อแลกเปลี่ยน-ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค
และระหว่างประเทศ รวมถึงเพิ่มพูนการติดต่อระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานบริหาร
ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด/มณฑล

(๒) ความร่วมมือทางทหาร

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๔. เพื่อเพิ่มพูนความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และเสริมสร้างความร่วมมือ
เพื่อสันติภาพและเติมรากพื้นของทั้งสองประเทศ และของภูมิภาคโดยรวม

แผนปฏิบัติการร่วม

๕. รักษาการแลกเปลี่ยนความเห็น และแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับ
ระหว่างเหล่าทหารของทั้งสองประเทศ สนับสนุนการฝึกซ้อมร่วมทางทหารที่มุ่งเน้น
การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และส่งเสริมความร่วมมือในด้านการฝึกอบรม
ทางทหารการส่งกำลังบำรุง การฝึกอบรมบุคลากร การแลกเปลี่ยนทางวิชาการ
การปรึกษาด้านกลาโหม การสังเกตการณ์ การฝึกซ้อมทางทหารซึ่งกันและกัน
การบรรเทาและช่วยเหลือภัยพิบัติรวมทั้งอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศไทย

(๓) ความร่วมมือด้านความมั่นคง

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

យុទ្ធសាស្ត្រជំនបអវិត្យលក្ខ

(ឧប្បប្រុង)

๖. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในสาขาวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ รวมถึงการป้องกันและการปราบปรามการกระทำการร้าย การค้ายาเสพติดผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การฟอกเงิน การลักลอบขนอาวุธ การปล้นสะดมทางทะเล การปล้นด้วยการใช้อาวุธในทะเล และอาชญากรรมอื่น ๆ ที่กระทำต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

แผนปฏิบัติการร่วม

๗. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยือน ระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญส่งเสริมการสร้างศักยภาพผ่านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในสาขาที่แตกต่างมีความชำนาญ เร่งรัดการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย-จีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนความเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลและเสริมสร้างความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานดำเนินคดีในด้านนิติวิทยาศาสตร์ การสอบสวน การรับทราบพยานหลักฐาน ปฏิบัติการร่วมเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย การส่งกลับผู้ต้องสงสัยในคดีอาญา การลดอุปสงค์ด้านยาเสพติด การพัฒนาทางเลือกรูปแบบงานที่ปรับเปลี่ยนทางอาญาและระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) การค้าและการลงทุน

ວັດຖຸປະສົງຄໍ/ເປົ້າມາຍ

๙. เพื่อเพิ่มปริมาณการค้าทวิภาคีเป็น ๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
ภายในปี ๒๕๕๓ และส่งเสริมการลงทุนในทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะในโครงการ
ขนาดใหญ่ ตามที่ได้เห็นพ้องกันระหว่างการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-จีน ว่า
ด้วยความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๓
กันยายน ๒๕๔๘ ที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลงทุนสองฝ่าย
๖,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในระหว่างปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๓

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิบัติการร่วม

๙. ใช้ความพยายามร่วมกัน ในการจัดอุปสรรคและข้อกีดกันด้านการค้า และการลงทุนทวิภาคีและเพิ่มการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านกลไก ที่มีอยู่ โดยเฉพาะคณะกรรมการร่วมไทย-จีนว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า การลงทุนและเศรษฐกิจ ส่งเสริมกิจกรรมของภาคธุรกิจของทั้งสองฝ่ายให้มีมากขึ้นผ่าน การกำหนดคู่ค้าทางธุรกิจที่มีศักยภาพของประเทศทั้งสองเพื่อพัฒนาความเป็นทุน ส่วนทางธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดให้มีโครงการร่วมทุนทางธุรกิจ ส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนธุรกิจของทั้งสองประเทศ เสริมสร้างความร่วมมือในการบังคับใช้เครื่องหมายการค้าระหว่างหน่วยงานที่ดูแล ด้านเครื่องหมายการค้า เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดเครื่องหมายการค้าและส่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ระหว่างทั้งสองประเทศตามกฎหมายแห่งชาติของแต่ละฝ่ายดำเนิน การตามแผนปฏิบัติการร่วมเฉพาะด้านว่าด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ระหว่างสำนักงานเครื่องหมายการค้าสำหรับอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ สาธารณรัฐ-ประชาชนจีน และกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ ขันคม ๒๕๔๘ ที่เมืองเซินเจิ้น ประเทศไทย จีน ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการงานที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างรัฐบาลสองท้องถิ่น ของจีนและรัฐบาลไทย เพื่อสร้างโอกาสด้านการตลาด ส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ จากทั้งสองประเทศให้ดียิ่งขึ้นด้วยการจัดสร้างเครือข่ายด้านโลจิสติกส์ ดังเช่น ศูนย์กระจายสินค้า การให้บริการ ณ จุดเดียว และช่องทางด่วนใช้ความพยายามร่วมกัน เพื่อร่วมมือกันในโครงการที่มีศักยภาพที่ได้เห็นพ้องกันแล้ว ได้แก่ ระบบการ ตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ การก่อสร้างทางรถไฟแบบรางคู่และหัวรถจักร และการ ก่อสร้างโรงงานยาสูบที่จังหวัดเชียงใหม่ กระตุ้นให้มีการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างภาค เอกชนไทย-จีน ให้มากขึ้น ปรับขั้นตอนของระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับพิธีการ ด้านศุลกากร การตรวจสอบและการตรวจสอบสุขอนามัยให้สะดวกขึ้น เพื่อให้สินค้า ไหลเวียนได้อย่างเร็วและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการลงทุน

การเดินสาย การแสดง สินค้า และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายซึ่งกันและกัน อำนวยความสะดวกในการลงทุนในสาขาที่ไทยและจีนมีความสนใจที่จะลงทุนร่วมกันใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีขึ้นจากการจัดตั้งเขตการค้าเศรษฐีเชียง-จีน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับความร่วมมือและสนับสนุนความสัมพันธ์

ทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองฝ่าย พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้าง และเชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามที่ได้เพื่อพ้องกันในระหว่างการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-จีน ว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน

(๔) เกษตรกรรม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๑๐. ส่งเสริมการให้แลกเปลี่ยนของการค้าสินค้าเกษตรที่เสริมมากขึ้น ตามที่ได้เห็นพ้องกันในแผนงานข้อตกลงเร่งลดภาระภาษี ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับจีน เพิ่มพูนการค้าสินค้าเกษตรกรรมทั้งสินค้าสดและสินค้าแปรรูปรวมถึงผลผลิตได้ของสินค้าเหล่านั้นและส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๑. ทำงานอย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาด ขัดข้องกีดกันทางการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและความร่วมมือทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังเช่น น้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ เทคโนโลยีปุ๋ยอินทรีย์ ระบบชลประทานประยุกต์น้ำ และการบริหารทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

(๖) อุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๑๒. ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีองค์ความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๑. สนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภูมิภาคชายแดนในประเทศไทย ดังเช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่จังหวัดเชียงราย ส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ความรู้และองค์ความรู้แบบดั้งเดิม ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความสามารถในการผลิตและสร้างความหลากหลายให้แก่ชนิดของผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ยาง รวมถึงเพิ่มการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว ส่งเสริมความร่วมมือในการใช้ประโยชน์ใหม่องาร์โลปเปตแซและผลิตปุ่ปุ่ลเปตแซระหว่างทั้งสองประเทศ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสูงที่มีราคาต่ำยินยอมให้มีการเข้าถึงตลาดของอีกฝ่ายได้มากขึ้นและสนับสนุนธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของทั้งสองฝ่าย

(๗) คมนาคม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๑๔. ส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับการก่อสร้างเส้นทางขนส่งเชื่อมโยงระหว่างไทยและจีน รวมถึงระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับจีน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าให้กับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้า เพื่อรับรองการเปิดใช้เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๕๕๓

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๕. ใช้ความพยายามร่วมกัน เพื่อให้การก่อสร้างถนนคุนหมิง-กรุงเทพฯ (เส้นทางสาย R 3) เพื่อเชื่อมโยงภาคใต้ของจีน-ลาว-ภาคเหนือของไทยให้เสร็จสมบูรณ์ สนับสนุนการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเชียงของหัวย那人ราย จัดตั้งศูนย์กลางร่วมเชียงใหม่-คุนหมิง เพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของประชาชน การค้าและนักท่องเที่ยวระหว่างไทยและจีน และจากประเทศไทยที่สามให้วางชาวจีนยังชึ้น รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านพัฒนาศักยภาพและการเข้าเมือง

(๙) พลังงาน

ວັດຖຸປະສົງຄໍ/ເປົ້າໝາຍ

๑๖. ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนาร่วมกันและความร่วมมือระหว่างประเทศในสาขาพลังงาน เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านพลังงานระหว่างไทยและจีน เพื่อสร้างหลักประกันเกียวกับอุปทานความมั่นคง และประสิทธิภาพด้านพลังงาน

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๗. จัดทำการวิจัยและการศึกษาร่วมกับการส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านพลังงานระหว่างไทยและจีน ดังเช่น การศึกษาความเป็นไปได้กับความ
ร่วมมือ การลงทุน และการพัฒนาธุรกิจปิโตรเลียมในไทย จีน และประเทศที่สาม
รวมถึงความเป็นไปได้ในการร่วมมือกันระยะยาวในสาขางานทางเลือก ดังเช่น
พลังงานลม พลังงานน้ำ พลังงานชีวมวล เชื้อเพลิงชีวภาพ และพลังงานในรูปแบบ
ปัจจุบันอื่น ๆ ดังเช่น ถ่านหิน รวมถึงประสิทธิภาพของพลังงาน ร่วมมือกันอย่างมี
ประสิทธิภาพและปรับปรุงการสร้างสมรรถภาพในด้านทรัพยากรพลังงาน ทั้งในรูป
แบบทางเลือกที่ใช้เทคโนโลยีและรูปแบบปัจจุบัน และจัดทำการวิจัยร่วมในสาขาที่
ทั้งสองฝ่ายมีลักษณะร่วมกัน ดังเช่น การแปลงสิ่งที่ได้จากการผลิตสินค้าทางการ
เกษตรและปฏิภูมิเป็นพลังงาน เพื่อส่งเสริมการเติบโตอย่างเต็มที่ของเทคโนโลยีและ

ยุทธศาสตร์จั่งหวัดโลก (ฉบับปรับปรุง)

(๙) การท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๑๙. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชนและความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวสองทางให้เป็น ๔ ล้านคน/ครั้งภายในปี ๒๕๕๓ แผนปฏิบัติการร่วม

๑๙. สนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ร่วมมือกันใกล้ชิดมากขึ้น สนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยือนของนักท่องเที่ยวไทยและจีน และสนับสนุนกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของแต่ละฝ่าย เห็นพ้องให้มีการจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แห่งใหม่ในจีนและสำนักงานท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งชาติจีนในไทย จัดตั้งกลไกการประสานงานประจำ เพื่อปรับปรุงการแลกเปลี่ยนและความเข้าใจร่วมกันระหว่างทั้งสองฝ่ายและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(๑๐) วัฒนธรรม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒๐. เพิ่มพูนความเข้าใจระหว่างกัน และมิตรภาพในระดับประชาชนผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการศึกษา โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนและปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างกันในชนรุ่นต่อไป

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๑. ร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมจีนในไทย และศูนย์วัฒนธรรมไทยในจีนโดยเริ่ว做起ความสะอาดให้กับโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะโครงการที่ดำเนินการอยู่ ดังเช่น โครงการมิตรภาพเยาวชน ลุ่มแม่น้ำโขง การศึกษาขั้นสูงของผู้นำรุ่นเยาว์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน-ไทย หนึ่งครอบครัว โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่อาชูโสและเยาวชนผู้บริหาร และโครงการผู้บริหารด้านความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

(๑๖) การศึกษาและการอบรม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒๒. ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่มีอยู่ และเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาและการวิจัยระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๓. ส่งเสริมการเข้มข้นและเครือข่ายระหว่างสถาบันและองค์กรการศึกษาอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชน นักวิจัย และบุคลากรด้านการศึกษา ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการให้การศึกษาและการอบรมโดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพ นาโนเทคโนโลยี การศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ วิศวกรรมศาสตร์ การค้าระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมการเกษตร การสอนภาษาและการศึกษาด้านวัฒนธรรม สนับสนุนการพัฒนาโครงการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาไทยและจีน และนำความสะดวกอย่างเชิงขั้นแก่การอธิบายระหว่างผู้ใช้ชาวจีน รวมถึงการปรึกษาหารือในระดับปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยอมรับปริญญาและคุณสมบัติด้านการศึกษา และเร่งรัดให้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ด้านการศึกษา ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน

(๑๒) สารารณสุข และวิทยาศาสตร์การแพทย์

วัดถุประสังค์/เป้าหมาย

๒๔. เพิ่มพูนความร่วมมือและการวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ให้บริการด้านสุขภาพของทั้งสองประเทศ และเสริมสร้างกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ในกรณีที่เกิดการแพร่กระจายของโรคระบาดใหม่หรือที่เกิดขึ้นคึกคัก

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๕. จัดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับโรคติดต่อที่เกิดขึ้น เสริมสร้าง การติดต่อระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความร่วมมือในการตรวจสอบความมั่ยตาม ท่าต่าง ๆ จัดตั้งกลไกประจำ เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคระบาดและข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข เพื่อให้ประสานงานกันได้อย่าง ทันท่วงทีเมื่อเกิดโรคติดต่อที่ร้ายแรง ดังเช่น โรคไข้หวัดนกในมนุษย์ โรคชาร์ส และ ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขอื่น ๆ ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีและการฝึกอบรมระหว่างทั้งสองประเทศ เกี่ยวกับการป้องกันและการรักษาโรคติดต่อ รวมถึงการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน ทางสาธารณสุข

(๓) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒๖. ส่งเสริมนวัตกรรมและการสร้างสังคมฐานความรู้ในไทยและในจีน ด้วยการระดับความร่วมมือที่มีอยู่ รวมทั้งเริ่มโครงการความร่วมมือเชิงทุนส่วน ใหม่ ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และนวัตกรรมระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและ/หรือสถาบันวิจัยอื่น ๆ

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๗. สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนในสาขาวิจัยและการพัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านโครงการฝึกอบรม สมมนา และการจัดนิทรรศการร่วมกัน การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ นักวิทยาศาสตร์ และนักเรียนรุ่นเยาว์ และการให้ทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาที่มี ผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ ภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การวิจัยด้าน ดราศาสตร์ ยาสมุนไพร เทคโนโลยีชีวภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพ เทคโนโลยี วัสดุ เมมเบรนเยื่อกลาง นาโนเทคโนโลยี การบริหารจัดการวิทยาศาสตร์และ

ยุทธศาสตร์จีนハウท์โลก

(ឧប្បបជាប្រចាំឆ្នាំ)

เทคโนโลยี เชรามิก มาตรวิทยา เทคโนโลยี การเกษตร เทคโนโลยีการแปรรูป ทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในปศุสัตว์สัตว์ปีก และสร้างความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมห่วงสถาบัน/องค์กรของไทยและจีน

๒๘. ส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนสังคมในรูปการแลกเปลี่ยนผู้ชำนาญการและนักวิจัย การศึกษาและการจัดทำโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการ และการวิจัยร่วม

(๑๔) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒๙. เพิ่มพูนความร่วมมือในด้านการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมกระบวนการการถ่ายโอนเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ รวมถึงการสนับสนุนการลงทุนจากผู้ประกอบการใหม่ ๆ ของทั้งสองฝ่าย

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๐. ใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างกัน รวมถึงการประชุมระดับรัฐมนตรีเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน กระชับความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผ่านการแลกเปลี่ยนนักวิชาการ ความร่วมมือในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยร่วม สนับสนุนความร่วมมือโดยตรงระหว่างวิสาหกิจด้านสารสนเทศและการสื่อสารของทั้งสองประเทศไทย บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันและตามหลักปรัชญาเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

(๑๕) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๓๑. ส่งเสริมความร่วมมือและการปريقษาหารือ รวมถึงกิจกรรมการเป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุมประดิ่นต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่มีความกังวลและมีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ และการพัฒนาในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๒. สันับสนับทางของสหประชาชาติและปฏิบัติตามกฎหมายสหประชาชาติดังเช่น การแก้ไขข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี ความเท่าเทียมกันในอธิปไตยของรัฐสมาชิกและความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นสาหหลักแห่งการจัดระเบียบโลกสันบสนุนกระบวนการที่ดำเนินอยู่ในการดำเนินการตามผลการประชุมสุดยอดของโลก เมื่อปี ๒๕๔๘ รวมถึงการปฏิรูปสหประชาชาติ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับภาระรับผิดชอบ ความโปร่งใส และความมีประสิทธิภาพของสหประชาชาติ รวมถึงการเพิ่มสมรรถภาพของสหประชาชาติในการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาระหว่างประเทศ และตอบสนองต่อภัยคุกคามใหม่และความท้าทายใหม่ ๆ

๓๓. ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การค้าเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม ยิ่งขึ้นภายใต้องค์กรการค้าโลกร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดต่อไป เพื่อเสริมสร้างระบบการค้า พหุภาคี ซึ่งเป็นกลไกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศ โดยสร้างหลักประกันให้การเจรจาด้านการพัฒนารอบโดฮาได้ข้อสรุปที่สมดุล สำเร็จผล ภายในเวลาที่เหมาะสม

๓๔. ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อทำให้โครงการการพัฒนาต่าง ๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคมีผลเป็นรูปธรรม เช่น โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และการประชุมความร่วมมืออาเซียน ซึ่งจะอื้ออำนวยผลประโยชน์ในระยะยาวไม่เฉพาะกับไทยและ

จัน แต่ยังรวมถึงประเทศไทยอีก ๗ ที่เกี่ยวข้องภัยในภูมิภาค ทำงานร่วมกันในการส่งเสริมการพัฒนาตลาดพันธุ์บัตรของภูมิภาคในเอเชียและกรอบความร่วมมือว่าด้วยการจัดการเพื่อ สนับสนุนสภาพคล่องในภูมิภาค ทำงานร่วมกันเพื่อผลักดันความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และการเสริมสร้างการเจรจาในประเด็นการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภูมิภาค รวมถึงประเด็นด้านการเมืองและวัฒนธรรมภัยใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน + ๓ และอาเซียน + ๑ ส่งเสริมการปรึกษาหารือและประสานท่าทีในเวทีระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ เช่น การประชุมความร่วมมือเอเชียอาเซียน การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก การประชุมเอเชีย-ยูโรป องค์การการค้าโลก ศูนย์ประชาชาติ และองค์การระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๒ กลไกการติดตามผลการดำเนินการ

๓๔. เพื่อให้ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการร่วมฉบับนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้กลไกการหารือทวิภาคีทางการทูตประจำปีในระดับรัฐมนตรีช่วยว่า/
ผู้ช่วยรัฐมนตรี ติดตาม ทบทวน หารือ และเปลี่ยนความเห็นและข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับผลการดำเนินการ ติดตามความคืบหน้าของโครงการและกิจกรรมความร่วมมือ^๑
ในสาขาต่าง ๆ ที่ได้ก่อร่างถึงข้างต้น กำหนดและเสนอแนะแนวทางและสาขาวิชาความ
ร่วมมืออื่น ๆ ในอนาคต รวมทั้งรายงานความคืบหน้าของความร่วมมือให้รัฐบาล
ของแต่ละฝ่ายทราบ

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ผนวก ค

บันทึกว่าจากด้วยแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือ
เชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและ
รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)

๑. เนื่องจาก ฯพณฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีไทย
ได้เดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการตามคำเชิญของ ฯพณฯ
นายเวิน เลี้ยเป่ำ นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๑๙ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

๒. ในระหว่างการเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนของนายกรัฐมนตรีไทย
ได้เห็นพ้องร่วมกันในแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน
ฉบับที่ ๒ ปี พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

๓. แผนปฏิบัติการร่วมต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความ
ร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ฉบับที่ ๑ ปี พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ เพื่อให้เกิดแรง
ขับเคลื่อนใหม่ในการเสริมสร้างความร่วมมือที่ครอบคลุมสาขาสำคัญต่าง ๆ

๔. เพื่อรักษาผลประโยชน์แก่ประเทศ ประชาชนและภูมิภาค โดยทั้งสอง
ฝ่ายเห็นว่าเอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารทางการเมืองที่ได้อ้างถึงแลงการณ์ร่วมว่า
ด้วยแผนงานความร่วมมือในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๕. แลงการณ์ร่วมไทย-จีน ว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ซึ่งได้
ประกาศในระหว่างการเยือนจีนอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีไทย (พันต์ดำรงใจ
ทักษิณ ชินวัตร) เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย (นายสุรพงษ์

យុទ្ធសាស្ត្រជ័ំបានគេហទោនក

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

โดยวิจักษณ์ชัยกุล) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน (นายหยาง เจี้ยนฉือ) ได้ร่วมลงนามในนามของรัฐบาลในบันทึกว่าจารเพื่อประกาศแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับที่ ๒ ปี พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๗

๗. โดยทำเป็นคู่ฉบับ ณ กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ซึ่งทั้งสามฉบับใช้ได้เท่าเทียมกัน ในการนับที่มีความแตกต่างกันในการตีความ ให้ถือตัวบทภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(ลงชื่อ) นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล (ลงชื่อ) นายหมาย เจี้ยนฉือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล) (นายหยาง เจี้ยนฉือ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์จักราชมนเวทโลก
(ฉบับปรับปรุง)

**แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์
ระหว่างราชอาณาจักรไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับที่ ๒
ปี พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙**

๑. นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้พัฒนามาอย่างมั่นคงและแข็งแกร่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งสองฝ่ายยืนยันความมุ่งมั่นของตนที่จะขยายความสัมพันธ์อิ่มท้นในเชิงลึกและเชิงกว้างในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และเพื่อการอนุวัติให้ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ที่รอบด้านระหว่างไทยและจีนเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันในแผนปฏิบัติการร่วมฉบับที่ ๒ ในระยะปี พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีน ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๙) ซึ่งกำหนดแนวทางความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ เพื่อดำเนินการร่วมกัน ดังต่อไปนี้

- (๑) ความร่วมมือด้านการเมือง
- (๒) ความร่วมมือด้านการทหาร
- (๓) ความร่วมมือด้านความมั่นคง
- (๔) การค้า
- (๕) การลงทุน
- (๖) การเงินและธนาคาร
- (๗) เกษตรกรรม
- (๘) อุตสาหกรรม
- (๙) คมนาคม
- (๑๐) พลังงาน
- (๑๑) การท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

- (๑๒) วัฒนธรรม

- ### (๓) การศึกษาและการอบรม

- ## (๑๔) ສາທາລະນະ

- (๑๕) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

- (๑๖) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- (๑๗) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี

๒. การเปลี่ยนแปลงทางสถาปัตยกรรมทางการเมืองและเศรษฐกิจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค ทำให้หัวใจไทยและจีนต้องกำหนดแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์สำหรับการพัฒนาในอนาคต โดยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ มีใช่เฉพาะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างไทยกับจีนเท่านั้น แต่เพื่อสันติภาพ ความมั่นคง ความมั่งคั่ง และการพัฒนาของภูมิภาคด้วย

ส่วนที่ ๑ สาขาที่ร่วมมือกัน

- (๑) ความร่วมมือด้านการเมือง

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๓. ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและสนับสนุนกันเกี่ยวกับหลักการอธิปไตย
เอกสารภาพและบูรณาภาพแห่งดินแดนของชาติ โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด¹
และอย่างฉันมิตรระหว่างรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งขยาย
ความร่วมมือทวิภาคีในระดับจังหวัด/มณฑล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือ²
ในทุกสาขา

แผนปฏิบัติการร่วม

๔. ฝ่ายจีนเคารพในเอกสารฯ อธิปไตยและบูรณาภาพแห่งดินแดนของไทย โดยฝ่ายไทยจะดำเนินนโยบายจีนเดียวและยอมรับว่าให้หัวนเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีน ยอมรับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นรัฐบาลตามกฎหมายเพียงรัฐบาล

ยุทธศาสตร์จีนหาเวท์โลก (ฉบับปรับปรุง)

เดียวที่เป็นของจีนทั้งมวล รักษาการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในระดับสูงเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ตลอดจนให้มีการเพิ่มพูนการติดต่อระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานบริหารทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด/มณฑล

(๒) ความร่วมมือด้านการทหาร

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๔. เพื่อเพิ่มพูนความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อสันติภาพและเสถียรภาพของทั้งสองประเทศและของภูมิภาค

แผนปฏิบัติการร่วม

๖. รักษาการแลกเปลี่ยนความเห็นและแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับระหว่างเหล่าททหารของทั้งสองประเทศ สนับสนุนการฝึกซ้อมร่วมทางทหารที่มุ่งเน้นการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกอบรมทางทหาร, การส่งกำลังบำรุง, การฝึกอบรมบุคลากร, การแลกเปลี่ยนทางวิชาการ, การบริการด้านกลาโหม, การสังเกตการณ์ฝึกซ้อมทางทหารซึ่งกันและกัน, การบรรเทาและช่วยเหลือภัยพิบัติ และอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ

(๓) ความร่วมมือด้านความมั่นคง

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๗. ส่งเสริมความร่วมมือในสาขาความมั่นคงรูปแบบใหม่รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย การค้ายาเสพติดผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การฟอกเงิน การลักลอบขนอาวุธ การปล้นสะดมทางทะเล การปล้นด้วยการใช้อาวุธในทะเล และอาชญากรรมอื่น ๆ ที่กระทำต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

แผนปฏิบัติการร่วม

๙. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญ ส่งเสริมการสร้างศักยภาพผ่านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานรวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แตกต่างฝ่ายมีความเชี่ยวชาญ เร่งรัดการตั้งคณฑ์ทำงานร่วมไทย-จีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่เพื่อเป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนความเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยดำเนินคดีด้านนิติวิทยาศาสตร์ การสอบสวน การส่งกลับผู้ต้องสงสัยในคดีอาญา การลดอุปสรรคด้านยาเสพติด การพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญาและระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) การค้า

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๙. เพื่อเพิ่มปริมาณการค้าทวิภาคีอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ต่อปี

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๐. ร่วมกันผลักดันในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ส่งเสริมการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน
  - จัดอุปสรรคการค้าทวิภาคี
  - จัดตั้งกลไกเจรจาสินค้าเกษตร
  - ส่งเสริมการหารือด้านนโยบายผ่านกลไกที่มีอยู่ให้มากขึ้น
  - ขยายความร่วมมือทวิภาคี
  - ร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา
  - กระชับความร่วมมือระหว่างมนตรลท้องถิ่นของจีนกับรัฐบาลไทยเพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

- ขยายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการพัฒนาเส้นทางโลจิสติกส์ และการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว และส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า

- ส่งเสริมกิจกรรมของภาคธุรกิจของทั้งสองฝ่าย

(๕) การลงทุน

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๑๑. เพื่อพัฒนาบรรษัทการลงทุนและอำนวยความสะดวก

๑๒. ส่งเสริมการลงทุนในสาขาต่าง ๆ คือ ทรัพยากรแร่ธาตุ รถยนต์และชิ้นส่วน เครื่องจักรและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ผลผลิตทางการเกษตร และการบริการ

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๓. ร่วมกันผลักดันในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูล

- ส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมการลงทุน

- แต่งตั้งผู้ประสานงานหลักในแต่ละประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน

(๖) การเงินและธนาคาร

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๑๔. เพิ่มพูนความร่วมมือทางการเงินและการธนาคารเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลและกฎระเบียบด้านระบบการเงินและการธนาคาร

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๕. ส่งเสริมการใช้เงินสกุลหยวนเป็นสกุลเงินสำหรับการชำระหนี้บัญชีทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับจีน

ยุทธศาสตร์จันบานเวทีโลก

(ฉบับปรับปรุง)

(๗) เกษตรกรรม

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๑๖. เพิ่มพูนความร่วมมือในสาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการเกษตร

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๗. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและความร่วมมือทางวิชาการในสาขาต่างๆ อาทิ เกษตร อาหาร ปศุสัตว์ ประมง การจัดการทรัพยากรน้ำ และการเพาะเลี้ยงหมู่่อนใหม่

(๘) อุตสาหกรรม

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๑๘. ส่งเสริมการค้าและการลงทุนภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีองค์ความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

แผนปฏิบัติการร่วม

๑๙. สนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภูมิภาคชายแดนในประเทศไทย เช่น จังหวัดเชียงราย ฯลฯ ส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมโดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ความรู้และองค์ความรู้แบบดั้งเดิม เสริมสร้างความร่วมมือด้านการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ยาง

๒๐. สนับสนุนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีระดับสูงที่มีราคาต่ำ

(๙) คุณภาพ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๒๑. เพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงด้านคุณภาพระหว่างไทย-จีน และอำนวยความสะดวกด้านสำหรับความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๒. สร้างความมั่นใจใช้ต่อการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งทางอากาศ ทะเล หรือทางบก รวมถึงการพัฒนาการไฟฟ้าความเร็วสูงผ่านการใช้ประโยชน์จากการเบี่ยงเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว เช่น สะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๔ (เชียงของ-ห้วยทราย) บนเส้นทางคุนหมิง – กรุงเทพฯ (เส้นทางสาย R 3) เพื่อเชื่อมโยงภาคใต้ของจีน – ลาว และภาคเหนือของไทย

(๑๐) พลังงาน

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๒๓. ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนาร่วมกันและความร่วมมือในระยะยาวในสาขาพลังงานเพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านพลังงานระหว่างไทยและจีน เพื่อการพัฒนาสีเขียวและการพัฒนาที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๔. ผลักดันให้เกิดรูปธรรมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- รวมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมการค้า การลงทุนด้านพลังงาน
- เพิ่มพูนความร่วมมือทางวิชาการระยะยาวในการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและความมั่นคงด้านพลังงานในภูมิภาค
- เพิ่มพูนความร่วมมือการศึกษาทางวิชาการที่เชื่อมโยงพลังงานทดแทนกับโครงข่ายไฟฟ้าซึ่งเป็นโครงข่ายหลักเพื่อสร้างความมั่นใจต่อการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาในอนาคต
- กระชับความร่วมมือและเพิ่มการพัฒนาศักยภาพด้านพลังงานสะอาด
- ดำเนินการศึกษาและวิจัยร่วม รวมถึงความร่วมมือด้านการลงทุนและการจัดตั้งโครงการสาธิตในเวลาที่เหมาะสม
- พัฒนาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย

ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

(๑๖) การท่องเที่ยว

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๒๕. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชนและความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๖. สนับสนุนการพัฒนาความสามัคันท์ที่ร่วมมือกันในกลัชิดมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวกับการกีฬา การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศ เป็นต้น

๒๗. ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนาท่าอากาศยาน โดยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยือนของนักท่องเที่ยวไทยและจีน สนับสนุนกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละฝ่าย การจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของไทยในจีนและสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งชาติจีนในไทย การจัดตั้งกลไกการประสานงานประจำเพื่อปรับปรุงการแลกเปลี่ยนและความเข้าใจร่วมกันระหว่างทั้งสองฝ่ายและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(២៩) វ័ត្ននទរណ៍

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๒๘. เพิ่มพูนความเข้าใจระหว่างกันและมิตรภาพในระดับประชาชน ผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการศึกษา โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน และปลูกฝังให้เกิดความรักสีเป็นหัวส่วนระหว่างกันในชนรุ่นต่อไป

แผนปฏิบัติการร่วม

๒๙. ร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมจีนในไทยและศูนย์วัฒนธรรมไทยในจีน อำนวยความสะดวกให้กับโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการมิตรภาพเยาวชนลุ่มแม่น้ำโขง ฯลฯ สนับสนุนบทบาทการใช้ภาษาอังกฤษของสื่อ

ยุทธศาสตร์จีน禾เวท์โลก

(ฉบับปรับปรุง)

โดยเน้นการเผยแพร่ผ่านโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจ รวมทั้งส่งเสริม การใช้สื่อแบบใหม่และการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกันในไทยและจีน

(๑๓) การศึกษาและการอบรม

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๓๐. ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่มีอยู่และเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาและการวิจัยระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงภาคประชาชนสังคม

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๑. ส่งเสริมการเชื่อมโยงและเครือข่ายระหว่างสถาบันและองค์กร การศึกษา ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการศึกษาและอบรม อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชน นักวิจัย และบุคลากรด้านการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา และอำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์ทำงานภายใต้ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ด้านการศึกษา

(๑๔) สารสนเทศ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๓๒. เพิ่มพูนความร่วมมือและการวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ให้บริการด้านสุขภาพของทั้งสองประเทศ

๓๓. เสริมสร้างกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมถึงอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดกรณีเกิดการแพร่กระจายของโรคระบาด

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๔. สร้างกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการอย่างมีคุณภาพ

យុទ្ធសាស្ត្រជំនបអវិត្យលក្ខ

(ឧប្បប្រចាំឆ្នាំ)

๓๔. จัดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับโรคติดต่อ มีการเสริมสร้างการติดต่อระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดตั้งกลไกประจำเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและการรักษาโรคติดต่อรวมถึงการบริหารจัดการเกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข

(๑๕) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๓๖. ส่งเสริมนวัตกรรมและการสร้างสังคมฐานความรู้ในไทยและในจีน ด้วยการกระซับความร่วมมือที่มีอยู่ รวมทั้งเริ่มความร่วมมือเชิงทันส่วนใหม่ ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการร่วม

๓๗. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนการวิจัยและการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านโครงการฝึกอบรม สัมมนาและจัดนิทรรศการ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ นักวิทยาศาสตร์และนักเรียนรุ่นเยาว์ การให้ทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น ภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีอาหาร ดราศาสตร์ ฯลฯ

๓๔. ส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม ศิ่งแวดล้อมและวิทยาศาสตร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนผู้ชำนาญการและนักวิจัย การศึกษาและการจัดทำโครงการช่วยเหลือทางวิชาการ และการวิจัยร่วม

(๑๒) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๓๙. เพิ่มพูนความร่วมมือในด้านการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยส่งเสริมกระบวนการทำการค้าย้อนเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์รวมถึงการสนับสนุนการลงทุนจากผู้ประกอบการใหม่ ๆ ของห้องสมุดฝ่าย

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิบัติการร่วม

๔๐. ใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างกันรวมถึงการประชุมระดับรัฐมนตรีเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน มีการซักความร่วมมือด้านเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการสื่อสารผ่านการแลกเปลี่ยนนักวิชาการ ความร่วมมือในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยร่วม รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือโดยตรงระหว่างวิสาหกิจด้านสารสนเทศและการสื่อสารของทั้งสองประเทศบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันและการปฏิบัติต่างตอบแทนและอำนวยความสะดวกสำหรับการลงทุนในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๗) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

๔๑. ส่งเสริมความร่วมมือและการปรึกษาหารือ รวมถึงกิจกรรมการเป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ทั้งระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่มีความกังวลและมีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างสันติภาพ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และการพัฒนาในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

แผนปฏิบัติการร่วม

๔๒. สนับสนุนบทบาทของสหประชาชาติและปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ

๔๓. สนับสนุนกระบวนการที่ดำเนินการตามผลการประชุมสุดยอดของโลก เมื่อปี ๒๕๔๘ รวมถึงปฏิรูปสหประชาชาติให้มีความแข็งแกร่งในการรับผิดชอบ ความโปร่งใสและความมีประสิทธิภาพรวมถึงสมรรถภาพในการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาระหว่างประเทศ และสนองตอบต่อภัยคุกคามใหม่และความท้าทายใหม่ ๆ

๔๔. ร่วมมือกันให้การคำนวณและเป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างระบบการค้าพหุภาคี

๔๕. ร่วมมือในโครงการพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคให้มีผลเป็นรูปธรรม

๔๖. ส่งเสริมการปรึกษาหารือและประสานท่าทีในเวทีระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศให้มากขึ้น เช่น ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ กลไกการติดตามผลการดำเนินการ

๔๗. เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการร่วมฉบับนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้กลไกการหารือทวิภาคีทางการทุกด้านระดับรัฐมนตรีช่วยว่า/ผู้ช่วยรัฐมนตรีติดตาม ทบทวน หารือ และเปลี่ยนความเห็นและข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผลการดำเนินการ ติดตามความคืบหน้าของโครงการและกิจกรรม ความร่วมมือในสาขาต่างๆ ที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น กำหนดและการเสนอแนะแนว ทางและสาขาวิชาความร่วมมืออื่น ๆ ในอนาคต รวมทั้งรายงานความคืบหน้าของความ ร่วมมือให้รัฐบาลของแต่ละฝ่ายทราบ สองฝ่ายจะใช้กลไกทวิภาคีที่มีอยู่ร่วมถึงกลไก ระดับมณฑล ทบทวน ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการให้เกิดกิจกรรม ที่เป็นผลอย่างเป็นรูปธรรมตามที่ระบุไว้ในเอกสารแผนปฏิบัติการร่วมฯ เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์โดยรวม

หมายเหตุ ในการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้มี มติให้มีการต่ออายุแผนพัฒนาเศรษฐกิจไทย-จีน ระยะ ๕ ปี ซึ่งทั้งสองฝ่าย เห็นพ้องที่จะต่ออายุแผนพัฒนาเศรษฐกิจไทย-จีน ระยะ ๕ ปี ไทย-จีน (๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ออกใบอีก ๕ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เนื่องจากเห็นว่า เป็นเอกสารหลัก ในการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน ที่มีสารัตถะครอบคลุม เนื้อหาความร่วมมือโดยรวม ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ กระทรวง การต่างประเทศ เป็นเจ้าภาพหารือเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Dialogue) ไทย-จีน ที่จังหวัดภูเก็ต โดยได้มีการหารือเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือ เชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ฉบับที่ ๓ (ค.ศ. ๒๐๗๑ - ๒๐๗๔) หรือ Joint Plan of Action on Thailand - China Strategic Cooperation และจะมีการลงนาม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของทั้งสองฝ่ายในโอกาสที่เหมาะสมต่อไป

ធនាគក ៩

ถ้อยແຄລງຮ່ວມຮະຫວ່າງສາຣານຮູ້ປະຊານຈິນແລະຮາຊາອານາຈັກໄທຢູ່
ວ່າດ້ວຍກາຮສາປານຄວາມເປັນຫຸ້ນສ່ວນຄວາມຮ່ວມມືອ໌ເຊີງຢູ່ທົກສາຕົ້ນ
ອໍາຍ່າງຮອບດ້ານ

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทยเดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ตามคำเชิญของนายเวิน เลี้ยเป่า นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระหว่างการเยือน นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ฯ ได้พักกับนายหู จื่นเหา ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และนายอู่ ปังก้าว ประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีนตามลำดับ และได้พักหารือกับนายเวิน เลี้ยเป่า นายกรัฐมนตรีจีน และนายสี จิ้นผิง รองประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ฯ และนายหวัง ฉีชาน รองนายกรัฐมนตรีจีน ได้เข้าร่วมในการสัมมนาระหว่างอาหารกลางวันที่จัดขึ้นสำหรับนักธุรกิจไทย-จีน ในการพบปะหารือข้างต้น ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ทวิภาคี ประเด็นภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศที่มีความสนใจร่วมกัน ด้วยบรรยากาศที่จริงใจ สร้างสรรค์และบังเกิดผล นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ขอบคุณรัฐบาลและประชาชนสาธารณรัฐประชาชนจีนสำหรับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและเอื้อเฟื้อ

ผู้นำจีนมีความซาบซึ้งในพระมหาการุณายิ่คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชสมเด็จ พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ที่สันพระทัยและทรงสนับสนุนความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างจีนและไทยมาโดยตลอดเป็นระยะเวลายาวนาน โดยผู้นำจีนประسังค์ให้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลถวายพระพรแด่พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทั้งนี้ ฝ่ายไทยมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งต่อความรู้สึกอันอบอุ่นนี้จากฝ่ายจีน สองฝ่ายเห็นพ้องว่าการเยือนจีนครั้งนี้ได้ช่วยส่งเสริมและเพิ่มพูนความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและไทยอย่างมาก ภายหลังการประชุมและหารือสองฝ่ายบรรลุฉันทามติ ดังต่อไปนี้

๑. สองฝ่ายยืนยันเจตนาமติทางการเมืองในการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ และส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในด้านต่าง ๆ ตามที่ปรากฏใน ๑) “ถ้อยแถลงร่วมระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยแผนปฏิบัติการร่วมในศตวรรษที่ ๒๑” ซึ่งลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ๒) “แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์” ลงนามเมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ และเอกสารฉบับที่ ๓ ซึ่งมีความสำคัญเท่าเทียมกันคือ ๓) “แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน” (๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕ ในระหว่างการเยือนครั้งนี้

๒. สองฝ่ายแสดงความพอใจอย่างลึกซึ้งต่อความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ยาวนานและมีผลลัพธ์ และมีความร่วมมืออย่างกว้างขวาง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เคยลึกมาเป็นเวลาภานุหารหลายศตวรรษ สองฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย เพื่อบรรลุความมุ่งมั่นร่วมกันเพื่อความกินดือยูดีและความเจริญรุ่งเรืองขึ้นของประชาชนและประเทศไทยสอง ตลอดจนสันติภาพ เสถียรภาพและการพัฒนาในภูมิภาค

๓. สองฝ่ายย้ำถึงความเชื่อที่ว่า สันติภาพ เสถียรภาพ ความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนา มีความเชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก และเกี่ยวโยงกับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ ทั้งบริบทในภูมิภาคและระหว่างประเทศ สองฝ่ายเห็นพ้องว่า สถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสและศักยภาพอันยิ่งใหญ่ในการขยายความร่วมมือระหว่างกัน ดังนั้นสองฝ่ายจึงแสดงความมุ่งมั่นในการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างไทย-จีน

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

๔. สองฝ่ายย้ำว่า จะดำเนินการเรื่องการเป็นหุ้นส่วนต่อไปตามแนวทางของหลักการห้าข้อของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และหลักของกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป เพื่อรักษาเจตนา湿润ของมิตรภาพและไมตรีจิต ฝ่ายไทยยึดถือนโยบายจีนเดียว และถือว่ารัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นรัฐบาลตามกฎหมายเพียงรัฐบาลเดียวที่เป็นตัวแทนของจีนทั้งปวง และได้หวนเป็นส่วนหนึ่งของจีนที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้และสนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์สองฝ่ายซ่องแคบอย่างสันติ

๕. สองฝ่ายเห็นว่า เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันที่มากขึ้นในขณะที่สนองผลประโยชน์พื้นฐานของประชาชน ทั้งสองประเทศ ความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ เชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านควรได้รับการส่งเสริม โดยการรือที่นิและส่งเสริมกลไกทวิภาคีที่มีอยู่แล้ว ได้แก่

(๑) คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า จีน–ไทย ในระดับรองนายกรัฐมนตรี

(๒) การประชุมหารือทางการเมืองระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ ของสองฝ่าย

(๓) การหารือประจำปีด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมของสองฝ่าย

(๔) คณะกรรมการวิเคราะห์ว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนกลไกระดับมณฑล อาทิ คณะกรรมการไทย–ยูนาน ไทย–กวังตุ้ง และไทย–เชียเหมิน ทั้งสองฝ่ายสนับสนุนการสถาปนาบ้านพี่เมืองนองระหว่างเมือง หรือมณฑลเมื่อมีความเหมาะสม

๖. สองฝ่ายย้ำถึงความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง และแลกเปลี่ยนการเยือนในด้านต่าง ๆ ในทุกระดับ ทั้งฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ รวมทั้งระหว่างพระครุการเมืองของสองประเทศ รวมทั้งความร่วมมือระหว่าง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลทั้งสองฝ่าย เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและความไว้เนื้อเชือใจทางการเมืองระหว่างกัน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีให้มีมากขึ้น และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๗. สองฝ่ายมีความยินดีต่อการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือในด้านการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงและทางรถไฟฟ้า ฯ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ การวิจัยและพัฒนาพลังงานสะอาดที่มีราคาค่าอยู่ในระดับต้นๆ และพลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก ตลอดจนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านอย่างแท้จริง

๘. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะใช้มาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นเพื่อบรรลุความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน ดังนี้

(๑) ส่งเสริมความร่วมมือในด้านความมั่นคงให้มากขึ้น ทั้งความมั่นคงตามรูปแบบดั้งเดิมและความมั่นคงรูปแบบใหม่ การรับมือต่อการก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ การเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การหลอกหลวงทางโทรศัพท์ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และส่งเสริมความร่วมมือการบังคับใช้กฎหมายในแนวหน้าของ

(๒) อำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการค้าทวิภาคีให้บรรลุ ๑๐๐ พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ ภายในปี ๒๕๕๘ และส่งเสริมการลงทุนระหว่างกันในสาขาที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน สองฝ่ายจะส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการทำธุรกรรมทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน และจะแสวงหาวิธีการที่จะลดผลกระทบจากความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าทวิภาคี

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

(๓) ดำเนินความร่วมมืออย่างแข็งขัน ทั้งในด้านการคุมนาคมทางบกและทางน้ำ โดยเฉพาะในแม่น้ำโขงและการก่อสร้างรัฟความเร็วสูง เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าของการไปสู่เป้าหมายการพัฒนาการเชื่อมโยงในภูมิภาค รวมทั้งการเชื่อมโยงนอกภูมิภาคอาเซียน ในกรณี ส่งฝ่ายเห็นพ้องที่จะใช้เครือข่ายคุมนาคมทางบกในการเชื่อมต่อไทยและจีน อาทิ เครือข่ายคุมนาคมที่มีอยู่แล้ว เช่น ถนนคุนหมิง – กรุงเทพฯ (R3A) ถนนมุกดาหาร–หนองหนึ่ง (R9) และถนนครพนม–หนองหนึ่ง (R12)

(๔) ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้มากขึ้น และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมระหว่างสองประเทศ กระตุ้นการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนต่อประชาชนให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานของความสัมพันธ์สองฝ่ายในอนาคต

(๕) ส่งเสริมภาษาจีน และภาษาไทย และวัฒนธรรมในแต่ละประเทศ ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมในแต่ละประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมการทำงานของสถาบันงดงามและห้องเรียนงดงามในประเทศไทย และการส่งเสริมมุ่งไทยและไทยศึกษาในประเทศไทย ส่งฝ่ายจะกระชับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา และความร่วมมือในด้านการสอนภาษาจีนภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางการศึกษา และการให้การรับรองประกาศนียบัตรและวุฒิการศึกษา และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างyuosa สามัคคี

(๖) กระชับความร่วมมือด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สมุทรศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ขยายการค้าทวิภาคีในด้านพืชผลทางการเกษตร และความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และเสริมสร้างความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนในด้านการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พลังงานสะอาด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และพลังงานชีวมวล ส่งเสริมการจัดตั้งและการพัฒนาห้องปฏิบัติการร่วมด้านสภาพอากาศและระบบนิเวศทางทะเลร่วมกัน

(๗) กระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ การป้องกันและลดอุทกภัยและภัยพิบัติ และการฟื้นฟูภายนหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติ

ยุนหานศาสตร์จีนบนเวทีโลก

(ឧប្បបជាពុរី)

(๙) ขยายความร่วมมือด้านสาธารณสุขและกีฬา และเพิ่มพูนความร่วมมือการวิจัยทางการแพทย์การผลิตยา การป้องกันและควบคุมโรคระบาด และการเตรียมความพร้อมต่อสถานการณ์ฉุกเฉินในด้านสาธารณสุข

(๙) ฝ่ายจีนย้ำถึงการสนับสนุนอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ต่อความร่วมมือในภูมิภาคที่นำโดยอาเซียน ซึ่งจะส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค ประเทศไทยในฐานะที่กำลังจะเป็นประเทศผู้ประสานงานอาเซียน-จีน ให้คำมั่นว่าจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับจีนในการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน และในฐานะประธานร่วมความตกลงการค้าเสรีอาเซียน จีน ประเทศไทยจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับจีน เพื่อผลประโยชน์ในภูมิภาค สองฝ่าย จะกระชับการประสานงานและความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง และใช้ประโยชน์เชิงลึก ต่อความร่วมมือที่มีอยู่แล้วภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน-จีน และอาเซียน+๓ เพื่อตระหนักต่อเป้าหมายในระยะยาวในการสร้างประชาคมเอเชียตะวันออก สอดคล้องฝ่ายที่ย้ำว่า การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) จะคงไว้ซึ่งการเป็นเพื่อนบ้านดีของจีน ที่ให้ความสำคัญต่อประเด็นในภูมิภาคและประเด็นระดับโลกที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และดำเนินถึงการยอมรับได้ของทุกฝ่าย

(๑๐) ฝ่ายจีนย้ำการสนับสนุนความคิดริเริ่มของประเทศไทยในการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนอาเซียน+๓ ในด้านการเชื่อมโยงในภูมิภาค และจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับประเทศไทยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความคิดริเริ่มดังกล่าว

(๑) สองฝ่ายยินดีต่อขันนามติเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่องแนวปฏิบัติต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคในทะเบียนนี้ (DOC) และความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ในปฏิบัติฯ ระหว่างจังหวัดและประเทศสมาชิกอาเซียน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายใช้โอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของปฏิบัติฯ ว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคในทะเบียนนี้เป็นโอกาสในการปฏิบัติตามปฏิบัติฯ อย่างสมบูรณ์ และดำเนินความร่วมมือเพื่อให้ทะเบียนนี้เป็นทะเบียนแห่งสันติภาพ มิตรภาพ และความร่วมมือ

ยุทธศาสตร์จักรวาลที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

(๑๒) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และสนับสนุนการดำเนินโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ กรอบยุทธศาสตร์ (๒๕๔๕ – ๒๕๖๕) ที่ลงมติในเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ เพื่อลดปัญหาความยากจนและพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในภูมิภาค

(๑๓) เพิ่มการประสานงานและความร่วมมือที่สหประชาชาติ องค์การการค้าโลก การประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก การประชุมเอเชีย-ยุโรป การประชุมความร่วมมือในเอเชีย และกลไกในภูมิภาคและกลไกระหว่างประเทศให้มากขึ้น

๙. ฝ่ายไทยแสดงความขอบคุณรัฐบาลและประชาชนชาวจีนอย่างลึกซึ้ง ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งในรูปเงินและสิ่งของต่อประเทศไทย ในช่วงที่ประสบอุทกภัย ครั้งร้ายแรงเมื่อปี ๒๕๔๔

ผนวก จ

ແຄລງຂ່າວຮ່ວມວ່າດ້ວຍແຜນຮະຍະຍາວ
ໃນການພັດນາຄວາມສົມພັນຮີໄທຍ-ຈິນ
ໃນໂຄກສທ່ານຍໍ່ ເຄື່ອເຈີຍ ນາຍກຣູມນຕີສາຮາຮນຮູ້ປະຊາບຈິນ
ເດີນທາງເຢືອນປະເທດໄທຍອຍ່າງເປັນທາງການ

ນາຍກຣູມນຕີຮີ່ ເຄື່ອເຈີຍ ແທ່ງສາຮາຮນຮູ້ປະຊາບຈິນ ເດີນທາງເຢືອນ
ຮາຊາອານາຈັກໄທຍອຍ່າງເປັນທາງກາຮະຫວ່າງວັນທີ ១១ - ១៣ ຕຸລາຄມ ២៥៥៦
ຕາມຄຳເຫຼືນຂອງນາຍກຣູມນຕີ ນາງສາວຍິ່ງລັກຂ່ານ໌ ງິນວັຕຣ ແທ່ງຮາຊາອານາຈັກໄທຍ

ໃນຮະຫວ່າງກາຮືອນນາຍກຣູມນຕີຮີ່ ເຄື່ອເຈີຍ ໄດ້ເຂົ້າເຝຶ້າ ສມເຖີ້ງພະເທພ
ຮັດນາຈຸດສຸດາສາຍມບຣມຮາກຸມາຮີ ແລະພບຫາຮີກັບ ພລເອກ ເປຣມ ຕິມສຸລານທີ່
ປະຮານອອກມົນຕີ່ ນາຍກຣູມນຕີຮີ່ ເຄື່ອເຈີຍ ໄດ້ພບຫາຮີກັບນາຍກຣູມນຕີຍິ່ງ
ລັກຂ່ານ໌ ງິນວັຕຣ ໂດຍທັງສອງຝ່າຍໄດ້ແລກເປີ່ຍິນທັນະແລະເຫັນພ້ອງເຮືອງຕ່າງໆ ທີ່ມີຜລ
ປະໂຍື່ນຮ່ວມກັນໃນວັກວາງ ທັງປະເທົ່ານທິວິກາປີ ຖົມິກາປ ແລະຮະຫວ່າງປະເທດ ນາຍກ
ຮູ້ມນຕີຮີ່ ເຄື່ອເຈີຍ ຍັງພບຫາຮີກັບນາຍສົມທັກດີ໌ ເກີຍຕິສຸຣົນທີ່ ປະຮານສກາ
ຝູ້ແກນຮາຍກູງແລະປະຮານຮູ້ສກາ ແລະນາຍືນົມ ໄວຮັພານິນ ວິວໜັນທີ່ ປະຮານວຸฒິສກາແລະ
ຮອງປະຮານຮູ້ສກາ ທັງສອງຝ່າຍພອໃຈກັບຜລກາຮືອນຄຽ້ງນີ້ ແລະເຊື່ອວ່າກາຮືອນດັ່ງ
ກລ່າວເປັນກໍາວຳສຳຄັນຂອງຄວາມພຍາຍາມທີ່ດຳເນີນມາຍາວານາໃນກາຮະໜັບຄວາມເປັນ
ທຸນສ່ວນຄວາມຮ່ວມມືອໜີ້ທຸກສາດຕົວຍ່າງຮອບດ້ານໄລ້ລົກໜີ້ຍິ່ງຂຶ້ນ ທັງສອງຝ່າຍໄດ້ຕົກລົງ
ແກລງດັ່ງນີ້

១. ສອງຝ່າຍແສດງຄວາມພອໃຈສຕານະຄວາມສົມພັນຮີທິວິກາປີໃນປັຈຸບັນ ແລະ
ຄວາມກ້າວໜ້າທີ່ມີຂຶ້ນໃນຄວາມຮ່ວມມືອສາຫາຕ່າງໆ ທັງສອງຝ່າຍເຫັນຕຽນກັນວ່າ ນັບຕັ້ງແຕ່
ກາຮືອນຄວາມເປັນທຸນສ່ວນຄວາມຮ່ວມມືອໜີ້ທຸກສາດຕົວຍ່າງຮອບດ້ານໃນປີ គ.ສ.
២០១២ ຄວາມສົມພັນຮີໄທຍ-ຈິນໄດ້ເຂົ້າສູ່ພັດນາກາຮືອນໃໝ່ ມີຕົກຍົກພັກແລະໂຄກສຄວາມ

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

ร่วมมือในอนาคตที่มากขึ้น โดยก้าวหนีอประเด็นทวิภาคีและสร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งสองฝ่าย และต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาคและของโลก ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายได้ตัดสินใจจะพัฒนาความสัมพันธ์ไทย–จีน และส่งเสริมความร่วมมือกัน ดังนี้:

ประเด็นการเมือง

๒. สองฝ่ายย้ำพันธกรณีของตนที่มีต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎบัตรสหประชาชาติ หลักห้าประการของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการสนับสนุนซึ่งกันและกันในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในสาขาที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ประเทศไทยย้ำถึงการยึดมั่นในนโยบายจีนเดียว และจะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อพัฒนาการความสัมพันธ์สองฝ่ายช่องแคบและการรวมชาติของจีนโดยสันติ ส่วนจีนได้ย้ำถึงความเคารพและสนับสนุนความพิยาภรณ์ของไทยที่จะรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวแก่ชาติ และบูรณาภาพแห่งดินแดน เพื่อบรรลุเสถียรภาพด้านการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน

๓. สองฝ่ายจะปฏิบัติตามปฏิญญา_r่วมระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านที่ประกาศเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ค.ศ.๒๐๑๒ และจะใช้มาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย–จีน และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในสาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย รวมทั้งจะผลักดันความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในด้านต่าง ๆ เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการเงิน

๔. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือและการสื่อสารกัน และส่งเสริมการอำนวยความสะดวกแก่การเดิบโตของการค้าและการลงทุนทวิภาคีผ่านกลไกต่าง ๆ เช่นคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนไทย–จีน

៥. สองฝ่ายย้ำถึงความประณานาที่จะบรรลุเป้าหมายการค้าทวิภาคี ១ แสนล้านдолลาร์สหรัฐฯภายในปี គ.ស.២០១៥ ด้วยเหตุนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้อง ว่าการค้าและความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ควรดำเนินไปภายใต้แผน พัฒนาระยะ ៥ ปี ความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจไทย–จีน ซึ่งจะกระชับความ สัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการค้าไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของ ทั้งสองประเทศ

៦. สองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการลงทุนทวิภาคี โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการลงทุน และสร้างบรรยากาศการลงทุน ที่เป็นมิตรต่อ กัน

៧. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือให้ใกล้ชิดขึ้นในด้าน อุตสาหกรรมและการลงทุนในอุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ และอุตสาหกรรมสีเขียว ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและ ประสบการณ์ระหว่างกันเกี่ยวกับเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

៨. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเกษตรผ่านการ พัฒนาสหกรณ์ การปรับรูปและการค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร การลงทุนในธุรกิจด้าน การเกษตร และการประสานนโยบายด้านการเกษตรกันภายใต้กลไกต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง

៩. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะเพิ่มความร่วมมือด้านการเงินและการธนาคาร ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สองฝ่ายยังเห็นใจในการสนับสนุนกันในด้านการชำระเงิน การค้าและการลงทุนทวิภาคี ดำเนินการกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ เศรษฐกิจสมบูรณ์ และอำนวยความสะดวกแก่ความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และ เศรษฐกิจทวิภาคี ทั้งสองฝ่ายจะหารือร่วมกันเรื่องการจัดระบบบริการหักบัญชีเงิน หยวน (RMB clearing service) ที่สะดวกขึ้น

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

การป้องกันประเทศและความมั่นคง

๑๐. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการเยือนระหว่าง กองทัพ ผ่านการหารือประจำปีด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคงระหว่าง กระทรวงกลาโหมทั้งสองฝ่าย ส่งเสริมการร่วมซ้อมรบ และการฝึกต่อสู้กับภัยคุกคาม ด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ และขยายความร่วมมือด้านความช่วยเหลือเพื่อ มนุษยธรรมและบรรเทาทุกข์จากภัยพิบัติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑๑. สองฝ่ายเห็นพ้องจะกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงและการ บังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมความพยายามป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย การ ลักลอบขนยาเสพติด การค้ามนุษย์ การเข้าเมืองผิดกฎหมาย การหลอกหลวงทาง โทรศัพท์ การฟอกเงิน อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมทางอาชญากรรม อื่น ๆ ที่อยู่ในความวิตกกังวลร่วมกัน และส่งเสริมการสร้างสถาบันด้านการบังคับ ใช้กฎหมายและความมั่นคงในแม่น้ำโขง นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องจะกระชับ การแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในสาขาวิชาความมั่นคงทางคอมพิวเตอร์อีกด้วย

การคุณภาพและความเชื่อมโยง

๑๒. สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้าน คมนาคม โดยเชื่อมโครงข่ายระบบรางผ่าน สปป.ลาว เมียนมาร์ และเชื่อมถนน ท่าเรือ ท่าอากาศยานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าและคน และเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวในภูมิภาค

๑๓. ฝ่ายจีนแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมในโครงการสร้างรถไฟความเร็วสูง เชื่อมระหว่างหนูน้อยกับบ้านภาชี โดยให้มีการชำระค่าใช้จ่ายบางส่วนในรูปสินค้า เกษตร

๑๔. ในการนี้ ฝ่ายไทยยินดีต่อความสนใจของฝ่ายจีน และจะเข้าสู่การ หารือเรื่องดังกล่าวกับฝ่ายจีนในโอกาสแรก บนพื้นฐานของบันทึกความเข้าใจ ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วย ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านรถไฟในประเทศไทย

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

โดยแลกเปลี่ยนกับสินค้าเกษตรจากประเทศไทย ที่ลงนามเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๓ วัฒนธรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว

๑๕. ส่องฝ่ายเห็นพ้องที่จะดำเนินการอย่างกระตือรือร้นตามแผนปฏิบัติ การว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างกระทรวงและกระทรวงทั้งสองฝ่าย เพื่อ สร้างเสริมศักยภาพมนตรีในแต่ละประเทศไทยยิ่งขึ้น ฝ่ายจีนจะสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมไทย ณ กรุงปักกิ่ง และให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่การก่อสร้าง ฝ่ายไทยยิ่งขึ้น ใจจะสนับสนุนศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้อง ที่จะเพิ่มการแลกเปลี่ยนในด้านภาษาญี่ปุ่นและโทรทัศน์ รวมถึงความร่วมมือในการผลิต ภาษาญี่ปุ่นและละครโทรทัศน์ ทั้งสองฝ่ายส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือ ในด้านวรรณกรรมและภาษาของกันและกัน และสนับสนุนให้สำนักพิมพ์ของตน เข้ามิตรส่วนร่วมในงานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นในอีกประเทศอีกด้วย

๑๖. ส่องฝ่ายเห็นพ้องที่จะดำเนินการตามความตกลงทวิภาคีต่าง ๆ เรื่องความร่วมมือด้านการศึกษา และการรับรองวุฒิบัตรและปริญญาที่ออกโดยสถาบันอุดมศึกษาของกันและกัน รวมทั้งกระชับความร่วมมือด้านการศึกษาและวิจัยระหว่างหน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษา และภาครัฐและเอกชนในแต่ละประเทศทั้งสองฝ่ายยังยินดีต่อการจัดตั้งสถาบันเชื่อมและห้องเรียนเชื่อมแห่งใหม่ในประเทศไทย ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะเพิ่มการแลกเปลี่ยนนักศึกษาต่างชาติ เพิ่มความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกอบรมวิชาชีพอีกด้วย

๑๗. ส่องฟ่ายิ่นดีที่จะเจรจาและลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการยกเว้นการตรวจจงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดายี่-จีน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศทั้งสอง

๑๙. สองฝ่ายหวังจะขยายปริมาณการท่องเที่ยวระหว่างกันโดยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวของตนเดินทางไปอีกประเทศเพิ่มขึ้น และส่งเสริมคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านท่องเที่ยว รวมถึงการให้บริการและการอำนวยความสะดวกความสะดวกที่ดีขึ้นแก่นักท่องเที่ยว และปกป้องครุประโภตธรรมนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

យុទ្ធសាស្ត្រខ័ណ្ឌនៃពិភពលេខ

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

๑๙. ส่องฟ่ายตกลงจะกระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างกันเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมากขึ้นในสาขานวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมและสังคมบนพื้นฐานของความรู้วิถายให้กรอบคณะกรรมการร่วมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย-จีน

๒๐. ส่องฝ่ายเห็นพ้องจะส่งเสริมการจัดตั้งห้องทดลองและศูนย์วิจัยร่วมในสาขาสำคัญต่าง ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน โดยให้สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัย และธุรกิจต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้สามารถทำการวิจัยร่วมระดับสูง และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศได้ ส่องฝ่ายยังเห็นพ้องกันที่จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและฝึกอบรมบุคลากรระหว่างกัน รวมถึงการดำเนินการแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ และส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ไปทำงานในอีกประเทศในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ด้วย

๒๑. ส่องฝ่ายสนับสนุนการสร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีอาเซียน-จีน อย่างกระตือรือร้น ทั้งส่องฝ่ายบังคคลที่จะส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่าง จีนกับประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีของภูมิภาค

๒๒. สองฝ่ายเห็นพ้องจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ส่งเสริมการสร้างเวทีความร่วมมือ กระชับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างธุรกิjinสาขาวิศวกรรมศาสตร์ แล้วอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และเพิ่มโครงการความร่วมมือในสาขาวิชาเทคโนโลยีการบิน การบินอวกาศ และดาวเทียม และการประยุกต์ใช้ รวมทั้งยาชีวภาพ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะขยายความร่วมมือทุกด้าน ด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ รวมทั้งพัฒนาเวทีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและบริการด้านการสำรวจดาวเทียมระยะใกล้

พลังงาน

๒๓. ส่องผ่ายเห็นพ้องจะกระชับความร่วมมือด้านพลังงานในสาขาต่าง ๆ ดังนี้ (๑) การพัฒนาและใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (น้ำมัน ก๊าซ และถ่านหิน) (๒) การพัฒนาการผลิตไฟฟ้า ตลอดจนการซื้อขาย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง (๓) การพัฒนาพลังงานสะอาด พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก และ (๔) ประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงาน การเติบโตสีเขียว และการพัฒนาอย่างยั่งยืนระหว่างทั้งสองประเทศไทย

๒๔. สองฝ่ายเห็นพ้องจะร่วมมือด้านการสำรวจมหาสมุทรและขั้วโลก ส่งเสริมการปฏิบัติการและการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการวิจัยร่วมด้านสภาพภูมิอากาศและระบบ呢เวศทางทะเลที่ จ.ภูเก็ต ประเทศไทย ส่งเสริมการก่อสร้างระบบสำรวจสิ่งแวดล้อมและพยากรณ์สำหรับทะเลเจ็นใต้และทะเลอันดามัน ดำเนินโครงการความร่วมมือด้านการวิจัยสิ่งมีชีวิตในทะเลที่ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งสนับสนุนแผน ๕ ปีสำหรับความร่วมมือทางทะเลไทย-จีน ระหว่างทบทวนกิจกรรมมหาสมุทรของจีนกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย (ค.ศ.๒๐๑๔ - ๒๐๑๙) ฝ่ายจีนยังนิยมให้เจ้าหน้าที่ไทยเข้าร่วมการสำรวจขั้วโลกใต้

ความร่วมมือในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๒๕. สองฝ่ายย้ำความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มการประสานและการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและสนับสนุนกันและกันในด้านกิจกรรมภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เศรษฐรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค

๒๖. สองฝ่ายย้ำถึงความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อรับมือกับประเด็นด้านความมั่นคงร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ ภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ADMM-Plus)

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก (ฉบับปรับปรุง)

๒๗. ฝ่ายจีนซึ่งมีบทบาทที่แข็งข้นของไทยในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน–จีน โดยในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของการสถาปนาความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน–จีน ทั้งสองฝ่ายถึงความมุ่งมั่นที่จะร่วมมืออย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมความไว้เนื้อเชือใจและความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันระหว่างอาเซียนกับจีน และกระชับความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ รวมถึงร่วมกันยกระดับความตกลงว่าด้วยการค้าเสรีอาเซียน–จีน (ACFTA) และใช้ประโยชน์จากกองทุนความร่วมมือทางทะเลอันจะนำไปสู่การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน–จีนต่อไป ประเทศไทยรับทราบด้วยความยินดีถึงข้อเสนอของจีนที่ให้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย

๒๘. สองฝ่ายเห็นพ้องจะกระชับความร่วมมือภายใต้กรอบภูมิภาคต่าง ๆ ที่นำโดยอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาเซียนบวกสาม (APT) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) เพื่อส่งเสริมกระบวนการรวมตัวในเอเชียตะวันออก ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะร่วมกันผลักดันความร่วมมือข้อริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่ความเป็นพหุพาคี (CMIM) กลไกระบบสำรองข้าวอุดมเฉินอาเซียนบวกสาม (APTEERR) และหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียนบวกสาม ทั้งสองฝ่ายหวังจะเห็นความสำเร็จในการดำเนินการตามแผลงการณ์พนมเปญว่าด้วยข้อริเริ่มด้านการพัฒนาในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

๒๙. ฝ่ายจีนสนับสนุนความริเริ่มของไทยที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคแม่น้ำล้านช้าง–แม่น้ำโขง

๓๐. ฝ่ายจีนย้ำว่าจะยังคงสนับสนุนการพัฒนาอาเซียน การบรรลุความเป็นประชาคมอาเซียน และวาระหลังปี ค.ศ.๒๐๑๕ ของอาเซียน รวมทั้งบทบาทนำของอาเซียนในความร่วมมือในเอเชียตะวันออก

๓๑. สองฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าประเทศไทยจีนได้ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างสันติ โดยรู้จือเป็นไทยที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผ่านการหารือและการเจรจา กันอย่างฉันมิตร บนหลักกฎหมายระหว่างประเทศ โดยระหว่างดำเนินการแก้ไข

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បប្រុង)

ข้อพิพากษาที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องถักว่า รัฐที่เกี่ยวข้องควรจะ “แยกความแตกต่างไว้ และแสวงหาความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการพัฒนาร่วมกัน” ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องจะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมการดำเนินการตามปฏิญญาฯด้วยการปฏิบัติของภาคีในประเทศไทย (DOC) อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ผลักดันการหารือเรื่องแนวปฏิบัติในประเทศไทย (COC) บนพื้นฐานของนั้นหมาย เพื่อให้ประเทศไทยได้กล้ายเป็นประเทศไทยแห่งสันติภาพ มิตรภาพ และความร่วมมือ

๓๒. ส่องฟ่ายตกลงจะเสริมสร้างการประสานงานและความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กรอบสหประชาชาติ องค์การการค้าโลก (WTO) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) การประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) กรอบความร่วมมืออาเซียน (ACD) และกลไกภูมิภาคและระหว่างประเทศอื่น ๆ

(ที่มาของข้อมูล : <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/14/39995>)

ຜនວກ ຈ

ผลการเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน
ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพร้อมคณะ
ระหว่าง ៨ - ១០ เมษายน ២៥៥៨

เมื่อวันที่ ៨ เมษายน ២៥៥៨ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พร้อมด้วยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมและผู้บัญชาการทหารบก ได้นำคณะประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้บัญชาการเหล่าทัพ รวมทั้ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ และเลขานุการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามคำเชิญของกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน โดย พลเอก ฉาง ว่านเฉวียน มนตรีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีนและคณะ ได้ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น และเต็มไปด้วยมิตรไมตรี

หลังจากนั้นได้หารือราชการร่วมกัน โดยมีนัตวีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กล่าวถึงการเสด็จเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระหว่าง ៣ - ៦ เมษายน ២៥៥៨ ที่ผ่านมา มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นปีแห่งการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสฉลองพระชนมายุ ៥ รอบและครบรอบ ៤០ ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน ซึ่ง พระองค์ท่านมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับจีนเป็นอย่างดี เป็นความภูมิใจและประทับใจของชาวจีนอย่างมาก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญให้ความสัมพันธ์ไทย-จีน มีความแนบแน่นกันเหมือนครอบครัวเดียวกัน ในขณะเดียวกันได้แลกเปลี่ยนมุมมองด้านความมั่นคงร่วมกันโดยทั้งสองฝ่ายเห็นตรงกันว่า ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ประเทศมีระหง่าน ต่างประเทศที่มีความต้องการที่จะเข้ามายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญยิ่ง ดังนั้น จึงมีการหารือและตกลงกันในเรื่องของการร่วมมือในการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคาม รวมถึงการสนับสนุนกันในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการร่วมมือในการจัดการภัยคุกคามทางอากาศและการต่อต้านการลักลอบอาชญากรรมทาง信息技术 ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางไซเบอร์ ที่สำคัญยิ่ง

กองทัพไทยได้เตรียมการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพให้มีความสามารถที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนความมั่นคง ความมั่งคั่งและความยั่งยืนของชาติเป็นหลัก นโยบายของไทยต่อความมั่นคงในภูมิภาคคือการสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางทหารควบคู่ไปกับการขยายความร่วมมือระหว่างประเทศไทยในภูมิภาค ให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงรักษาความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคง และการเชื่อมโยงในภูมิภาค ความสัมพันธ์ทางทหารระหว่างไทย-จีน มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นเป็นอย่างดี มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำในทุกระดับและมีการยกระดับความสัมพันธ์ในการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ที่รอบด้าน มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายดำเนินงานความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกระทรวงกลาโหมไทยกับกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐประชาชนจีน (Sino - Thai Defence and Security Consultation) ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญ ที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับการฝึกผสมระหว่างกองทัพอาภาคนและการเพิ่มความร่วมมือ การฝึกผสมทางทะเลให้มากยิ่งขึ้น ตามที่มนตรีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน เสนอมา�ั้น ทางไทยโดยกองทัพเรือและกองทัพอากาศ กำลังพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการ

ผลเอกสาร ฉบับ ว่า ว่า เนื่องจาก มนตรีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กล่าวขึ้นชี้明บทบาทของกองทัพไทยในการแทรกซึม แก้ปัญหาเสถียรภาพและสันติภาพภายในประเทศ ความพยายามที่ผ่านมาของรัฐบาลส่งผลให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเด่นชัด ประเทศไทยเป็นเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด เสมือนพี่น้องกัน ไม่ว่าสถานการณ์ภายในของไทยจะเป็นอย่างไร จีนให้ความสำคัญที่จะพัฒนายุทธศาสตร์ของภูมิภาคร่วมกัน เรายพยายามที่จะเพิ่มบทบาทความร่วมมือระหว่างกันให้มากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ผลของการไปเยือนไทยที่ผ่านมา เราได้บรรลุข้อตกลงร่วมกันในการแลกเปลี่ยนการฝึกและความร่วมมือทางทหาร ความร่วมมือกันส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ความร่วมมือ และความเข้าใจร่วมกันระดับพหุภาคี และในขณะเดียวกันก็ได้นำคณะผู้นำระดับสูงและผู้บัญชาการเหล่าทัพไปเยือนประเทศไทยและประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก

(ฉบับปรับปรุง)

จีนสนับสนุนให้ไทยมีบทบาททางบวกของการส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาค ความสัมพันธ์ไทย–จีน ยังมีศักยภาพมากต่อการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนและยกระดับความร่วมมือระหว่างกันให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับสถานการณ์ทั่วโลก ได้ที่จีนมีความเป็นกังวลนั้น ไทยมีจุดยืนที่ชัดเจนในการยึดมั่นความร่วมมือกันเพื่อแสวงหาหนทางแก้ปัญหาโดยสันติวิธี สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจด้วยการพูดคุย เพื่อนำไปสู่สันติภาพ เสถียรภาพและความเจริญมั่นคงของภูมิภาคร่วมกัน

หลังจากนี้ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้นำคณาจารย์มีค่านับ พลอากาศเอก สว. ฉี เลียง รองประธานคณะกรรมการบริหารกลางแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้นำผลการหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐประชาชนจีน และแจ้งความคืบหน้าของการปฏิรูปประเทศให้ทราบ ซึ่งพลอากาศเอก สว. ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ไทย–จีน เป็นเสมือนญาติพี่น้อง ครอบครัวเดียวกันที่สร้างสัมพันธ์ที่ดีตอกันยาวนานมาถึง ๔๐ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนาเป็นอย่างมาก นับเป็นแบบอย่าง ความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ดีที่สุดของจีนในอาเซียน ของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของประเทศไทยที่มีการปกคล้องที่แตกต่างกัน โดยจีนเข้าใจและเคารพการดำเนินงานทางการเมืองของไทย ซึ่งถือเป็นกิจกรรมภายในที่จีนจะไม่เข้าไปแทรกแซง จีนให้กำลังใจและพร้อมให้ความร่วมมือสนับสนุนเพื่อให้ไทยบรรลุเป้าหมาย ขณะเดียวกัน ก็พร้อมพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในทุกด้านกับไทย

ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นของกองทัพทั้งสองประเทศ มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ของประเทศไทยโดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชน สำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของจีนนั้น จีนพร้อมให้ความร่วมมือสนับสนุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารร่วมกัน ให้สามารถรับมือกับความมั่นคงรูปแบบใหม่ของภูมิภาคร่วมกัน พลเอก ประวิตรฯ ได้กล่าวขอบคุณถึงความเข้าใจต่อสถานการณ์ของประเทศไทย โดยรัฐบาล และกองทัพจะพยายามทำให้ดีที่สุด โดยร่วมกันสร้างการรับรู้และความร่วมมือกับ

យុទ្ធសាស្ត្រជ័ំបានគេហទោនក

(ឧប្បប្រុង)

ประชาชนสู่การเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญของประเทศไทย เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งที่ยั่งยืน ของประเทศไทยและประชาชน พร้อมทั้งยินดีที่จะได้มีโอกาสต้อนรับ พลอากาศเอก สวี ฉิลี่ย় ในการเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่าง ๒๓ – ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘

วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๘ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พร้อมคณะ ได้เข้าเยี่ยมคำนับและหารือ ข้อราชการกับ นายเมือง เจี้ยนจู สมาชิกกรรมการเมือง/หัวหน้าคณะกรรมการอธิการ การเมืองและกฎหมาย คณะกรรมการกลางพระรัตนมภินิศ特 สารานุรักษ์ประชาชนจีน โดยทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะร่วมกันพัฒนาและยกระดับความสัมพันธ์ในการเป็น หุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ที่รอบด้าน เสริมสร้างความร่วมมือด้าน ความมั่นคงร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาในภูมิภาคให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

หลังจากนั้น พลเอก ประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พร้อมคณะได้เข้าเยี่ยมคำนับ นายจาง เก้าอี้ รองนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้หารือسانต่อความร่วมมือถึงความคืบหน้า ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ร่วมกัน การพัฒนาเศรษฐกิจ ความช่วยเหลือเชือกพัฒนาการเกษตร การส่งเสริม การท่องเที่ยว การพัฒนาและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ-การลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน จีนสนับสนุนการก่อสร้างเส้นทางรถไฟ สายหนองคาย-แก่งคอย-มหาตุพุด-กทม. ซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมของจีนกับ ประเทศไทยอย่างไร ซึ่งทั้งสองประเทศจะได้รับประโยชน์ร่วมกันรวมทั้งประเทศไทย ในภูมิภาค โครงการมีการพัฒนาคีบหน้าเป็นอย่างดี โดยทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม โดยจัดตั้งกลไกความร่วมมือร่วมกัน ขณะเดียวกันจีนขอให้ไทยสร้างการรับสู่และความเข้าใจกับสื่อมวลชนเพื่อให้รายงานข่าวอย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริง สร้างปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนิน โครงการ ให้เกิดการก่อสร้างโดยเร็ว เพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองประเทศ

ยุทธศาสตร์จีนหัวที่โลก

(ฉบับปรับปรุง)

- การพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคง ในปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา จีนเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ ๑ ของไทย โดยมีมูลค่าการค้ากว่า ๒.๖ หมื่นล้านдолลาร์ ทั้งสองฝ่ายเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงควบคู่กันไปเนื่องจากปัจจุบันมีความเชื่อมโยงระหว่างประเทศในมิติต่าง ๆ หากขึ้น การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนระหว่างกันจะได้ประโยชน์ต่อประชาชนของทั้งสองประเทศ ขณะเดียวกันความร่วมมือด้านความมั่นคง ขอให้กระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศได้หารือร่วมกันให้ได้ฉันทามติในการปฏิบัติร่วมกันอย่างราบรื่น นำความสงบสุขมาสู่ทั้งสองประเทศ

- ความร่วมมือการค้าพิชผลทางการเกษตร จีนเห็นถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นของทั้งสองประเทศที่มีมาอย่างนาน ๔๐ ปี และยืนยันถึงความพร้อมที่จะซื้อข้าวและยางพาราจากไทย ตามที่ตกลงกัน โดยขอให้รัฐมนตรีช่วยประสานงาน พาณิชย์ของจีน ได้พูดคุยกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปลัดกระทรวงพาณิชย์ของไทย ในรายละเอียดเพิ่มเติมให้ได้ข้อยุติและมีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนทั้งสองประเทศ

- การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทย จีนเห็นว่าเป็นเรื่องดี ที่สามารถบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมของจีนที่มีความเชื่อมโยงกัน จีนพร้อมที่จะสนับสนุนให้สาหกิจและวิสาหกิจร่วมทุนของจีนไปร่วมลงทุน โดยขอให้ไทยสร้างความชัดเจนในการคุ้มครองผลประโยชน์และสิทธิพิเศษการลงทุน ซึ่งไทยกำลังเร่งดำเนินการโดยจะจัดทำกฎหมายรองรับ ซึ่งคาดว่าจะมีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ท้ายที่สุดนี้ รองนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กล่าวขึ้นชมการบริหารงานของรัฐบาลโดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และการดูแลความมั่นคงของ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่สามารถนำความสงบสุข สันติภาพและความ

ยุทธศาสตร์จีนบabweทีโลก

(ឧប្បបជាបុរិយោប់)

มั่นคงมาสู่ประเทศไทยและประชาชน ตลอดจนพัฒนาและกระชับความสัมพันธ์ไทย-จีนที่มีมาอย่างนาน ๔๐ ปี ให้แน่นแฟ้นและปราศภัยผลที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม มีความก้าวหน้าที่มั่นคงและเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชน ทั้งสองประเทศ

ที่มา : <https://www.facebook.com/ebcwoldnews/photos/pb.870055129718496/870054919718517/?type=3&theater>

ยุทธศาสตร์จีนแห่งโลก
(ฉบับปรับปรุง)

ผนวก ๗

**ผลการเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน
ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพร้อมคณะ
ระหว่าง ๑๒ – ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙**

ไทย-จีน บรรลุข้อตกลงร่วมกัน ที่จะร่วมผลักดันขับเคลื่อนความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์รอบด้าน ให้มีผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อประโยชน์กับประชาชนทั้งสองประเทศและภูมิภาคร่วมกัน พลตรี คงชีพ ตันตระวงนิชย์ ใช้การกระทรวงกลาโหม เปิดเผยผลการเดินทางเยือน สาธารณรัฐประชาชนจีน (สปจ.) ของพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (รอง นรม. และ รmv. กห.) พร้อมคณะ ระหว่าง ๑๒ – ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ กรุงปักกิ่ง ว่า รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการเดินทางเยือนครั้งนี้ โดยได้นำคณะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นและมีมิตรไมตรี ในฐานะมิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและรอบด้านในทุกรอบดับ

พลเอก ประวิตรฯ รอง นรม. และ รmv. กห. และ ดร.สมคิด ชาตุศรีพิทักษ์ รอง นรม. พร้อมคณะ ได้เข้าเยี่ยมคำนับ นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน (นرم. สปจ.) ณ ทำเนียบรัฐบาล ชั้น นرم. สปจ. ได้ใช้โอกาสนี้ กล่าวในนามของรัฐบาลจีนและประชาชน. ขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ชั้น รอง นرم. และ รmv. กห. ได้กล่าวขอบคุณในนามรัฐบาลและประชาชนชาวไทย ต่อจากนั้น ได้หารือสถานต่อความร่วมมือเชิงทุนส่วนทางยุทธศาสตร์ ขยายสู่ความเป็นรูปธรรมร่วมกัน ทั้ง การท่องเที่ยว การคุณภาพ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงโดย รอง นرم. และ รmv. กห. กล่าวถึง ความจำเป็นที่รัฐบาลต้องขับเคลื่อนการปฏิรูปและวางแผน

รากฐานประเทศไทย เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม โดยใช้กลไกและการบังคับใช้กฎหมายทางสังคมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการห่องเที่ยว ที่จำเป็นต้องสร้างมาตรฐานความถูกต้องและเป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยรวมแก่นักท่องเที่ยวชาวจีนและต่างประเทศที่ถูกเอรัดอาเบรียบ ขณะเดียวกัน ได้พยายามเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรและวงรากฐานโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงการคมนาคมสั่งรองรับ โดยยืนยันความร่วมมือกับจีนในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟ สายหนองคาย-กทม. ซึ่งคาดว่า จะเริ่มดำเนินการได้ในต้นปี ๒๕๖๐ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการขยายความร่วมมือขนส่งสินค้าการเกษตรระหว่างกันและสามารถสอดรับกับยุทธศาสตร์ “One Belt One Road” ของจีน ควบคู่กับการเดินหน้าเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนของจีน ใน การพัฒนาขยายโครงข่ายความเชื่อมโยงทางอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Internet Super Highway) ที่สามารถใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนและการติดต่อสื่อสารของอาเซียน ใน การขยายความเชื่อมโยงไปยังประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาคนายหลี เค่อเฉียง นรม.สปจ. ได้แสดงความขอบคุณ ถึงพัฒนาการแนวทางความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ที่ผ่านมา และหวังว่าทั้งสองฝ่ายจะได้ประชุมหารือผลักดันความร่วมมือกันโดยเร็ว พร้อมทั้งแสดงความเข้าใจ ถึงความจำเป็นที่ไทยต้องใช้มาตรฐานทางกฎหมายเพื่อรักษาสิทธิ์ที่เป็นธรรมและประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการห่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน โดยยืนยันว่า ประเทศไทยยังคงเป็นอันดับหนึ่งของความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวจีน

สำหรับความร่วมมือในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟ สายหนองคาย-กทม. นั้น คาดว่าจะสามารถก่อสร้างได้โดยเร็ว ด้วยความพยายามของทั้งสองฝ่าย พร้อมกันนี้ จีนยินดีที่จะขยายความร่วมมือด้านสินค้าการเกษตรกับไทย ขณะเดียวกัน ก็พร้อมที่จะผลักดันความร่วมมือด้านความมั่นคงกับไทยทั้งด้านยาเสพติด การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไทย พร้อมทั้ง ขอฝากความปรารถนาดีมายัง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ได้มีโอกาสพบและพูดคุยกับหลายครั้งที่ผ่านมา

ยุทธศาสตร์จีบนหัวที่โลก (ฉบับปรับปรุง)

จากนั้น รอง นรม. และ รmo.กห. ได้เดินทางเข้าเยี่ยมคำนับ พลเอก ฉาง ว่า ณ เวียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สารบัณรัฐประชาชนจีน (รmo. กห.สปจ.) ณ กระทรวงกลาโหม โดยได้รับการต้อนรับด้วยมิตรภาพที่คุ้นเคยกันดี อย่างอบอุ่นยิ่ง ทั้งสองฝ่ายได้หารือร่วมกันถึง การขยายความร่วมมือทางทหาร ระหว่างสองประเทศให้มีขอบเขตครอบคลุมความร่วมมือด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

โดย พลเอก ประวิตรฯ รอง นรม. และรmo.กห. เสนอความเป็นไปได้ถึง ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่ประสงค์ให้จีนสนับสนุนการจัดตั้ง โรงงานอุตสาหกรรมซ่อมสร้างยุทธ์ໂປຣນັກທາງທ່ານໃນไทย พร้อมทั้งถ่ายทอด เทคโนโลยีและขีดความสามารถในการพัฒนาและดูแลอาวุธยุทธ์ໂປຣນັກที่ผลิตใน จีนที่มีประจำการในประเทศไทยและภูมิภาค พร้อมกับเชิญชวนและเสนอให้จีน พิจารณาความพร้อมในการเข้าร่วมฝึก Cobra Gold ผ่านความร่วมมือด้านการให้ ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบติ และความร่วมมือทางการ แพทย์ทหาร ขณะเดียวกันได้แสดงถึงความพร้อมของ กห.ไทย ที่จะทำหน้าที่ร่วมกับ จีนในฐานะประธานร่วมคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้ายภายใต้ กระบวนการประชุม รmo.กห.อาเซียน และ รmo.กห. ประเทศคู่เจรจาในวงรอบ ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒

พล.อ.ฉาง ว่า ณ เวียน รmo.กห.สปจ. ได้กล่าวแสดงความขอบคุณและ พร้อมสนับสนุนให้กองทัพของทั้งสองประเทศ แลกเปลี่ยนความร่วมมือทางทหาร ในสาขาต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยเสนอให้มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ๓ ประการ ประกอบด้วย ๑) ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนการเรียนในระดับต่าง ๆ ๒) ความร่วมมือในการฝึกร่วม ทั้งทวีภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี ๓) ความร่วมมือกัน ด้านการป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแสดงท่าทีเชิงบวกและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ต่อข้อเสนอของไทยทุกเรื่อง โดยเฉพาะการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมซ่อมสร้าง ยุทธ์ໂປຣນັກທາງທ່ານໃນไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออาวุธยุทธ์ໂປຣນັກที่ผลิตในจีน ที่มีประจำการในไทยและภูมิภาค โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะจัดตั้งคณะกรรมการ ประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ผ่านกลไกทางการทูตทหารและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนี้ รองรัม. และ រម.វ.ក.ហ. พร้อมคณะ ได้เดินทางเข้าเยี่ยมคำนับนายเมือง เจียนจู สมาชิกกรรมการเมือง หัวหน้าคณะกรรมการการเมืองและกฎหมาย คณะกรรมการกลางพระคocom มิวนิสต์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ที่ทำการ จงหนานให้ โดยได้แลกเปลี่ยนหารือกันถึงความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ทั้งสองฝ่าย มีความกังวลร่วมกันในประเด็นความมั่นคงทั้ง การก่อการร้าย แนวคิดความรุนแรงสุดโต่ง สำหรับความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ถือเป็นภัยคุกคามที่สามารถสร้างความเสียหายทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงได้เป็นวงกว้าง ซึ่งไทยเสนอขอให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน สำหรับความร่วมมือในการดูแลผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้น หน่วยงานความมั่นคงทั้งสองฝ่าย จะร่วมประสานงานกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะด้านการข่าวเพื่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือน และเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสกัดกั้นตามแนวทางเดเดน ทั้งนี้ ไทยพร้อมให้การดูแลตามหลักสิทธิมนุษยชนควบคู่กับความมั่นคงของรัฐ

พลตรี คงชีพฯ กล่าวสรุปในภาพรวมว่า การเดินทางครั้งนี้ เป็นการขยายผลและسانต่อความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์รอบด้านระหว่างไทยและจีน ที่มีพัฒนาการและความคึกหน้าร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจีนให้ความสำคัญอย่างมาก กับการเยือนของ รองรัม. และ រម.វ.ក.ហ. พร้อมคณะในครั้งนี้ โดยถือว่าเป็นสัญญาณทางบวกที่ชัดเจนยิ่ง ต่อความร่วมมือในการผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของทั้งสองประเทศและภูมิภาค ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะเร่งจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันในเรื่องต่างๆ เพื่อประชุมและทำงานผลักดันความร่วมมือกัน และกันอย่างเต็มที่ต่อไปโดยใกล้ชิด ภายใต้กรอบความร่วมมือที่บรรลุข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้งเร่งขยายความชัดเจนในเรื่องที่ยังไม่บรรลุข้อยุติ เพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองประเทศและภูมิภาคต่อไป

ประวัติย่อผู้เขียน

พันเอก ดร.ไชยสิทธิ์ ตันตยกุล

เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๕ ณ จังหวัดสงขลา

สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
การศึกษาพลเรือน

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ ๒
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๖
- ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๒๙
- ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา ๒๕๔๔

การศึกษาทาง

- ประกาศนียบัตรหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารสารบรรณ ประเทศไทย
สร้างโดยรัฐบาลไทย ปี พ.ศ.๒๕๓๓
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
ปี พ.ศ.๒๕๓๗
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรการบริการ ศูนย์ศึกษาการสงเคราะห์ ประเทศไทย
ออกโดยทุนกองบัญชาการทหารสูงสุด ปี พ.ศ.๒๕๔๐
- วุฒิบัตรหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ปี พ.ศ.๒๕๔๓
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรภาษาจีนกลาง กรมยุทธศึกษาทหารบก
ปี พ.ศ.๒๕๔๖
- ประกาศนียบัตรการใช้ภาษาจีนขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการทดสอบ
การใช้ภาษาจีนระดับประเทศไทย กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำ
ปี พ.ศ.๒๕๔๘
- ปริญญาบัตรหลักสูตรยุทธศาสตร์และการป้องกันประเทศไทย มหาวิทยาลัย
ป้องกันประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทุนกองบัญชาการทหาร
สูงสุด ปี พ.ศ.๒๕๔๙
- ประกาศนียบัตรการสัมมนาระหว่างประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยป้องกัน
ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทุนกองบัญชาการกองทัพไทย
ปี พ.ศ.๒๕๕๓

ดำเนินการต่อไป

- เคยดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องในวิชาภูมิและสังคมศาสตร์
ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๙-
๒๕๓๔
- เคยดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องในวิชาภูมิและสังคมศาสตร์
ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘
- เคยดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องในวิชาภูมิและสังคมศาสตร์
สถาบันวิจัย ทางยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย กองบัญชาการทหาร
สูงสุด ปี พ.ศ.๒๕๔๗ อัตรา พันเอก (พิเศษ)

ยุทธศาสตร์จีบนเวทีโลก (ฉบับปรับปรุง)

- เศย์ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษาฯ ทศศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย กองบัญชาการกองทัพไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ อัตรา พนักงาน (พิเศษ)
- ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายทหารปฏิบัติการประจำสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย กองบัญชาการกองทัพไทย (๑ ตุลาคม ๒๕๕๖) อัตรา พนักงาน (พิเศษ)

ผลงานที่สำคัญ

- ปี พ.ศ.๒๕๕๓ รับรางวัลเอกสารวิจัยดีเด่นจากวิทยาลัยเสนาธิการทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทย
- ปี พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นผู้ประสานงานของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศไทยในการจัดทำบันทึกความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน (โดยคณะรัฐมนตรีเมตื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓)
- ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติให้นำเสนอผลงานวิจัยในการสัมมนาวิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน ครั้งที่ ๒ ณ เมืองเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่าง ๑๗ – ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖
- ปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้นำเสนอผลงานวิจัยในการสัมมนาวิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน ครั้งที่ ๔ ณ เมืองเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่าง ๒๕ – ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘